

M
L
Y
N

N
A

M
U
M
I
E

I

P
E
T
R

S
T
A
N

Č
Í
K

Mlýn na mumie

Petr Stančík

PŘEV RATNÉ ODHALENÍ KOMISAŘE DURMANA

**MLÝN
NA
MUMIE
—
PETR
STANČÍK**

Druhé město

Kniha vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

© Petr Stančík, 2013

© Druhé město - Martin Reiner, 2013

ISBN 978-80-7227-344-7

PROLOG

V jediném okamžiku:

Komisař Durman si zapálil doutník.

Anarchista Varanov zapálil doutnák.

Libuše Hedbávná naklonila hlavu do zvláštního úhlu, náhle podobná břízce nalomené bleskem.

Císař Maxmilián vložil do smrtičky můru, která se tak nacucala slzami jeho koně, že ani nemohla létat.

Kanovník Oul se při listování knihou řízl o papír.

V závratném zauzlení kosmické energie, bez otce i matky, z obyčejného člověka se zrodil Pán. Žádná hvězda mu nevzplála nad kolébkou, ani mu nepřinesli královské dary.

Necítil se ve svém těle pohodlně, bylo unavené a sešlé. Chyběl mu soucit, protože nepoznal lásku rodičů ani nevinné dětské hry, vznikl přece už jako starý a nevrlý.

A v pozadí toho všeho zapadalo slunce. Jako první bouchla lahev šampaňského. Hned potom bomba.

Tím to všechno začalo.

NÁŘEK VAŘENÉ VODY

Vynalézt levný, bezpečný a zcela účinný prostředek zabraňující početí při pohlavním styku. Lidé se pak místo přemýšlení budou raději pářit, a to kdykoliv se jim zlíbí, bez obav z následků, podobni zvířatům a stejně ovladatelní. Vždy dostupná a laciná tělesná rozkoš rozleptá tradiční morálku a nahradí duchovní slasti. Kdo by chtěl vstoupit do nebe trnitou cestou ctností, když se tam může hladce prosmilnit několikrát denně?

(Úkoly řádu ORDO NOVI ORDINIS v oblasti lučby)

Jeho služka měla vždy dva milence, to byla její jediná zásada. Ti pánové o sobě pochopitelně nevěděli...

Právě teď to byl voják a kominík.

Když měl voják vycházku, scházela se s ním cestou na trh v hustém houští na úpatí Petřína, hned vedle Újezdských kasáren, kde ji bez zbytečných řečí klátil opřenou o strom, přičemž ji bodák zavěšený na opasku uniformy rytmicky plácal po masité zadnici, což ji uspokojovalo více než samotný akt.

Kominík se k ní spouštěl ze střechy na půdu, kde věšela prádlo. Protože byl pokaždé celý od mouru a na nějaké mytí nebylo kdy, schovávala pro něj za trámem vlastnoručně ušitý skafandr z bílé bavlny, až na čtyři otvory neprodyšně obalující celé tělo i se štětkou na zádech. Když do něj milého kominíka navlékla a zapnula řadu drobných knoflíčků na zádech, koukaly mu ven jenom oči, ústa a pohlaví, všechna špína zůstala pěkně uvnitř.

Spermie obou milenců pak cestou v její pochvě a děloze mezi sebou sváděly nekonečné bitvy a pokaždé se bičiky vzájemně rozšavlovaly dříve, než stihly dorazit k vajíčku. A tak když služka večer usínala ve své komůrce, pootevřeným okénkem se jí z klína ven ke hvězdám valily stamiliony zmařených polo-duší, nedo-bytostí, které sice měly možnost, ne však to štěstí dosáhnout své existence; a astrální pláně se chvěly pod jejich zoufalým nářkem. V době, kdy se jako jediná ochrana proti početí používal naolejovaný rybí měchýř nebo syrové jehněčí střívko a bylo nadlidským úkolem tu klouzavou blanku vůbec navléknout, to znamenalo geniálně snadnou antikoncepci, o čemž však služka neměla nejmenšího tušení.

Bylo už po půlnoci, když na dveře její komůrky zabouchal Pán.

„Ohřej mi vodu, chci hodně horké vody.“

„Myslíte hodně horké, nebo hodně vody, Pane?“

„Hodně obojí.“

„Aha. Už běžím, Pane.“

Poslušně vstala, jen v noční košili navázila vodu do kamnovce a rozdělala pod ním oheň. Prsní bradavky se jí v nočním chladu postavily do pozoru, ale Pán si toho nevšímal. Nebo dělal, že si nevšímal. Nebo si i všímal, ale nezajímal ho to.

Voda konečně zavřela a ona mohla jít zase spát.

Pán s vědrem horké vody sešel do sklepa a ve stínu obrovského kameninového sudu na kysané zelí odemkl maličká, železem obitá dvířka, ke kterým měl klíče jen on, a jen těsně se jimi protáhl.

Za dvířky vedly další úzké a strmé schody dolů do nízké, ale rozlehlé románské krypty. Její mělké klenby z šedobílé opuky podpíraly dvě řady tlustých pískovcových sloupů, po nichž se vytesané plazily obludy z dávno zapomenutých bájí. Ponuré zdi potažené plísní a výkvěty žíravých solí vyzařovaly temnou tíhu kamene.

Všichni, kdo o kryptě věděli, už dávno umřeli. Pán ji před lety objevil náhodou, když se ve sklepe opřel o to, co považoval za zeď, a propadl se dovnitř prohnílymi dvířky. Pečlivě je vyspravil a kryptu používal jako tajnou pracovnu.

Teď tu bylo hodně krve. Taky kostí, masa i jiného nepořádku, ale hlavně krve. Krev na podlaze, krev na stěnách, krev na stropě, krev dokonce i na tak nečekaných místech jako uvnitř okvětních lístků suché růže založené v breviáři, na zadní straně zrcadla pověšeného na zdi či zaschlá do vláken mezi jehlicemi hřebenu. A on to všechno musel uklidit sám, protože ta husa služka by nepochopila vznešenost jeho poslání a ještě by ho udala na policii.

Nebo by, nedejbože, chtěla zvýšit plat.

Když bylo všude čisto, Pán se vroucně pomodlil a po dlouhé době zase pocítil klid a mír.

Všechny nástroje ležely dokonale naostřené, vyleštěné a srovnané do geometrických obrazců.

Dopis byl zapečetěn a odeslán.

Teď už nezbývalo nic jiného než čekat na odpověď.

PASTÝŘI DĚJIN

Pastevci šlechtí divoká a neužitečná zvířata, aby je učinili poslušnými dárci masa, mléka či srsti. Jejich práce přináší výsledky až za stovky a tisíce let, vyžaduje tedy trpělivost a cílevědomost přesahující obzor jednoho lidského života. Podobně náš řád zdokonaluje dějiny; už dlouhá tisíciletí z nich mýti vše škodlivé a naopak podporuje vše prospěšné našim plánům na ovládnutí světa.

Aby existence řádu zůstala nezasvěceným skryta, pracují naši agenti tak tajně, že ani my sami často nevíme, která z událostí se stala samovolně a které jsme pomohli penězi, vydíráním, jedem či dýkou. Popíšeme tedy děje letošního roku co nejstručněji s vědomím, že ať už naším přičiněním, nebo bez něj, stalo se právě to, co jsme chtěli:

Po čtyřech letech občanské války v USA Severané konečně porazili Jižany.

Díky tomu mohly USA přesunout své vojsko na hranice s Mexikem a tím ohrozit Francouze, kteří pomáhají mexickému císaři Maxmiliánovi z rodu Habsburků v boji proti republikánům.

V Evropě zatím rostlo napětí mezi Pruskem a Rakouskem. Obě velmoci mají stejný cíl – ovládnout ostatní německé státy. Dohoda není možná, vítěz bere vše.

(Výroční zpráva ORDO NOVI ORDINIS za rok 1865)

Nejdříve si ji zkusili přivlastnit úplně nenápadně, s drzou samozřejmostí, jako kdysi obrali Korunu českou o Vitorazsko. Jakmile se potázali se zlou, slibovali, že si ji jen na chvíli vypůjčí a hned zase vrátí, stejně jako Horní a Dolní Lužici. Když ani to nezabralo, ze zoufalství ji chtěli vzít hrubou silou jako Slezsko, ale byli slavně odrazeni a poslední volná židle v celém lokálu zůstala neobsazená.

Poslední den roku 1865 se ještě nestal nocí, a znamenitým jídlem i pitím vyhlášený hostinec U Roztrženého hada v Celetné ulici již byl – až na výše zmíněnou židli – zaplněn doslova do posledního místečka. Pod stropem se stahovala bouřková mračna tabákového dýmu, slepá harfenistka na malém pódijku vyhrávala střídavě české vlastenecké písně a melodie z oper Wagnerových i Mozarta, číšníci a sklepnice se míhali kolem hostů jako pestří motýli na křídlech táců posázených pivy, víny i kořalkami všech barev duhy.

U čestného stolu jako vždy zasedli Kočičkáři, totiž členové stolní společnosti Ctitelů stříbrné kočičky: kanovník Oul, policejní komisař Durman, lékárník Kostkan, baron Slannina, setník Hruš a parní velkouzenář Loskot. Z obvyklé sedmičky veselých kumpánů tu dnes chyběl jen tajný rada Čtvrtpán, protože když si dával odpoledne horkou lázeň, při které se všechny údy tak pěkně uvolní, polechtala ho v nose pára a on ve vaně kýchl, čímž si z páteře vyšinul ploténku. Takže teď musel ležet doma v posteli bez hnutí a na bolavý hřbet si nechat přikládat křenové placky. Chudák, a to se celý rok těšil!

Jeho židle tím pádem zůstala holá, a ač o ni (jak již uvedeno) od vedlejších stolů neustále usilovali, Kočičkáři ji nedali. Zůstala na Čtvrtpánovu památku prázdná, pietně přikrytá dečkou s ozdobně vyšitým jménem svého majitele.

„Svatý Silvestr, papež a prvomučedník, jehož svátek dnes všichni slavíme,“ pravil kanovník Oul slavnostně, „byl pohany utopen v sudu vína. Stalo se to posledního dne v roce 335 po Kristu, a ačkoli byl Silvestr již blízek smrti, nepřestal velebit našeho Pána tak vroucně, že se mu všechny své katy podařilo obrátit na pravou víru a oni se utopili spolu s ním. Proto se každému správnému křesťanovi sluší na Silvestra pít jako o život.“

Kočíkáři pozvedli své nádoby, třeslo sklo o sklo. Pak každý přiložil okraj sklenice ke spodnímu rtu a silně fouknul, načež na tác uprostřed stolu mlaskavě dopadlo šest bílých čepic pěny. Teprve po tomto rituálu začali pít, až se jim ohryzky třepotaly jako andělská křídla. Oul jako první odložil prázdný půllitr na stůl a šťastně, spíš pro sebe zašeptal: „...a slovo bylo učiněno skutkem.“

„Když se už bavíme o mučednících,“ vmísil se do hovoru Loskot, „nemohu se ubránit dojmu, že vedle pravých křesťanů to byli často i lidé zvrácení, utrpení se nelekající, ale jej přímo vyhledávající, snad dokonce potěšení z něj mající a tím vlastně Pánaboha podvádějící. Jako můj bývalý účetní, jistý Holásko. Provalilo se na něj nedávno, že si k sobě na privát zve povětrné ženštiny, ale ne aby s nimi obcoval, na tom by konečně nebylo nic špatného. Dokud je mládenec svobodný, je lepší, když mu tu a tam nějaká harapanna upustí páru, než aby se poskrnul lepkavým hříchem samohany.“

Lékárník Kostkan k poslednímu slovu souhlasně přichichotal. Oul se maličko zamračil, ale nenamítal zatím ničeho. Osmělený Loskot tedy pokračoval dál:

„A ty hurvice ho bičují, fackují, ba i pálí svíčkami na bocích, a to ne snad ze zlé vůle, ale protože to na nich Holásko žádá, protože to Holáskovi činí rozkoš. Bolest mu činí rozkoš, pánové!“ opakoval Loskot, aby zdůraznil svá slova. „Tudíž si říkám, že když se Holásko vetřel mezi zaměstnance mého velkouzenářství, mohly jemu podobné zrůdy proniknout i mezi skutečné mučedníky a činit jim vlastně nekalou konkurenci, protože na rozdíl od nich jim bolest působí rozkoš, takže vlastně nejsou týráni, nýbrž rozmazlování, a nejsou to mučedníci, ale rozkošníci. Ale slast by nebeskou bránu otevírat neměla, že, pane kanovníku?“

Otázka to byla záludná, takže Oul maličkým klíčkem, který měl zavěšený na řetízku u kapesních hodinek, odemkl dřevěný kufírek potažený zvenčí černě mořenou kůží a uvnitř rudým sametem, vyňal z něj dýmku umně řezanou z mořské pěny, rozvážně ji nacpal, upěchoval tabák a vyžádal si od sklepníka k zapálení fidibus, což mu poskytlo dosti času na rozmyšlenou.

Oulova dýmka byla velmi krásná, a obdivovaná znalci ze širokého okolí. Byla prý dovezená až z tureckého Eskişehiru a zobrazovala zřejmě nějakou legendu: v přední části dýmky vousatý muž vši silou hnětl lidskou postavu z hlíny, a přestože byl celý výjev sotva větší než sušená švestka, rytec na vousáčově tváři mistrně zachytil jeho námahu i vášeň. „Tvoří člověka z bláta, je to tedy buď mezopotamský Enki, řecký Prometheus, židovský rabbi Löw, nebo dokonce sám Jahve Elohim?“ ptal se sám sebe v duchu Durman. Zvláštní, viděl tu dýmku už nejméně stokrát, ale nikdy ho nenapadlo přemýšlet o její výzdobě. Tak proč právě teď?

Po chvíli kanovníkova pukání celou místnost prosytila těžká, hutná vůně latakijského tabáku a Oul se konečně chopil odpovědi:

„Boha podvádět nelze, milý Loskote. A utrpení i rozkoš jsou dary člověku, aby pomocí nich rozeznal zlé od dobrého. Pokud skutečně jsou tak zvrhlí lidé, že je jim bolest příjemná, a pokud by si je Bůh vybral jako mučedníky, pak by je zajisté nechal trápit nějakou rozkoší. Ale protože žádný takový případ není v dějinách naší církve popsán, musíme předpokládat, že většině lidí je bolest nepříjemná a slast příjemná, a komu ne, ten je zrůda a nepatří do lidské společnosti.“

Dýmka se teď k Durmanovi natočila poněkud bokem, takže mu odkryla další část mýtu: vousáč, který předtím (nebo snad potom? – vlastně tu nebylo žádné vodítko, kterým směrem v příběhu ubíhá čas) hnětl hlínu, teď holýma rukama vytahoval (nebo přikládal?) oheň na hořící hranici dřeva. „Enkiho i rabbiho Löwa tedy můžeme vyloučit,“ radoval se v duchu Durman, „je to buď Prometheus, kradoucí oheň z Diova krbu, nebo Jahve, nesoucí oheň Eliášovi na horu Karmel.“

„Anebo je to úplně jinak,“ využil mezitím baron Slannina chvíle, kdy se Oul odmlčel, aby si připěchoval dýmku zvláštním nástrojem, připomínajícím píst parního stroje, takzvaným taptátkem. „Třeba Bůh mučedníkům vymění, například zázrakem, vnímání bolesti za vnímání slasti, aby jim ulevil v utrpení. Samozřejmě jenom na chvíli, dokud nezemřou.“

Sklepník vyměnil prázdné sklenice za plné a pánové je znovu potěžkali a zase jim odlehčili.

„Takový člověk, kterému činí utrpení rozkoš, řikejme mu třeba bolmil, zajisté po smrti přijde do pekla?“ vrátil se Kostkan k rozpravě, sotva osušil rty.

„Jistě,“ odvětil Oul rozvážně. „Svatý Augustin sice tvrdil, že žádné zlo ve skutečnosti není a to, co za zlo považujeme, je pouhým nedostatkem dobra. Avšak prorok Izajáš pravil: ‚Já vytvářím světlo a tvořím tmu, působím dobro a dělám zlo, já Hospodin konám všechny tyto věci.‘ A Ježíš podle Matouše dokonce řekl: ‚Nepřišel jsem, abych pokoj uvedl, ale meč. Přišel jsem zajisté, abych postavil syna proti otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni a nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina.‘ Takže Bůh nám dal svobodnou vůli konat dobré i zlé. A protože je někdy těžké poznat, co je dobro a co zlo, tak jsme za dobro odměňováni příjemným a za zlo trestáni odporným, abychom věděli, které je které. A komu dobro zhořklo, kdežto zlo zachutnalo, nemůže být spasen, tudíž musí být zatracen. Amen.“

Ale Kostkan nepřestával: „Jenže pro bolmila bude peklo příjemnější než nebe. Takže v pekle ho místo trestu čeká odměna. Jinými slovy, nebe i peklo mohou být jedno a totéž místo, záleží jenom na tom, jak každému člověku Pánbůh nastaví, že ho bude vnímat. Stačil by na to takový prepínač, asi jako reverzační páka u lokomotivy. Byl jsi hodný? Cvak – a bude se ti tady líbit. Zlobil jsi? Cvak – a budeš se tu trápit. Napravil ses? Cvak...“

„To už bychom rovnou mohli povědět, že bůh a ďábel jsou jedna osoba,“ přisolil si Slannina.

Kanovník Oul prudce položil korbek na stůl, až pivo špláchno. „Vy mě už, pánové, vážně vytáčíte jako sedačku od piána. Pojdme se bavit o něčem jiném.“

Návrh byl přijat jednomyslně a Loskot nadhodil nové téma – totiž nedávno zveřejněný manifest císaře Františka Josefa, toho jména prvního – a děvka hovorů se začala ochotně točit kolem nového námětu.

Kostkan vytáhl z náprsní kapsy složenou titulní stránku Národních listů ze dne 21. září, kde byl zmíněný manifest otištěn, a pro osvěžení paměti jej přednesl nahlas, i se všemi chybami nedbalého překladu do češtiny.

„Sami jste slyšeli, pánové,“ pochvaloval si Slannina, jakmile Kostkan dočetl. „Císař výslovně slíbil svobodné působení všech národů. Není divu, že si většina dobrých Čechů od řečeného manifestu slibuje více samostatnosti, či snad dokonce úplné obnovení práv Koruny české.“

„Arci jen v rámci rovnoprávné federace všech národů rakouské říše,“ připojil Oul poněkud strohým tónem.

„A v nedělitelném svazku pod věčnou vládou Habsburského domu,“ dodal horlivě setník Hruš.

Kanovník mezitím dokouřil, vysypal z pěnovky popel lehoučkový a jemný jako andělské peří, a nechal ji na stole vychladnout. Tím se dýmka znovu pootočila a odhalila Durmanovi další díl příběhu: vousáč nyní ležel přikovaný ke skále, na mohutném, ztopořeném pyji mu jako na bidýlku seděl orel a zobákem rval z vousáčových útrob játra. Záhada byla rozřešena: hrdinou nemohl být nikdo jiný než Prometheus, Durman měl konečně klid a mohl se zase věnovat naslouchání hovorů.

Loskot zvedl svůj půllitr a pronesl slavnostně: „Připíjím na zdraví našemu milovanému císaři Františku Josefovi Prvnímu!“ Zvednuté půllitry o sebe třeskly.

„Musím se vám, pánové, přiznat,“ řekl zjihle Kostkan, „že pokaždé, když vidím ty mocnářovy krásně kadeřavé licousy, mám chuť mu je pohladit.“

„Pomazlit se s nimi, vískat je...“ navrhl Hruš.

„Nebo do nich zabořit nos i čelo,“ zasnul se Slannina.

V ŽÁRU MORKOVÝCH KOSTÍ

Nejdříve každého přesvědčíme, že má mít vlastní názor, a pak mu ho dáme.

(Příručka pro novice ORDO NOVI ORDINIS)

Sál mezitím zcela ztichnul – harfenice, která posledních několik minut nehrála a jenom tiše hladila struny svými dlouhými prsty, se zase pustila do díla. Pánové na chvíli zmlkli a tiše naslouchali, a s nimi i celá restaurace, protože ta píseň byla velice krásná:

*Ach, ty róže, krásná róže,
čemu si raně rozkvetla,
rozkvétavši pomrzla,
pomrzavši usvědla,
usvědevši opadla?
Večer seděch, dlúho seděch,
do kuropěnie seděch,
nič doždati nemóžech.
Vsě dřiezhy, lúčky sezech.
Usnuch; snieše mi sě ve sně,
jako by mně nebošce
na pravěj ruce s prsta
svlekl sě zlatý prstének,
smekl sě drahý kamének.
Kamének nenadjidech,
zmlitka sě nedoždech.*

Skladba dozněla několika něžně smutnými mollovými akordy, harfenice tiše vzdechla a odložila nástroj. Sálem zazněl dojatý potlesk. Všichni samozřejmě poznali tu nejkrásnější báseň z Rukopisu královédvorského, objeveného před půlstoletím Václavem Hankou, a teď je hrála nejen krása slov a hudby, ale také národní hrdost. Že totiž v dobách, kdy se Němci ještě na stromech dorozumívali krkáním, Čechové už psali básně. A zatímco Němky mohly své prsty strkat nanejvýš prasatům do řiti, ztepilé Češky dávno nosily zlaté prsteny.

Pánové navázali hovor tam, kde byl přerušen, avšak naladění na úplně jinou strunku.

„Nechápu, co si od toho kajzrova manifestu vlastně slibujete,“ začal vzpurně Loskot. „Vždyť je to vylízaná kobliha – navrch sypaná spoustou sladkých slovíček, ale uvnitř dutá. Jasně se tu říká jedině to, že císař rozpouští říšskou radu a že ústava nebude platit, dokud ji neschválí uherský sněm. A Uhři, jak je známe, budou pro sebe chtít úplné státní právo a všechny další výhody, které jim dávala ústava z roku 1848.“

Tu se Durmanovi jednotliví Kočičkáři přes hustý závoj tabákového dýmu začali slévat v jednu mnohočetnou bytost, která různými hlasy rozprávěla sama se sebou:

„A kdy už se císař konečně nechá korunovat českým králem?“

„Všichni Habsburkové se na tu naši svatováclavskou korunu zrovna třásli, protože sami tak krásnou nemají.“

„Úplně všichni se zase netřásli, třeba Josefové I. a II. se nikdy korunovat nedali.“

„To je pravda. Ovšem Josef I. to zamýšlel, ale nestihl, protože zemřel mlád na neštovice. Avšak Josef II. si stoupnout do řady za svatého Václava opravdu nechtěl, ten by nejradši celý svět předělal na Němce.“

Kdosi pak připomenul, že Rakušáci ze sebe dělají panskou rasu, a přitom je Rakousko pouhá říšská marka, pohraniční okres, slepé střevo Svaté říše římské, zatímco Čechy se staly královstvím již roku 1085. Ano, vážení, Rakousko nikdy nedosáhlo hodnosti královské, ba ani knížecí. Je to jen sprostý lokaj, který se kromobyčejnou krutostí a chamtivostí vyšvihl mezi panstvo.

Slanninu ta drzost tolik rozohnila, že vytáhl z peněženky zlatník, obrátil ho dvouhlavým rakouským orlem vzhůru a plivl na něj. Pak minci pečlivě očistil kapesníkem, navrch ještě dýchl a přešetřil, vrátil do peněženky a teprve pak pokračoval v reptání na vládnoucí dynastii.

Marně Kočičkářům domlouval osobně majitel Roztrženého hada pan Mleziva, že sklepníci si před těmi jejich velezrádnými řečmi ani nemohou zacpat uši, neboť mají ruce plné cestou ku i od stolu, a že hanobit panovnický dům na veřejnosti není radno ani poslední den v roce. V nouzi nejvyšší našťestí komisař Durman pojal spásný nápad:

„Pánové, pojďme se podívat na ten náš orloj, za chvíli by měl spustit.“

Skutečně, staroslavný orloj slepého mistra Hanuše na Staroměstské radnici, který se rozbil a zastavil už roku 1824, právě prošel nákladnou opravou, a měl být slavnostně znovu spuštěn o půlnoci na prvního ledna 1866, což bude přesně za čtvrt hodiny.

Jediný kanovník Oul se vymluvil, že si ještě musí připravit novoroční kázání, a vlnivě odkráčel domů. Zbylí Kočičkáři návrh přijali jednomyslně a vyšli, lépe řečeno vyklátili se z hostince na ulici tak rychle, že si ani neoblékli zimníky. Nebylo jich ostatně zapotřebí, spíše naopak. Přestože na kalendáři se osamoceně chvěl už jen poslední den roku, venku bylo tak teplo, že by teplo bylo, i kdyby nebyla zima.

Když míjeli Týnský chrám, zaujal je mužík, který tu stál na obrácených neckách a řečnil: Za to neobvyklé počasí prý mohou fabriky. Svým věčným čmoudem, který vypouštějí z komínů, zaneřádily povětrí a to převrátí počasí na celé zeměkouli. Tudíž oceány vyschnou, zatímco pevniny budou nekonečnými dešti proměněny v obrovská jezera.

Durman nejbližšímu strážníkovi ukázal svůj dvojhavý policejní odznak a poručil mu, ať toho chudáka odvede, protože šíří mezi slušnými lidmi paniku, ale ať ho nebije ani nezavírá, a přidal dokonce pár krejcarů ze svého, aby mu někde za rohem koupil párek, preclík a pivo. Třeba fantazíruje jen z hladu.

Před orlojem už nastalo velké sročení zvědavců. Chudí museli stát na svých, bohatí přihlíželi z pohodlí bryček a kočárů, několik chytráků též přešlapovalo na chůdách, a jeden se dokonce uvelebil na nejvyšší příčce štaflí, které si sem nebyl líný přinést.

Tlačénice náhle Durmana odkousla od ostatních Kočičkářů, chvíli požvýkala a nakonec vyplivla do jedné z těch křivolakých uliček, které Staroměstské náměstí vyzařuje do všech stran jako opilcova zřítelnice krvavé žilky. Bylo tu úplně liduprázdno, jenom na stoličce vedle chodníku seděla bába a v kotlíku nad ohništěm vařila hovězí morkové kosti.

Bába byla špinavá, plamen čoudící a kotlík vyspravovaný plechovými záplatami. Ale vonělo to náramně. Chvíli si něco mumlala a pak zase kašlala z hustého kouře. Středověké domy nad ní vrávoraly, ztěžklé časem, který se tu už dávno zastavil a vsákl do kamene. Kosti vířily vývarem jako planety nad vztekle prskajícím sluncem. Bába zalovila v kotlíku kleštěmi, vytáhla jednu kouřící kost, hodila na litinový plát a začala ji rozbíjet kladivem. Bác, bác, bác... Rány se rozléhaly nocí, a kdo uslyšel ten strašný zvuk drcené kosti, tomu naskočila husí kůže. Někde ve tmě nad bábou se otevřelo okno a rozespalý ženský hlas zajechel:

„Nechají toho, voni osobo! Tady chtějí lidi spát!“

Ale bába přes ten randál nic neslyšela a okno se s prásknutím zase zavřelo.

Kost konečně pukla, bába olízla mastné kladivo a položila ho zpátky na zem vedle stoličky. Pak do lesklého, šedivě fialového morku zajela lžící.

Téměř hmatatelně se blížila půlnoc.

Mozek a morek se liší jen jedinou hláskou... napadla komisaře maně divná myšlenka. A hned z ní vyskakovaly další a další:

Kosti byly stvořeny jako otroci, odsouzené k tomu, aby zbytek těla podpíraly, vyztužovaly a nesly. Přesto se nikdy se svým osudem nesmířily a po miliony let ve svých dutinách z morku tajně vyvíjely zbraň, totiž rozum. Následovala strašná válka, vedená skrze mnohá pokolení až k člověku. V té válce nakonec rozum přebral duši vládu nad tělem. A mozek jakožto morek nejvyšší z kostí – lebky – pak ovládl i všechny ostatní morky...

Bác, bác! Bác, bác!!!

Křik z okna: „Ty beštýje!“

Jako očarovaný vstoupil do kruhu světla a natáhl ruku...

Bába mu vyškrábla horký morek přímo na dlaň a posolila.

Durman malátně zvedl ruku k ústům, chřípím mu projela živočišná vůně, sliny do úst stříkly tak prudce, že to až zabořelo.

Náhle ucítil na rameni stisk čísi pevné ruky a těsně vedle ucha mu zaznělo hrdinským barytonem:

„Určitě bude chutnat stejně odporně, jako už vyhlíží i čpí, pane kolego. Obdivuji vaši důslednost, ale v tomto případě bude lépe užít rozum než smysly.“

GHETTO BRUTTO

Na jménu nezáleží. Ghetto je ze dvou měst vždy to menší.

(Architektura pro mistry ORDO NOVI ORDINIS)

Byl to hlas, který ač tichý a klidný, přitahoval pozornost posluchače magnetickou silou operní árie. Hlas autarkického detektiva Egona Altera, jeho nejlepšího přítele. Durman sebou trhnul a teprve teď se probudil z onoho podivného transu, do něhož upadl přechodem z hlučného náměstí do tiché uličky. Otrásl se, ještě vlahý morek štítivě oklepal z dlaně a pečlivě si ji utřel hedvábným kapesníčkem, ten znovu úhledně složil mastnotou dovnitř a zasunul do náprsní kapsičky svého fraku.

Alter se naklonil tak blízko, že Durman ucítil vyzývavou, ale nikoliv nepříjemnou směs vůní vorvaniny a bobřiny z vlasové brilantiny, kterou si Alter nechával na zakázku vyrábět u pařížského parfumeristy Pinauda, a pokračoval v hovoru:

„Stejně je zvláštní, že jeden a týž tělesný otvor užíváme ke dvěma tak odlišným účelům, jako jsou jídlo i řeč, nebo – na opačném konci – zase k vyměšování i rozmnožování. A protože příroda miluje souměrnost, lze z výše uvedeného vyvodit, že podobně jako vyměšování vzniká neschopností dokonale využít jídlo, i soulož je vlastně jen nestráveným zbytkem mluvení.“

Durman nespokojeně zkrabatil čelo:

„Snažíte se mne zmást, pane kolego. To, že jeden orgán slouží k několika různým úkonům, je úplně přirozené. Jinak bychom museli být úplně zarostlí všelijakými jednoúčelovými údy. A odvozovat souvislost mezi řečí a pohlavností jen z toho, že obě sídlí na okrajích trávicí trubice, je s prominutím nestydatost.“

Avšak Alter se nedal tak snadno odradit:

„Beru to od vás jako poklonu, pane kolego. Protože nestydatost, jak půvabně říkáte, na rozdíl od studu zajišťuje plodnost, a to platí jak v přírodě, tak i v hovoru...“

Tak v družné rozpravě oba přátelé došli zpět na práh Staroměstského náměstí. Byl ostatně již nejvyšší čas. Zvony Týnského chrámu začaly odbíjet půlnoc a ostatní pražské kostely se k němu o překot přidávaly, jako když jeden pes rozštěká všechny své druhy v okolí.

Jakmile bimbání doznělo, na pódium před radnicí vystoupil známý mechanikus a muzikus Romuald Božek, který orloj nedávno vybavil novým, úžasně přesným chronometrem, a oznámil, že na vlastní náklady, jen pro tuto slavnou chvíli vynalezl hudební nástroj s půvabným názvem sirenofon a že na něj zahraje a k tomu zazpívá rovněž jen pro tuto slavnou chvíli složenou Ódu na mistra Hanuše, což také učinil:

Tebe, slavný orloji,

*mistr Hanuš sestrojil.
Krásný dávný orloji,
čas už v tobě nestojí.
Slavný pražský orloji,
český národ obstojí!*

Óda se divákům líbila, avšak mnohem větší zájem vzbuzoval samotný sirenofon. Bzučivým zvukem nejspíše připomínal kostelní varhany, tóny v něm však vyluzoval vzduch hnaný nikoliv píšťalami, ale skrze děrované papírové kotouče.

Sotva Božek dohrál, na zvláštních stojanech s hlasitým výbuchem vzplály hromádky hořčíkového prachu a dosud temný orloj ozářily přízračně namodralým světlem. Hodinový stroj se rozběhl a po dlouhých desetiletích nečinnosti pohnul ozubenými koly. Nad astronomickým ciferníkem se otevřela dvě okénka a za nimi trhaně prošlo dvanáct apoštolů i s Ježíšem. Lakomec zatřásl měšcem, Smrtka otočila přesýpací hodiny, zatáhla za drát a odbila půlnoc, podle staročeského času osm hodin.

„Ach!“ zašuměl dav obdivem, když se po stranách gotické věže rozzářily dva zcela nové ciferníky, sestrojené hodinářem Ludvíkem Hainzem, zezadu důmyslně prosvícené plynovými lampami. Jen místo pro kalendářní desku, kterou mistr Mánes dosud nestihl domalovat, bylo zakryté zeleným sukmem.

Do temného nebe nad radnicí vyletěl jásot tisíců přihlížejících, následovaný pestrobarevnými rachejtlemi a zátkami od šampaňského vína. Lidé se objímali a v slzách se jim leskly hvězdy. Všem se najednou zdálo, že stejně snadno jako orloj ožije nyní i celý neštěstím stíhaný český národ.

Kdosi v davu zanotoval Kde domov můj a ta magická pra-jazzová píseň, složená v zajímavých synkopách, začala do sebe nasávat všechny ryk i brebentění kolem a přetvářet ho sama v sebe. Chvíli se nejistě potácela v různých tóninách a kulhala v rytmu, ale jakmile dozněla dlouhá pauza po druhém „můj“, následovala „voda hučí“ už čistě a jednoduše jako hlas Boží.

Kdo stál, více se už postavit nemohl, ale jeden za druhým vstávali boháči v kočárech, které se přitom rozhoupaly jako loďky, vztyčil se i muž balancující na štaflích a kapsáři na chvíli okrádali jenom Němce.

Když píseň dozněla, komisař Durman pronesl dosud neoddojatým hlasem:

„I když se tomu bráním, také mě to dojíká. Ale nechápu, proč si český národ vyvolil za svoji hymnu právě tento kuplet slepého žebráka z frašky o ševcovské tancovačce? Proč raději neoslavujeme panovníka, jako třeba Rakušáci či Britové, proč nezpíváme o mužných ctnostech, o slavných vítězstvích, o skřípění zubů poražených nepřátel a vzdychání jejich znásilňovaných žen?“

„Protože žádného panovníka nemáme a nejtypičtější vlastností Čechů je nekonečné pochybování o sobě,“ odvětil suše Alter. „Právě tím je Kde domov můj geniální, že opěvuje tu největší nejistotu ze všech, totiž nejistotu svého místa. My jinak víme všechno o všem, kromě toho, kam vlastně patříme. Táhne nás to současně na západ i na východ, na sever i na jih, ale přitom se neheme z místa. Písmo i křesťanskou víru jsme si vyprosili z východu, ale jsme zároveň jediný slovanský národ, který kdy přijal ideál a kulturu západního rytířství, včetně trubadúrství a účasti na křížových výpravách. Staří Přemyslovci budovali říši, která měla napříč Evropou propojit moře Baltské

s Jadranským, a dnes jsme vedle Švýcarů jediní, kteří nemají přístup k moři. Bible byla přeložena do češtiny dřív než do francouzštiny, němčiny či angličtiny, ale co jsme tam přečetli, vneslo do křesťanství takový rozkol, že dodnes trhá Evropu na kusy...“

Další Alterovy vývody přetrhly dvě prudké rány, provázené řinčením skla. Komisař okamžitě tasil svou jezdeckou pistoli, divoce se otáčel do všech stran a snažil se v davu najít útočníka. Alter však výmluvným gestem ukázal na Heinzovy skleněné ciferníky po stranách orloje, jež oba pod žárem plynových hořáků praskly a horkými střepy zasypaly přední řady čumilů. Až na několik pořezaných hlav a rozřatých ušních boltců se naštěstí nikomu nic nestalo, takže se komisař uklidnil a zbraň putovala zpět do kapsy.

Po ošetření raněných zábava pokračovala a z bujarého veselí začalo lidem vyhládat, z kteréžto příčiny slavili právě žně davem se obratně prodávající prodavači oblíbených pochoutek – jak preclikáři, zdaleka rozpoznatelní podle dlouhé tyče s navlečenými preclíky, kterou třímali na plecích jako voňavý prapor, tak viřtláři, nesoucí v ruce malá kamínka s čoudícím komínkem vyvedeným bokem, jež ohřívala kotlík plný párků, kdežto přes rameno měli přehozenou mošnu s rohlíky.

Durman nedbal Alterova pohoršeně zvednutého obočí a zakoupil si jak preclík, tak párek s rohlíkem, přičemž mu preclikářova tyč srazila z hlavy zánovní cylindr, zatímco o viřtlářův komínek si přismažil ruku. Ale než si stačil vybrat, do čeho se zakousne dříve, kdesi vzadu za radnicí zaznělo volání o pomoc. Policejní instinkty ihned převážily nad chutí k jídlu. Durman lahůdkám nabytým s tolika oběťmi věnoval na rozloučenou lítostivý pohled, pak je vtiskl do ruky nějakému uličníkovi a rozběhl se za tím křikem. Alter jej ovšem následoval.

Když oba přátelé bok po boku doběhli na opačný konec Staroměstského náměstí, našli tam staříka v záplatovaném kaftanu. Seděl na zemi, zády opřený o zeď chrámu svatého Mikuláše, rukama si objímal kolena a rytmicky kýval krvácející hlavou. Střídavě se tiše modlil a pak zase na celé kolo ječel o pomoc. Ve tmě šedivá krev mu tekla po čele, husté obočí ji rozdělovalo do dvou proudů a z konečků dlouhých pejsů kapala na zem. O kousek dál za rohem, na začátku úzké uličky jménem Třístudniční, vedoucí do labyrintu židovského ghetta, ležela zakrvácená dlažební kostka.

Durman si dřep, chytil raněného za ramena a prudce zatřásl. „Co se tu stalo?“ zeptal se přísně.

Hebrej se trochu vzpamatoval a přestal kývat hlavou. „Tam,“ ukazoval do černa za sebou, „země se otevřela a mrštila po mně kamenem!“

Durman vstal a pohledem změřil hranici, kde světlo plynových lamp i devatenácté století končilo ve středověké temnotě.

Zvedl nohu a opatrně namočil do tmy špičku své lakýrky.

Zmizela jako hladce uříznutá.

Pevně sevřel pažbu pistole, zhluboka se nadechl a vnořil do tajemných útrob ghetta i zbytek těla.

STRACH Z LÁSKY

Strach je jedna ze základních lidských potřeb. Kdo ho má nedostatek, je za něj ochoten i platit.

(ORDO NOVI ORDINIS – Kuchařka moci)

Kdybyste se zeptali Durmanových kolegů z pražské kriminální policie, co na něm obdivují, řekli by bez váhání, že odvalu. Ano, určitě odvalu. Durman je sice trochu divný, jeho vyšetřovací postupy jsou poněkud podezřelé, ale nikdo mu nemůže upřít, že je to po čertech odvážný chlapík. Tak například, pamatujete přece, jak tenkrát docela sám zatkl trojici loupežných vrahů, bratrů Kosých? A to měli britvy a on jenom holé ruce. Inu, to je celý Durman...

Sám sebe ale považoval spíše za zbabělce, protože znal více věcí probouzejících strach nežli pocit bezpečí.

Například se děsil živočichů, kteří vypadají z různých stran stejně, jako jsou červi, polypy, medúzy, larvy a podobná havěť. Samozřejmě se nebál, že mu ublíží, ale pohled na jejich měkká těla v něm vyvolával jakési hluboko uložené vzpomínky, mnohem starší než jeho lidský život. Zkamenělé otisky paměti z doby, kdy byli jeho předkové právě tak beztvární, dědičný hnus nad svou původní jednoduchostí rotační symetrie, kdy tehdy ještě mladý Bůh zkoušel stvořit svůj obraz na hrnčířském kruhu kambria, aby pak od svých nezdařených pokusů odvrátil tvář s odporem i pocitem viny a špinavé ruce si umyl celoplanetární potopou...

Dále se bál juvenilního démona jménem Krucáb, který se před třidvaceti lety vylíhнул uvnitř velké pukliny ve zdi hned vedle jeho kolébky, a skrze další praskliny jej mohl sledovat všude, kam se mu zamlouvalo. Nebylo před ním úniku, protože praskliny jsou všude a ve všem, a kde nejsou, tam si je Krucáb snadno propraská, dokonce i do pokoje samotného Františka Josefa I. v Schönbrunnu, jak se Durman osobně přesvědčil, když mu tam císař kdysi udělil audienci. Prostě – Krucáb byl původně obyčejné strašidlo, jaké se přisává na duši téměř každého dítěte, avšak zpackané vymítání páterem Ignácem Hankou od svatého Jindřicha, bratrem slavného objevitele rukopisů Václava Hanky, mu způsobilo poruchu růstu, takže se jako ostatní během puberty svého hostitele nezakuklil, ani z něj později nevyletěla múra bludu. A tak musel dál strašit Durmana i v dospělosti, doteky vláknitých pařátů či pohledy utkanými z prachových spirál.

Ale nejvíc ze všeho se bál toho, co sice nakonec nebylo, ale být by mohlo. Co by mohlo být v temné uličce, za nezřetelným obrysem, uvnitř nepopsané krabice, za zamčenými dveřmi, pod dámskými šaty... Strachem vybičovaná fantazie mu v takových chvílích kreslila obrazy tolik děsivé, že poznaná skutečnost se zatím vždy ukázala být snesitelnější.

„Co nevidím, to nenávidím,“ často si říkával.

Takže když se teď vrhnul do temných útrob židovského ghetta úplně sám, hnal ho, lépe řečeno nasával, zase strach z neznáma.

Už po pár krocích ghettem se komisaři Durmanovi začala hrbolatá dlažba uličky houpat pod nohama. Zastavil, natáhl kohoutek pistole a palcem zkontroloval, zda na pistonu správně sedí mosazná zápalka. Po chvíli mu oči přivykly tmě a spatřil, jak se dlažební kostky na zemi nadouvají a mnou o sebe. Zazněl zvuk, jako když vytáhnou zátku z lahve, a jedna kostka vyletěla obloukem někam do tmy, kde řinčivě rozbila okno. Do Durmanova antického nosu se obořil závan mrtvolného puchu.

Kostky mu jedna za druhou začaly létat ze země přímo pod podrážkami lakýrek, o ušní lalůček mu škrtl drsný povrch kamene a sedřel tam kousíček kůže. Smrad zhoustl do hmatatelnosti. Durman se dal na ústup, ale noha mu podjela a zabořila se do něčeho hnusně měkkého.

K okraji uličky konečně přiběhli dva strážníci přivolaní Alterovou píšťalkou a zapálili petrolejovou lampu. Komíhavé světlo odhalilo příšernou scénu: pohřbeno v mělké jámě těsně pod dlažbou leželo lidské tělo, tak nafouknuté mrtvolnými plyny, že jejich tlakem začalo vystřelovat žulové kostky nad sebou. A Durmanova polobotka se mu probořila do zetlelého břicha.

Komisař vykroutil nohu zaklíněnou pod páteří mrtvoly a znovu našel ztracenou rovnováhu. Ukázal strážníkům svůj služební odznak a rozkázal: „Zavolejte posily a co nejdříve uzavřete ulici z obou stran, nesmí sem proklouznout ani noha. Ať sem okamžitě přijedou policejní kreslíř a ohledávač mrtvol. Až budou hotoví, odveďte mrtvolu do márnice a tu jámu nechte zaházet a předláždít. Jestliže uvidíte někoho podezřelého, запиšte si jeho jméno a adresu. Hlavně nikomu neříkejte, co se tu stalo.“

Strážníci zasalutovali a odběhli plnit rozkazy. Kostky už naštěstí přestaly létat. Durman si dřepnul a zkoumal mrtvolu zblízka, náhle však zaslechl přidušený výkřik a zašustění látky. Duchapřítomně se obrátil na patě právě včas, aby zachytil padající dívčí tělo.

Následující minutu na bobku, s nosem zabořeným do dívčích voňavých volánů, udržoval rovnováhu za oba, a protože nemohl vstát, aniž by ji pustil, prostě s ní trásl tak dlouho, dokud se neprobrala.

„Ach... musela jsem omdlít,“ ozvala se pak hlasem dosud rozechvělým, avšak lahodně podobným hře na struny violy da gamba, a jemně se vyvinula z jeho mužného objetí.

Komisař se postavil. Teď si ji konečně mohl prohlédnout a také to učinil: byla v samém rozpuku mládí, svěží jako čerstvě rozemnutý lístek máty. Zpod elegantního kloboučku se jí draly ven kučery barvy zlata s nepatrnou příměsí mědi. Právě takovým, vytepaným do tenoučkových plátků, staří mistři na gotických obrazech zpodobňovali nebe.

Komisař u žen nikdy nedokázal rozeznat, kdy za vlnitost vlasů děkují Stvořiteli, a kdy rozpálenému želízku, ale tyto se kroutily tak samozřejmě, že pokud ten zázrak způsobila kulma, ochotně by jí každý den přinášel zápalné oběti. A co bylo dál? Achátové jeskyně očí, labutí krk nosu, štavnatou zralostí puklý fík úst. Krk, nadra, pas, boky – pro hudebníka dokonalý kontrapunkt, pro matematika čistá sinusoida.

„Slečno, dovolte, abych se představil. Leopold Durman, policejní komisař. Ničeho se nebojte, doprovodím vás domů.“

„To je od vás zcela kavalírské, pane komisaři. Jmenuji se Libuše Hedbávná. Šly jsme se s mamá podívat na spuštění orloje a já se nějak zatoulala. Ale nemáte tu ještě nějaké vyšetřování?“

Durman se pohledem rozloučil s mrtvolou a zavrtěl hlavou. „Tady už nemám co na práci.“

Ukázalo se, že slečna Hedbávná bydlí na druhém břehu Vltavy, v domě U Osla v kolébce na Malé Straně. Cestou se mile rozštěbetala a Durman se dověděl, že jí v létě bude osmnáct, že navštěvuje druhý ročník Vyšší dívčí školy v Široké ulici číslo 9, odkud nosí na vysvědčeních samé výborné, její papá je usedlý měšťan, majitel puškařství a kapitán malostranských ostrostřelců, mamá umí vynikající mramorovanou bábovku, celá rodina jsou vlastenci, členové tělocvičné jednoty Sokol, pěveckého sboru Hlahol a literárně-pohřebního spolku Svatobor, jehož znak – tři ruce svírající železný kruh – slouží u Hedbávných i jako klepadlo na domovních dveřích.

Mezitím přešli kamenný most a pak přes Ostruhovou ulici a Jánský vršek dorazili až k Hedbávným domů.

Z Libuščina zmizení byl už celý dům na nohou. Zatímco maminka přikládala nos k lahvičce s čichací solí, tatínek ládoval jednu pušku za druhou a shromažďoval sousedy na záchrannou výpravu.

Durmana přivítali s obrovskou radostí. Přes pokročilou noční hodinu dostal horké kafičko i proslulou matinčinu mramorovanou bábovku a několikrát za sebou musel vyprávět, kde a jak Libušku objevil. Když konečně ženy odešly spát, s panem otcem si v pracovně ještě nalili koňak a zapálili doutníky.

Durman byl šťastný. Všichni se tu k němu chovali tak srdečně, že měl dojem, jako kdyby mu vřele potřásaly rukou i kliky u dveří a vlídně se na něj usmívaly i vzory na tapetách. Takže se osmělil pána domu zeptat, zdali by Libušku mohl, samozřejmě ve vší počestnosti, zas někdy navštívit.

„Jářku,“ odvětil Hedbávný poté, co jej důkladně provrtal žárlivým pohledem, obvyklým u otců dospívajících dcer, „holka je na jednu stranu na tyhle věci ještě mladá, na stranu druhou má nejvyšší čas začít si nějakou známost. Doba je na jednu stranu pro nás Čechy zlá, tudíž pro zakládání rodiny nevhodná, na druhou stranu, čím nás bude víc, tím míň si na nás budou troufat. Vy se na jednu stranu stýkáte se zločinci, ale na druhou vypadáte jako slušný člověk. Proč jste se vlastně dal k policii?“

„Poradil mi to císař,“ odpověděl Durman a skromně se pousmál. „Za to, že jsem mu zachránil život.“

„To už je důvod,“ uznal Hedbávný a zkušeným hmatem si chrstnul zbytek koňaku skrz krk odrazem od patra. „Jednou mi musíte povyprávět, jak se to vlastně přihodilo, ale dnes už je pozdě. Jdete v pátek na premiéru Braniborů v Čechách? Že se vůbec ptám, pane vlastenče. Tak se tam uvidíme a pak můžete Libušku doprovodit domů, pořádáme totiž pro mistra Smetanu slavnostní večeři.“

NEJSTARŠÍ PRAŽSKÝ BORDEL

Proč se prostituci živí mnohem více žen než mužů? To nás nezajímá. Důležité je, že v důsledku této základní asymetrie mezi pohlavími je prosazování rovnosti mezi muži a ženami zničující pro jakékoliv společenské zřízení.

(ORDO NOVI ORDINIS – 100 receptů, jak položit stát)

Vlídnyým přijetím rozradostněný Durman se rozloučil s Hedbávnými a vyšel z domu ven. Lakýrky se mu po pravěké dlažbě Svatojánského vršku smekaly, takže musel dělat opatrné čapí kroky.

Chýlilo se už k ránu, silvestrovská oslava dohasínala a na ulicích zbyli jen ti nejhouževnatější opilci, malebně packající mezi rozšlapanými konfetami a prázdnými lahvemi od šampaňského, v jejichž dutinách teskně kvílely malé meluzíny. Durman se rozhodl nalokat se před spaním čerstvého vzduchu, takže odmítl lísajícího se drožkáře a vyrazil domů pěšky.

Na prvním rohu zahrnul vlevo do úzké rovné Umrličí uličky a její příkré zdi se kolem něj sevřely jako stěny rakve. V celé uličce nesvítilo jediné světlo. Během deseti kroků teplota klesla o několik stupňů a ze spár mezi dlažebními kameny počala vzlínat miasmatická mlha.

Najednou zatoužil mít u sebe alespoň kousek světla, takže se zastavil, otevřel pouzdro potažené lakovanou ještěrcí kůží, vyňal z něj křivolaké viržinko z tabákových listů omotaných kolem husího brku a drátkem v něm po délce rozvážně propíchl dírku. Pak ocílkou o kámen vykřesal do hubky pár jisker a viržinko si připálil.

Šel dál, ale najednou za sebou uslyšel tiché, šelestivé kročeje. Ohlédl se, jenže ve tmě promíchané s mlhou neviděl dál než na půl sáhu.

Přidal do kroku.

Neznámý za ním rovněž.

Zarazil se a nehty zaryl do pažby pistole.

Zastavily i kroky.

Ovládl ho panický strach. Rozběhl se jako o život a žhoucím koncem viržinka před sebou rozrážel mlhu.

Kroky se rozběhly také.

Na konci Umrličí uličky vyběhl do bezpečí kuželu světla plynové lampy.

Zbrocený ledovým potem, se srdcem bušícím do hlavy se opřel o zeď. Ruka mu zajela do kapsy u kalhot a nahmatala malou papírovou krabičku. Pochopil a rozchechtal se. Žádný neznámý neexistoval. Vyděsily ho štěrchající sirky, ten nový vynález na rozdělávání ohně.

Protože mu nezbyly žádné drobné mince, vzal to přes Kamenný most, kde se neplatilo mostné. Prošel špalírem laločnatých barokních světců, minul kostel Křižovníků s červenou hvězdou a podél rozvlněné zdi Klementina spíše tápal,

než šel ztemnělou Karlovou ulicí.

Na prvním rohu se chystal zahrnout vpravo do Liliové ulice, kde bydlel, když tu mu do chřipí vnikla hutná směsice tibetského pižma, pačule, labdána, ambry, santalu a rozdrážděných kund, prostě typická vůně bordelu.

Komisař statečně bojoval s chtíčem několik okamžiků, pak mu ale do žulova ztopořený úd odsál příliš mnoho krve z mozku a dál už jeho tělo řídily pouze pudy. Namísto do Liliové pokračoval rovně Karlovou, urputně jako losos plující proti proudu té vůně, silící každým krokem. O několik domů dál, jakmile se důkladně rozhlédl do všech stran, zdali není sledován, stiskl prastarou bronzovou, kdysi snad cenící zuby a vyplazující jazyk, nyní však hladce ohmatanou lví hlavu na klíce ode dveří Jeruzaléma a vstoupil dovnitř.

Jeruzalém byl veřejný dům, nikoli však nevěstinec obyčejný, nýbrž hampýz ze všech pražských bordelů, nejdéle usazený na jednom místě. Jeho historie sahala až do roku 1372, kdy mystický kazatel Jan Milíč z Kroměříže svou výmluvností obrátil na cestu ctnosti osmdesát pražských kurev a nastěhoval je do zrušeného nevěstince zvaného Benátky v Konviktské ulici, jež mu za tím účelem věnoval císař Karel IV. Milíč dům přejmenoval na Jeruzalém a pro napravené kněžky lásky tu vytvořil klášter zasvěcený třem sveticím, původně rovněž prostitutkám – svaté Máří Magdaleně, Afře a svaté Marii Egyptské. Pak ale odjel za papežem Urbanem do Avignonu, aby se očistil od žaloby z kacírství, a zemřel na zimnici.

Hned po Milíčově smrti, už v prosinci 1374, netradiční jeptišky z Jeruzaléma vyhnali mniši cisterciáci pod záminkou, že církve kurví klášter nikdy neuznala. Opuštěné a zklamané harapanny daly dohromady své úspory, koupily dům v Karlově ulici a tam Jeruzalém slavně obnovily. Po špatných zkušenostech však už ne jako řád, *ordo*, nýbrž *bordel*.

Oheň Milíčových kázání v nich však přes všechna příkoří nedoplápolal, takže spolu dál žily po klášterním způsobu. Do sklepa nového Jeruzaléma tajně přenesly oltář Tří svatých kurev a každé ráno u něj společně pronášely sprosté modlitby. Nad vrata daly vytesat úvodní verš ze žalmu 23: Hospodin je můj pastýř. Zákazníci platili do společné pokladnice a z ní se kupovalo vše potřebné. Zatímco mladé mrdaly, staré stejně vášnivě uklízely, praly, žehlily a šily, pěstovaly zeleninu v zahrádce na dvoře a vařily. Společně jedly a po práci se douspokojovávaly hromadnou lesbickou souloží zvanou foukání do horký kaše. Svoji velitelku si volily vždy po smrti té předchozí a oslovovaly ji s úctou „Matko představená“. S jeptiškami měly společné i to, že téměř nevycházely ven, a když už musely, šly v černé sukni dlouhé až na zem, vlasy zahalené a oči cudně sklopené.

Na rozdíl od všech ostatních klášterů i bordelů byl Jeruzalém zcela soběstačný, co se týče lidských zdrojů. Své děti, narozené jako pracovní úraz, totiž laryně nepohazovaly u kostelních prahů, ale s láskou je vychovávaly. V jedné místnosti tu pro ně dokonce zřídily obecnou školu, vybavenou třecí elektrikou, stádečkem vycpané zvěře a třemi doposud vyšlými díly Riegerova slovníku naučného (hesla A až Lžidimitrij). Z dětí pak vybíraly ty nejhezčí a nejláskymilovnější slečny, jež zůstaly ve firmě. Zbylé dívky a všechny chlapce pak dávaly vyučit nějakému poctivému řemeslu a se štědrým příspěvkem do začátků je vypouštěly do světa.

Díky tomu v nich přirozený výběr stále posiloval a tříbil dědičné vlohy pro ukájení chtíče. A tak tu dnes na Durmana čekaly děvky již dvacáté páté generace, důkladně vyškolené pěti staletími nepřetržité kopulace.

Avšak komisař byl dnes tak rujný, že první dvě, Francku a Kordulu, svým majákem touhy úplně zchvátil, a až ta třetí, Salomína řečená Chlapkyně, dokázala plamen vášně, tak prudce rozdmýchaný jediným cudným polibkem Libušky Hedbávné, zchladit zběsilým přirážením.

Když konečně docestoval do svého mládeneckého bytu v plochem domku, nalepeném ke zdi kostela svaté Anny, popeláři už zametali ulice. Komisař se skácel do postele, ani se nepokusil svléknout svůj slavnostní frac. Z posledních sil si přivázal ochranný návlek na knír a odevzdal se spánku, i když věděl, že za slabou hodinku bude muset zase vstát a spěchat do práce, protože rozpustilý Silvestr skončil a po něm převzal vládu nejvšednější ze všech dnů, arcišedivý pondělek.

ZÁHADA TŘÍ PEŘIN

Anarchie jako politický systém nic neznamena, proto ho pochopí každý.

(ORDO NOVI ORDINIS – Kuchařka moci)

Budík, umělecky ztvárněný ve tvaru jeskyně obydlené spícími blanickými rytíři, dílo hodinářského mistra Heinze, jež slabší povahy budilo pouhým svým tikotem, spustil teď na plné zvonky. Figurky rytířů si protíraly oči, masírovaly přeleželé údy a sahaly po narezavělých mečích.

Přestože v limbu strávil sotva padesát minut, a do poslední kapky semene vyždímané moudí jej krutě páliho, komisař vstal poměrně čile, konečně se svlékl a důkladně omyl celé tělo houbou namočenou v ledové vodě.

V šatní skříni si pak pomačkaný a od hlíny umazaný frak vyměnil za všední oděv: růžovo-zlatě proužkovanou vestu, švestkově černé lovecké kalhoty, k tomu císařský kabát a sportovní cylindr lemovaný kuním kožíškem.

Pár minut svižné chůze jej přeneslo do pochmurného sídla pražského policejního ředitelství v Bartolomějské ulici. V budově pak míjel řadu pečlivě zavřených dveří, zpoza nichž se linul nárek a sténání, jež výjimečně nevydávali vyslychaní, ale sami policejní úředníci, studenými obklady zevně a kyselými okurkami vnitřně léčící následky silvestrovské bujarosti.

Nejprve se zastavil u svého nadřízeného, vrchního policejního komisaře Dedery, a vylíčil mu včerejší nález mrtvolky. Dederada nad podivuhodným zločinem chvíli kroutil hlavou a pak pravil jadrně:

„Když jsi do toho hovna šlápnul, Poldi, tak si ho taky vyčuchej. Beztak se tu nudou kopeme do zadků, lidi o Vánocích sekají latinu a zločiny z vilnosti začnou až na jaře.“

Durman poděkoval a ve své kanceláři se ihned pustil do práce s vervou, která jej samotného překvapila.

Zavolal si strážníka, který hlídal na místě činu, a ten hlásil, že asi hodinu po komisařově odchodu tam zatkl podezřelé individuum. „Vometal se kolem jak můra, tak jsem mu nasadil klepeta a dal mu čuchnout k pendreku, aby kapku zvadnul,“ pravil ten bodrý policista s úsměvem.

Durman si nechtěl špinit pečlivě uklizenou kancelář a raději se šel na zadrženého podívat do cely. Byl to od pohledu divý muž, neúhledně zarostlý černými vlasy a vousy, jež mu v hustých chuchvalcích trčely z lebky do všech stran. Ze křoví umaštěného kníru se klubal výrazný předkus zubů zažloutlých od tabáku, které chlapovi dávaly profil obrovské veverka. Pichlavé hnědé oči se skrývaly ve stínu černého klobouku širáku. Z ramen až na paty mu splýval černý plášť, pod ním měl oblečené černé přiléhavé kalhoty, bílou košili a pod krkem na nevkusně velký uzel uvázanou stuhu, rudou jako čerstvě podříznuté hrdlo.

Nejprve vůbec nechtěl mluvit a jen na komisaře drze cenil svá veverka zubiska, ale stačilo, aby mu Durman pohrozil zostřením vazby pústem, a lotr

začal, i když neochotně a s doprovodem odporných úšklebků, odpovídat na otázku.

„Uvedte své jméno, příjmení a povolání.“

„Čeněk Varanov, anarchista.“

„Co znamená anarchista? To je nějaké nové řemeslo?“

„My anarchisté, nihilisté či amorfisté... máme mnoho jmen, ale jediný cíl: svrhnout a zničit všechna zřízení společenského i státního řádu a pomocí všeobecné revoluce zavést společnost zcela stejnorodou a dokonale beztvárnou.“

Durman, zatím spíše překvapený než rozhořčený, se snažil tu větu pochopit, ale rozbolela ho z toho hlava. Na okamžik měl pocit, že ten divý muž mluví nějakým cizím jazykem, složeným ze slov, které sice znějí česky, ale znamenají cosi úplně jiného. Chvilí se osvěžoval představou, že mu místo řeči narovná ten strašlivý předkus ranou pěstí, ale pak v něm zvítězil soucit a promluvil na anarchistu vlídně:

„Ale proč by někdo něco tak odporného chtěl? Vždyť právě a jedině řád je přece podstatou lidské kultury, její podmínkou a současně nejcennějším výdobytkem. Řád vytváří v lidské společnosti stupňovitou hierarchii, a tím umožňuje každému člověku najít si takové místo, které odpovídá jeho schopnostem i vlohám, a navíc jej podněcuje, aby své umy zdokonaloval a stoupal po stupních výše. Řád díky tomu, že je sám věčný, dává omezenému lidskému životu smysl a naplnění, zbavuje strachu ze smrti a pomáhá v rozhodování všem, pro které je svobodná volba příliš těžkým břemenem. A navíc,“ komisař se na tomto místě tak rozvášnil, že mu tváře zružověly a v krku mu vyschlo, takže zazvonil na posluhu a nechal si donést lahev karlovarské kyselky, vypil hltavě plnou sklenici a teprve pak pokračoval: „A navíc statky vzešlé z lidské práce rozděluje tak, aby nesloužily jen k okamžitému ukojení nízkých pudů, jak by učinila lůza, kdyby jí v tom bylo dovoleno, nýbrž aby část z nich byla proměněna ve statky duchovní, jako jsou chrámy, badatelské ústavy, stánky múz a podobně.“

Varanov se huhňavě zasmál a udělal obzvláště ohavný obličej.

„Každý řád je založen na vlastnictví, na vykořisťování člověka člověkem. Proto musí být pandestruován, úplně zničen do všech zárodků, ze kterých by znova mohly povstat společenské nerovnosti. Toho účelu může být dosaženo veškerými násilnými revolučními prostředky – například jedem, dýkou, dynamitem, kyselinou nebo petrolejem. Jak nás učí Hrabě...“

Varanov chvíli čekal, zdali se Durman dovtípí, koho tím myslí. Když se nedočkal žádné reakce, pokračoval poněkud roztrpčen jeho nechápavostí: „Hrabě Michail Bakunin, samozřejmě.“

Komisaře debata pomalu přestávala bavit. „A co pak?“ zeptal se stroze.

„Jak – pak?“

„Až bude řád svržen a všichni si budou rovni.“

„Nu, pak zavládne... Totiž, o vládnutí nemůže být řeči, že? Takže – pak vznikne spravedlivá společnost, nikdo už nebude bohatý ani chudý. Všechno bude patřit všem...“ blekotal anarchista.

„Vysvětlete mi své ideje na nějakém příkladu ze života. Třeba továrna na hřebíky. Když si budou všichni rovni, kdo ji bude řídit?“

Varanov se samolibě ušklíbl, protože věřil, že se dostal znovu na pevnou půdu: „Všichni dělníci.“

„A jak?“

„Hlasováním.“

„A kdy budou pracovat, když budou o všem hlasovat? A co když budou líní a odhlasují si, že ode dneška začnou vyrábět jen jeden hřebík denně? A co myslíte, peníze za prodané hřebíky budou vracet do rozvoje továrny, nebo je raději všechny prožerou?“ tázal se komisař stroze.

Nihilista opět zarytě mlčel. Durman ještě chvíli chladnul z rozčilení, pak mávl rukou a vrátil se k věci.

„Varanove, byl jste dnes ráno zadržen na místě, kde byla nalezena mrtvola. Proč jste ho zabil? Přiznejte se, uleví se vám.“

„Jesusmaria, pane komisař, s tím mordem já nemám společného ničehož!“

„A co jste tam dělal?“

„Šel jsem domů, bydlím v ghettu, kousek od Staronové synagogy. Jen jsem se kouknul, co tam ten policajt hlídá, a už jsem měl náramky.“

„A co je tohle?“ Komisař hodil na stůl veliký balík zabalený do starých novin. Balík praskl a vyhřezly z něj tři červenobíle pruhované povlaky na peřiny. Prádlo vypadalo čerstvě vyprané a ještě ne úplně uschlé, trochu vonělo levandulí a trochu páchlo zapařením. Nebylo nové, což na několika místech prozrazovaly prošoupané dírky, pečlivě zalátané bavlnkou.

„To jsou prosím povlaky na cejchy, pane komisař. Koupil jsem je včera večer v zastavárně u starýho Mandelbluta.“

„Ale, ale. Vy jste majitelem tří peřin, Varanove? To se divím. Sám mám doma jen dvě a to nejsem anarchista ani otužilec.“

„Kdepak, pane komisaři, peřinu nemám žádnou. Já si do jednoho povlaku strčím Komunistický manifest od Marxe, navrch navlíknu ty dva další, a to vám pak hřeje líp než pekelnej voheň.“

Durmana už další otázky nenapadaly. Chvíli přemýšlel, zdali přece nemá nihilistu profackovat, jen tak pro jistotu, ale nakonec si jen povzdechl a otráveně mávl rukou směrem k východu.

„Sbalte si ty hadry, Varanove, a mažte domů, než si to rozmyslím. A s tou anarchií si dejte pokoj, to smrdí šibenicí.“

Revolucionář chtivě přivinul balík prádla na hrud' a odporoučel se s mnoha poklonami, doprovázenými další řadou hnusných obličejů.

Durman vyšel ven a čerstvý vzduch mu pročistil hlavu, ale také vysušil půnebí. Rázným krokem přešel Ferdinandovu třídu, v Jirchářské zahnul do Staré poštovské ulice a tu se zastavil ve výčepu pivovaru U Fleků, kde si poručil sklenici zdejšího proslulého ležáku barvy čerstvě vyříznutých jater. První žíznivě vypil na jeden zátah, takže si dal ještě jedno a tiše se radoval z jeho chlebové chuti, tak hutné, že se málem dala kousat. Potom – už bez dalších zastávek – zamířil přes Dobytčí trh přímo do Všeobecné nemocnice, kde na něj čekala včerejší mrtvola.

Pitevna sídlila hluboko ve sklepení, až u samotných základů budovy. Jakmile sestoupil po nekonečně dlouhém točitém schodišti a rozhlédl se, komisař musel vší silou vůle překonat náhlý popud pokleknout, neboť ta místnost ze všeho nejvíce připomínala katedrálu, ale katedrálu zasvěcenou mrtvým:

Zářivě bíle okachlíkované zdi, v závratné výšce přecházející jedna do druhé geometricky dokonalými klenbami. Monstrance skleněných válců naplněných lihem, chránící roztodivnými nemocemi pokroucené tkáně, údy i celé zrůdy, právě svou chorobností určené k nesmrtelnosti. Mrtvoly polehávající na železných stolech, pravidelně rozmístěných jako kostelní lavice. Každý stůl nemilosrdně jasně osvětlený plynovým plamenem ve tvaru můry,

vycházejícím z holé olověné trubky bez stínidla. A když jedna můra v průvanu zamávala křídly, všechny stíny se roztráslly.

Durman očima hledal patologa.

Otočil se do všech stran a koutů.

Dřepnul si a nahlédl pod stoly.

Rázně přešel z jednoho konce pitevny na druhý.

„Hej, nachází-li se tu někdo živý?“ řekl a v dokonalém tichu to zaznělo nepatřičně zvučně. Náhle se mu vybavila hádanka z dětství: Vyslov mé jméno a zabiješ mě.

„Ticho,“ vyluštil ten starý rébus nahlas. „Ticho, t-i-c-h-o, TICHO!!!“ opakoval stále hlasitěji tak dlouho, až křičel ze všech sil a nemohl víc.

Náhle se jedna z mrtvol na stole posadila a pomalu si z hlavy stáhla prostěradlo, krabaté zaschlou krví.

HROBEČEK MRTVÉHO BODU

Koho zabijete, nemusíte pitvat.

(Příručka pro novice ORDO NOVI ORDINIS)

Durman v kapse sevřel svou pistoli, ale hned ji zase pustil. Umínil si, že se při nejbližší příležitosti musí zeptat puškaře Hedbávného, zdali dokáže vyrobit zbraň schopnou usmrtit i ty, kteří již jednou zemřeli.

Mrtvola na stole si zatím nasadila zlatý cvikr a nevrle promluvila dutým hlasem: „Už mě vzbudilo ledacos divného, jednou dokonce věta v neznámé řeči *Eurat tanna larezul amevaxr lautn*, pronesená mým vlastním hlasem ze spaní, a jindy zase jistý tropický motýl tím, že mi osákem vypíjel z očních váček slzy, ale ticho, ticho mě nevzbudilo ještě nikdy.“

„Příště, až si budete chtít zdřímnout na volném stole v pitevně,“ odvětil komisař se slyšitelnou úlevou v hlase, „raději nespěte jako zabítý.“

Z nebožtíka se vyklubal mladý soudní lékař s nazrzlou kozí bradkou, který se představil jako doktor medicíny et doktor chirurgie Ohrobec. Durmanovi byl rázem sympatický vášnivým zaujetím pro svou práci, což se projevovalo tím, že mluvil výhradně jen s neživými.

Přešli k vedlejšímu stolu. Patolog odhrnul prostěradlo. Komisaři se naskytl přízračný pohled. Celou horní stranu mrtvého těla pokrýval vzor čtvercových modřin, seřazených do obloučků podle vzoru pražské dlažby, a jejich temně purpurová barva se na bledě zeleném podkladu pokožky výhruzně skvěla. Obličej měl slisovaný do roviny. Uprostřed břicha zela ošklivá, komisařem osobně prošlápnutá jáma.

Lékař počkal, než se Durman vynadívá, a pak ležícího vlídně oslovil:

„Ty jsi ten zavražděný, nalezený včera na začátku Třístudniční ulice, že?“

Mrtvola patrně považovala lékařovu otázku za čistě řečnickou, takže mlčela, na rozdíl od komisaře, který se zeptal na totožnost oběti a příčinu její smrti. Ohrobec ovšem opět odpovídal mrtvole:

„Příteli, ty jsi muž průměrného vzrůstu, přibližně čtyřicet až pětadvacet let starý. Podle částec hlíny, nalezených v plicích, které se pod mikroskopem shodují s hlínou na místě nálezů, byl jsi tu pohřben zaživa. Přesněji tě uložili na záda do dutiny vyhloubené na míru tvého těla, zarovnali pískem a překryli vrstvou dlažby. Ty ses však neudusil! Spáry mezi kostkami ti ještě několik hodin umožňovaly dýchat. Zabili tě až lidé, kteří po tobě začali chodit. Pod jejich váhou ti jedna dlažební kostka prorazila lebku v místě, kde se sbíhají os frontale – kost čelní, os parietale – kost temenní, os temporale – kost spánková a os sphenoidale – kost klínová. Je to takové rozkostí, podle vzoru rozcestí, lebeční švy se tam protínají ve znamení kříže. Pokaždé, když se tam propitvám, pomodlím se otčenáš,“ dodal na vysvětlenou.

Zde se doktor na okamžik odmlčel, vytáhl z kapsy bílého pláště pečlivě vypreparovanou lopatku, rozkošnický se s ní poškrábal na zádech, zase ji vrátil a pokračoval:

„Ostatní zranění vznikla až po smrti. Za běžných okolností bys tu v klidu ležel až do jara. Jenže včerejší mimořádně teplé počasí urychlilo tělesný rozklad. Mrtvolné plyny nadmuly břišní dutinu jako chrámovou klenbu, a jakmile byl jejich tlak silnější než váha kamene nad nimi, nadzvedly dlažbu. Zetlelé tkáně ovšem takové napětí dlouho nevydržely, břicho se protrhlo, plyny unikly ven a dlažba se pod váhou komisaře propadla.“

„Čas smrti?“ ptal se Durman, který si vše pečlivě zapisoval do notesu.

„Pohřbili tě odhaduji v noci dvacátého pátého prosince. Ale zemřel jsi až dvacátého šestého ráno.“ Doktor vyštrachal zpod stolu papírovou krabici a podal ji komisaři, mluvil ale dál k mrtvému: „Abych nezapomněl, tohle jsi měl oblečené.“

V krabici ležela uniforma z modrého sukna. Byla pečlivě složená, což vůbec neladilo s tím, jak byla na mnoha místech rozedraná a ztvrdlá prosáklou krví s blátem. Komisař uniformu roztáhl, aby si ji prohlédl zblízka, ale hlavně chtěl porušit ten zneklidňující protiklad mezi úhledností a zmarem. Pečlivě ji prošacoval, ale všechny kapsy byly prázdné. Naslinil si cíp kapesníku a začal čistit jeden z knoflíků.

Pod vrstvou zaschlé špíny se zlatě zatřpytila mosaz a na knoflíku se objevil jakýsi symbol. Dokud vyčištěná plocha nepřesáhla dolní polovinu, podobal se lidskému oku, ale nakonec se proměnil v zatočenou postilionskou trubku.

Je to tedy poštovní stejnokroj. Durmanovi proběhlo tělem slastné zachvění ohaře, jenž vyčenichal první stopu štvané zvěře, a jemné chloupky podél páteře se mu napřímily.

„A ještě něco...“ Ohrobec zvedl skleněnou lahvičku se smotkem gázy proti plynovému plamenu. Jeho namodralé světlo gázu prosvítlo a odhalilo v ní zabalenou tmavohnědou kostičku s mírně vpouklými stěnami. „To je hexaedr čili krychle. Druhé z pěti platonských těles, dávný symbol živlu země. Někdo ti ho zasunul mezi pravou oční bulvu a dolní víčko. Hexaedr byl uhněten z krve smíšené se substancí, kterou jsem nejprve považoval za běžný domácí prach, při zkoumání mikroskopem však vyšlo najevo, že je to popel. Ne však popel z kamen, ale velejemný popel, jaký vzniká například spalováním tabáku v dýmce.“

Komisař lahvičku pečlivě uložil do kapsy a zeptal se: „Ta krev patří oběti?“

„To zatím ještě nikdo neumí určit,“ usmál se Ohrobec na mrtvolu a dodal: „Ale nenašel jsem na tobě žádné rány způsobené zaživa, takže to bude spíše krev jiné osoby nebo zvířete. Možná i vrahova.“

Durman dvojitému doktoru Ohrobcovi poděkoval, rozloučil se a s úlevou vyšel z hnusně zamřelého ovzduší pitevny na čerstvý chladný vzduch.

Krátkou procházkou došel k zastavárně Mojše Mandelbluta, sídlící v prastaré dřevěné boudě na Dobyččím trhu, hned naproti jezuitskému kostelu svatého Ignáce z Loyoly. Bouda zde stála patrně již od dob, kdy tu Otec vlasti blahé paměti dával vystavovat poklady Svaté říše římské, a byla tak rozklížená, červotočem prolezlá a práchnivá, že v noci zeleně světélkovala a pohromadě ji držel snad jen ten hutný pach slanečků, jímž po dlouhá staletí trpělivě nasakovala.

Komisař otevřel dveře a z jasného dne vstoupil do zatuchlého příšeří uvnitř. Byl to tak prudký přechod, že se mu zatočila hlava a v nosu mu praskla žilka. Opřel se o stěnu a přitiskl si k nozdram kapesník, ale to už se sem belhal starý hrbatý Žid v záplatovaném kaftanu, hlavu zakrytou černou jarmulkou, podobnou glóbu nějaké cizí planety se světadíly nakreslenými bílými čarami potu. Holí před sebou postrkoval židli a bez ustání přitom brebentil:

„Hačnou si, vašnosto, to jich zase přejde. Vědí, ono přejít v Praze přes práh může být někdy docela vošajstlich. Praha je město prahů, proto se taky tak jmenuje, ale ne jen prahů obyčejných čili kusů dřeva mezi venkem a vnitřkem, i když to taky. Ale hlavně je to město prahů mezi naším světem, příslušejícím do působnosti sefiry Malchut, a světy vyšších sefirot. Takové prahy se někdy objevují na stejném místě jen v určitý čas, třebaš při zvláštních konstelacích nebeských těles. Kupříkladu ve Staronové synagoze pod věčnou lampou během každé konjunkce Saturna s Jupiterem zjevuje se práh, jehož překročení vede dál stejnou modlitebnou ve stejném městě, ale je to Praha ze vzpomínek všech lidí, kteří v ní už nebydlí. Zatímco náš svět je stvořen ze hmoty hrubé a setrvačné, kterou je nutno tvarovat násilím a úmornou prací, ten druhý svět se skládá ze hmoty mnohem jemnější, ze hmoty rozevláté astrálními větry, samovolně do sebe otiskující lidské myšlenky a touhy, zato však nestálé. Je to Praha rosolovitá a bez ustání se proměňující jako bublající polévka, z níž se na hladinu neustále vynořují sousta domů, ulic i celých čtvrtí, aby se za okamžik znovu propadly do hlubin, nahrazeny jinými. Praha obydlená polotekutými přízraky s obličejí vroucími tisícovkami podob. Praha stárnoucí ne chátráním, nýbrž nepřesností, s domy časem bujícími do fantastických tvarů a duřícími neexistujícími architekturami, s ulicemi provrtávajícími se městem jako hejno hadů, jejíž plán se ti před očima neustále proměňuje, podoben plamenům ohně. Tato Praha je sice vždy obnovovaná čerstvými vzpomínkami, ale člověk, který sem zabloudí, málokdy najde cestu zpět a často zmizí zapomenut spolu s nějakým bezvýznamným zákoutím...“

Vetešník, vyčerpaný svým vyprávěním, se odmlčel a zazíral do blba. Z oka mu ukanula slza a zároveň z koutku úst slina. Do nastalého ticha překvapivě hlučně zahryzal červotoč. Durman koutkem oka v temných hlubinách krámu postřehl nějaký pohyb, ale to už se Mandelblut vzpamatoval a znovu začal komisařovým uchem prostrkávat nit svého vyprávění.

„Jak jsem říkal, některé prahy do jiných světů sefirotických zjevují se v Praze stále na stejném místě, vašnosto. Jiné zase kmitají sem a tam, převtělují se do obyčejných prahů a zase se z nich odvtělují, snad zcela náhodně, snad podle určitého záměru, který nechápeme. Nu, a přejítí přes takový práh, když to člověk nečeká, může mu řádně prodloužit cestu. Nebo ji taky o hodně zkrátit, jenže na to musí být ten dotýčný *gebojrn in a sajdn hemdl*, narozen pod šťastnou hvězdou.“

Durman se po chvíli docela vzpamatoval, přestal vnímat smysl vetešníkova tlachání a nechal ho znít jako tesknou orientální melodii na pozadí. Vstal a očima, již docela přivyklýma šeru, se zvědavě rozhlížel po krámu. Několika kroky se přiblížil k ohromné hromadě šatstva v rozličných stupních obnošenosti a položil na ni ruku.

Překvapivě vlahá kupa však pod jeho dotykem začala pulzovat a vyboulovat se

na něj, náhle podobná rodičímu ženskému lůnu. Komisař ustoupil o krok zpět, instinktivně si dlaní zakryl tvář, ale dál sledoval dění štěrbinou mezi prsty.

Textilní vulva se s námahou pootevřela a ze štěrbin vykouklo temeno lidské hlavy, lesknoucí se plodovou vodou a slizem.

ZRCADLOVÉ OBRÁCENÍ NA VÍRU

Člověk na rozdíl od dětí, zvířat a primitivů v zrcadle pozná sám sebe.

(Aforismy ORDO NOVI ORDINIS)

Iluzi porodu pokazila až známá pronikavá vůně směsi vorvaniny a bobřiny. To už komisař viděl, že lesk líhnoucí se hlavy nezpůsobil sliz, tím méně pak plodová voda, ale brilantina. Mezitím se z hromady starého prádla vysunula celá hlava, vzápětí následovaná i horní polovinou trupu jeho nejlepšího přítele, autarkického detektiva Altera.

Durman mu s úlevou potřásl rukou a bodře zahlaholil:

„Kde se tu berete, pane kolego? Hledáte něco do domácnosti za laciný peníz?“ Pak se mu rychle nahnul k uchu a zašeptal: „O včerejší vraždě zatím nemluvte, nechci, aby měl vetešník Mandelblut o tom zločinu povědomí.“

Alter souhlasně kývl hlavou a zároveň se stydlivým úsměvem odpověděl na hlasitou otázku: „Nevyzraďte to na mne ve společnosti, pane kolego, ale jsem vášnivý milovník všech antikvariátů, vetešnictví, bazarů, hrabáků a zastaváren. Ovšem že ne za účelem šetřit, to by mi můj zděděný antimonový důl snad ani nedovolil, leč proto, že miluji věci dotýkané, opotřebené, vylepšované a spravované, rád jim vkládám ruce do ran a ze stop užívání luštím jejich minulost.“

Během řeči se mu konečně podařilo z hromady vymotat i svoje dlouhé hubené nohy, oblečené do šviháckých, šedo a fialově károvaných nohavic podle poslední pařížské módy, čímž úspěšně zakončil své znovuzrození. Zavěsiv se pak do komisaře důvěrně v podpaží, vodil jej sem a tam po krámu. Kriminální rychle podlehl přítelově sběratelské vášni a obou se zmocnila lovecká horečka. Jakmile Alter zkušeným okem znalce spatřil něco zajímavého, Durman se po tom vrhl jako ohař – šoulal, noroval a aportoval.

Asi o hodinu později, zaprášení, unavení, ale šťastní, usedli na stará křesla, podle vyrudlých erbů prošoupaná urozenými zadky, zapálili si doutníky a prohlíželi si kořist.

Alter nad hromadou trofejí rozprostřel své dlouhé, tenké a nervní prsty, jako by si je hrál nad neviditelnými plameny času.

Nejprve oddělil od ostatních předmětů olověnou kouli do ručnice. Z jedné strany byla zploštělá nárazem a z druhé měla přiletované ouško, patrně aby se dala nosit na řetízku kolem krku.

„Tahle kulička prolila potoky krve,“ povzdychl si Alter a otáčel Durmanovi kouli před očima, dokud na jejím povrchu nespatrił vlasově tenkými čarami vyryto: *MEPLPZWG 12/VI/1848*.

„Písmena značí jméno Maria Eleanore Philippa Luise Prinzessin zu Windisch-Grätz a číslice datum její smrti,“ vysvětloval Alter. „Ano, bezpochyby je to

právě ta střela, která zasáhla kněžnu Windischgrätzovou, kochající se výhledem z okna na revoluci. Atentátník nebyl nikdy odhalen. Její manžel pak dal v odvetu bombardovat Prahu z těžkých kanonů. A mladý kníže Josef poručil střelu vyříznout z lebky své matky a nosil ji jako přívěšek. Až do premiéry opery Richarda Wagnera Tristan a Isolda, která se konala loňského roku v Mnichově..“

„Přesně 10. června 1865,“ dodal Durman smutně. „Na ten den nikdy nezapomenu, protože jsem tam nebyl. Všechna místa tehdy zabral král Ludvík II. pro sebe a své hosty a mě dovnitř nepustili. Celou noc jsem chodil okolo královského divadla jako hladový pes a snažil se něco zaslechnout, ale běda, zdi byly příliš silné a nepropustily ven ani jediný zvuk. Až k půlnoci začalo pršet a proudy vody ze střechy, kde je budova nejtenčí, smyly několik závěrečných tónů a lehoučce jimi rozechvěly okapovou rouru, k níž jsem přitiskl svůj dychtivý boltec.“

Durman sklonil hlavu a znovu si přečetl datum vyryté do kulky:

„Dvanáctého června. Takže premiéra Tristana a Isoldy proběhla pouhé dva dny před výročím vraždy kněžny Windischgrätzové. Je to jen náhoda?“ zamyslel se komisař, ale to už detektiv pokračoval ve vyprávění:

„A právě na premiéře knížeti řetízek s koulí z krku ukradl neznámý pachatel, stalo se to během závěrečné Isoldiny písně. Kníže byl tak dojat zpěvem, čarou Proměnou, během níž Isolda dospěje k pochopení, že aby mohla žít se svou láskou skutečným životem, musí se oprostít od falešného života pozemského, že si ani nevšiml rukou šátrajících mu po krku. Ztrátu si uvědomil až při posledních Isoldiných slovech Unbewusst, höchste Lust, kdy hodlal matčinu kulku něžně políbit. Kníže si mne ihned najal, abych mu rodinnou památku vrátil zpět, což také učiním. Skutečnost, že jsme střelu našli mezi bezcennými krámy u vetešníka, napovídá, že skutečným cílem onoho mrzkého zločinu byl zlatý řetízek, na němž byla zavěšena. Zloděj neměl tušení, co vlastně krade, a proto je jeho totožnost bezvýznamná.“

S tím bylo možno jen souhlasit, a proto Durman přešel k další položce, elegantním bílým rukavičkám ke fraku, při bližším ohledání překvapivě beze švů, neboť vyrobené z kůže lidských dlaní, pečlivě stažené v jednom kusu. Komisař se okouzleně zahleděl do jemné kresby linií na bříšcích prstů, které mu jako vždy připomenuly bludiště v parku u zámku Schönbrunn, kde kdysi císaři zachránil život. Prsty původního nositele byly podivuhodně dlouhé a jemné, přesně takové, jaké potřebují klavíristé nebo kasaři. Komisař se pousmál, neboť spojení slov klavírista a kasař mu připomnělo příběh Richarda Cornouta, původem Angličana, dopadeného vloni v Karlových Varech. Cornout přes den hrál po lázeňských restauracích na klavír a v noci tamtéž vylupoval nedobytné pokladny. Na dráhu zločinu ho přivedl právě jeho výjimečný hudební sluch: nedokázal se totiž smířit se základním paradoxem hudby, totiž že intervaly mezi tóny lze naladit buď stejně velké, nebo přirozené, obojího však dosáhnout nelze.

„Nechápu,“ přerušil tok jeho úvah detektiv. „Hudbou jsem naprosto nepolíben. Když jsem byl malý chlapec, rodiče mne dali do houslí, ale učitel mě mlátil do hlavy smyčcem, takže jsem vůči hudbě zahořkl. Neumím ani číst noty.“

„Mne také dali do houslí a učitel mě také udeřoval smyčcem přes hlavu, ale hudbu miluji,“ odvětil překvapený Durman. „Vše vám ochotně vysvětlím. Víte alespoň, co v hudbě znamená oktáva?“

Detektiv zavrtěl hlavou.

„A jak vzniká tón chvěním struny?“

„To ano,“ radoval se detektiv, „to si pamatuji z hodin fyziky.“

„Výborně, zaradoval se i Durman. Takže si představte strunu, řekněme jeden střevíc dlouhou. Její tón nazvěme primou. Když pak strunu zkrátíte přesně na polovinu původní délky, tedy na půl střevíce, její tón zní o oktávu výše. Jestliže strunu zkrátíte o třetinu, zní o kvintu výše. Zkrácená o čtvrtinu zní o kvartu výše. Pokud ji zkrátíte o pětinu, zní o velkou tercii výše, o šestinu o malou tercii výše a tak dále. A platí, že souzvuk dvou tónů, mezi nimiž jsou přesně tyto čisté, čili zlomky celých čísel určené intervaly, zní lidskému uchu libě.“

„Tomu rozumím,“ přikývl detektiv.

„Základní interval mezi primou a oktávou,“ pokračoval Durman ve výkladu, „se rozděluje do několika tónů, v evropské hudbě zpravidla do sedmi. A tady nastávají potíže. Jak už jsme si vysvětlili, tón o oktávu vyšší má poloviční vlnovou délku čili dvojnásobný kmitočet. Zatímco komorní a má 440 kmitů za vteřinu, tón o oktávu vyšší má 880 a o oktávu nižší 220 kmitů za vteřinu. A nyní vypočítejte: chceme-li oktávu rozdělit na sedm tónů, mezi nimiž jsou stejné intervaly, jakým číslem je nutno vynásobit kmitočet každého tónu?“

„Sedmou odmocninou ze dvou,“ odvětil detektiv bez zaváhání.

„Správně,“ pochválil jej Durman, „protože sedmá odmocnina ze dvou, to celé na sedmou, rovná se dvěma. Potíž je v tom, že pak žádný interval mezi libovolnými dvěma tóny (mimo oktávy) nelze vyjádřit celočíselným zlomkem a tedy ani nezní dokonale čistě.“

„A co kdyby po sobě tóny vždy následovaly v čistých intervalech?“ napadlo detektiva.

„Tak je tomu u většiny stupnic. Například klasické pythagorejské ladění odvozuje uvnitř oktávy pět tónů jen pomocí čistých kvint v poměru tři ku dvěma. Ale žádná kombinace čistých intervalů nemůže dát dohromady čistou oktávu, a některé tóny pak znějí falešně,“ vysvětloval Durman. „Tak mě napadá, že snad právě v této nemožnosti dosáhnout dokonalosti tkví pravé kouzlo hudby, její tajemná schopnost beze slov i obrazů, a přeci tak přesně vyjádřit nenaplněnost touhy...“ zasnul se Durman. Přítelův jemný šfouchanec jej však ihned vrátil do skutečnosti. „Takže, abych to shrnul: tóny mohou být falešné buď všechny stejně, nebo některé více než ostatní. Avšak nikdy ne všechny stejně čisté. A právě to přivádělo citlivé Cornoutovy boltce k šílenství.“

Komisař se na okamžik odmlčel a rukama vklouzl do rukaviček. Padly mu tak dokonale, že se v nich cítil až bolestně holý. Poslušen náhlého popudu, poodešel ke kdysi nádhernými intarziemi zdobenému, avšak dřevomorkou rozežranému cembalu a bez jediné chyby zahrál fugu C dur z Bachova Dobře temperovaného klavíru.

Zneklidňující na tom bylo, že tu skladbu nikdy předtím nehrál.

Usoudil, že mu bude lépe bez rukaviček. Jenže stáhnout je bylo mnohem obtížnější – rukavičky se mu přisály ke kůži a čárami se zachycovaly o jeho čáry. Když je konečně svlékl, pokračoval:

„Cornout se nejprve pokoušel sestrojít kolosální klavír², kde ke každé klávěse patřila úplná sada všech tónů v čistých intervalech směrem dolů i vzhůru, což vyžadovalo spojit v jediném nástroji málem osm tisíc strun. Pak, když pochopil, že ani takové monstrum by nedokázalo hrát čisté akordy, zkusil postavit dokonale temperovaný klavír. Všechny jeho struny měly během hraní plynule měnit svou délku v poměru zlomků celých čísel, což zajišťovaly dvě

soustavy po jedenácti ozubených kolech (opatřených postupně 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15 a 16 zuby). U tohoto nástroje bylo nutné každý interval nejprve nastavit pomocí dvou řadicích pák, které k sobě přisunuly příslušná kola, jejich otáčením upravit délku struny a teprve pak udeřit příslušnou klávesu. Například pro tón vyšší o malou tercii bylo třeba první páku nastavit na stupeň šest, druhou páku na stupeň pět, zatočit klikou a hrát. Když Cornout na tyto experimenty vydal všechny své úspory, a stejně to nestačilo, začal krást. Jeho absolutní sluch mu pomáhal i zde: pouhým poslechem dokázal určit číselnou kombinaci i toho nejdokonalejšího trezoru. A vášně k hudbě byla rovněž příčinou jeho zkázy: dopadli jsme jej právě ve chvíli, kdy si ve tři hodiny ráno u čerstvě vyloupené pokladny přehrával rukopis neznámé Beethovenovy sonáty, nečekaně nalezený mezi šperky a svazky bankovek.“

Alter k tomu poznamenal:

„V podsvětí se takové zvrácenosti dějí často. Zločinci totiž věří, že kůže z dlaní slavných kasařů uchovává jejich zručnost i po smrti a kdo si takové rukavice navlékne, snadno rozlouskne každý trezor. To je ovšem pouhá pověra, doufejme.“

Pozornost našich hrdinů nyní upoutal třetí předmět v pořadí. Byl to plochý kotouč asi sedm palců v průměru, s malým výstupkem, do něhož byl provrtaný otvor, snad na zavěšení. Vyroben byl z dokonale černého kamene, na omak ledově chladného. I když byl z jedné strany vybroušený do hedvábného lesku, jeho černě téměř všechno dopadající světlo pohlcovala. Když se komisař podíval dovnitř kruhu, nic zvláštního tam neviděl. Po chvíli ale temnota začala vířit a roztahovat se do stran, přičemž za sebou odkrývala cosi dosud rozmazaného, ale rychle se zaostrujícího, a čím ostřejší ten tvar byl, tím bolestivěji se Durmanovi zavrtával do očí. Tu pocítil prudký nával závratí, nutící až k dávení, a instinktivně kotouč položil na stůl leštěnou stranou dolů. V tu chvíli se jeho závrať změnila ve stejně silnou touhu do kotouče znovu pohlédnout a sáhl po něm podruhé, ale detektiv mu ho rázně vytrhnul z ruky.

„Stačilo, příteli,“ řekl naléhavě. „Vy se do něj nechcete dívat, ono se chce dívat do vás. Nazývá se to Tezcatlipoca čili Kouřové zrcadlo a představuje stejnojmenného boha tmy, čarodějnictví a války indiánského kmene Aztéků. Ten Tezcatlipoca chodí nocí a zrcadlo má přivázané k noze tak těsně, že musí kulhat. Provaz se zařezává do masa, bolest přináší poznání. Zrcadlo umí předvídat budoucnost, ale mnohem raději lže. Moc zrcadla je tak velká, že skrze něj Tezcatlipoca dokáže oklamat i sám sebe.“

„Stejně jsem už viděl v Britském muzeu v Londýně, ale tam nemělo takové... účinky,“ pravil komisař otřeseně.

„Protože nebylo pravé,“ usmál se detektiv. „Toto indiáni tvořili po celé generace. Nejprve ho nahrubo vytesali z jediného kusu obsidiánu čili sopečného skla, pak s nekonečnou trpělivostí brousili do hladka pastou z vymačkaných lidských očí a zubů rozdrcených na prášek. Mandelblut ho tady prodává za pár krejcarů, a beztak ho nikdo nechce, ale pro Aztéky mělo cenu celého jednoho města. A zírat do něho bylo životu nebezpečno i pro Tezcatlipocovy kněží, natož pak pro rakouské policejní úředníky. Takže v něj hleďte vůbec nehledět. On totiž Tezcatlipoca nepatří k nejpříjemnějším spolubydlícím v lebce...“

„V Britském muzeu tvrdili, že Kouřové zrcadlo patřilo doktoru Johnu Deeovi. Je to pravda?“ zeptal se Durman.

„Deeovi také,“ odpověděl Alter. „Avšak prvním majitelem byl aztécký panovník Montezuma II. Když přicházel španělský dobyvatel Hernán Cortés, zrcadlo Montezumovi věštilo, že Cortés je ve skutečnosti dobrý bůh Quetzalcoatl, který se vrací ke svému lidu. Když v roce 1521 Španělé dobyli aztécké hlavní město Tenochtitlán a Montezuma bídne zahynul, Cortés mezi mnoha jinými poklady ukořistil i Kouřové zrcadlo, ale měl dost rozumu a nezářal do něj, nýbrž jej přivezl darem španělskému králi Karlu V. Karel ho pak daroval svému mladšímu bratru, českému králi a císaři Svaté říše římské Ferdinandu I., Ferdinand ho na smrtelné posteli dal svému synovi Maxmiliánu II. a ten zase svému synovi Rudolfovi II.“

Znalost ovládnutí zrcadla se na habsburském dvoru časem vytratila a císař Rudolf II. již o něm netušil vůbec nic. Snad jen intuitivně cítil jeho magickou sílu, i když si myslel, že je to pánev na pečení lívanců. Proto roku 1586 s doktorem Deem zrcadlo ochotně vyměnil za rukopis napsaný záhadným písmem, jež nikdo nedokázal rozluštit. A Deeovi pak jeho falešný přítel Edward Kelley zrcadlo ukradl a místo něho mu podstrčil bezcennou napodobeninu, která je dnes ozdobou Briského muzea.“

Alter černý kotouč opatrně uložil zpět do koženého pouzdra s vytlačenými ozdobami ve tvaru pětilistých růží a pečlivě zaklapl všechny zámečky. Pak smutně dodal:

„Kelley nakonec Tezcatlipocovi uvěřil, že objeví elixír nesmrtelnosti, ale místo toho uvařil a vypil prudký jed. Nechme to Kouřové zrcadlo raději dál spát ve tmě a podívejme se, co tu máme dál.“

Čtvrtým úlovkem byla přibližně jeden sáh dlouhá dřevěná tyč, na jejímž konci byl připevněn viklající se dřevěný kužel s hladce zaoblenou špicí. Trochu se to podobalo gotickým dřevcům, jimiž se při rytířských turnajích jezdci snažili vzájemně vystrčit ze sedla. Když však komisař zkusil domnělý dřevce zapíchnout do hromady starých kaftanů, uvnitř dřevěného kuželu hlasitě cvaklo skryté péro a jako hadí jazyk z něj vystřelila ostrá železná špice.

Po vzrušené debatě se pánové shodli, že tajemný předmět nemůže být nic jiného nežli anální kopí, jímž byl léta páně 1035 zavražděn kníže Jaromír bodnutím do řiti. To vysvětlovalo ony dvě soustředné špice. První, tupá dřevěná – sloužila jako naváděcí, z níž při nárazu vyjela druhá, ostrá železná – vraždící.

Alter pak jejich objev srovnal s jiným kopím českých dějin, totiž s Kopím osudu, jímž svatý Longin usmrtil Ježíše na kříži, jež pak Otec vlasti Karel IV. scelil zlatým drátem a pro nějž postavil mystický hrad Karlštejn.

Komisař zase dospěl k závěru, že knížeti Jaromírovi by slušelo být patronem naší vlasti mnohem spíše než jeho prastrýci Václavu. Zatímco Václava jen bodli před kostelem, ubohého Jaromíra vykastrovali, oslepili, většinu života věznili a nakonec mu propíchnuli nejpotupnější část těla.

Pátým záhadným předmětem byl divoce rozeklaný valoun pazourku, proražený dokonale kruhovým otvorem. Po chvíli přemítání v něm oba kriminalisté společně rozpoznali muřikam, německy Drudenstein, nerost sbíraný a používaný venkovským lidem jako past na noční můry, na ochranu klidného spánku.

Jako šesté přišlo na řadu ozubené kolo, vyrobené z dřevěného kotouče, posázeného opravdovými lidskými zuby. Ať si však pánové lámali hlavy, jak

chtěli, žádné vysvětlení je nenapadlo, a tak bez otálení přistoupili k věci sedmé a poslední.

Byl to prastarý měděný prsten gotického slohu s tak velikým otvorem, že musel být nošen na rukavici. Tvořil jej ohybný drak, nesoucí na hřbetě krabatý krunýř, rozetnutý dvěma ranami do znamení kříže. Škrtil se na svém vlastním dlouhém ocasu, který měl několikrát obtočený kolem krku a hluboko zaříznutý do kůže. Představoval snad nekrvavou verzi dávného hermetického symbolu hada Urobor, zakusujícího se do vlastního ocasu.

„Nezdá se vám něčím divný?“ zeptal se Alter.

Durman k prstenu čichnul, zacinkal si s ním o zuby, vyhodil ho do vzduchu a potěžkal na dlani. „Na to, aby byl měděný, je příliš těžký,“ řekl nakonec.

„Správně,“ usmál se Alter, otevřel svůj kapesní nožík a špičkou opatrně rýpnul do vnitřní strany kroužku. Pod mdle zelenou měděnkou vítězně zasvítla zlatá čárka.

„Je totiž z ryzího zlata a pouze na povrchu potažený slabou vrstvičkou mědi, aby nebudil pozornost. Navíc ten kříž tvoří řádka sice malých, ale bezvadně čirých rubínů s nádherným ohněm. Nevím, co ten prsten znamená, ani komu patřil, ale za patnáct krejcarů je to rozhodně výhodná koupě. A možná Mandelbluta usmlouváte i na deset.“

Po chvíli přátelského dohadování si úlovek rozdělili takto:

Alter si vzal kulku kněžny Windischgrätzové, Durman zase dračí prsten a muřikam.

Lidské rukavičky, Kouřové zrcadlo, ozubené kolo a Kopí ostudy raději vrátili mezi veteš.

U pokladny komisař bez řečí zaplatil pět krejcarů za kámen a patnáct za prsten. Ale Alter měl chuť smlouvat, a tak přestože si starý Mandelblut rval z brady šedivé vousy plnými hrstmi a vkleče přísahal, že jeho šest dětí právě umírá hlady, podařilo se Alterovi srazit cenu kulky na pouhé tři krejcare.

Durman se ještě zeptal na anarchistu Varanova a zastavárník potvrdil, že mu včera za laciný peníz prodal troje pruhované povlaky na peřiny. Varanov prý je jeden z jeho nejlepších zákazníků, kupuje tu cíchy každou chvíli, bůhví na co jich vlastně tolik potřebuje, holota.

Pak oba vyšli z ponuré boudy a napůl oslepeni mžourali do poledního slunce, jež jim připomenulo, že je nejvyšší čas na oběd.

DOBŘE TEMPEROVANÝ BŮČEK

Každá civilizace, která začne dávat přednost masu před tukem, je zralá na útok barbarů.

(ORDO NOVI ORDINIS – Úvahy o historii a hysterii)

Naši přátelé tedy usedli za poctivý dubový stůl v nedaleké restauraci U Města Vratislavi, vedené pevnou rukou paní Hamyntové, a oba si objednali zdejší specialitu Šlůnský njeberáj čili Slezské nebe aneb Schlesisches Himmelreich.

Hlavní ingrediencí onoho lahodného pokrmu byl vykostěný uzžený bůček, dlouhých šestnáct hodin trpělivě konfitovaný v sádle se sušenými švestkami, meruňkami, skořicí a citronovou kůrou. Teplota během přípravy nesměla stoupnout nad 80 stupňů Celsiovy stupnice, což hlídal hliněný džbán plný vody, položený vedle pekáče – jakmile voda začala šumět před varem, muselo se přestat přikládat do pece, dokud džbán zase nezmlkl. Hotový bůček byl vyloven ze sádlové lázně a čtvrt hodinky zprudka pečen, aby se vyšňořil zlatou kůrčičkou. Nakonec nakrájen na tenké plátky, štědře zalit omáčkou z rozvařeného ovoce, medu a vypečené šťávy a obložen jak jinak nežli slezskými bramborovými knedlíky, bachratými a bledými jako lůna v úplňku.

I když se paní Hamyntová narodila už v Praze, srdcem stále zůstávala Slezankou. Jejím předkům, rodu Hamyntů, odnepaměti patřila nejlepší hospoda ve městě Vratislavi. Dokud Slezsko patřilo Koruně české, vedlo se jim dobře.

Roku 1740 však v osobě císaře Karla VI. vymřeli Habsburkové po meči a vládu si protiprávně přisvojila jeho dcera Marie Terezie. Toho využili Prusové a většinu Slezska včetně Vratislavi uchvátili. Marie Terezie se snažila získat bohatou zemi zpět, ale neschopní rakouští generálové s Pruskem prohráli tři války za sebou. Prusové se tu usadili na stálo a dali Slezanům na výběr, že je buď poněmčí, nebo vyhubí. Hamyntovi si zvolili třetí možnost a vystěhovali se do Prahy.

„Ach ty beštíje prajzacke, jak ten naš mily Šlůnzek rozkurvili. Cjelou zemi rozkopali, smradu nadělali, všady samych doluch či fabrik vystavěli,“ často hořekovala paní Hamyntová u plotny a hosté to slyšeli rádi, protože čím víc slz jí nakapalo do polévky, tím byla ta polévka lepší.

Durman s Alterem spláchli poslední obláčky Slezského nebe z půnebí žejdlíkem domácího pšeničného ležáku a na rozloučenou milé paní Hamyntové políbili její zlaté, uzžným bůčkem dosud vonící ruce.

Svižnou procházkou prošli Širokou ulicí a pak se neopomněli zastavit U Frndasů, a to nejen kvůli plzeňskému ležáku, který tu opečovávali snad nejlépe v celé Praze, ale také proto, že zdejší pisoáry skýtaly jedinečný výhled na strmý gotický kostel Panny Marie Sněžné. Úleva z tělesné potřeby a zření krásy se v komisařově nitru slévaly v novou, dosud nepoznanou rozkoš.

Na konci Kolowratské třídy se však jejich cesty rozdělovaly. Alter zamířil ke Státnímu nádraží, na vlak do Vídně, aby vrátil mladému knížeti Windischgrätzovi matčinu kulku a vyinkasoval tučnou odměnu. Komisař vyrazil do Šilinkové ulice, kde sídlilo ředitelství pošt.

Trpké zkušenosti ho naučily, že jednat s ředitelem čehokoliv je ztráta času, protože je to vždy neschopný Rakušan, dosazený do funkce pouze z politických důvodů. A že každý úřad ve skutečnosti vede nejvýše postavený Čech. Ostatně, ani pražskou policii neřídil oficiální policejní ředitel von Sacher-Masoch, který většinu své energie věnoval sbírání starožitných mincí, ale jeho zástupce, vrchní policejní komisař Dederer. Proto se nechal ohlásit u zástupce ředitele pošt, vrchního poštovního tajemníka Severina Kadavého.

Kadavý mu ochotně potvrdil, že zmizel poštovní doručovatel číslo 35 Pírko František. Ještě v sobotu 23. prosince řádně roznesl všechnu poštu, a od té doby ho nikdo neviděl. 24. byla neděle, to se neroznáší. 25. byl Boží hod, to se také neroznáší. V úterý 26. na svatého Štěpána se sice roznáší, ale Pírko se nedostavil do služby, ani se neomluvil. Byl to svědomitý pracovník, svobodný a bezdětný. Rád si přihnul, to ano, ale za celou dobu u pošty nikdy nepřišel pozdě ani neztratil zásilku. Jeho revírem bylo Podskalí a Vyšehrad. Bydlel u maminky v dřevěné chatrči pod jedním z oblouků Negrelliho viaduktu, přímo vedle rohu karlínské plynárny.

Oběť nebylo možno identifikovat podle obličeje, protože mu jej chodci rozšlapali na kaši, ale uniforma mrtvého měla na límci připevněnou služební číslici 35 a to komisaři stačilo. Oznámil Kadavému, že doručovatel Pírko už nepříjde, protože byl zavražděn, a na rozloučenou mu potřásl rukou.

Komisař prošel Poříčskou bránou do jiného světa. Čistě zametená a středověce zamlklá Praha za jeho zády se proměnila v ušmudlaný a smrdutý Karlín plný továren, činžáků a krčem, dýmajících komínů, spěchajících lidí a řvoucích dětí.

Durman si toho nikdy předtím nevšiml, ale Kadavý měl pravdu. Pod každou klenbou Negrelliho viaduktu byla z trámů a prken vestavěná jakási chaloupka na kuří nožce, avšak bez kuří nožky. Dokonale vyplňovala prostor mezi sousedními pilíři a přitom dole ponechávala dost místa, aby tudy mohl projet naložený vůz. Komisař došel k místu, kde se roh plynárny téměř dotýkal viaduktu, a zatahal za provaz visící z nejbližší budky. Shora zaznělo tiché zacinkání a po chvíli se pootevřelo malé okénko.

„Kdo je to?“ ozval se rozechvělý stařenecký hlásek.

„Zde policejní komisař Durman. Vy jste paní Pírková?“

„Ano, co mi chcete?“

„Promluvit si o vašem synovi.“

„Tak pojdte dál, totiž výš...“

Ve dně chaloupky se otevřela kulatá dvířka a z nich se vysunul od pohledu vetřák a již mnohokrát spravovaný žebřík. Komisař po něm stoupal s obavami, a žebřík pod jeho váhou sténal a kroutil se do všech stran, nakonec ale šťastně vylezl až nahoru.

Na první pohled bylo vidět, že tu nebydlí žádní boháči. Byla tu malá kamínka, dva slavníky položené přímo na prkenné podlaze, stůl stlučený z bedniček od mýdla, dvě červotočem rozežrané židle, oprýskané plechové umyvadlo a nic víc.

Paní Pírková byla drobná šedovlasá babička, vdova po nádeníkovi. František byl její jediné dítě, a když jí komisař prozradil, že je mrtvý, dala se do tichého, úsporného pláče. V tu chvíli nad nimi prosupěl vlak a všechno kolem se roztrásl s ní.

Když se vyplakala, komisař ji požádal, aby mu ukázala všechny Františkovy věci. Nebylo jich mnoho: nedělní šaty do kostela, druhé boty, druhá košile, modrobíle puntíkový hrníček s ulomeným ouškem, dřevěná lžice dубkovaná od zubů, kousek mýdla, břitva, hřebínek, foukací harmonika a balíček do průsvitna ohraných mariášových karet. Nic zajímavého.

„Měl František nějaké nepřátele?“ zeptal se.

„Kdepak nepřátele, všichni ho měli rádi,“ odpovídala Pírková tak potichu, že jí téměř musel odezírat ze rtů.

„Měl nějaké záliby?“

„Kdepak, pane komisař, záliby můžou mít jen boháči. František vstával každý den v pět, roznášel poštu od šesti ráno do šesti večer, čtyřikrát za sebou obešel celý Vyšehrad i s Podskalím, po práci si zašel na jedno ke Krutům a hned pak domů na kutě.“

Komisaře už nenapadlo, na co by se dál zeptal. Řekl ještě několik slov, jež nic neznamenala, pár podobných vyslechl, a spustil se po žebříku zpátky na pevnou zem.

Začalo se smrákat. Chvíli bezcílně bloudil myšlenkami i Karlínem, až se v obou světech zároveň ocitl ve slepé uličce.

PODEZŘELÝ S VÝJIMEČNÝM POSTAVENÍM

Nikdy nezapomínejte, že pornografie patří mezi hromadné sdělovací prostředky.

(ORDO NOVI ORDINIS – O spiritismu a žurnalismu)

K bydlení si komisař za laciný peníz pronajímal chaloupku na rohu Liliové a Zlaté ulice ve Starém Městě pražském. Domeček byl důmyslně nalepený mezi dvě gotická žebra ve zdi kostela svaté Anny, takže tři ze čtyř jeho stěn tvořil kostel a při jeho stavbě bylo třeba doplnit pouze přední stěnu a střechu.

Na výšku měřil celá tři podlaží, ale většinu místa v něm zabíralo schodiště. V přízemí se přetlačovala spíž s dřevníkem, do prvního patra se jen taktak vešla kuchyňka vybavená sporákem, ve druhém se tísnily postel, prádelní skříň, stůl a jedna židle.

Přede dveřmi se rozkládal skromný dvorek, z jedné strany ohraničený kostelem a z druhé přilehlým domem. Jeho třetí a čtvrtou stěnu tvořily zdi, sbíhající se u zad starobylého kamenného patníku, podobny perutím padlého anděla, napůl zabořeného v zemi. Tvář patníku již téměř ohladil čas i šavle, jež si o něj brousili rejtaři, až na dva mělké důlky očí a rýhu teskného úsměvu.

Kostel byl dávno odsvěcen a jeho loď každé ráno místo zvonů na ranní mši rozezníval rachot strojů Schönfeldovy tiskárny.

Onoho rána komisař vstal, a protože přes noc mrzlo, rozbil pěstí kru v porculánovém umyvadle a ošplíchal se ledovou vodou. Jeho odraz v zrcadle pověšeném na zdi kostela se rozechvěl v rytmu parostroje, pohánějícího novinové lisy.

Cestou do práce se stavil v prostém lidem oblíbené jídelně zvané Lotéryje v podloubí na Ovocném trhu. Za pouhých pět krejcarů si tu každý mohl zašátrat naběračkou v bublajícím bachratém kotli plném všelijakých dobrot, a co vytáhl, to bylo jeho. Komisař si do otlučené plechové misky, řetízku přivázané ke stolu, vylovil pěknou telecí ledvinku s kouskem brzlíčku v husté voňavé šťávě, správně okořeněné šalvějí a bílým pepřem. Maso se na jazyku jen rozsypalo.

Na zapití si přikoupil vyhlášený patnáctistupňový ležák barvy pálené umbrý z pivovaru rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou, v krásné lahvi s reliéfním znakem řádu, šesticípou hvězdou pod osmicípým křížem, na boku. Strhnul z hrdla pečeť, zkušeně vytáhl zuby korkovou zátku, a když mu ten malvaz zaplavil patro hutně chlebovou chutí praženého sladu, již vyvažovala jedinečně dvojí hořčinka – chmelu a pivovarské smůly, svět se chvíli zdál být

snesitelným místem pro život.

V úřadu ho nic netěšilo, a tak se šel znovu podívat na místo činu do Třístudniční ulice.

I když strážníci místo, kde pod kameny leželo tělo, zasypali pískem, dlažba tu zůstala viditelně proláklá.

Durman se nenápadně vmáčkl do stínu u zdi kostela svatého Mikuláše a sledoval, zdali se na místě činu neobjeví někdo podezřelý. Lidé chodili sem a tam, ale nikdo se nezastavil. Až asi po hodině přišel mladý muž nejméně šest stěvíců vysoký, atletické postavy a s tenkým černým knírkem v nápadně pohledném obličejí. Oblečen byl vybraně, ale tak bohatě, že to působilo téměř nevkusně. Na dlouhém hermelínovém kožichu se do rytmu chůze natrásaly černé hranostají ocásky a každý z nich měl na špičce navlečenou perlu. Přes ramena měl přehozenou perziánovou pláštěnku, podšitou zlatým brokátém a u krku sepnutou stříbrnou sponou s obrovským českým granátem, zářícím jako řeřavý uhlík. Ochromující dojem přepychu, vyzařující z celého jeho zjevu, završovaly černé jezdecké boty po kolena vykartáčované do zrcadlového lesku a cylinder potažený leopardí kůží.

Krasavec zastavil u prolákliny v dlažbě, zaštoural v ní špičkou nohy a pak zapáčil mezi kameny hrotem okázalé vycházkové hole z růžového dřeva s hlavicí ze zkamenělého trilobita.

Durman mladíka zatkl, a jakmile ho dovedl do Bartolomějské, ihned se pustil do ostrého výslechu.

„Proč jste tam štoural do země?“

„Protože jsem, s dovolením, šlápl do hovna a čistil jsem se.“

Komisař takovou odpověď nečekal. Prozkoumal podrážku zadrženého a vskutku, vykazovala neklamné znaky potřísnění psími výkaly.

„Vaše jméno a povolání,“ pokračoval poněkud vlídnějším tónem.

„Jmenuji se Vnislav Utrum a živím se jako umělecký daguerrotypický model.“

„Slyšel jsem, že daguerrotypie se dnes již nepoužívá,“ divil se Durman.

„To je pravda, ve většině oborů fotografie ušlechtilou daguerrotypii dnes už nahradil takzvaný mokrý kolodiový proces, při němž se obraz zachycuje na skleněné desce pokryté směsí střílné bavlny rozpuštěné v éterovém alkoholu s jodidem draselným, a namočené do dusičnanu stříbrného. Daguerrotypie se však dosud udržela všude tam, kde je potřeba její schopnost zaznamenat i ty nejjemnější detaily, například v astronomii, nebo... nebo...“ Utrumovi došla řeč. Namísto toho z náprsní kapsy vyňal elegantní album a beze slova jej podal komisaři.

Album obsahovalo tři daguerrotypie na leštěných stříbrných destičkách. Zpočátku nemohl nic rozeznat, ale Durman věděl, že daguerrotypie jsou viditelné pouze pod správným úhlem k dopadajícímu světlu. A skutečně, po chvíli otáčení se na destičce objevil obraz vykreslený něžnými polotóny.

Na prvním ležel nahý Utrum s nasazenou maskou vlka v lese na násilím obnažené dívce, chránící v náručí proutěný košíček plný laskomin. Zatímco levou rukou zvedal nad hlavu dívčiny kotníky, pravicí si nesl k zubaté tlamě celou uzenu kýtu, podle hedvábné stuhy, táhnoucí se od šunky ke košíku, patrně odsud ukradenou. Svým vskutku hymnickým, téměř celý jeden stěvíc

dlouhým pyjem se právě chystal proklát dívčino rozšpulené lůno.

Na druhém stál Utrum v krátkých kalhotách u pece se dvěma dámami. Do jedné, převlečené za malou holčičku, zasunoval svůj falus, zatímco do druhé, v kostýmu čarodějnice, násadu lopaty.

Na třetím byl polepený černým peřím a zezadu se hroužil do dívky, která tu vstoje šila sedm bílých košilí. Za ním čekalo dalších šest ptákomužů v různých stupních ztopořenosti.

Podivné převleky vysvětlovaly popisky pod obrázky: Červená Mrdulka, O Jebníčkovi a Zmařence, Sedmero Prcavců...

Komisař chvíli hledal správná slova. „Podívejte, Utrum, ty obrázky bych měl úředně zabavit a vás zavřít za výtržnictví. Jenže já mám pohádky rád, a hlavně, mám tady důležitější věci na práci. Takže si to album zase sbalte a mažte domů, než si to rozmyslím.“

Utrum uctivě pozdravil a chystal se odejít, ale Durman ho ještě zadržel za jeden z hranostajících ocásků:

„Počkat, Utrum, ještě něco. Kde vlastně berete peníze na takové oblečení?“

Model se skromně usmál. „Víte, pane komisaři, daguerrotypie má dlouhou dobu snímání. Dřív se muselo na každý snímek stát před objektivem bez hnutí i dvě hodiny, dnes už stačí jen dvacet minut, ale i to je hodně času. Ženy to mají snadné, ale muž musí mít nadlidskou schopnost soustředění, aby zůstal stále tvrd. Jsem velkoryse honorován, neboť v rakouském císařství vydržím tak dlouho jediný a v celé Evropě je nás pouhých pět – já, Krivogubov z Petrohradu, Gundersson z Osla, Ciparelli z Florencie a Peridikles ze Soluně. Bohužel,“ zakabonil se Utrum, „v poslední době nám zle konkuruje již zmíněný mokrý kolodiový proces. Kvalitě daguerrotypie se sice rovnat nemůže, je však mnohem rychlejší, levnější a expoziční doba trvá pouhých pět vteřin. Pro svoji nízkou cenu si získává zejména nenáročné obecnstvo z řad dělnictva a drobných živnostníků. Zlaté časy priapografie čili falistiky – jak naše umělecké odvětví s oblibou nazýváme – již dávno minuly, ale stále nás drží nad vodou klientela z kruhů nejvyšších – aristokraté, velkostatkáři a inteligence.“

Po priapografově odchodu se komisař ještě chvíli trápil ve své kanceláři, pilně předstíraje práci, nakonec to však nevydržel, zvedl se a šel na vzduch.

Nastal již ostatně čas oběda a budova v Bartolomějské docela ztichla, až na sténání podezřelých, vzpomínávajících se v celách z ranních výslechů.

Zašel do Široké ulice a tak dlouho čekal před Vyšší dívčí školou, dokud ze dveří v houfu stejně mladých, i když ne tak půvabných děvčat nevyšla Libuška Hedbávná. Tajně svou lásku sledoval až k prahu otcovského domu na Malé Straně, nenalezl však odvahu ji oslovit, takže znovu překročil Vltavu a z čirého zoufalství zamířil na Státní nádraží vyhlížet, zdali se Alter již nevrací z Vídně.

Svého přítele tu pochopitelně nenašel, avšak ihned si všiml divného chování muže v tvídovém cestovním obleku. Slídl sem a tam po nádraží nepřírozeně krátkými krůčky, a i když občas naklonil hlavu nebo mrknul, obličej měl strnulý jako socha.

Durman k neznámému přistoupil s doutníkem v ruce a přátelsky jej požádal o oheň. V odpověď práskl výstřel, podezřelému z poklopce šlehl plamen a koule komisaři přeškrtila ucho krví. Útočník se dal na groteskně cupitavý

útěk a výpravčímu, který mu statečně zastoupil cestu, chrstnul do očí jakousi páchnoucí žiravinu.

Komisař se rozhodl, že nebude riskovat další životy nevinných občanů, zamířil pistolí prchajícímu na nohy a stiskl spoušť. Nádražím zaburácela rána a zlosyn se skácel jako hrách hozený na zeď.

Když mu Durman rozepnul tvídový plášť, zjistil, že domnělý muž je ve skutečnosti mechanickou figurínou, kterou na hlavě nesl a ovládal liliput. Na místě hrudníku figurína skrývala fotografický aparát s příruční laboratoří pro přípravu skleněných kolodiových desek. K výhledu trpaslíkovi sloužil periskop, ústící v očích umělé hlavy, s nímž mohl podle potřeby otáčet do všech stran. Ruce figuríny ovládal pomocí důmyslné soustavy pák.

Liliput měl prostřelené srdce, ale stále ještě žil a přes proud zpěněné krve, valící se mu z úst, se snažil něco povědět. Durman mu tedy přiložil nezraněné ucho ke rtům. Trpaslík se mu do něj z posledních sil zahryzнул a teprve pak vypustil svoji zlomyslnou duši.

Komisař si musel nechat ošetřit oba boltce – zatímco levý postřelený stačilo ovázat, pravý pokousaný mu policejní lékař musel přišít zpět k hlavě šesti stehy.

Všechny skleněné desky se pádem roztrhly, bylo však vcelku jasné, že k tajnému fotografování měl důvod jen vyzvědač nepřátelské mocnosti. Státní nádraží bylo nejen hlavním dopravním uzlem Českého království, ale také spojnicí Rakouska s jeho strategickým spojencem – Saským královstvím. A zároveň nejslabším místem pevnosti Praha, neboť přivedení kolejí si vynutilo prolomit městské hradby otvorem, který se sice každou noc zavíral železnými vraty, ale v případě útoku nepřítel by se dal bránit asi stejně úspěšně jako děravý hrnec.

Ani velepečlivá prohlídka špionova oděvu a vybavení však neodhalila žádnou stopu, veškeré značky výrobců byly odstřiženy, upilovány či vyleptány s urputností hodnou lepší věci.

Nic víc už na policii nezjistili, neboť dříve než se vyšetřování pořádně rozběhlo, případ převzala armádní kontrašpionáž a rozbitou figurínu s mrtvým skřetem ještě téhož odpoledne odvezla vojenská eskorta s nasazenými bodáky rovnou do paláce Zemského generálního velitelství na Štěpánském placu. Durman dostal přísný rozkaz o celé události mlčet, zejména před velevlezlými redaktory Národních listů, kteří dostali echo o aféře na nádraží a teď se snažili do závěrky nového čísla vyčlenit maximum senzací.

Durmanovi se podařilo prchnout z práce až pozdě večer.

Posluhovačka Heřmanka k němu chodívala každou středu, takže až zítra. Po celotýdenním neuklizení se ve všech koutech jeho staromládeneckého bytu povalovaly roztahané věci, nádobí strupaté zaschlým jídlem a mrtví ptáci špinavého prádla. Kamna měl plná studeného popelu a oheň v nich odmítal hořet.

Byl tak unavený a zároveň vzteklý, že nekonečně dlouhou hodinu seděl na posteli v blouznivém polospánku, neschopný ani vstát, ani si lehnout.

Nakonec přece jen zabral. Ve snu k němu přišla Libuška Hedbávná a konejšila mu znavenou hlavu na klíně, dokud neusnul podruhé.

JEMNĚ UZENÁ PANDA

Čína je příliš velká na to, aby mohla být velmocí.

(ORDO NOVI ORDINIS – Ponorné řeky světové politiky)

Probudilo ho zároveň praskání dřeva v kamnech, vůně bramborové polévky na plotně a rozkoš z výstřiku semene.

Heřmanka využila jeho ranního pozdravu slunci, vyskočila na koníčka a po chvíli divokého cvalu zvíře i jezdčyně společně protrhli cílovou pásku milostného dostihu.

Durman si svou posluhovačku se zalíbením prohlížel proti prvním paprskům nadcházejícího dne. Byla to třicetiletá, poctivě stavěná Tyrolačka se širokými rameny, ohromnými pevnými nadry ve tvaru baklažánů, vosím pasem a rozsochatou zadnicí. Dlouhé vlasy barvy ječného sladu nosila umně spletené do dlouhých copánků a ty zase do složitého drdolu. Obličej, bledému a kulatému jako hrnec mléka, vévodily stále vykulené zářivě modré oči a řecký sloup nosu nad něžně vykrojenými rty, halícími dva špalíry dokonalých zubů, jimiž dokázala překousnout pohrabáč.

Heřmanka měla milování v lásce. Nedělala z něj žádnou vědu. Nehledala v něm romantiku, poznání vesmíru, ani rajcovní experimenty. Brala sex prostě jako každou jinou práci, kterou je třeba poctivě dotáhnout do konce, protože tak to má Pánbůh rád.

Jakmile se oba ukojili, pečlivě Durmana po celém těle omyla mýdlem na houbě, ostříhala mu nehty a nakadeřila vous. Potom stejně pečlivě uklidila a vysmýčila celý domeček, utřela prach a podlahu vydrhla louhem, na valše vyprala prádlo, vyždímala ho a pověsila vysušit na mráz.

Nakonec mu navářila na tři dny dopředu: špecle s červeným zelím, Speckknödel neboli špekové knedlíky a Durmanem obzvláště milované Spinatbraten čili vařené a zapečené koule z těsta, jehož hlavními ingrediencemi jsou ztvrdlý chléb roztlučený v hmoždíři, listový špenát a čerstvé bylinky.

Komisařovy ponuré chmury se rozplynuly a přestaly jej mučit dosavadní neúspěchy v pátrání i stesk po milované dívce. Na úřad přišel v povznesené náladě a dokonce si předsevzal, že dopíše veškerá hlášení a protokoly, jež zanedbal u většiny případů za posledního půl roku.

Avšak právě když nořil pero do inkoustu, přiběhl strážník s rozkazem od Dedery, že před Koňskou bránou se utábořila turecká karavana a ať s tím honem něco udělá.

Komisař si na ulici chytil malou bryčku, která uměla nejlépe kličkovat v dopravní zácpě, a za pár minut dorazil ke dvojité bráně v hradbách na konci Koňského tržiště. Cíl své cesty nemusel hledat – ohromný stan ušitý z pestrobarevného hedvábí, s mnoha špičkami a vlajícími zlatými praporci

s modrými draky, postavený na poli vedle kutnohorské silnice, bylo vidět už z dálky. Kolem stanu důležitě obcházel pávi a stádo drobných koníků v pozadí malebně okusovalo strniště.

Durman ze všeho nejdřív poručil strážníkům rozehnat hejno čumilů a hned potom vytvořit kolem stanu neprostupný kruh. Před vchodem stáli dva urostlí hlídači s leskle černými vlasy, na temeni staženými do hladké koule, plochými tvářemi, okrovou pletí a šikmýma očima. Na prsou nesli proplétané krunýře se stejným znakem modrého draka a červenou perlou na zlatém poli, jaký byl na vlajkách. Komisař na ně zkusil mluvit česky, německy, francouzsky, latinsky a nakonec i homérskou řečtinou, čímž vyčerpал svou znalost jazyků, ale muži nehnuli brvou.

Poslal tedy jednoho strážníka na Ovocný trh pro starého Mustafu, který tam prodával turecký med. Mustafa nadával jako Turek, ale po několika štouchancích pendrekem zahuhlal na hlídače pár slov ve své mateřštině, patrně sprostých, i ta se však minula účinkem.

„To proto, že to nejsou žádní Turci, nýbrž Číňané, lépe řečeno Mongolové ve službách čínského císaře,“ pronesl známý znělý hlas, doprovázený vůní směsi vorvaniny s bobřinou. „Naštěstí mne jeden z mých případů zavedl až do Kantonu, kde jsem se obstojně přiučil čínské řeči i zvykům.“

Dávni přátelé se mocně objali. Alter pak komisaře odvedl do nedaleké arény Novoměstského divadla. V zimě se sice nehrálo, avšak o to teď také nikdo nestál. Ve skladu kostýmů komisaře postrojil do fantastického strakatého obleku, který, jak pravil, na Číňany určitě udělá dojem. Pak se vrátili ke stanu. Alter na hlídače promluvil kvákavým jazykem, ti se mlčky uklonili a pustili je dál.

Uvnitř si Durman připadal jako ve snu. Kráčeli labyrintem truhlic, sudů, košů a klecí s nevidanými zvířaty. V kruhovém sálu uprostřed stanu je přijal sám vyslanec císaře Tchung-č' oblečený do podobného hábitu jako Durman.

Během několikahodinové rozpravy je Číňané hostili vybranými asijskými lahůdkami, z nichž komisaři nejvíce chutnala uzená panda. A Alterovi se konečně povedlo objasnit celou historii poselstva.

V květnu 1378 vypravil český král a římský císař Karel IV. poselstvo do Nankingu, na dvůr čínského císaře Chung-wu z dynastie Ming. Doufal, že se mu podaří Číňany přimět pomoci byzantskému císařství, hroutícímu se pod náporom Turků. Karel IV. však ještě téhož roku zemřel a na misi se v Čechách zapomnělo. Poselstvo však úspěšně přeplulo Středozevní moře a po dlouhé cestě plné nebezpečí přes Arábii, Persii a Indii dorazilo až do Nankingu, kde je Chung-wu osobně laskavě vyslechl a přijal jejich dary.

Další osudy české výpravy nejsou známy. Čínští stratégové zvažovali Karlovu nabídku spojenectví tak důkladně, že ubíhala celá staletí, měnili se císaři i jejich dynastie, ale odpověď stále nebyla připravena.

Pak ale Čína ostudně prohrála s Velkou Británií tři války, takzvané opiové, a císař Tchung-č' z dynastie Čching dostal nápad, že spojenectví s nejmocnějším panovníkem Evropy – českým králem – využije k porážce Britů. Proto k němu po Hedvábné stezce vyslal tuto karavanu s geniálně jednoduchým plánem: nejprve čínská pěchota napadne britskou Indii z východu, a jakmile sem Britové po moři přesunou svoji armádu, Čechové se

vyloží v Anglii a obsadí nechráněný Londýn.

Durman se neodvážil přiznat, že vinou nesvornosti, malosti a katastrofální neschopnosti svých vůdců český národ velmocenské postavení dávno ztratil, ba co hůře, že České království je již osmnáct let bez krále. Místo toho požádal Altera, aby čínskému vyslanci tlumočil, že jeho poselství předá zdejšímu panovníkovi, kteréžto stručné sdělení se v květnatě přezdvořilé mluvě mandarínů proměnilo v hotový vodopád slov. Na rozloučenou pak od něj dostal dar vsutku královský – celý štůček pravého hedvábí.

Jakmile vyšel ze stanu, rychle se vymotal ze záhybů pseudoorientálního roucha a tryskem ujížděl na Štěpánský plac, kde se dal ohlásit u správce místodržitelství Království českého, Antonína hraběte Lažanského, a všechno mu vypověděl.

Hrabě Lažanský byl dobrý vlastenec, ale především zkušený politik, takže vyjednávat s nějakými címany ho ani nenapadlo. Poslal o celé záležitosti šifrovanou telegrafickou depeši na ministerstvo zahraničí do Vídně, ať si hlavy lámou tam. Komisaři poručil nechat u stanu na hlídce jednoho chocholatého, aby se s těmi mandaríny, nedejbože, nesčuchli anarchisté, socialisté, spiritisté nebo nějaká jiná verbež. A kdyby se cukali, ať je naučí na pivo, protože pivo uklidňuje...

Durman se z místodržitelství vydal rovnou do starobylé vinárny U Kunštátů, kde si s Alterem domluvili schůzku. A zde, nad džbánkem svěžího mladého vína z odrůdy zvané Bělovočko, vyrostlého na svazích hory Lovoše, předložil detektivovi dosavadní skromné výsledky svého pátrání po vrahu poštovního doručovatele Pírka a poprosil jej o pomoc.

Alter chvíli dumal a pak k Durmanovu překvapení řekl, že jeho postupu nemá co vytknout: „Každou stopu jste řádně prověřil, všechny podezřelé vyslechl. To není český lidový mord, jako když Lojza řachne Mařenu sekerou do hlavy, protože tancovala s jiným. Vražda listonošova nebyla sama o sobě účelem, nýbrž pouhým prostředkem pro dosažení účelu, jenž nám dosud není znám. Zločin jeví neklamné známky vyšinutosti, takže pachatel je patrně šílenec. Dokonalé provedení však zároveň svědčí o tom, že své šílenství před okolím úspěšně skrývá silou vůle. Nyní nezbývá než čekat, až náš neznámý udělá chybu. A chybu udělá, jedině když spáchá další zločin. A proto připíjím – na zločin!“ pravil čtverácky Alter a zvedl svou číši.

Komisař si s ním přitukl a podíval se na svět skrz víno. Přívětivá vinárna se proměnila v mořské dno zarostlé chaluhami a řasami, veselí hosté v kvílející duše utopenců, navěky odsouzené bloudit v chladných hlubinách.

„Na zločin!“ odpověděl s úsměvem a zhluboka se napil Bělovočka.

Chutnalo kysele po čerstvě posečené trávě a sladce po rtech děvečky, která se do té trávy nechala položit, a hořce po špičkách jejích ňader, jež v ústech tuhnou jako úsměv dopadeného vraha, a dohromady to bylo moc dobré.

BRANIBOŘI V ČEŠKÁCH

Není divu, že vítězové znásilňují ženy poražených nepřátel. Válka je koneckonců jen moderní forma boje o samice ve stádu.

(ORDO NOVI ORDINIS – Válka snadno a rychle)

Čas poskočil až k pátečnímu večeru.

Durman tentokrát nemusel přemýšlet, co si vzít na sebe. Při tak slavnostní příležitosti, jako byla premiéra první moderní české opery, pro muže připadal v úvahu pouze český národní oděv, zvaný čamara.

A tak oblečen do bílé košile s černou stuhou kolem krku, tmavošedých kalhot i kabátu se stojatým límcem a dvěma řadami knoflíků, sepnutými ozdobnou šňůrkou, dorazil do Královského zemského českého divadla na konci Ferdinandovy třídy už na šestou, ačkoliv představení mělo začít až o půl sedmé.

Pozdravil se s Hedbávnými a Libuška jej obdarovala ruměncem na své panenské líci. U bufetu vypil skleničku suchého šampaňského, zakousl preclík a pak už se před hledištěm, zaplněným do posledního místečka, zvedla opona.

Vznešená hudba představení spojila všechny diváky do jediné tisícíhlavé bytosti. Společně se rozjařovali řáděním pražské lůzy, společně se dojíмали láskou mezi Ludiší a Junošem, společně nenáviděli proradného Tausendmarka. A nad tím vším mohutnělo opojné vědomí, že český národ se po staletích kómatu konečně vrátil po bok velkých národů světa, kam vždy po právu patřil.

Sotva stačily doznít poslední tóny, vášnivé ovace skladatele a zároveň dirigenta Smetanu mnohokrát za sebou vyvolaly na jeviště.

Nakonec vše ztichlo, ale diváci neodcházel, jenom bez jediného slova spolu sdíleli pocit, že setřásli ze zad strašlivé břemeno, a čím byla jeho tíha větší, tím slastnější bude nyní úleva. Všechna příkoří byla rázem odkořena, veškeré bolesti potřeny hojivým balzámem.

Durman se z divadla vypoťácel jako opilý. Přitiskl čelo na ledový kandelábr plynových lamp a chvíli se vzpamatovával v ostrých poryvech nočního povětří. Pak se rychle vrátil před vchod, kde už byl očekáván. Mistr puškař Hedbávný jej představil mistru skladateli Smetanovi a všichni společně nasedli do velkého pohodlného kočáru, taženého bujným čtyřspřežím.

Durman usedl po boku Libušky a ona mu ve skrytu záhybu svých dlouhých šatů dovolila sevřít svou něžnou ruku ve dlani.

V salonu u Hedbávných se sešla nepočtená, zato však vybraná společnost vlastenců, hlásících se k proudu modernímu čili pokrokovému. Nechyběl tu rozervaný básník Jan Neruda, statkář a mecenáš Rudolf princ Thurn-Taxis, poslanec českého sněmu Karel Sladkovský, náčelník tělocvičné jednoty Sokol Miroslav Tyrš ani spisovatel a libretista Braniborů Karel Sabina.

V první části večera se komisař nedokázal odtrhnout od Libuše, po večeri se však dámy vzdálily a přenechaly salon napospas mužům.

Doktor Sladkovský o něco tiše požádal Smetanu, ten po chvíli přemlouvání usedl ke klavíru a začal hrát a zpívat bojovnou píseň. Většina hostů rychle odložila šálky s kávou i talířky plné pokroutek, vzepjala prsa do pozoru a připojila svůj hlas k chorálu:

*Válka! Válka! Prapor vlaje!
Vzhůru, Češi! Skutek zraje!
Stůjte pevně při svém právu,
chraňte vlast a Čechův slávu!
Probuzen jest český lev,
neuhnula jeho krev.*

*Sláva, sláva, prapor věje!
Vzhůru, Češi, Bůh vám přeje!
Stůjte pevně při svém právu,
chraňte vlast a Čechův slávu!
Nepřátelům na odpor!
Svornost! Svornost! Český sbor!*

Během druhé sloky Hedbávný už neudržel dále skrývat své city, otevřel okno a nechal píseň hřmít po ulici ven. Na závěr dokonce dotáhl k parapetu malé dělo a přiložením doutníku z něj odpálil ohlušující salvu.

Když Sabina viděl komisařův nechápavý výraz, smutně se usmál a diskrétně vysvětlil: „Právě jste, mladý příteli, slyšel Píseň svobody, pravou to hymnu české rebelie z roku 1848. Hudbu zkomponoval osobně náš mistr Smetana. Většina z nás tehdy hájila svobodu na barikádách, a pak za to byli odsouzeni k smrti.“

„A potom naštěstí omilostněni,“ dodal Sladkovský. „A co jste v roce 1848 dělal vy, pane Durmane?“

Durman se zamyslel. „Proháněl bičem káču. Bylo mi totiž pět let a s rodiči jsme bydleli na Malé Straně, kam nikdy žádná revoluce nedorazila, protože je to moc do kopce.“

„O mnohé jste přišel, Leopolde!“ zasnul se Hedbávný. „Ach, to byly časy, kdy jsme ve dne trefovali do hnusných Rakušáků a v noci do krásných panen...“

Sabina mu vstoupil do řeči: „Zvažte, příteli, zdali je vhodné o takových věcech hovořit před policejním úředníkem.“

Smetana, který se až doposud hovoru neúčastnil, poznamenal tichým hlasem: „Kupodivu, v řadách policistů se vyskytují i dobří lidé. Například Durmanův šéf, vrchní policejní komisař Deder. Když jsem kdysi na primě gymnázia v Jindřichově Hradci propadal, stal se mým domácím učitelem a značně mi pomohl. A když dostal rozkaz eskortovat Karla Havlíčka Borovského do vyhnanství v Brixenu, koupil mu na cestu ze svého čtyři lahve mělničiny, jak si sami račte přecíst v Tyrolských elegiích.“

Vyletěly zátky z několika dalších lahví a hovor se stočil zpět na dnešní představení.

Kníže Thurn-Taxis se zeptal Smetany: „Braniboři v Čechách se odehrávají v době po smrti krále Přemysla Otakara II., kdy do Čech vtrhlo německé

vojsko. Děj své opery jste si jistě nevybral náhodou. Chcete snad varovat český národ, že se na nás opět chystají Prusové?“

Smetana se zasmušil. „Já se v politice nevyznám. Ale moji švédští přátelé jsou přesvědčeni, že v nedávné válce pruských a rakouských vojsk proti Dánsku ve skutečnosti zvítězil pouze pruský kancléř Bismarck. Dopadne to tak, že veškeré územní zisky, tedy Holštýnsko, Šlesvicko i Lauenbursko, padnou do klína Bismarckovi, a navíc: spory o kořist zavlečou Rakousko do nové války s Pruskem. Proto jsem pana Sabinu požádal, aby napsal libreto na takové téma.“

Thurn-Taxis si povzdechl. „To by mohlo být pravdou. Hovořil jsem kdysi s Bismarckem osobně v Göttingenu a je to muž chorobně posedlý mocí, který se neštítí ani té největší podlosti, aby dosáhl svých temných cílů. A jako většina Němců i Bismarck je mnohem více ukojen, zvítězí-li lstí a zradou nežli čestným bojem. Co můžete také čekat od člověka, jehož nejmilejším nápojem je anglický ležák smíchaný se šampaňským v poměru jedna ku jedné.“

„Dejte mým sokolům deset tisíc pušek,“ pravil Tyrš rázně, „a zadupeme ty drzé Prajzy do země.“

„Rád bych, ale tolik nemám,“ odvětil Hedbávný. „A buďte si jist: než by vyhrál za tu cenu, že dá Čechům do rukou zbraně, rakouský císař s Prusy raději stokrát prohraje.“

„Dost v zemi železa na dobré meče, a kdyby došlo snad, i v krvi železo,“ dodal básník Neruda rozervaně.

Pánové ještě chvíli debatovali ohledně možné války s Pruskem, ale pak už byl čas jít spat a společnost se rozešla v nejlepším rozmaru.

Komisař dostal od papá Hedbávného na rozloučenou svolení doprovázet Libušku v neděli do kostela a omámen samým štěstím prošel přes celou cestu domů noční Prahou jako ve snách, do nichž se vzápětí ponořil i ve skutečnosti.

Zdálo se mu o mistru Smetanovi, jehož čistá a laskavá duše prozařovala temnotu, podobná jednomu z řady sloupů dokonale čistého, nezhasitelného světla, na nichž stojí chrám Vesmíru.

STOLEČKU, OTŘES SE

Protože člověk je jediný tvor, který si uvědomuje konečnost svého bytí na tomto světě, je také jediný, komu lze prodat životní pojištění.

(ORDO NOVI ORDINIS – O výhodách smrti)

Celou sobotu komisař propřemýšlel o tom, zdali jej má Libuška ráda stejně jako on ji, a jaké to bude krásné dlít s ní v kostele.

V neděli vstal brzy ráno, roztopil v kamnech, vytáhl na dvorek necky, nanosil do nich horkou vodu a od hlavy k patě se v lázni vydrbal Schichtovým patentním mýdlem s jelenem. Na závěr se pořádně vykneipoval v čerstvě napadaném sněhu.

Oblékl si šedé kalhoty a bílou košili u krku sepnul stuhou z temně fialového sametu a protknul jehlicí, na níž se leskla routa vybroušená z vltavínu. Přidal vestu ze stříbrného atlasu s akantovým vzorem, střízlivý černý redingot a na hlavu starosvětsky nízký cylindr d'Orsay. Do kapsy zastrčil růženec a odjel drožkou na Svatojánský vršek.

Hedbávní sice náleželi poslušností ke kostelu svatého Mikuláše, ale jako řada jiných malostranských měšťanů dávali přednost královské symbolice katedrály svatého Víta na Hradě. Malostranští faráři, nemohouce se dopočítat svých oveček, proto na Víta nevrážili, ba dokonce jej nazývali vlkem v rouše gotickém. Arcibiskup kardinál Schwarzenberg byl však ke všem nářkům hluchý. Jeho dávným snem bylo po staletí nedokončený chrám dostavět, tudíž nové návštěvníky naopak vítal.

Komisař s Hedbávními vystoupali k torzu katedrály, choulícímu se pod tíhou obrovské jižní věže jako hromádka peří, kostí a popele. Vyzpovídali se a začala mše svatá.

Zatímco kněz připravoval hostinu, k Durmanovi skrze posvátnou geometrii parléřovské klenby sestoupil Bůh a pravil mu:

„Ta panna vedle tebe, to je ta pravá, můj synu. Ta a žádná jiná pro tebe zrála jako sladké fíky v dolině Jóšafatu, ta a žádná jiná k tobě lícuje jako dýka do své rány. Vaše cesty se sbíhají jako kozí stáda z hory Gileádu, vaše osudy sebou pronikají jako řev z peleší lvových nocí. Ona je zapečetěná kniha, kterou je ti osudem dáno přečíst, ty jsi pramen vody, ježž ona musí otevřít studnou. Amen.“

Nato jim dal ochutnat malý kousek svého masa s kapkou krve a šel si po svém.

Když se Durman marně snažil polknout hostii, která se mu přilepila na jazyk, pomyslel si, jaká škoda, že Ježíš nebyl kuchař. To by jistě neproměňoval své tělo do suché, nekvašené oplatky bez chuti, ale vybral by si k tomu třeba bouillabaisse nebo jehněčí kolínko na rozmarýnu. Kněží by během mše vařili

a teologické spory by se nevedly o vycházení Ducha svatého, nýbrž o to, zda biftek smažit na sádle, nebo na oleji, či je-li přípustné do bramborového salátu přidávat mrkev.

O tuto myšlenku se však s nikým nepodělil, zato Libušku pozval na procházku před obědem, s čímž ona souhlasila nadšeně, kdežto tatínek s maminkou blahosklonně.

Prošli Svatojiřskou uličkou a přibližně v polovině Starých zámeckých schodů se zastavili před vchodem do domečku, jehož prejzy pokrytá střecha vyčnívala jen kousek nad cihlovou zeď.

„Znáte to tu, panno Libuše?“ zeptal se a zabušil na železnými pásy pobitá dvířka tak silně, až z nich odpadávaly šupinky rzi.

„Nikdy jsem tu nebyla,“ odpověděla, „ale ta chaloupka mě lákala svým tajemstvím už jako malou holčičku. Nikdo, dokonce ani papá nevěděl, co se skrývá za jejím prahem, a já si cestou okolo vždy představovala, že uvnitř bydlí poštovský skřítek, který namísto koní osedlává poštovní holoubky, troubí na stvol pampelišky a milencům doručuje psaníčka psaná na průsvitném hedvábném papíře.“

Dveře se otevřely a vynořil se z nich portýr v červeně, modře a zlatě pruhované livreji. „Račte si přát?“ zeptal se podezíravě.

Durman mu ukázal svůj policejní odznak. „Provádím tu kriminální pátrání. Jeho Jasnost je přítomna?“

„Lituji, ale Jeho Knížecí Milost s celou rodinou právě dlí na zámku Lány.“

Komisař blahovlnně mávl rukou. „Nevadí. Budeme vyšetřovat pouze v zahradě. Zařídte, aby nás nikdo nerušil.“

„Zajisté, Vaše Blahorodí.“ Portýr diskrétně zmizel.

Krátkou předsíní prošli do prázdného sálu se třemi okny. Libuše vykřikla překvapením, rozevřela okenice a kochala se úžasným výhledem do zahrady, která pod nimi v deseti terasách příkře sbíhala od hradního ostrohu až k baroknímu paláci dole ve Valdštejnské ulici.

Teprve teď bylo vidět, že to, co ze Starých zámeckých schodů vypadalo jako domeček, je ve skutečnosti nejvyšším patrem věže vyhlídkového pavilonu, vystavěného na samotném vrcholu libosadu. Zahrada byla romanticky zanedbaná, šlahouny zdivočelé vinné révy se proplétaly s houštinami psích růží a vlčího máku.

„Toto jest Fürstenberská zahrada, čarokrásné místo, jež málokdo zná,“ řekl na vysvětlenou a odvedl ji po schodech dolů. Posadili se na lavičku ve stínu starého morušovníku, komisař vzal Libušku za ruku a zahleděl se zpříma do jejích achátových očí.

„Panno Libuše, miluji vás horoucí láskou,“ pravil pohnutě.

„I já vás bezvýhradně miluji, drahý Leopolde,“ zašeptala dívka a její ňadra se prudce dmula.

Když komisař uslyšel, že jeho city jsou opětovány, zalila jej vlna blaženosti. Jevilo se mu, že správně zvolená lichotka ohledně Libušiných úst nyní povede přímo k polibku. Použitá metafora však nesmí být přizemní (vaše rty jsou jako čerstvě vyuzený párek), nevoňavá (pár pstruhů vyskakujících z bystřiny), příliš neobvyklá (dva okamžiky zpomaleného času) ani brutální (čerstvá řezná rána břitvou). Nakonec se rozhodl, že motýlek nikoho neurazí:

„Vaše rtíky jsou křídla babočky...“

„Pojďme poletovat spolu,“ zašeptala a zaklonila hlavu.

Jejich ústa se prolnula v dlouhém a něžném polibku. Objal ji kolem útlého pasu a pod rukama cítil, jak jejím tělem zmítají protichůdné síly vášně a cudnosti.

Dosáhli tak dokonalého štěstí, že jej v tom okamžiku už nemohli navýšit. Zvedli se tedy z lavičky a vyrazili domů na oběd.

Směrem dolů se na zahradě začaly objevovat různé předměty ze železa – surové housky, ploché šíny, tyče i dělové koule, pečlivě vyrovnané do stohů a pyramid. Čím blíže k paláci, tím vyšší hromady míjeli. Kdysi půvabná kašna se sochou Neptuna bojujícího s mořskou obludou byla železnými výrobky doslova zavalená.

Komisař si povzdechl: „Zdejší pán, kníže Maximilian Egon I. Fürstenberg, je zároveň majitelem železářské huti v Nižboru a svůj pražský palác používá jako skladiště. Žel, časy se mění a jako vždy k horšímu. Průmyslu se už neštítí ani šlechta a namísto honů na jeleny se honí za kapitálem.“

Opustili palác postranní brankou, a protože už měli pořádný hlad, zdolali nejprve Pětikostelskou a pak i strmou Ostruhovou ulici svižnou chůzí. U Osla v kolébce se už čekalo jenom na ně.

Nedělní oběd začal báječným horkým krémem z jedlých kaštanů, vařených v zeleninovém vývaru a zjemněných smetanou.

Následoval hlavní chod – chuťový poklad zvaný Krvavé dukáty, což byly šťavnaté plátky hovězího jazyka smažené v trojobalu, přelité višňovou omáčkou a obložené pěti knedlíky, z nichž byl každý jiného druhu: houskový, bramborový, špekový, karlovarský a hrnkový.

Jako dezert se podávala specialita jménem Morkové květy. Podobaly se poupatům žlutých růží, voněly i chutnaly božsky. Komisaře tak nadchly, že uprosil paní Hedbávnou, aby mu prozradila tajný recept, který se v její rodině dědil z matky na dceru už bůhví kolik generací: „Z hovězích kostí vyškrabaný morek se zlehka opeče, utře s mandlemi, medem a třešňovicí tak silnou, že hoří. Kostičky nakrájené žemle se osmaží na másle a nechají nasáknout smetanou. Vrazí se do toho žloutky, špetka skořice, vanilky a citronové kůry. Ze všeho se ušlehá krém, z krému se vytvarují květy a pečou v troubě do zlatova. Upečené květy se zasunou do stonků z vydlabaných kostí a popráší tlučeným cukrem.“

Když se pak na závěr rozlévala z bachraté konvice pravá arabská káva a její sladká vůně se vznášela jako Duch svatý nad vodami, Durman vystoupil na samotný vrchol blaha.

Otec Hedbávný potom pro zábavu přinesl salonní ručnici, ládovanou nikoliv černým střelným prachem, nýbrž teprve nedávno vynalezenou střelnou bavlnou, jež tolik nečoudila, a šetřila tak záclony i jemnou pleť dam. Střílelo se na terč pomalovaný černým dvouhlavým orlem s červeným srdcem, a kupodivu nejlépe se do něj trefovala Libuška.

Když pak vyvětrali a znovu se podávala káva, dámy vytáhly ze skříně zvláštní kulatý stůl, po obvodu dřevěné desky měl ozdobně vyřezána všechna písmena abecedy latinské, řecké i hebrejské, dále číslice od nuly do devítky a slova ano-ne. Komisař to hádal na nějakou společenskou hru, ale paní Hedbávná mu vysvětlila, že jde o takzvaný spiritistický stůl sloužící

k rozhovorům se záhrobními bytostmi, a srdečně jej pozvala na seanci, kde se chystají citovat rozličné duchy umrklých a jiné astrální inteligence.

Durman souhlasil a všichni se rozesadili okolo stolku. Mamá Hedbávná v salonu zhasla plynové lampy, zapálila černou svíci a na podlaze kolem nich vysypala ochranný kruh ze soli, všichni se dotkli destičky a ta se po chvíli skutečně rozpochybovala, jenže komisař se nemohl soustředit.

Spiritistická seance ho nudila, duchové tlachali nesmysly a navíc začínal mít znovu hlad. Pak ale dostal nápad a požádal o svolení vyvolat oběť vraždy, která jej seznámila s Libuškou. Všichni Hedbávní nadšeně souhlasili a znovu spojili své ruce na destičce.

„Jsi mezi námi, duchu Františka Pírka, poštovního doručovatele číslo třicet pět?“ tázala se paní Hedbávná pomalu několikrát za sebou, ale odpověď nepřicházela. Pak ale zaznělo hlasité zaklepání na dřevo a destička jim pod prsty začala kmitat mezi písmenky jako divá.

„J-s-e-m t-u. C-o c-h-c-e-t-e?“

„Kdo tě zabil?“ ptal se Durman dychtivě.

„T-o n-e-s-m-í-m p-r-o-z-r-a-d-i-t.“

„Proč?“

„P-ř-i-k-á-z-a-l m-i t-o P-á-n.“

„A co ti ještě přikázal?“

„D-o-r-u-č-i-t d-o-p-i-s.“

„Komu?“

„T-o t-a-k-y n-e-s-m-í-m p-r-o-z-r-a-d-i-t.“

„A kde ten dopis máš?“

„M-u-s-e-l j-s-e-m s-e h-o n-a-u-č-i-t z-p-a-m-ě-t-i.“

„A už jsi ho doručil?“

„N-e. N-e-m-ů-ž-u n-a-j-í-t a-d-r-e-s-á-t-a. J-e m-i h-r-o-z-n-á z-i-m-a. D-e-j-t-e m-i p-r-o-s-í-m n-a-p-í-t č-e-r-s-t-v-é k-r-v-e...“

Nato se František odmlčel, a přestože ho ještě několikrát vyvolávali, už se nevrátil.

Seance skončila rozpačitě. Durman odmítl pozvání na večeři, rozloučil se a dostal svolení doprovázet rodinu za týden opět ke svatému Vítu. Libuška jej doprovodila až před dům, kde mu dala podruhé okusit vlahý dotek svých babočkových rtů a jejich dechy se vzájemně přetlačovaly.

Durman od Libušky tentokrát nešel do bordelu Jeruzalém, nýbrž – inspirován čerstvě zažitou seancí – zamířil do metempsychického nevěstince Hôtel Ectoplasma, který sídlil v podkroví prastarého Krennova domu, vklíněného mezi kostel svatého Mikuláše a Staroměstskou radnici. Hôtel Ectoplasma vyšel vstříc módní vlně spiritismu, takže si zákazníci místo obyčejných kurev mohli zvolit opravdovou Lilith, Helenu, královnu ze Sáby, Kleopatru, Salome, Lukrecii Borgiu, markýzu de Pompadour, Markétu Navarskou, zkrátka libovolnou slavnou milostnici pod jedinou podmínkou, aby už byla mrtvá. Duch vybrané ženy byl vzápětí odborně vyvolán a vložen do média neboli nosičky, s níž pak zákazník souložil.

Do role nosiček se zde obsazovaly výhradně mladé krkonošské horalky, neboť jak známo, nejlepší média se rodí právě na úpatí nejvyšší hory Království českého, snad proto, že tu mají zdravější stravu nebo blíže do astrálních plání.

Durman si pro dnešní večer vybral dvě zhýralé císařovny – římskou Messalinu

plus ruskou Kateřinu Velikou, a řádl v nich bujaře až do půlnoci.

HONIČKA MEZI NEBEM A ZEMÍ

Utíkat si mohou dovolit jen ti nejplodnější.

(ORDO NOVI ORDINIS – Umění přežít)

V pondělí se nedostavil do služby Durmanův starší kolega, komisař Kotrbatý, specialista na kasaře. Naposledy byl viděn v neděli po obědě se sekerou v ruce, když si šel vylámat díru do ledu na Vltavě. Byl totiž vášnivým otužilcem. Zejména si pochvaloval, že ryby, hrnoucí se k otvoru ze všech stran, aby se nadýchaly vzduchu, se o něj zajímavě třou, žužlají mu prsty a podobně.

Jeho tělo našli přimrzlé zesponu k ledu, a protože policejní lékař nenašel žádná znamení násilí, byla jeho smrt prohlášena za nešťastnou náhodu.

Přestože obvykle se jmenování nového komisaře vleklo celé měsíce, nyní policejní byrokratický aparát reagoval bleskově a již vzápětí byl novým komisařem za Kotrbatého jmenován sudetský Němec Adalbert Hnuy.

Byl to přibližně čtyřicetiletý, na skráních již zcela prošedivělý blondýn. Jeho snad až přehnaně řízné vystupování kontrastovalo s rozplizlými rysy obličeje, kulatými rameny, placatou zadnicí a nízko položeným těžištěm.

Nového kolegu k sobě nikdo nechtěl, takže Dederer přikázal, že dokud nebude vyklizena kancelář po zesnulém komisaři, přiděluje Hnuye ke služebně nejmladšímu vyšetřovateli, což byl samozřejmě Durman.

I když úředním jazykem v celé říši byla pouze němčina, na pražské policii dosud platilo nepsané pravidlo, že každý zadržený byl vyšetřován ve své mateřské řeči. To ale Hnuy zásadně odmítal a mluvil i psal výhradně německy, přesněji řečeno komickým sudetským nářečím, a to přesto, že česky uměl. Nejméně tak dobře, aby mohl na své české spolupracovníky donášet řediteli von Sacher-Masochovi.

Durman k novému kolegovi od začátku cítil podvědomý odpor, který ještě zesiloval každý z řady Hnuyových pokusů vlísat se mu do přízně.

Hned první den se k němu bez ptaní přilepil cestou na oběd do restaurace U Tří jedináček na Uhelném trhu. Durman jej dobrácky nechal přisednout ke svému stolu a stoicky snášel jeho žvanění, když se podávala místní specialita – husí stehno pečené na škvarcích z husích biskupů, i během dezertu – koláče s morušovými povidly. Ačkoliv jídlo a pití bylo jako vždy vynikající, Hnuy svou přítomností ubíral na chuti každému soustu i doušku. Navíc okatě čekal, že Durman zaplatí útratu za oba. Když se nedočkal, alespoň se pohádal se sklepníkem o účet a na závěr hrubě znectil zdejší blaženou kuchyni i výčep.

Pohár, či spíše již sud komisařovy trpělivosti tím konečně přetekl. Aby dál nemusel s Hnuyem dýchat stejný vzduch, v zoufalství z nevyřešeného případu a vlastně i z nudy si umínil znovu vyslechnout prvního podezřelého, Čeňka

Varanova. V registratuře konskripcí si dal vyhledat anarchistovu přihlášku k pobytu a opsal z ní adresu na dobře naškrobenou manžetu košile: Rabbiner Gasse 220, Josefstadt.

Vydal se tedy znovu do labyrintu židovského ghetta. Nárožní dům v Rabínské ulici číslo 220 oddělovala od severní zdi Staronové synagogy jen úzká ulička. Byla to ošklivá stará barabizna, cihlový vřed, po staletí rozšiřovaný a bující v neurčité směsici slohů. Každé přistavěné podlaží bylo o něco nižší, ale zároveň širší nežli ty předchozí, takže se dům směrem vzhůru vybouloval jako nestvůrný choroš a ulice pod sebou stínil do věčného šera. Nejvyšší patro měřilo od podlahy ke stropu sotva dva metry, a v poryvech větru se znatelně kývalo.

Pražský stavební řád sice umožňoval stavět domy pouze do výšky rovnající se jeden a půl násobku šířky ulice, nikdo v ghettu však nepamatoval, že by se tu stavělo podle nějakých plánů, natož schválených úřadem.

Komisař zazvonil na domovníka. Nerudný dědek zakončený smrdutou fajfkou ucítil příležitost být alespoň jednou v životě důležitý, tudíž se neskutečně vytáčel, okolkoval a studoval Durmanův policejní odznak, ale nakonec prozradil, že Varanov bydlí na dvorku v boudě, bývalé salnytrovně. I když se tu ledek do střelného prachu již dávno přestal vyrábět, bouda tato zůstala dodnes tolik prosáklá neodstranitelným smradem ovčí moči, že by v ní člověk se zdravým nosem nepřežil, čili ji domácí pronajal skoro zadarmo. Varanov je našťastí opilec a puch mu nevadí, zato tam po nocích stále cosi kutí a nebude to nic kalého, protože sám o sobě říká, že je pokračovatel Marxe. Přitom tady v ghettu každý dobře ví, že starý rabín Marx byl pěkný darebák!

Stejně obtížné, jako předtím donutit domovníka mluvit, se nyní ukázalo přimět ho mlčet. Komisař prošel úzkým průjezdem, po obou stranách odřeným od vozů, a ocítl se na nejmenším a zároveň nejšpinavějším dvorku, jaký kdy spatřil.

Dědek šel stále za ním a nepřestával brsnit.

Salnytrovnu poznal po čichu. Bouda skutečně nepředstavitelně páchla, a teď už nejen ovčí močí. Komisař nahlédl dovnitř škvírou mezi prkny a spatřil Varanova u kamen, jak na zprohýbané pánvi škvaří rybu. Za ním se v pološeru rýsovaly obrysy záhadného přístroje, složeného z ozubených kol, trubek, vaček, převodů a pák. Pod stropem byly natažené dlouhé šňůry, na nichž visely desítky povlaků na peřiny v různých stadiích rozervanosti: některé jen drobátko natržené, jiné divoce rozsápané na cáry.

Domovník se zlomil v pase a zařval do škvíry:

„Pane Varanov, jdou sem, přišli si pro nich z policie!“

Anarchista bleskově mrskl pánví s rybou jejich směrem a dědek zařval, oči plné vroucího oleje. Komisař vykopl dveře tak razantně, že se s nimi složila celá bouda, ale to už zlosyn šplhal po zdi domu vzhůru. Komisař se bez váhání vrhnul za prchajícím, stěna byla tak vydrolená a hrbolatá, že v ní nebylo těžké najít oporu pro nohy.

Na střeše pod ním podjelo několik trsů hnilobou rozežraných tašek, ale nakonec se šťastně vydrápal až do bludiště kominických lávek nad hřebenem střechy. Tady číhal Varanov, vyvrátil z trámu tyč hromosvodu a začal s ním

bodat jako kopím. Komisař chladnokrevně uhýbal výpadům a pomalu ustupoval k větrné korouhvičce s kokrhajícím kohoutem z rezavého plechu na špici. Jakmile ji měl na dosah, vytrhl ji ze střechy a vyrazil do protiútok. Durman se u policie vypracoval na zdatného šermíře, díky čemuž teď svého soupeře obestřel pletencem elegantních máchů, seků i bodů.

Nyní musel ustupovat Varanov, na konci lávky šlápl do prázdna, komicky zamával rukama, jako by se pokoušel zachránit letem, a skutálel se ze střechy. Stále se však držel hromosvodu a podoben živému kyvadlu se na jeho drátu zhoupl až na protější střechu.

Durman se rozběhl, aby přeskočil za anarchistou, ale při odrazu se mu pod nohou probořilo zetlelé prkno, skok byl kratší, a policista dopadl horní částí těla na mechem porostlý okraj vedlejší střechy. I když ryl nehty do kluzkých prejzů, začal nezadržitelně klouzat dolů. V posledním okamžiku se mu podařilo zachytit za okap a nohama vztekle z bezmoci kopal do vzduchu nad propastí.

Triumfující Varanov se nad něj naklonil, udělal hnusný obličej, do okapu vylil lahvičku petroleje a zapálil.

Komisaři rukama projela hrozná bolest a ta mu dodala netušenou sílu. Vzepřel se, vyskočil na střechu a hořícíma rukama vlepil nepříteli řadu zvučných facek, od nichž mu vzplály chuchvalcovité vousy. Kňučící anarchistu zavrával a zřítel se dolů, jeho pád však zbrzdily šňůry s prádlem, sušícím se tu na mrazu, takže na ulici dopadl nezraněn a ihned pokračoval v útěku směrem na východ.

Komisař si uhasil hořící dlaně v podpažích a stíhal dál zlosyna po střechách až na hranice ghetta. Tam se však ulice začaly zase rozšiřovat a Dušní si už netroufl přeskočit, proto musel sejít po schodech dolů a po Varanovovi se meztím slehla zem.

Durmana ale napadlo, že bídák bude chtít z Prahy ujet vlakem, naskočil tedy do rychlé drožky a nechal se tryskem odvézt na Státní nádraží. A skutečně, na peronu před sebou spatřil v davu cestujících anarchistu naskakovat do právě odjíždějícího rychlíku směr Drážďany.

„Jménem zákona, Varanove, stůj!“ zvolal, ale přehlušilo jej pískání lokomotivy. Jiný by v klidu poslal do nejbližší stanice telegram, aby podezřelého zatkli tam, a dál by se nehnal. To však bylo pro Durmanův vkus příliš snadné řešení. Rozběhl se tedy za houkajícím vlakem, povalil výpravčího a z posledních sil naskočil na stupátko posledního vozu.

ROZHOVOR MRTVÝM JAZYKEM

Když si psi očichávají zadky, nemohou lhat. Lidská řeč je neuvěřitelně sofistikovaný nástroj k zakrytí toho, co si doopravdy myslíme.

(ORDO NOVI ORDINIS – Pravda o lži)

Dvířka vagonů byla za jízdy podle předpisů zamčená, takže je komisař ani nezkoušel otevřít, jen se k nim co možná nejtěsněji přitiskl, aby bez úhony projel úzkým otvorem proraženým ve hradbách, a pak vyšplhal po žebříku na střechu. Daleko před sebou uviděl rovněž na střeše obrys postavy v povědomém černém plášti, vlajícím mezi oblaky páry a smrdutého dýmu z kotle lokomotivy. Vlak se na Negrelliho viaduktu stočil k severu a po Jerusalemově ostrově a Štvanici přejížděl Vltavu.

Durman přeskakoval z vagonu na vagon. Musel postupovat pomalu, opatrně, široce rozkročený a nahrbený – celý vlak se pudinkovitě třásl a na zaoblených střechách vozů, připomínajících čerstvě upečené pecny chleba, by se při pádu neměl čeho zachytit.

Vlak se tou dobou obrátil podél okraje Královské obory na západ a krvavé slunce mu usedlo na komín. Železné hlavice nýtů ohmatávaly lokomotivu dlouhými chapadly stínů. Komisař namířil pistoli a stiskl kohoutek. Ve stejném okamžiku vlak cuknul doprava, kulka anarchistovi neškodně proletěla podpažím a provrtala komín lokomotivy. Z díry namísto krve vytryskly rudé paprsky červánků.

Varanov přeskočil na tendr a jal se odsud po komisaři metat kusy rozštípaných pařezů. Ten prvním třem snadno uhnul, ale když k němu letěl čtvrtý, zdálo se mu, že v pletenci kořenů na jeho povrchu rozeznává děj, a zapomněl dřevu uhnout. Těžké poleno trefilo Durmana do čela a on se napůl omráčený skutálel z vagonu. Vlak už naštěstí stavěl na nádraží v malebném městečku Bubeneč, takže utrpěl újmu pouze morální.

Voronov slezl z tendru, pěstí srazil kočího z kozlíku bryčky, která tu čekala na cestující, vyskočil na jeho místo a divoce se rozjel cestou na Podbabu. Komisař se nejprve vrátil podél kolejí pro kus dřeva, který jej byl bacil, a svedl o něj vítězně šarvátku s našťvaným topičem. Pak jménem policie zabavil další bryčku v pořadí, jejíž majitel se z nečekaného postupu do čela radoval žel jen krátce, práskl opatěmi a vyrazil po stopách anarchisty, dobře patrných v koberci čerstvě padlého sněhu.

Po chvíli mu poslední uštěkaná chalupa Bubenče zmizela za zády. Zvolna jej obklopilo ticho, mráz a krajina tak sličná, až srdce usedalo. Po pravé ruce se mu rozkládal divoce zarostlý Císařský ostrov, dávné bažantnice alchymistického císaře Rudolfa II., po levé strmý skalní hřeben Baby, podobný ležící ruce. Byla to ruka staré čarodějky, plná vrásek, strupů a bradavic,

zkamenělá uprostřed zmařeného kouzla. A jako kamínek na prstenu z ní čněla zřícenina nejasného původu – možná viničný letohrádek, či snad gotická kaple, kterou tu prý před deseti lety ze žertu zbudovali vlašští stavitelé železné dráhy.

A noc se snášela na obzor jako černé vejce vesmíru.

Přiblížilo se rozcestí. Rovně cesta pokračovala po břehu Vltavy na Žalov a Levý Hradec. Vlevo vedla do Lysolajského údolí. Vydal se po stopách doleva, obloukem viaduktu podjel železniční trať a kroucí se úžlabinou stoupal do příkrého kopce.

Ke tmě se přidala hustá mlha. Přestože teď zapálil obě olejové lampy po stranách bryčky, jejich mihotavé plameny dokázaly osvětlit sotva nejbližší dvě tři vteřiny cesty. Začalo hustě sněžit a čerstvé vločky překryly nejen stopy pronásledovaného, ale i samotnou silnici.

Koník najednou zastavil, třásl se a odmítal pokračovat dál. Komisař seskočil z kozlíku, vykroužil z blatníku jednu lampu a vykročil vpřed, ale ihned narazil na skálu. Zkoušel svítit sem a tam, ale všude viděl totéž: chaotické víření sněhových vloček, v němž se veškeré směry slévaly v jedno. Teď už nedovedl ani najít cestu, kudy sem přijel. Zdálo se, že rokle jej obklopuje ze všech stran.

Lampa zaprskala a zhasla.

Mrzlo tak, že ho zábly i oči.

Vrátil se k bryčce, koníka vypřáhl a plácl přes zadek. Oř radostně zařehal a zmizel ve tmě. Ten už si nějak poradí.

Pak začal lézt ze strže ven. V téměř svislé stěně nenacházel oporu, zledovatělý kámen mu klouzal pod rukama a větve ho šlehaly do očí, ale přece jen stoupal. Jenže asi tři sáhy vysoko se pod jeho váhou přetrhl kořen a on se skutálel zpět na dno strže.

Otřesený, potlučený a promrzlý si prohmatával celé tělo, ale nic zlomeného nenašel.

Pochopil, že má poslední příležitost. Na třetí pokus už nebude mít sílu a do rána tu zmrzne.

Plivl si do dlaní, rozběhl se proti srázu a řval ze všech sil. Hrabal zběsile rukama, nohama i bradou, lámal si krvavě nehty, do svahu se dokonce i zakusoval.

A najednou bylo po všem. Ležel na náhorní plošině a prudce vydechoval oblaka páry do sněhu. Před ním se táhl nepravidelný vzor polí a políček, podobný záplatovanému plášti žebračka. Z rokliny, odkud právě vylezl, stoupaly kotouče mlhy a rozvíjely se do krajiny. Zvedl se na bolavé nohy a donutil je jít.

Kam oči dohlédly, žádné světlo nerušilo přísnou souměrnost tmy. Protože nenacházel nic, podle čeho by poznal, jakou vzdálenost urazil, chvíli měl pocit, že prohrabuje nohama prázdnotu stále na jednom místě, a jindy zas že se řítí závratnou rychlostí. I čas plynul bezbřezě, takže netušil, zda trvalo okamžik, nebo celou noc, nežli došel k mohyle.

Byla nelidsky obrovská, měřila nejméně padesát sáhů v průměru a deset na výšku. Její základ tvořil pás kamenů poskládaných do kyklopského zdiva, zbytek byl navršený z dusané hlíny a dodnes z ní nevyčišelo utrpení otroků, kteří ji museli stavět.

Měla hladký, ze všech stran stejný tvar kulového vrchlíku jako mořské

medúzy a jiné potopou nedospláchnuté bytosti, jež mu od dětství naháněly hrůzu a hnus.

Náměsíčně, hnán nějakou cizí vůlí se vyšplhal až téměř k vrcholu, kde se pod jeho váhou sklopilo zamaskované kamenné víko a on se úzkou, několikrát zalomenou šachtou skutálel do hlubin.

Ocitl se v rozlehlém skalním dómu, osvětleném přízračně nazelenalou září. Vydávaly ji obří svíce vyrobené z kmenů staletých dubů, prorostlých světélkujícími vlákny houby václavky a v pravidelných rozestupech zaražených do jam po celém obvodu jeskyně. Některé z nich studený oheň za dlouhá tisíciletí proměnil na zborcené pahýly, jiné dosud strávil jen z poloviny.

Uprostřed sálu, na trůnu z propletených jeleních parohů, seděla mrtvola oblečená do těžké zbroje ze zlatých destiček. Prameny dlouhých šedivých vlasů i vousů měla ovinuté zlatými řetízky a zlatá byla i koruna, napůl propadlá do vykotlané lebky. Zborcený trup prorůstaly různobarevné krápníky, a tím jej držely pohromadě.

Mrtvý král pohlédl na komisaře, z prázdných očních důlků mu vyletěli netopýři, polekaní tím nečekaným pohybem, a pak pomalu, ztěžka promluvil.

Nejprve použil hvízdavý jazyk připomínající hlasy ptáků, tvořený mezi rty, jazykem a patrem, bez zapojení hlasivek.

Když viděl, že mu nerozumí, zkusil jinou řeč, připomínající chroptění smrtelně raněného kance. Durmanovi ta zvláštní mluva vybudila v mozku nějaká dávno zapomenutá místa a už dlouhá pokolení nepoužívané nervové dráhy, takže ho příšerně rozbolela hlava.

Na třetí pokus začal mluvit jazykem, který komisař sice také nikdy v životě neslyšel, ale přesto se mu zdál podivuhodně srozumitelný, jako by se v něm slily všechny známé řeči.

„*Esi tú rextous flámá?*“

(Ty jsi ruka zákona?)

Durman kývl na souhlas a mrtvý pokračoval:

„*Sindod esti marwodúnon, míkwe ríks rígnún sinde. Kwid est twon anman?*“

(Tady je město mrtvých, já jsem zde vládce vládců. Jak zní tvé jméno?)

„*Leopold Durman. Twonkwe anman?*“

(Leopold Durman. A tvé jméno?)

Vida, komisař s překvapením zjistil, že tomu prajazyku nejen rozumí, ale umí v něm dokonce i mluvit.

„*Nísent marwobus anmná. Búet mojon anman Sterion eni bitú.*“

(Mrtví nemají žádná jména. Ale zaživa jsem se jmenoval Sterion.)

„*Kwid toi gnán, Sterion?*“

(Co si ode mne přeješ, Sterione?)

„*Sod búat skwetlon síron. Sede, mátkonkwe klusí.*“

(To je na dlouhé povídání. Posad' se a dobře poslouchej.)

Komisař si tedy udělal pohodlí a mrtvý mu obšírně vyprávěl, že toto místo, náhorní plošina vysunutá nad meandrem Vltavy severně od Prahy, bylo v dávných dobách podle věštby vybráno jako mohylový háj pro nejslavnější hrdiny z celé Evropy. Pohřben tu směl být výhradně náčelník, čestně padlý ve vítězném boji, výjimečný ve svých činech.

Živí zde směli pobývat pouze od východu do západu slunce a jedině za účelem stavby či oprav mohyl. Výjimkou byl svátek Dušiček na půl cesty

mezi podzimní rovnodenností a zimním slunovratem, kdy se otvírají brány mezi světem živých a mrtvých. Tehdy sem přicházely potěšit zesnulé hrdiny zástupy sličných a dychtivých panen.

Ty krásné časy se však už proměnily v dým. Místo otroků a panen sem přicházejí sedláci, posvátné háje rozorávají na pole a staví si domy z kamene vylámaného z mohyl. To ale mrtvým nevadí. Smířili se i s tím, že jim z hrobů pod mohylami berou zbraně a poklady. Ty už na nic nepotřebují.

Mrtvola se tak rozohnila, že chtěla povstat z trůnu, ale krápníky prorostlé kostrou jí v tom zabránily. Udeřila tedy alespoň zetlelou pěstí do opěradla, až se paroží v trůnu roztrásl, a pokračovala zvýšeným hlasem:

„Ale teď nám začali krást i kosti. A to už se opravdu zlobíme!

Lidské vědomí se skládá ze čtyř dílů: z ducha, duše, rozumu a paměti. Duch sídlí ve sluneční pleteni, duše v krvi, rozum v mozku a paměť v kostech. Když člověk zemře, duch se vrací k Bohu, jehož je částí; duše se vrací do koloběhu hmoty, nebo jestliže dosáhla dokonalosti, splývá s Bohem; rozum se vypařuje a zaniká; avšak paměť zůstává uložena v kostech, kde můžeme navěky trvat ve slávě svých dávných skutků.

Vy živí nás můžete obrat o všechno, ale kosti nám nechte!“

Komisař pak musel přísahat, že zloděje kostí dopadne a přísně potrestá. Pak mu mrtvý král věnoval měděnou dýku zdobenou spirálami a s viditelnou úlevou na svém trůnu opět zmrtvěl. Stejnou chodbou, jakou sem přišel, komisař vyšplhal k vrcholu mohyly, nadzvedl kamenný poklop a škvírou se protáhl ven, načež uklouzl a nedůstojně sjel po zadku ze zasněženého svahu mohyly až na zem.

Mlha konečně nařídla a začala se žmolit, obzor na východu zrůžověl.

Durmana zamrazilo: vycházející slunce dramaticky strhlo z krajiny černý závoj tmy a odhalilo všude okolo rovinu podobnou salamandří kůži, zvrásněnou desítkami, možná stovkami mohyl, jež v nízkém ranním světle vrhaly plazivě dlouhé stíny.

Na obzoru jejich tvar opakovaly jako vizuální rým vyhaslé sopky; na půlnoční straně to byl mytický Říp a za ním ve stejné linii, ale dvakrát tak daleko Sedlo, o něco západněji pak tři sudičky Lovoš, Kletečná a Milešovka.

Otočil se a nejkratší cestou opustil město mrtvých. Podle kouře stoupajícího z komínů došel na kraj nejbližší vesnice, k rozložitě kamenné barokní hospodě. Nad vchodem měla vytesaný povědomý erb – velký templářský kříž nad o něco menší šesticípou hvězdou.

Komisař z posledních sil rozrazil bytelná vrata do šenku a napůl zasedl, napůl se zhroutil na lavici za dubový stůl hned vedle do ruda rozpálených kamen.

NARÁŽKA NA SUD

Víno bez sudu se rozteče. Sud bez vína rozeschne. – Takové moudro může znamenat cokoliv. Použij ho vždy, když nevíš, co říci.

(Rétorika pro agenty ORDO NOVI ORDINIS)

Hostinec byl úplně prázdný, jen v rohu spal hráč na citeru, čelem opřen o svůj nástroj položený na stole.

„Čaj s rumem... Totiž rum s čajem!“ zvolal Durman hlasem roztřeseným mrazem a přestálými útrapami. Citerista zvedl polekaně čelo, do něhož se mu přes noc otiskly struny, a opileckým hlasem zablábolil:

„Tento hostinec vystavěl sám mistr Carlo Gularo, totiž Rugalo, é – vlastně Lurago,“ a zase usnul.

Zdálo se, že hospodský vykryštoval ze vzduchu. Nesl typické odznaky svého řemesla – dlouhou porcelánovou fajfku v koutku úst i červený turecký fez na hlavě – a s neskrývaným podezřením zíral na Durmanův švihácký, leč rozedraný šat, do krve odřené ruce i obličeje.

Komisař hodil na stůl čtyřřukát, který si schovával zašitý v klopě kabátu právě pro takové situace, kdy potřeboval udělat dojem na hamouny. Mince o velikosti svatebního koláčku při dopadu zazvonila tak nenapodobitelně libě, jak to umí jedině čisté zlato, a hospodský hned roztál jako psí sádlo na prsou.

Komisař několika hlty vypil posilující nápoj a nechal si donést umyvadlo plné horké vody s octem. Svlékl se do spodního prádla a pečlivě si omyl špínu i zmrzlou krev. Dřevěnou pinzetou na utopence namáčel kusy cupaniny do bublající konvice na kamnech a místa, která začala znovu krváčet, pečtil vroucí vodou. Když na hřbetu levé ruky objevil ošklivě rozšklebenou ránu, vymyl ji silnou kořalkou, zašil řadou úhledných stehů a zasypal střelným prachem, aby se udělal strup.

Pálilo to tak pekelně, že i komisaři, zvyklému přemáhat bolest, uniklo tiché zaúpění. Aby zakryl svou nemůžnost, plynule z výkřiku přešel do árie Junoše z prvního dějství Braniborův Čechách: „Na oře! Na oře! Ku Praze berte se letem!“

Citerista se tím opět probudil a pokračoval:

„Narodil se tu Antonín Dvořák, violista Prozatímního divadla. V novinách píšou, že to bylo v Nelahozevsi, ale já u toho byl, sám jsem mu nůžkama na ovce přestříhoval pupeční šňůru, támhle pod pípou,“ mávl rukou a znovu usnul.

Hostinského manželka zatím Durmanovi vyprala šaty, usušila je u kamen, vyžehlila a roztrhaná místa zručně zašila i zazáplatovala.

Komisař se oblékl a zase si připadal jako člověk.

„Kde to jsem?“ zeptal se.

„Přece v Tursku, milostpane. V hospodě ctihodného rytířského řádu Křížovníků s červenou hvězdou.“

„Aha. Tak mi přineste jeden křížovnický ležák od čepu. A copak máte

dobrého k snědku? Nic neříkejte, viděl jsem na dvoře drůbež. Udělejte mi slepičí vývar, ale nestojím o žádné kuřátko.“ Komisař se zalíbením potěžkal očima bujné vnady již odkvétající, dosud však pohledné hospodské, mlaskl a znalecky dodal: „Čím starší slepička, tím silnější polívčička!“

Slípka byla neprodleně státa, oškubána a vyvařena. Komisař k čerstvé kouřící polévce rozkošnický okusoval jemnou kůžičku z kuřích pařátků, což bylo jeho výsadou již od dětských let.

Pak poslal hospodského obstarat vůz, který by ho dovezl zpět do Prahy, a u hospodské si poručil ještě jeden ležák. Po chvíli se ze sklepa ozvalo její volání:

„Milostpane, jdou sem. Potřebovala bych zarazit do sudu čep.“

Sešel po rozvrzaných schodech do tmy. Ucítil hutnou vůni hnijících brambor, kysaného zelí a čerstvě sfouknuté svíčky. Z temnoty na něj vykoukly oči podzemní obludy, vlastně svítící nahá zadnice hostinské, jež si vykasala sukně a ohnutá před bečkou čepovala pivo.

Vykonal, oč jej žádala, a kukačkové hodiny, hlasitě sem přitikávající ze šenku, mu dodaly potřebný rytmus. Podala mu dozadu napěněný korbek, sama si natočila druhý a přes rameno si ťukli na zdraví. Vyšlo to zároveň s posledním douškem.

Mezitím se její muž vrátil se sedlákem, kterého přemluvil, aby zapráhl do saní. Komisař se rozloučil, což dnes už potřetí probudilo citeristu, takže zvedl hlavu a pronesl:

„Naše ves nazývá se Tursko podle hrdiny Tura, jenž tu kdysi dávno v čele Čechů slavně zvítězil nad hordami Lučanů, jak zapsal kronikář Kosmas,“ načež se hlasitě vrátil do Limbu.

Z Turska nejprve zajeli zpět do slepé rokle na okraji Lysolajského údolí, kde včera nechal stát bryčku. Stěny strže na denním světle se zdály ještě hrozivější než v noci a komisař vůbec nechápal, jak se odsud dokázal vyškrábat.

Sedláček na kozlíku z fajfky rozšafně vypustil oblak kouře, jehož dusivý smrad byl v příkrém rozporu s něžnými kvítky fialek, namalovanými na porcelánové hlavičce, pokřižoval se, vyplivl hnědou močku a pravil:

„Tomudle místu se říká Dáblovy půlky. Kousek vedle je léčivej pramen, ale sem nikdo nechodí. Jakorát když potřebuje zmařit kořata.“

Durman si z opuštěné bryčky vyzvedl poleno s příběhem a bez dalšího zdržování se vrátili do Prahy. Zaplatil sedlákovi, zašel si na stručný oběd a pak už spěchal na policejní ředitelství, přichystat trestnou výpravu.

Do večera byl mohylový háj obklíčen řetězem strážníků, ve sněhu dobře zamaskovaných bílými houněmi. Banda zlodějů kostí se na místě objevila slabou hodinku po západu slunce a vůbec se nesnažila skrývat. Hnátokazi se spolu klidně bavili nahlas, hlučně dupali, smrkali a svítili si na cestu nezakrytými smolnými pochodněmi.

Komisař čekal, dokud lapky nepřistihne při činu – nechal je tedy rozvalit kamenný vchod do jedné mohyly, z pohřební komory vytáhnout kostru a potupně ji hodit na připravený žebříňák.

Pak usoudil, že toho už viděl dost, a zapískal na píšťalku.

Strážníci vyskočili ze svých úkrytů a tasili šavle. Většina loupežníků se ihned vzdala či zkoprněla leknutím, někteří však rozevřeli dlouhé nože a nahrbili se

k boji. Avšak statný muž v kožených holínkách a beraním kožichu, patrně jejich vůdce, vyštěkl úsečný rozkaz a oni poslušně odhodili zbraně na zem. Komisař k němu přistoupil, posvítil mu do obličeje petrolejovou lampou a zaklel.

Byli to Cikáni.

S Cikány byla zábava i potíže, přičemž jedno vyplývalo z druhého a naopak. Mravností muži nevynikali, ženy ještě méně. Poctivé práce se štítily, muži se raději věnovali kotlářství, medvědářství a koňskému handlu, ženy pak hadačství a čarodějnictví, obě pohlaví náruživě holdovaly hudbě, zpěvu a tanci. Kam přijeli se svými pestře pomalovanými vozy, začala záhadně mizet drůbež z kurníků a plodiny z polí, avšak v jádru nebyli zlí. Komisař nepamatoval, že by kdy Cikán spáchal závažný zločin, nanejvýš nějakou tu vraždu z vášně a k tomu výhradně mezi svými.

Durman si přivolal velitele strážníků a nakázal mu:

„Dohlédněte, ať vrátí ukradené kosti na své místo a opraví, co rozbili. Pak jim šavlemi naplocho trochu zvalchujte hřbety a pusťte je. Cikáni do vězení nepatří, protože potřebují volné nebe nad hlavou, kdežto pod střechou chřadnou.“

„Poslušně hlásím, že rozumím!“ zasalutoval velitel a odešel splnit rozkaz.

Pak se Durman obrátil k vůdci loupežníků.

„Česky mluvíš?“ zeptal se Cikána vlídně.

„Nalavdav,“ vycenil tázaný zuby, jež ve tmě zasvítily jako padající hvězdy.

„A rozumíš?“

„Čulo.“

„Jak se jmenuješ?“

„Atila.“

„Dobře, Atilo, odveď mě k vašemu vajdovi!“

Mezi Cikány i strážníky to zašumělo údivem, ale Atila se jen divoce zasmál a s hořící pochodní v ruce naskočil na koně. Komisař jej následoval a oba odcválali do temna noci.

HORKÉ SOUSTO KOČOVNÍKŮ

Cikáni – jediný lidský kmen, který se dosud nenaučil hromadit majetek, a proto stále kočuje.

(ORDO NOVI ORDINIS – Příručka chovatele lidí)

Kolem půlnoci přijeli do cikánského tábora, nenápadně rozloženého v rokli ztracené kdesi mezi močály. Uvnitř hradby z pestře pomalovaných vozů spojených řetězem plápolaly desítky ohňů. Dosud kojené děti i nemohoucí starci, muži jako ženy, prostě všichni, kdo už nebo ještě udrželi troubel mezi dásněmi, kouřili jako o život uherské dýmky kryté špičatými stříškami.

Sotva komisař sesedlal, přiběhl umouněný mladíček, přivázel koně ke stromu, sundal sedlo a začal mu kartáčovat zpocenou srst.

„Šukár grast,“ pravil obdivně a zkušeným hmatem koňských handlířů mu ohrnul pysky, aby se podíval na zuby.

Komisař klukovi hodil celý stříbrný zlatník a vyjádřil naději, že až se bude vracet, nalezne tu svého oře v nejlepším pořádku.

Atila jej pak odvedl k největšímu ohni v samotném středu tábora, kde poklekl a políbil ruku stejně vysokému jako širokému stařešinovi, trůnícímu na železném gynekologickém křesle, o jehož držáky pro nohy si opíral lokty. Podle zbytků prken, dosud přišroubovaných k podstavci, křeslo vyrval nadlidskou silou z podlahy ordinace kdesi, jemuž tajemství jemné mechaniky zřejmě zůstalo skryto. Stařec se hrbil zachumlán do karmazínového kabátu, dlouhého až na paty a posetého zlatou nití vyšívanými draky, opíral se o sukovici a kouřil dýmku. V mihotavých odlescích plamenů se zdálo, že draci dýchají. Beraním rohům podobné, mnohokrát zatočené husté kníry, na špičkách ozdobené stříbrnými rolničkami, měl úplně bílé, až na pásy zahnědlé od tabákového dýmu.

Když mu Atila vylíčil neúspěch loupežné výpravy do mohyly, starci na čele vztekem naběhla rudá žíla. Z rukávu kabátu vytáhl stříbrem obitý býkovec, bič z mumifikovaného býčího pohlaví, a třikrát neúspěšného zloděje přetáhl přes natažené ruce.

Atila přemohl bolest bez jediného nářku, načež obřadně představil komisaře starci:

„Bengo jamardan,“ i starce komisaři:

„Vajda Koloman Demeter, náš král.“

Vajda tleskl, komisaři přinesli pohodlnou židli a roztomilé koťátko na hlazení. Tleskl podruhé a dívka v závoji jim do dvou dutých beraních rohů nalila kořalku, která se proti měsíčnímu světlu třpytila jako její oči. V otevřené lahvi na chvíli zakvílela meluzína, ale hned zase ztichla, umlčená zátkou. Kořalka byla tak silná, že se propalovala útroby jako smolný šíp, ale chutnala překvapivě jemně, po seně a čerstvě upečeném chlebu. Komisař tušil, že aby

ho vajda bral vážně, musí vypít roh až do dna na jeden zátah a bez zakašlání.

Podářilo se mu to jen s nejvyšším napřením vůle, ale výsledek stál rozhodně za to.

Vajda byl rázem mnohem srdečnější a bez dalších okolků se Durmana optal, co si přeje. Komisař mu popsal svůj včerejší rozhovor s králem mrtvých a požádal jej, aby svým Cikánům zakázal krást kosti z mohyl. Nato se vajda hořce rozplakal a mezi vzlyky prozradil, že je k té špinavé práci přemluvil baron Sulz-Rossoll d'Aspiq, majitel ruzyňského cukrovaru, a nabídl celé dva zlatníky za každý centýř kostí, který mu přivezou. Nebohé Cikány tak podvedl hned dvakrát – netušili, že kosti patří duchům zemřelých, ani že budou tak lehké na váze. Proto se dále necítí dohodou s cukrovarníkem vázán a přísahá komisaři na smrt své matky, že on, Koloman Demeter, ani kdokoliv z jeho poddaných již do žádné mohyly nevstoupí.

Komisař uspokojený slavnostním slibem chtěl odjet domů, avšak Arcicikán trval na tom, že musí zůstat na večeři. Durman pozvání rád přijal, protože mu již kručelo v břiše, a navíc toužil vyzkoušet kuchařské umění Cikánů, o němž jeden z Kočičkářů, setník Hruš, pěl nadšenou chválu od té doby, co jej okusil během cvičení svého regimentu v Uhrách.

Kočovníci přitáhli k ohni vědro plné tlustých střev z vepře, jen tak halabala vypraných ve vodě z kaluže. Každý si podle chutí uřízl kus střeva, nacpal do něj kaši ze strouhaných brambor a cibule s česnekem, ovinul kolem prutu jako hada a opékal nad ohněm.

Vonělo to náramně a všichni se tím cpali, až jim chřtány praskaly. Jedna tlustá žena si všimla komisařova mlsného pohledu a dobromyslně mu nabídla libě kouřící kus té pochoutky, ale dříve než si ho stačil vzít, vajda ho ženě bičem vypráskl z ruky.

„To je gója,“ vysvětlil mu vajda. „Gója je dobrá pro obyčejné Cikány, ale my si dáme nejvzácnější pochoutku ze všech – šindysnóvo,“ a významně zamlaskal.

Komisař přemítal, jaké zvíře může být to šindysnóvo. Slepice ne, to je káhni, zajíc zase šošoj, srnec burňovos a jelena by neulovili.

Cikáni konečně usoudili, že tajemný šindysnóvo bude hotový. Celý tábor ztichl napětím. Vajda Atilovi obřadně podal svou sukovici a ten holí ze žhavého popela odvalil sedm hliněných koulí, vypálených do tvrda.

Koule se vrtěly jako živé, pištěly a upouštěly přitom voňavou páru jako bomby anarchistů, což komisaři připomnělo zeptat se vajdy, zdali Cikáni neviděli uprchlého Varanova.

Neviděli.

Atila pak jednu keramickou kouli po druhé rozbil prudkým úderem sukovice. Spečená krusta se rozpadla a pod ní se objevil do růžova propečený šindysnóvo čili ježek.

Příprava této delikatesy byla geniálně jednoduchá. Zabitého ježka vyvrhnuli, uvolněné břicho mu vycpali bylinkami, kořínky, čerstvým jetelem, houbami, zelím, jablíčky, špekem a medvědí česnekem, někdy dokonce i celými plástvemi medu, pak ovšem při jídle plivali vypečený vosk.

Stahováním ježka se nezdržovali, nýbrž jej ze všech stran oplácali jilem

a vzniklou kouli zahrabali do horkých uhlíků. Jakmile bylo maso upečené, kůži i s bodlinami z něj strhli spolu s hliněnou slupkou.

Vajda se na ježky vrhnul jako rozvodněný Dunaj na chaloupky u břehu, odřezával z nich dlouhé pruhy masa, které namáčel do kořalky a potom je s ohromným gustem hltal.

Komisař se nenechal dvakrát pobízet, krájel a polykal ta neuvěřitelně lahodná sousta, z jedné strany nasáklá šťavnatou nádivkou, z druhé pikantně připečená hlínou do křupavé kůrčičky.

Když spolu snědli pět a půl ježka, zahrnuli nejhorší hlad. Komisař si nenápadně rozepnul knoflík na kalhotách, kdežto vajda hlasitě řihl a dal znamení ostatním Cikánům, že se mohou porvat o zbytky. V dutinách picích rohů se znovu zatřpytila žitná a do toho spustila cikánská muzika na cimbál, bubny, loutny i flétny, a kdo neměl nástroj, ten hrál na sebe, a chutnalo i znělo to nesmírně opojně, protože hudba i kořalka se navzájem prostoupily.

„Přidej se k nám, Leopolde,“ lákal jej vajda a objímal ho kolem ramen, „staň se Cikánem, mým nejstarším synem a následníkem! Budeš mnohem šťastnější, než jsi. My Cikáni jsme svobodní a moudří, bloudíme světem jako oči knihou a víme všechno to, na co ostatní národy už dávno zapoměly. Jestli nevěříš, hned se mě na něco hodně těžkého zeptej!“

„Je Bůh?“

Vajda se zamračil: „To není otázka, ale odpověď s otazníkem.“

„Jaký je smysl života?“ zkusil to komisař podruhé.

„Kdo se tak ptá, nikdy ho nenajde,“ vztekal se vajda. „Zkus to ještě jednou, naposledy.“

„Kde se v Čechách vzali sudetští Němci?“ napadla Durmana třetí otázka při vzpomínce na protivného kolegu Hnuye.

„To vím, to vím!“ radoval se stařešina jako dítě. „Sudetští Němci jsou ztracený kmen Židů, který se usadil v pohraničních horách na pozvání krále Přemysla Otakara I. My Cikáni jsme tenkrát byli u toho, hráli jsme jim při práci, hádali z ruky šťastnou budoucnost a kradli slepice.“

„Ztracený kmen Židů?“ žasl Durman.

„Jistě! Kdo jiný než Židé a my Cikáni se ve třináctém století mohl volně pohybovat po Svaté říši římské? Navíc si všimni, jak podobně zní slova Juden a Sudet. Ju-den und Su-det!“ slabikoval vajda nadšeně.

Pak zase hrála hudba a meluzína v lahvi pokaždé kvílela výš a výš, jak hladina kořalky klesala. Komisař si vůbec nevšiml, kdy se to vlastně stalo, ale vajda mu daroval své tři dcery, jmenovaly se Papin, Mirga a Demeter. Byly tuze krásné a zkažené, voněly ohněm a v očích jim hořely jiskry. Šestnáctiletá Papin Demeter měla na Cikánku nezvykle bledou pleť podobnou dubovému dřevu, čtrnáctiletá Mirga Demeter naopak vyhlížela jako vytesaná z ebenu, kdežto dvanáctiletá Demeter Demeter se pyšnila pokožkou odstínu ušlechtilé mahagonové. Durman se zprvu zamýšlel nečekané počtě bránit, ale dívky jej snadno přemohly.

Chichotajíce se odtáhly komisaře do vozu a tam ho hbitými prstíky svlékly do naha. Pak ho strčily do obrovského začouzeného kotle, z něhož mu koukala ven jen hlava. Rozděly pod ním oheň, do vody nasypaly plné hrsti heřmánku, přesličky i březové kůry a pěkně si galána slaměnými věchýtky

vydrbaly do růžova.

Ukázalo se, že potvůrky byly v umění vilnosti znamenitě sešrané.

Zatímco do jedné zapouštěl kořen, druhá nechávala jeho ruce bloudit labyrintem svého těla a třetí se s komisařem líbala. Jakmile se všechny tři ve všem vystřídaly, nechaly komisaře chvíli odpočinout a zatím uvařily hnusně páchnoucí lektvar, který jej přinutily vypít horký, málem vroucí. Nápoj sice vypadal, smrděl i chutnal jako žluklé netopýří máslo, avšak Durmanovu mužnou sílu, po třech výtryscích již poněkud mdlou, zázračně obnovil.

Ubohý komisař byl po šesti číslech již tak uondaný, že mu milování nepřinášelo žádné potěšení. Ba právě naopak, moudří měl v jednom ohni, žalud samou modřinu a uzdičku dočista vytahanou. Leč tré divoženek nemělo slitování. Když nemohl, lily do něj lektvar, a když už nemohl ani pít, vpravovaly mu lektvar tenkou hadičkou klystýrem přímo do údu.

K ránu se chlípnice konečně nasytily, oblékly jej, posadily na koně a plácly ho přes zadek (koně i komisaře). Napůl v snách se křečovitě chytil za hřívu a nechal to moudré zvíře, aby samo našlo cestu domů. Bruská brána – jako všechny ostatní – se přes noc zamykala, ale strážný je po krátké hádce pustil postranní brankou pro pěší. Koník jej poctivě vezl dál, přes Karlův most až do policejních stájí na Ferdinandově třídě, kde se Durman skácel do kupy voňavého sena a s pocitem uspokojení, jaký může kriminalistovi přinést jen úspěšně vyřešený případ, ihned tvrdě usnul.

Nebe nad Prahou právě zasvěcovaly první paprsky vycházejícího slunce do tajů lásky.

SKRYTÁ ÚSKALÍ TELEPORTACE

Turistika je průmyslovou náhražkou metafysiky.

(Encyklopedie ORDO NOVI ORDINIS, heslo turista)

Jeho služka z Něj už byla celá zoufalá.

Když měl Pán dobrou náladu, dovedl být hrozně milý – hrál na harmonium legračně zrychlené kostelní písně, pomocí svíčky i všelijak pokroucených prstů metal po stěnách stínová zvířátka jako živá, a jednou ráno si dokonce sám zatopil v kamnech. A navíc služce nosil dárečky – tu pestrý šátek, jindy zase sametovou stužku nebo kousek krajky. Byly to sice věci již nošené, nikoli však obnošené. Onehdy dokonce dostala roztomilý klobouček, který mohl být úplně nový, nebýt nepatrné skvrnky od krve na dýnku.

Jenže když měl náladu zlou, a právě teď ji zlou měl, byl to ten nejhorší Pán na světě. Pak smrkal do záclon, vyklepával čibuk na čerstvě vyprané cejchy, a co bylo nejhorší, dohlížel, aby mu z každého nákupu vrátila přesně do posledního krejcaru.

Protože služka byla hodné a veselé děvče, a jediné, co ji dokázalo doopravdy naštvat, byl nedostatek milování, logicky se domnívala, že stejnou příčinu má i Pánův hněv. Dobře věděla, že Pán mít ženu úředně nemůže, ba ani nesmí. Avšak pro klid v domě byla ochotná podržet mu zcela privátně.

A tak se modlila pod vyschlou, od těla useknutou a na řetěz zavěšenou rukou zloděje u svatého Jakuba Většího, modlila se u zázračně zachovaného jazyka svatého Jana Nepomuckého ve svatovítské katedrále a modlila se i před černou, do křesla usazenou mrtvolou převorky Marie Elekty v klášterním kostele svatého Benedikta bosých karmelitek a prosila Panenku Marii, aby ji Pán už konečně obskákati ráčil, ale marně.

Pán měl totiž úplně jiné starosti.

Odpověď na dopis stále nepřicházela a navíc ho příšerně rozbolela hlava. K dovršení všeho neštěstí se mu při každém záchvatu migrény tak vydouval mozek, že se lebka napínala ve švech a koutky očí ronily krvavé slzy.

Chvatně se oblékl, vyšel na ulici a doufal, že mu malá procházka uleví. Ale stal se pravý opak: všiml si, že skutečnost začíná ze všeho oprýskávat jako zteřelé divadelní kulisy či špatně přilepený knír pod nosem podvodníkovým. Lidem jdoucím proti němu stékaly z obličejů tváře a pod nimi se draly na světlo jejich pravé podoby: řada tenkých disků, zběsile rychle vířících okolo společné osy, do měkka natavené rudě žhnoucí magma, nebo jen trsy pružin, z nichž odpadla maska, a teď se jen neužitečně natřásají do rytmu chůze.

Zastavil se u výlohy řeznictví a tam, v zrcadle z vyleštěného sádla,

zarámovaném barokně propletenými jitrnicemi a jelity, spatřil svou tvář. Na čele se mu objevila svislá vráska, které si dříve nevšiml. Vráska se začala prohlubovat, napnutá kůže praskat, celý obličej se otevřel a rozchlípl do stran, z rány se vydula špička bílého vejce.

„Klube se vejce lebky, klube se vejce lebky!“ hlaholily uzené šunky ze svých háků, když spatřily ten div. Vzápětí se k nim přidávaly další a další kusy masa a po chvíli pělo chválu celé řeznictví.

Plný děsu se odvrátil od výlohy a zoufale si ohmatával nos, ústa a bradu – tvář se zatím naštěstí vrátila na své místo.

Pokračoval dál nazdařbůh uličkami, když tu jej napadlo, že možná vůbec nemusí chodit, protože se dovede přemísťovat pouhou silou vůle. Zavřel tedy oči, představil si první místo, které ho napadlo – dům U Černého slunce v Celetné ulici – pink! Otevřel oči a skutečně, stál před ním. Pink! A stál před Státním nádražím. Pink! Pink! Pinkpinkpink!

Nadšený svou nově nabytou schopností se nezbedně teleportoval po Praze sem a tam, pak si ale všiml, že už padla noc. Navíc měl boty celé zablácené, nohy oteklé a na patě mu naskočil puchýř.

Napadlo ho strašlivé podezření: co když se ve skutečnosti nepřemísťuje silou vůle, ale chodí jako všichni ostatní, jen se mu každá cesta ztratí z paměti? A co když mu někdo paměť po kouscích krade?

Vtom ucítil v kapse kabátu cizí prsty. Už od dětství měl krutý dar vycítit i nejjemnější cizí dotyk na svém těle, protože ho nesnášel. Kapsář byl opatrný a zkušený, ale nebylo mu to nic platné – ať hmatal, jak hmatal, nedohmatal se v Pánově kapse ničehož. A to ne z důvodu, že by tam nic nebylo, ale proto, že mu žíravina již rozleptala celou dlaň i s prsty až na holé kosti.

Pánova kapsa totiž nebyla obyčejná, ale obložená tenkým olověným plechem a nosil v ní houbu nasáklou koncentrovanou kyselinou sírovou.

A tak zatímco odmasený kapsář ječel nocí, Pán se vydal na cestu domů a chladný noční vzduch mu konečně z hlavy vyvanul poslední zbytky bolesti. Bylo více než jasné, že jeho první dopis nedošel na správnou adresu a je třeba poslat další. Udělá to hned zítra.

Uklidněn nezvratitelností svého rozhodnutí usnul hlubokým, zdravým spánkem.

Hořký začátek cukru

První cukrovar vynalezli výrobci zubní pasty.

(ORDO NOVI ORDINIS – Dějiny bez iluzí)

Komisaři však dnes nebylo souzeno vyspat se, ani co by se za oční víčko vešlo.

Sotva zavřel oči, už jej vzbudil nesnesitelně čpavý smrad. Vyvěral z lahvičky s čichací solí, kterou mu přidržoval pod nosem muž zahalený v peleríně z teplého tvídu, tkaného v černo-šedo-fialovém vzoru psích zubů. Tvář měl ve stínu, neboť většinu hlavy mu pokrývala zvláštní skotská lovecká čapka ze stejné látky, obrněná dvěma kšilty, trčícími dopředu i nazad, a rovněž opatřená bočními chlopněmi, svázanými nad hlavou stužkou; takzvaný deerstalker.

Komisař odstrčil smrdutou lahvičku a zvedl se ze slámy. Štiplavý zápach mu z chřípí vyvanul a nahradila jej mužná směs vůní vorvaniny a bobřiny, takže konečně neznámého poznal.

„Egone, příteli, proč mne budíte?“ zanařikal.

„Teď není čas na spaní, kolego,“ pravil s úsměvem autarkický detektiv a pevně stiskl Durmanovi pravici. „Temné síly se proti vám spikly a v jejich službách intrikuje nový komisař Hnuy, ale i další nepřátelé, které ještě neznáte. Za chvíli vám začíná služba a vy musíte dorazit na komisařství čilý, jinak vás obviní z nedbalosti. Chtějí vás vyhodit od policie a vy jim k tomu nesmíte dát žádnou záminku.“

Mezi řečí rozevřel proutěný košík a vytáhl z něj studené pečené kuřátko a lahev osvěžujícího klaretu, kterou ihned otevřel a nalil do teleskopicky se rozkládacího pohárku ze stříbra. Komisař se pokřižoval, popadl kuře za stehýnka a jedním tahem roztrhl na poloviny, přičemž se krátce pomodlil:

„Pane Bože, děkuji ti za to, jak důmyslně jsi toto maso stvořil ke stolování bez příborů,“ a zahryzl se do šťavnatého ptáka.

„Když vidím, jak vám chutná,“ usmál se Alter, „těší mě, že jsem trval na tom, aby pro vás zařídili mladou slepičku. Většinou na pekáči končíávají kohoutci, a to ihned, jakmile je rozeznáno jejich pohlaví, protože nenesou vajíčka a v každém hejnu může být jen jeden. Avšak samičí maso je obecně mnohem křehčí a lahodnější nežli to samčí.“

Jakmile Durman dojedl a dopil, Alter mu prohmatl paži, kousek nad loketní jamku přiložil škrtidlo, a přikázal rukou cvičit. Otevřel stříbrné pouzdro zdobené erotickou rytinou, na níž spící Šípkovou Růženku píchal svým trnem rujný princ, a z lůžka vystlaného rudým sametem vyňal skleněnou injekční stříkačku, nasadil dutou jehlu a z lahvičky nasál čirou tekutinu.

„Co máte dobrého?“ zajímal se komisař.

„Směs čistého kofeinu a kokainu, rozpuštěná ve slabém vodním roztoku kuchyňské soli. To vás zaručeně postaví na nohy. Teď mlčte a zatněte ruku.“

Poklepal na naběhlou žílu a vnořil do ní hrot jehly. Nasál do stříkačky trochu krve, která ihned začala do zbytku kapaliny pod pístem vysílat maličké rudé blesky, rozvázal škrtidlo a pokynul komisaři, aby uvolnil sevření. Pak stiskl píst a vtlačil do žíly celý obsah stříkačky.

Komisař nejprve ucítil jemný, ale zřetelný ráz, který mu proběhl celým krevním oběhem až do srdce. Vzápětí začaly oba alkaloidy účinkovat a on ucítil živelný příval všemocné, zářivě bohorovné energie, povznášející zároveň tělo i duši.

„Tomu říkám kalokagathia, příteli,“ zaradoval se, „nyní již mohu jít do práce.“

Sotva zasedl za stůl, okamžitě začal psát hlášení o zátahu na zloděje kostí. Tu se rozrazily dveře a do kanceláře vtrhli rozdurděný policejní ředitel von Sacher-Masoch v patách se zamračeným Dederou, v uctivém odstupu

následovaní Hnuyem.

Durman řízně povstal a zasalutoval. Závan vzduchu, který tím vyvolal, mu svěže provál vlasy.

Jakmile von Sacher-Masoch spatřil Durmana, překvapeně se otočil na Hnuye a tázavě zvedl obočí. Deder se nepřestal mračit, avšak nepatrně na Durmana mrkl. Pak se přísně obořil na udavače:

„Vždyť on je tady. A podle zaschlého inkoustu na začátku protokolu, který právě píše, je tu už dlouho. Proč nám tedy Hnuyi lžete, že pan komisař Durman dnes bude celý den bez omluvy chybět ve službě?“

Hnuy na komisaře zíral s nechápavým úsměvem, ani nehlesl a jen se pomaličku kýval dopředu a zase nazad, podobný uschlému stromu v bouři.

Von Sacher-Masoch poklepal zlatým cvikrem na stůl a poněkud dvojznačně pravil:

„Herr Hnuy, dělat hlouposti si mohou dovolit jen čestní lidé. Být bezcharakterním vyžaduje inteligenci!“

Nato se oba nadřizení vzdálili z kanceláře.

Hnuy se posadil ke stolu a drze si začal hvízdát, jako by se vůbec nic nestalo.

Komisař k němu přiskočil a vrazil mu tři zvukné políčky.

Zfackovaný se chytil za červenající tvář a plačtivým tónem se bránil:

„Takové opovržení si nezasloužím, Leopolde. Oznamil jsem tvou nepřítomnost řediteli jen proto, abych získal zásluhy, díky nimž jsem hodlal zabránit tvému vyhazovu od policie. Vlastně bys mi měl být vděčný. Podáme si ruce a půjdeme spolu na oběd, ano?“

Durman již zrádci nevěnoval ani pohled. Hodil na sebe kabát, vyšel z kanceláře a práskl za sebou dveřmi.

Také byl nejvyšší čas, protože účinky povzbuzující injekce začaly silně slábnout. Komisař se nechal odvézt do svého placatého domečku a už cestou mu hlava padala na prsa.

Zbytek dne i celou noc pak strávil v náručí Morfeově.

Probudil se v pátek ráno s čistou hlavou a plný sil. Ze šatníku si vybral praktický cestovní oblek z anglického vlněného kepru se vzorem zelené a modré rybí kosti, k tomu vysoké kožené boty a čepici Poděbradku z beraní kožešiny.

Nadešla chvíle vážně si promluvit s baronem Sulz-Rossoll d'Aspiq.

Na ulici chytil první drožku a Strahovskou bránou vyjel z pražských hradeb kolem petřínských kamenolomů do utěšené venkovské krajiny plné zahrad a libosadů. Když míjeli břevnovské opatství, poručil kočímu zastavit u klášterního pivovaru, stavěného v rozevlátě barokním slohu slavným Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem. Mniši benediktini, buclatí jako voluty na bráně do kláštera, se pyšnil legendou, že zdejší pivovar založil osobně svatý Vojtěch již roku 993, čili je nejstarším v Čechách. Na důkaz toho vařili pivo podle starobylého receptu, třikrát rmutované, lepkavě husté a na pohled temné, přesně podle barvy benediktinského řádového roucha.

V šenku seděl jediný host. Komisař v něm ihned poznal Jana Nerudu, básníka a literárního redaktora Národních listů, s nímž se seznámil v salonu Hedbávných. Byl to muž pozoruhodného zjevu, zajímavě ošklivý. Pod vysokým čelem, rámovaným tmavými kučerami, se blyštěly oči obklíčené těžkými váčky. Orlí nos rozplácnutý nadmíru silnou pružinou cvikru vedl pohled

pozorovatele k habsbursky masitému dolnímu rtu, obehnanému po loupežnicku hustým plnovousem, jenž však skrýval jemně modelovanou bradu, rozštípenou něžným důlkem. Celkově spisovatel působil jaksi semitsky zanedbaným, leč sympatickým dojmem.

Vycházkovou holí odsunul židli, pozval příchozího přátelským gestem ke stolu a sklepník jim okamžitě přinesl dva čerstvě načepované žejdlíky malvazu v porculánových džbáncích, plasticky zdobených ostrvovými břevny z erbu kláštera.

Zhluboka se napili a hned první doušky je naplnily středověkou rozšafností.

Sklepník se zeptal, zdali si pánové přejí něco k zakousnutí.

„Mají štěstí, že je právě pátek,“ dodal, „protože máme čerstvou husí rybu. Cože, oni neznají naši vyhlášenou lahůdku? Tak si poslechnou tuhle pověst:

Kdysi se přihodilo, že v klášteře ani v širém okolí nebylo možno chytit žádnou rybu. I přišel pátek, den půstu, a mniši hladověli, i když jiného masa měli dostatek. Právě když se při západu slunce modlili nešpory, zjevil se jim ďábel a pokoušel bratry, aby se začali modlit ranní laudes, tím udělali z pátku sobotu a mohli by jíst, co by chtěli.

V nejhorším se objevil svatý Vojtěch, vykropil satana svěcenou vodou a husy na dvoře kláštera proměnil v ryby. Tudíž se mniši konečně najedli a na památku onoho zázraku každý pátek připravují místní specialitu, husí rybu.“

Pánové dostali na ten zázrak chuť a sklepník každému donesl vykostěné husí stehno pokryté šupinami z plátků pražených mandlí a ploutvičkami z osmažené slaniny, plněné třenými husími játry a dozlatova upečené.

K tomu si dali znovu po žejdlíku piva a jejich nálada se povznesla do výšin málem metafyzických.

„Je mi záhadou,“ přetrhl po chvíli Durman společné mlčení, „proč má pivo vždy bílou pěnu, ať už je samo světlé nebo černé.“

„Co když je tekutina pivu tělem, zatímco pěna jeho krví?“ navrhoval Neruda. „Vzpomeňte, když je pivo čerstvě natočeno, jak v něm ty proudy pěny bystře kolují. A stejně tak lidem, ať mají kůži bílou, černou, žlutou či rudou, koluje v žilách stejně šarlatová krev.“

Komisař chvíli hledal inspiraci na dně svého džbánu.

„Pohleďte na mraky,“ pravil zasněně a ukázal k oblačnému nebi za oknem. „Pára je vždy bílá, ať stoupá z jitřní rosy nebo z čerstvě vysraného hovna. Moje teorie zní, že pěna je prostě plynným skupenstvím piva.“

Pánové ještě chvíli rozverně tlachali, ale pak si Durman připomněl své povinnosti, hodil na stůl dvě zlatky, objal se s Nerudou na rozloučenou a znovu nasedl do trpělivě čekající drožky.

V okénku se kmitla padlá Hvězda letohrádku na Bílé hoře a vzápětí již vjeli do vesnice s divným názvem Ruzyně. Ošklivý moderní cukrovar prozrazovaly již z dálky dva ďábelským rohům podobné, mastný kouř dávící komíny.

Majitel podniku, baron Sulz-Rossoll d'Aspiq, kriminalistu přijal ve své pracovně vyzdobené výhradně homolemi cukru v různých velikostech, trpytícími se v řadách na policích jako píšťaly varhan.

Krátký a strohý hovor byl veden korektní němčinou. Cukrovarník se bez vytáček přiznal, že z lidských kostí vyrábí žiháním bez přístupu vzduchu kostní uhlí, odborně zvané spodium, jež potom slouží k čištění cukru do bělosti žádané zákazníky. Nahradit lidské kosti zvířecími, například

hovězími z jatek, nelze, protože spodium z nich není dostatečně pórovité. Kromě lidských kostí jsou použitelné pouze sloní kly, ale od té doby, co se z nich začaly vyrábět kulečnickové koule, neslýchaně podražily. Kosti z mohyl vykupovat nepřestane, neboť ty podle práva nikomu nepatří a na jejich těžbu získal řádný patent od pražského hornického hejtmanství, čímž považuje další debatu za zbytečnou.

Navztekaný komisař se znovu složil na sotva vychladlé sedadlo drožky a vrátil se do Prahy, kde celý zbytek odpoledne promarnil pátráním po tom zlořečeném úřadu.

Začal na telegrafním úřadu, kde znají každého, jenomže jej odkázali na místodržitelství. Na místodržitelství mu však tvrdili, že sídlo hornického hejtmanství znají pouze a jen na zemském finančním ředitelství. Na zemském finančním ředitelství mu vehementně dokazovali, že žádného takového úřadu v celém Rakousku není.

Našel jej pak úplně náhodou, když už se všeho hledání vzdal a raději zamířil k obnovenému orloji na věži Staroměstské radnice, který si pro samé vyšetřování dosud nestihl pořádně prohlédnout, když tu mu náhodou oči padly na plechovou ceduli s nápisem v kudrnatém německém písmu *Berghauptmann-Schafft*, přibitou nad vraty do zrušeného paulánského kláštera na Staroměstském náměstí, pouhých pár kroků od místa, kde onehdy na Silvestra šlápl do mrtvolky listonoše.

Vstoupil a rázem jej v chřípí polechtala libá vůně čerstvě umleté kávy, již byl celý dům prostoupen. V bývalém refektáři na kamnech bublala bachratá cínová konvice a na zemi vedle kamen stála na kusu starých novin obrovská bílá homole takřka lidské velikosti, kolem ní se po vosím způsobu rojili úředníci, oťukávali cukr geologickými kladívky a vytěžené kousky rozpouštěli v šálcích s kávou. Podle nápisu fialovým inkoustem přímo na homoli, jemuž se hlodání kladívek pečlivě vyhýbalo, tento cukr hejtmanství věnoval osobně majitel ruzyňského cukrovaru baron Sulz-Rossoll d'Aspiq.

Komisař začal tušit, že jeho boj je předem ztracen, a vskutku: hornický hejtman Klement Kouble mu do očí tvrdil, že těžbu schválil právem, neboť po staletích práchnivění se hnáty stávají nerostem a jako takové pozbývají ochrany, již se těší lidské ostatky.

„Jak mohou být kosti ne-rost, když přece ros-tou!“ slabikoval pečlivě Durman a bušil k tomu do rytmu rozpáleným čelem o chladné okno.

Pak se svět kolem něj zatočil a zčernal.

BEČKA MEŠNÍHO VÍNA

Přijímat Boha v podobě chleba a vína? To věru není obtížné. Větší zkouškou víry by bylo proměňovat se, dejme tomu, v houbu a ocet.

(ORDO NOVI ORDINIS – Víry víry)

Zacinkal zvonek, Pán otevřel dveře a za nimi stál poštovní doručovatel v celé slávě své tmavomodré uniformy s naleštěným dvojstupem mosazných knoflíků.

„Nesu jim dopis, vašnosti. Copak, že nepřišla otevřít služka?“

„Dal jsem jí dnes volno. Nepotkal jste na schodech domovníka? Ten chlap do všeho strká nos.“

„Nepotkal, vašnosti. Na schodech ani před domem nebylo živé duše.“

„Tak to mi spadl kámen ze srdce. A kolik dopisů máte dnes ještě roznést?“

„Žádný, vašnosti. Jich si nechávám až na konec, protože bydlejí v kopečku. Od nich pak jenom seběhnu dolů, rovnou do šenku U Koppů. To je plavecká hospoda, vědí?“

„Znamenitě, váš předchůdce u mě končil také, pak ale mířival ke Krútům na pivo. Ten dopis někam položte, beztak vím, co je uvnitř, a pojdte za mnou. Mám něco ve sklepě, co chci po vás poslat.“

„Služebník, vašnosti.“

Všechno šlo podle plánu, jenže když došli k tajnému vchodu do krypty, listonoš se zabýčil a nechtěl jít dál. Možná ho varoval pohled na nástroje srovnané do zvláštních obrazců, nebo do kamene zažrané skvrny od krve, snad to byl jenom instinkt.

Pán ho nenutil. Klidně vytáhl z výklenku ve zdi zaprášenou lahev, sfoukl pavučiny z hrdla, nalil zlatohnědou tekutinu do dvou křišťálových stopiček a jednu podal doručovateli. Ten sklínku nejprve nedůvěřivě očíhával, ale když nasál známou vůni lihu, s blaženým výrazem do sebe chrstnul celý obsah naráz.

„Brrr! Vašnosti, ta tedy byla mrzce hořká, ba hořčí než žluč. Jakoupak nekalou kořalku mi to nalili?“

„Laudánium, milý hochu, to jest opium rozpuštěné v čistém spiritusu,“ pravil Pán vesele, ale to už pošťák neslyšel, upadnuv do umělého spánku i na zem.

Pán v duchu proklel tvrdohlavého listonoše za to, že se nedonesl až do cíle, a s funěním se jal táhnout bezvládné tělo do krypty jako pytel brambor.

Najednou zaslechl, jak nahoře nad schody cvakla klika a zavrzaly dveře. Zdvojnásobil svoje úsilí, ale pošťákova noha se zaklínila o kořen stromu, který tu bůhví odkud prorůstal základy domu. Nemohl tělem hnout tam ani zpátky, a tak ho tiše složil na zem, zatajil dech a nehnutě poslouchal, jak se kroky blíží.

Na podlaze se vyplazila hlava stínu přicházejícího a houpavě se protahovala dál. Rytmus srdce se přesně přizpůsobil rytmu kroků, klap, klap a buch-buch, buch-buch, buch-buch.

Kroky zastavily těsně před rohem. Ozvalo se skřípání kovu o kov a bublavé zvuky.

Pán opatrně vyhlédl za roh a spatřil tam svou služku, jak mu upíjí ze soudku mešního vína. Co tady dělá tak brzy? Poslal ji přece schválně přes celou Prahu až do Smíchova, aby mu přinesla balíček od strojvůdce lokomotivy z Plzně. Ten balíček samozřejmě neexistoval, ale to přece nemohla vědět. Nebo mohla? Navíc soudek ležel ukrytý ve výklenku za zamčenou mříží, takže mu ta bestie musela šmejdít ve stole a najít klíč schovaný v lahvičce s inkoustem.

Po chvíli čekání služka dopila, spokojeně zamlaskala, zamkla mříž a odešla.

Pán bez dalšího vyrušování odtáhl omdlelého listonoše do krypty a těžkými okovy jej připoutal k železnému kruhu ve zdi.

Potom rozložil na stole hromádku šípů a do drážek na jejich koncích začal pečlivě vlepovat stabilizační křidélka z ptačích pírek.

LUK LÁSKY, TĚTIVA TOUHY, ŠÍPY SMRTI

Zavedení střelných zbraní proměnilo válku na průmyslové odvětví.

(ORDO NOVI ORDINIS – Válka snadno a rychle)

Komisař se probudil na své posteli v nejvyšším poschodí nudlovitého domečku. Těsně vedle hlavy mu hučela do višňova rozžhavená trubka, vedoucí od kamen v místnosti o patro níž do komínku na střeše. Po hrudi mu na železné stopce poskakovala velká růžová koule. Jakmile si promnul oči, proměnila se v holou hlavu lékaře, zkoumající jej stetoskopem.

„Nemluvte, máte zápal plic,“ pravila hlava přísně. „Jsem doktor Moritz Feinstein a léčím vás. Přes týden jste tu ležel v bezvědomí, už jsme nevěřili, že se kdy probudíte.“

Otevřely se dveře, lékař vyšel ven na schody, aby do místnůstky mohla vejít Libuška Hedbávná. Vrhla se Durmanovi kolem krku a obestřela jeho tvář i ruce vlahým závojem vášnivých polibků.

„Milovaný Leopolde,“ plakala dívka radostí, „konečně ses vrátil. Tolik jsem se o tebe strachovala!“

„Slečna každou noc bděla u vašeho lůžka a zaháněla smrtholku,“ vysvětloval doktor Feinstein za dveřmi.

„Nejen smrtholku, ale taky tu prsatou německou posluhovačku,“ dodala Libuše náhle zpřísněným hlasem. „To je ostuda, Leopolde. Kdyby to alespoň byla Češka...“

„Neblázni, Libuško,“ hájil se Durman chabě, „na tom snad nesejde. Vybral jsem si ji, protože je pořádná...“

„Pořádná nestyda!“ zasyčela a zadupala k tomu nožkami, ale v tu chvíli se dveře otevřely znovu a do pokoje pronikla důvěrně známá souvůně vorvaniny s bobřinou.

„Propadám se hanbou za vyrušení ve chvíli tolik intimní,“ pronesl tichý, ač přesto operně znělý hlas přítele Altera, „ale musím s komisařem naléhavě hovořit. O samotě.“

„Co se stalo?“ zeptali se oba milenci naráz.

„Objevila se další záhadně zohavená mrtvola.“

Když to komisař uslyšel, posadil se na posteli tak prudce, že znovu upadl do mdlob.

Tentokrát ho však již usnout nenechali. Alter mu k chřípí přikládal čichací sůl, Feinstein jej bodal hrotem ocelové jehly, pro silnější bolest namočeným do kyseliny mravenčí, Libuše přikládala chladivé náčinky.

Durman se brzy probudil, a když se Libuše vášnivě a Feinstein vážně rozloučili, zůstali s Alterem v pokojíku sami.

Alter si svlékl a do rohu postavil svůj těžký weatherwear ušitý z bavlny

napuštěné olejem, položil na postel kazetu z ořechového dřeva, vykládaného kořenicí zimostřázu, a otevřel víko. Zatímco uchu začal lahodit skrytý hrací strojek, oku pohled na krabici kubánských doutníků značky El Principe de Gales, lahev koňaku s vinětou k nerozeznání rozežranou mnohaletou sklepní plísní a šrůtku uzeného špeku.

„Je nezbytně nutné, příteli, ihned se ujmout vyšetřování,“ odpověděl Alter na komisařovu němou otázku. „Lékař však tvrdí, že léčba musí trvat ještě nejméně týden. Naštěstí znám jeden prostředek, jak hojivý proces v plicích mnohonásobně urychlit. Je sice poněkud drastický, avšak nikoliv nepříjemný.“

Během svého proslovu odzátkoval baňatou lahev, nábožně přičichl k hrdlu a nalil zlatistou vazkou tekutinu do dvou stříbrných číšek.

Připili si a ušlechtilá chuť esence vinné révy je prostoupila jako pochopení nejvyšší pravdy.

„Dvě věci naplňují mysl vždy novým a rostoucím úžasem a úctou, čím častěji a více o nich člověk rozjímá: hvězdné nebe nade mnou a francouzský koňak ve mně,“ parafrázoval Durman Kritiku praktického rozumu. „Ta vaše léčba věru nezačíná špatně.“

„A teď doutníky,“ zavelel Alter, „ale musíte je zhluboka vdechovat. Jeden za druhým, celou bedničku. Několik hodin nepřetržité inhalace hustého tabákového dýmu bezpečně uzavře škodlivé miasma uvnitř plicních sklípků a vy se uzdravíte.“

A skutečně, jakmile komisař vykouril dva tucty doutníků a vypil koňak prokládaný na kostičky nakrájenou slaninou, vyskočil z postele jako znovuzrozený.

„Děkuji, drahý Egone,“ objal svého druha a rychle se oblékl. „Vyrazíme na místo činu. Vše podstatné mi povíte cestou.“

Vystoupili z drožky v Hradební ulici poblíž Žitné brány, před první sokolovnou, nedávno dostavěnou v módním novorenesančním slohu, kde je uvítal osobně doktor Tyrš oblečený do sokolského kroje. Durman ihned zatoužil nosit ten kroj ušitý podle návrhu mistra Mánese také: živě si představil, jak by mu to v té rudé garibaldiovské košili s nabíranými rukávy a stojacím límečkem, černých kožených holínkách, volných kalhotách z režného plátna, kazajce volně přehozené přes ramena jako pláštík a přidržované kolem krku kroucenou šňůrou i kulatém klobouku zdobeném kokardou se vztyčeným pérem přenáramně slušelo a ženy by po něm šílely.

Ustaraný Tyrš jim krátce, avšak pevně stiskl ruce a požádal je o nejvyšší diskrétnost.

„Nepřátelé českého národa se neštítí žádné příležitosti našemu vlasteneckému hnutí škodit a jej mařit. Pojdte dál, stalo se to včera před půlnocí v hlavním tělocvičném sálu. Pořádali jsme tu první sokolské šibřinky. Vyvrcholením slavnosti měla být střelba z luku do terče o živé selátko. Jakmile jsme však zjistili, že uvnitř je ukrytý člověk, s ničím jsme nehýbali a zavolali policii.“

Vůdce sokolů je odvedl do překvapivě rozlehlé haly. Ze stropu tu visely kruhy, šplhadla a kolovadla, ve výklencích po stranách čekaly pečlivě poskládaný dřevěné koně i kozy, bradla, stálky a další tělocvičné náčiní roztodivných tvarů i názvů.

Na papírových řetězech natažených mezi plynovými lampami se smutně

pohupovaly vyhořelé lampiony, průvan neviditelnýma rukama odchlipoval ze zdi karnevalovou výzdobu, na denním světle nepatřičně frivolní. Po zemi se válely odhozené masky, vyfrkané trumpety a padlé konfety.

Na vyvýšeném pódiu v čele sálu stálo sousoší dvou mužů z kaširovaného papíru. Každý držel toho druhého pod krkem, zatímco druhou ruku napřahoval k ráně. Zobrazovalo hádající se bratry Štáhlava a Chrudoše z Libušina soudu podle Rukopisu zelenohorského, symbol zavrženíhodné slovanské nesvornosti. Přes oba bratry byl namalovaný velký terč s černým středem. Z terče trčelo pět šípů, z toho dva zabodnuté těsně vedle sebe, přesně do černého.

V místech průstřelů papírem prosakovala krev.

Na židlích vedle terče seděly dvě krásné tmavovlásky, na první pohled jednovaječná dvojčata, spojená v maškarním kostýmu siamských dvojčat. Na klíně držely smutně pokvikující selátko s hedvábnou stužkou kolem krku a drbaly ho za ouškama.

„Naše nadějně sokolky Jaromila a Jaroslava Lamkovy,“ představil je Tyrš komisaři. „Vítězky závodu v lukostřelbě. Ony vystřelily ty dva šípy do černého, proto jsem je požádal, aby tu počkaly, dokud s nimi nepromluvíte. A to je komisař Leopold Durman.“

Obě sestry zároveň k němu zvedly pohledy svých uplakaných, leč půvabných očí barvy madeirského vína a vzdorně vycenily drobné bílé zoubky:

„Vy jste od kriminálky? Budete nás vyslychat? Křičet a bít? Nasadíte nám ocelová pouta, těsně svírající naše něžná zápěstí?“

Doktor Tyrš se zhrozil: „Neblázněte, sestry. Pan Durman je čestný muž a vlastenec.“

Komisař si smutně povzdechl. Rakouská policie si svou tupostí a nadřozáváním Němcům u většiny Čechů vysloužila jen o maličko lepší pověst než sprostí zločinci.

Sviňka začala naříkat a snažila se slečnám vytrhnout z náručí. Durman na jednom ze stolů plných zbytků našel nedopité pivo a nalil ho selátku na talíř. To jej vděčně vychlemtalo a ihned usnulo nožkami vzhůru.

Sestry Lamkovy se přestaly mračit a konečně se na něj hezky usmály. Úsměv jim hloubil na tvářích roztomilé droličky. Durman se usmál také.

„Vy jste, milé slečny, samozřejmě mimo podezření. Omlouvám se, že jste tu musely tak dlouho čekat. Jeďte prosím domů a to prasátko si upečte na rozmarýnu.“

„Děkujeme, pane komisaři. Bude zítra k večeři. A my vás na něj zveme!“

Komisař byl příjemně polichocen.

„Když to říkáte tak hezky... Rád přijdu.“

„Tedy domluveno – zítra v sedm večer, Karmelitská ulice číslo 516, nahoru po schodech, co to jde.“

Nato odcupitaly půvabnými krůčky, ale na místě se po nich ještě chvíli vznášela jemná, dráždivá vůně.

KATŮV ŠPLECHT

Slušný občan se nesmí cítit bezpečně. Pod záminkou úcty k lidskému životu prosadíme zrušení trestu smrti, naopak musí být přísně potrestán každý, kdo by se odvážil bránit zlodějům a vrahům v práci. Až ulice ovládnou chaos a zločin, lidé nás budou prosit, abychom uchvátili vládu a znovu zavedli pořádek.

(ORDO NOVI ORDINIS – 100 receptů, jak položit stát)

Komisař tu vůni chvíli zhluboka nasával, pak se ale vzpamatoval a soustředil svou pozornost na oběť.

Mezitím dorazil policejní kreslíř a naskicoval místo činu ze všech stran, takže bylo možno zrudný terč rozbít. Jakmile prorazili papírovou stěnu sochorem, zevnitř se vyvalil odporný puch. V dutině stála zohavená mrtvola nahého muže. Jeden šíp mu probodl levou ruku, druhý pravou nohu, třetí krk a čtvrtý s pátým, vystřelené sestrami Lamkovými, zasáhl srdce. Krev oběti se klikatě vsakovala do spár mezi parketami.

Durman přikázal tělo zahalit a neprodleně odvézt na pitvu k doktoru Ohrobcí.

„Kdo sem tu odpornou věc přinesl?“ zeptal se pak Tyrše.

Ten však jen pokrčil rameny: „Nikdo neví. Abyste rozuměl, komisaři, Sokol se právě potácí na okraji záhuby. Můj přítel Jindřich Fügner mu obětoval veškeré své značné bohatství, přesto však na stavbu této budovy nestačilo a část peněz si musel vypůjčit. Když pak bratr Jindřich náhle zemřel, jeho směnky skoupil nechvalně známý spekulant E. T., zvaný „pražský upír“, a nyní se nás snaží o naši milovanou sokolovnu obrát.

Jsme bez peněz, vláda nám pomůže leda do hrobu, a tak co můžeme, to děláme svépomocí. Tento dům jsme postavili sami. Sami si vyrábíme cvičební náradí, šijeme kroje. Prostě – každý přispívá podle svých možností a nehledá za to chvály. Proto když se tu objevil terč, nikdo nepátral po tom, kdo ho přinesl.“

Komisař se ještě chvíli vyptával, ale nic podstatného se už nedozvěděl.

Na odchodu náčelník Tyrš přátelsky poplácal komisaře po vypouklém bříše a poradil mu, aby začal cvičit v Sokolu, to se rozumí tajně, pod pseudonymem a klidně i s falešným knírem, protože kdyby to vešlo ve známost, jakožto státního úředníka by jej za to nadřízení šikanovali.

„Rád šermuji šavlí i kordem,“ přiznal se komisař s uličnickým úsměvem.

„Touché!“ zaradoval se Tyrš, „já rovněž. Avšak i když je šerm sport vznešený, je příliš osamělý. Pravým vrcholem tělesné i duchovní kultury jsou prostná cvičení ve skupině, čím početnější, tím dokonalejší. Cvičenec přestává být omezeným člověkem, a spolucitěním s ostatními se proměňuje v buňku vyšší, pokročilejší bytosti. To se nedá popsat, musíte to zažít.“

Durman slíbil, že si přijde zacvičit, a vyšel zpět na ulici, kde těsně kolem něj projela kravská hlava na kolečkách. Táhl ji asi patnáctiletý výrostek zakončený

obrovskou okšiltovanou čepicí, nasazenou na dohola ostříhané hlavě, díky boltcům, divoce odstávajícím do stran, podobné lodnímu šroubu. Z pravého ucha krávkově trčel plechový komínek a statečně čoudil. Hlava do všech stran šířila omamnou vůni pečené hověziny.

„Jářku, mladý pane,“ zavolal na něj Durman, „jaképak úmysly máš s tou hlavou?“

„Prodávám maso, pane,“ zazubil se hoch. Kravskou hlavu mi na jatkách dali zdarma, ale nemám hrnec dost velký na to, abych ji mohl uvařit. Tudíž jsem vydlabal mozek, uchem prostrčil plechový komínek a v lebce rozdělal oheň. Prostě ji pečou zevnitř. Je libo porci za deset krejcarů?“

„Kousek líčka prosím,“ odvětil Durman, „tam je kráva nejšťavnatější.“

Chlapec mu na kus starých novin zručně ukrojil pěkný plátek masa, přidal hromádku čerstvě strouhaného křenu a keřík kysaného zelí.

S plnými ústy lahodné pečeně zamával podnikavému mládenci, a jelikož bylo nedělní odpoledne, a tedy k pátrání naprosto nevhodný čas, vydal se pomalou procházkou domů a vychutnával si prostou krásu bytí.

Původně se chystal jít přímo domů, ale na Můstku, místo aby zahnul doleva, nohy jej samy nesly přesně na opačnou stranu – skrz Staroměstské náměstí až před gotický dům U Smrti v Dlouhé ulici číslo popisné 923. Po točitých schodech, které, ač tesané z poctivého kamene, dlouhá staletí ošlapávání nebezpečně zaoblila, sestoupil do klenutého sklepení, kde majitelka domu paní Kolohnátová v očouzeném kotli právě zakládala novou várku piva, prosycující ovzduší vůní sladu tak hutnou, že by se s ní dalo rdousit. Sklep sloužil zároveň jako pivovar i výčep a vzhledem ke smutné historii domu se tu nad pivem scházely samé ponuré existence – vycpávači zvířat, pohodní, hrobníci, funebráci v havraně černých uniformách se zlatými epoletami a bicornech čili napoleonsky dvourohých kloboucích zdobených peřím, a nakonec u stolu, k němuž nikdo jiný nesměl, seděl i Jan Křtitel Pippiger, pražský kat, jeden z pouhých pěti v celém rakouském mocnářství.

Podle pověsti se dům dříve nazýval dokonce U Tří smrtí. Své truchlivé jméno prý získal tak, že kdysi jeho majitelům tuláci ukradli malého synka. Rodiče dítě dlouhá léta hledali, ale marně. Jednoho dne si tu pronajal světničku krásný student z daleké ciziny. Brzy se do sebe s paní domu zamilovali a smluvili se, že nepohodlného manžela zavraždí. Student se s ním ve sklepe opil, a jakmile starý usnul, strčil mu hlavu pod sud plný mladého piva, kde se do rána udusil kvasnými plyny. Sotva vdova odložila smutek, student si ji vzal za ženu. Žili spolu šťastně až do dne, kdy bylo takové vedro, že si student rozepl košili. Žena mu na prsou spatřila svoje mateřské znamínko, poznala, že je to její ztracené dítě, skočila do studny a utopila se. Syna pak veřejně popravili před domem, kde celá rodina dodnes straší.

Komisař se s chutí propíjel džbánkem kalného, ale krásně voňavého piva, do něhož dobrá paní Kolohnátová přidávala nejen chmel, ale i puškvorec, šalvěj, bedrník a pro větší říz také trochu čerstvé volské žluči, a maně se přitom zaposlouchal do řeči, které vedli hosté u vedlejších stolů.

Funebráci i hrobníci nemluvili o ničem jiném, než jak je teď při jejich řemesle těžké sehnat tovaryše, a že si ta dnešní mládež poctivé práce s mrtvolami pranic neváží.

„To víte, dělat strojvůdce nebo zedníka, to by chtěl kdekdo,“ stěžoval si majitel známého pohřebnictví Žalud a Žaludek. „Ale smrtná hrouda jim nevoní.“

„Svatá pravda, vašnosti, nebožtíků se každéj štítí,“ přisvědčoval jeden z hrobníků. „A přitom už *brzy* bude na hřbitovech zapotřebí každá živá ruka. Podle předpisů musí mít hrob hloubku sedm střevice, průměrná šířka je dva a půl a délka šest a půl střevice. To máte bratru sto čtrnáct krychlovejch střevice čili skoro půl krychlovýho sáhu. Když popadnu do teplejch krumpáč a lopatu, vykopat hrob mi trvá v létě celej den a v zimě až tři, podle toho, jak hluboko je půda zamrzlá. A tejkon mi povězte, kdo to šecker pohřbí, až se těch mrtvejch budou valit tisíce?“

Durman už to nevydržel: „Nerad vám vstupuji do hovoru, avšak o jakých tisících mrtvých to hovoříte?“

Celý sklep rázem ztichl, takže bylo slyšet, jak v ohromném ležákovém sudu burácí rozkvašená mladina. Hrobník se zhluboka napil a tiše řekl:

„Vo padlejch. Brzy bude válka, pane.“

Komisař si najednou uvědomil, jak se vůně rmutovaného sladu podobá nasládlému pachu mladé mrtvoly.

„Válka? Jak to víte?“ zeptal se udiveně.

Kat Pippiger si celou tu dobu mlčky hleděl džbánku, ale teď si utřel vous do rukávu, povstal a hlubokým zvučným hlasem prohlásil:

„Řekli nám to mrtví, drahý pane. Ti mají o takových věcech povědomost z první ruky.“

TOVÁRNA NA ZADNÍ PAPÍR

Bůh nikdy nesere.

(Aforismy ORDO NOVI ORDINIS)

Nazítří hned po ránu zašel za Dederou a podal mu raport o včerejší vraždě.

Vrchní komisař měl nejprve radost, že se mladší kolega tak zázračně uzdravil, ale pak už se jen víc a víc mračil.

„Ten případ začíná pořádně smrdět, Poldi,“ řekl mu důvěrně. „Myslíš, že oba ty mordy spáchal ten samý vrah?“

„Čerti vědí, ale něco mi říká, že ano. Po pitvě budu moudřejší.“

„A myslíš, že to byl ten anarchista... jak se jmenuje?“

„Varanov. Upřímně řečeno, nevím. Na vraha se mi zdá příliš zbabělý, ale byl na místě činu, a kdyby byl nevinný, proč by utíkal?“

Dedera mu mužně stiskl ruku. „Věřím, Poldi, že tu bestii chytíš. V pátrání máš úplně volnou ruku, klidně si na to vezmi půlku všech policajtů v království, buď však opatrný. Někdo tady kolem tebe splétá lepkavá vlákna. Já tě podržím, ale nikdo o tom nesmí vědět, jinak spolu na tom voze plném sraček vesele odjedeme do pekla.“

Od Dedery zamířil rovnou na ředitelství pošt, kde mu vrchní poštovní tajemník Kadavý potvrdil, že se ztratil další listonoš, a to Vendelín Zřídkaveselý, který teprve nedávno nahradil zavražděného Pírka. Dnes ráno nepřišel do služby, aniž se omluvil.

Když mu pak ukázal policejní kresbu muže prostříleného šípem na sokolských šibřinkách, tajemník v něm pohřešovaného doručovatele Zřídkaveselého okamžitě poznal.

Durman vrátil obrázek do náprsní kapsy a požádal Kadavého:

„Varujte prosím důrazně všechny listonoše, že někdo usiluje o jejich bezživotí. Ať si dávají pozor na lidi, které dobře neznají, ať nosí zásilky jen ke dveřím, ani o krok dál, a všechno podezřelé ať neprodleně hlásí na policii. Ale ať o tom nikde nevyprávějí, hlavně aby se to nedostalo do novin!“

Tajemník slíbil, že to ihned a osobně vyřídí všem zaměstnancům. Nato se pánové rozloučili.

Vyšed na ulici, komisař si smutně povzdychl, protože se opět stal poslem smrti.

Rodina oběti se tísnila v trpasličím domku o dvou temných světničkách, načerno a křivě postaveném ve dvoře domu U Dvou černých tváří v Michalské ulici. Doma byli jen dvě babičky, dva dědečci a dvě nejmladší děti. Manželka a zbytek dětí pracovaly kousek odsud ve Svědihrově manufaktuře na řitní papír.

Tato továrna vznikla brutálním rozpatrováním kostela svatého archanděla

Michaela do čtyř podlaží. Kdysi slavný chrám uzavírající Michalskou ulici, v němž kázal mistr Jan Hus a kde v roce s magickou číslicí 1414 laici poprvé přijímali podobojí způsobou, nyní ze všech stran zakrývaly profánní měšťanské domy. Teď z něj zůstala vidět jen část jižní stěny s vysunutou barokní předsíní a nepoměrně drobná, spíše komínu podobná věž, nyní skutečně sloužící jako komín pro parní stroj a pekelně zamořující celé okolí sírou čpícím kouřem.

Durman zabušil na vrata a ohlásil se u továrníka Svědiroha, který jej ihned přijal ve své kanceláři pozoruhodného tvaru čtvrtkoule, ležela totiž pod klenbou původní apsidy.

Komisař projevil přání promluvit si s paní Zřídkaveselou, Svědiroh stiskl jedno z tlačítek na svém psacím stole a přispěchavšímu sluhovi přikázal dotyčnou dělnici přivést. Když znovu osaměli, zvědavý podnikatel se začal vyptávat:

„Copak provedla? Mám ji vyhodit?“

„Proboha, jen to ne!“ vyděsil se komisař. „Právě jí zavraždili manžela.“

„Tak to teď bude pořád fňukat, na muže vzpomínat a práce žádná“ usoudil továrník. „Takže ji stejně vyhodím. A ty její fakany taky.“

„Pane velkopřemyslníku, mějte přeci kousek srdce,“ naléhal Durman.

Svědiroh v masitém obličejí zrudl a nasadil uražený tón:

„To mi teda křivdění, pane komisár. Já jsem náhodou lidumil, vědí? U mě pracují děti jen dvanáct hodin denně a dostanou zdarma tabáku do fajfky, kolik vykouří.“

Komisař si nebyl zcela jistý, jak má na tuto informaci reagovat, takže se z čirého zoufalství uchýlil k pantomimě: rukama naznačil, jak mu srdce rozvírá žebra a vylétá z hrudi, nakonec se zdvořile uklonil. V duchu sice zuřil, že tu ze sebe dělá kašpara, ale představení zřejmě splnilo svůj účel: továrník se uklidnil a pokračoval již v dobrém rozmaru:

„Dobrá, dobrá, já si tedy všechny ty Zřídkaveselé nechám. Ale jen že to jsou oni, pane komisár.“

Uklidněný Durman mu ze svého zlatého pouzdra nabídl lehký elegantní doutník třídy Trabuco, a jakmile si oba pánové zapálili, optal se, co se tu vlastně vyrábí.

„Přece řitní papír,“ usmál se šibalsky továrník. „Čímpak si, s dovolením, vytírají zadek oni?“

„Starými novinami.“

„To jsem tušil. To jsem tušil!!! Vědí, pane komisár, dříve bylo všechno jinak. Lid jedl obilí s pluchami, zeleninu, kořínky, žaludy, maso nejvýš jednou za rok o Vánocích. Takže se ani pořádně nezašpinil. Panstvo se sice umazalo, to si ale zase mohlo dopřát sedací lázně, navoněné hadříky, nebo dokonce sluhy obdařené dlouhým a drsným... ale nebudu zabředávat do podrobností.“

Jenže dnes?“

Fabrikant se dramaticky odmlčel a potáhl z doutníku.

„Dnes chátka žere jako páni, samou bílou mouku a maso každou neděli. A na záchodu pak neví, čím se vytrít. Hadry jsou drahé, mechu roste málo. Syrové noviny škrábou, pomuchlané se zase trhají pod prsty.“

Ze šuplíku pracovního stolu vytáhl dlouhý pás papíru, navinutý na dřevěný váleček, s řetízkem přišroubovaným k oběma koncům, a zamával jím komisaři

před očima jako vítězným praporem.

„A zde přichází vysvobození: můj vynález, Svědihův patentní řitní papír velemjenný. Za řetízek ho pověsíte na hřebík ve zdi, kde se uchová v čistotě. Po úkonu z válečku odvinete potřebné množství a utrhnete. Podle potřeby jej můžete přehnout do více vrstev a tím zvýšit pevnost. Přijměte prosím tento kus, pane komisaři, jako výraz mého srdečného přátelství. Jakmile jej vyzkoušíte, budete starými novinami už jen podpalovat v kamnech.“

Durman poděkoval kývnutím a vsunul váleček do kapsy. V tu chvíli se na mléčném sklu továrnických dveří rozpila temná silueta a kdosi zaklepal.

„Dále!“

Do pracovny vešla dělnice s ustaraným výrazem ve tváři a uctivě se uklonila.

„Pozdrav Pámbů, ruce líbám, pane šéf. Řáčil jste si mě zavolat?“

„Tady ten pán je opravdový komisař od policie, Zřídka veselá. Potřebuje vám něco povědět. Nechám vás tady o samotě, zatím se projdu po fabrice.“

Jakmile odešel, Durman ženu vybídl, aby se posadila. Najednou nevěděl, jak začít. To, co bylo předtím jen úřední zprávou, abstraktním článkem v řetězu vyšetřování, najednou uviděl jako holé lidské neštěstí.

„Kolik máte dětí, paní Zřídka veselá?“

„Sedum, pane komisař. Tři kluky a čtyři holky, Pámbů požehnej.“

V duchu počítal: jedna manželka, plus sedm dětí a čtyři prarodiče, to je celkem dvanáct lidí, ztratilo živitele.

Komisař se zoufale snažil udržet si nezaujatý odstup a kladl strohé otázky. Slova odpovědi se však na něj vršila jako kameny a tížila jej na prsou:

Naposledy ho viděli v sobotu ráno, kdy odešel jako obvykle do práce a již se nevrátil.

Nepřátele nemá, alkoholu neholduje, jen po práci zajde na jedno točené do plavecké hospody U Koppů, aby spláchl prach.

Ve volnu se věnuje rodině, je moc šikovný, vyřezává dětem ze dřeva zvířátka.

Dýchalo se mu čím dál hůř, až se najednou nedokázal nadechnout vůbec. Pochopil, že už to dál nesmí odkládat, že dokud to neřekne, nedostane už ani kousíček vzduchu.

Zarazil ji gestem v půlce věty:

„Váš muž je mrtvý. Byl zavražděn. Pachatele hledáme. Je mi to líto.“

Když jí to došlo, rozplakala se, ale hned se zase ovládla.

„Děkuju, pane komisař, že mi to přišli oznámit osobně. Já teď musím zpátky k mašinám, nebo mě ten vydřiduch vyhodí z rachoty. Vendelínka si obrečím až v noci, až všichni usnou a bude klid. Tak rukulíbám a toho vrahouna pověste.“

Naposledy popotáhla a odešla.

Komisař mohl zase volně dýchat. Vzápětí se vrátil továrník a při loučení jej požádal, zdali si ještě naposledy smí prohlédnout to skvostné pouzdro na doutníky z ryzího zlata. Nábožně jej nastavoval ze všech stran slunci a bříšky prstů se mazlil s jemnou rytinou říšského orla na víčku.

„To je dárek od císaře,“ usmál se skromně Durman. Kdysi jsem mu totiž zachránil život.“

Svědihů mu uctivě vrátil pouzdro a komisař bez dalších průtahů vyrazil do pitevny.

PYRAMIDÁLNÍ PRŮŠVIH

Pyramida se nedá zbourat, protože žádná její část nemá kam spadnout. Jestliže potřebujeme pyramidu zničit, musíme ji nejprve obrátit špičkou dolů. Potom stačí malý otřes a spadne sama.

Podobně je tomu u států. Stačí prosadit všeobecné volební právo a pak už jen drobně škodit.

(ORDO NOVI ORDINIS – 100 receptů, jak položit stát)

Předtím se však zastavil na lehký oběd do proslulého hotelu Kandelábr. Tímto rozverným názvem totiž pražská chudina překřtila stojan plynového osvětlení uprostřed Uhelného trhu, kde babky přímo z nůši prodávaly všelijaké dobroty. Stolovalo se tu neformálně, výhradně na stojáka, většina zákazníků používala místo talíře jednu a místo příboru druhou ruku. Jen ty nejluxusnější pokrmy babky podávaly na otlučený plechový talíř, bezpečně připoutaný k nůši řetězem.

Komisař se rozhlédl, zdali jej odněkud nesleduje přítel Egon Alter, a pak přistoupil k nůši, od které se táhla nejdelší fronta.

Jakmile na něj došla řada, vyslovil tradiční formuli: „Za dva na dlaň, paní bábo!“ do hrnku hodil dva krejčary a nastavil ruku.

„Chytej, fešáku!“ Plesklo to a na dlani mu z naběračky přistála hromádka nádherně horkých nudlí.

Nudle chutnaly znamenitě, byly uvařené přesně na skus v polévce z morkových kostí, jejíž pravěkou chuť do sebe natáhly.

Příjemně naladěn se rozhodl ochutnat nějakou rafinovanější krmi. Dlouho vybíral, až si dal za deset krejcarů porci jehněčího srdíčka, nadívaného do jedné komory frikasé z jater a do druhé z brzlíku, načež zapečeného v chlebovém těstu, jež nasáklo šťávu. Babka mu ze zlatohnědé voňavé koule odkrojila tři plátky a přidala kopeček jemně nasekaných lístků mladých kopřiv dušených s kapkou smetany.

Všechno to bylo tak dobré, že se rozplakal jako malé dítě.

Lehkým krokem pak došel na Dobyččí trh a sestoupil do telurické pitevny ve sklepení Všeobecné nemocnice.

Doktor Ohrobec ho již očekával. Jako obvykle hovořil pouze k mrtvému:

„Prostřelila tě pětice šípů, z toho poslední dva pronikly těsně vedle sebe srdcem a způsobily okamžitou smrt. Zajímavé je, že jsem na tvém hrudníku našel řadu vpichů, způsobených patrně rovněž šípy. Krev na nich však stačila zaschnout, takže musely být vystřeleny několik hodin před smrtí. Ovšem nejzajímavější je, že způsobily jen povrchová zranění, do těla pronikly sotva půl palce hluboko. Kolem zápěstí i kotníků máš ostře ohraničené pásy odřenin, zřejmě od pout. Stopy po mučení vrážením jehel pod nehty. Mezi

pravou oční bulvu a dolní víčko opět zasunutý malý hexaedr uhnětený z popelu a krve.“

Když konečně vystoupal z podsvětí, obloha se už tměla. Zaskočil ještě do lahůdkářství U Švertásků v Malém Platejzu, kde koupil dvě lahve pravé mělničiny, a zamířil na Malou Stranu ke slečnám Lamkovým.

Dům v Karmelitské ulici, číslo popisné 516, kde sestry bydlely, vyhlížel, jako by ho stavěli opilí. Směrem vzhůru ustupoval vzad, takže to vypadalo, že do ulice vyvaluje břicho, každé okno měl jinak velké i umístěné. To proto, že vznikl přesně opačně než všechny ostatní domy – nikoliv stavbou, nýbrž odbouráváním. Všechny jeho místnosti byly vykutány uvnitř západní zdi staré Újezdské brány z přemyslovských hradeb, jejíž oblouk byl úředně zbořen již roku 1727, ale zbytek vstřebaly okolní budovy.

Vůně pečené selečinky jej hned u vchodu chytila a vedla jako na provázku. Sestry obývaly malý, leč útulný pokojík v podkroví. Ukázalo se, že jsou sirotky a na živobytí si poctivě vydělávají malováním obrázků na porcelánové dýmky. Ve svém oboru patřily k nejžádanějším po celém království a zakázky přicházely dokonce i z Rakouska, Sedmihradska a Uher. Jaromila malovala hlavně postavy, například milence, myslivce, mocnáře či bájně bytosti, zatímco Jaroslava se zaměřovala na zvířata a rostliny.

Přinesly na stůl selátko, pečlivě vykostěné, vzpružené kaštanovo-lanýžovou nádivkou, zašité a pak dvanáct hodin pečené na mírném ohni. Nakrájely ho na tenké plátky, jež nechaly nasáknout voňavým výpekem. Za přílohu podávaly staročeskou lepenici – štouchané brambory promíchané s kysaným zelím, osmaženou cibulkou a drobnými škvarky, vše do hladoučka sceleno rozpuštěným sádlem.

Po znamenité večeři komisaře přesadily na kanapíčko a z obou stran se k němu přitulily. Mělničina se rozbrunátněla v pohárech a krev zabušila do žil. Durman měl náhle plné ruce jejich po sokolsku vypracovaných těl. Touhou rozžhavená pohlaví jej páčila na prostřednicích jako dva čerstvě vykované prsteny Nibelungů.

Hned na počátku ho upozornily, že si pro případný sňatek chrání své panenství, takže bude jenom honěná, mezi kozy a s hrnkem sádla ho možná pustí i zadními vrátky. Komisař tím byl maličko zklamán, avšak brzy naznal, že podobně jako u slepce posílí ztráta zraku ostatní smysly, sestry dovedou náhražkami skýtat větší rozkoš, nežli dosud zažil u většiny vagín.

Ještěřice pak žadonily, aby jim během milostných hrátek nasazoval policejní želízka a čechral zadnice obuškem. Nechápal sice, co je na tom tolik vzrušuje, ale brzy té hře přišel na chuť a podroboval je tvrdému výslechu tak dlouho, dokud se ke všemu nepřiznaly.

Nejzajímavější ovšem bylo, že pokud došla k vyvrcholení Jaroslava, Jaromila se ve stejnou chvíli učinila také. A naopak.

Komisaře napadlo, že by se této pozoruhodné vlastnosti jednovaječných dvojčat dalo využít k bezdrátové telegrafii, ale když si představil praktické

provedení, myšlenku rychle zavrhl.

Když už jen tiše odpočívali po těžké práci a dopíjeli mělničinu, za okny se náhle rozlila tajemná záře, provázená rytmickým duněním. Vyhlédli ven a s úžasem spatřili, jak se směrem od Újezdské brány potemnělou Karmelitskou ulicí blíží ohnivý průvod.

V jeho čele kráčela řada heroldů oblečených jako jeden muž do bílého sametového tabardu s vyšitým kaktusem rostoucím z vody, na němž stál orel překusující zeleného hada.

„To je znak mexického císařství, milácci moji,“ poučil komisař dívky a poplácal je po nahých prcinkách.

„Však my víme,“ odpověděly chichotajíce se, „v té pohádkové zemi rostou doutníky na stromech a vládne jí krásný císař Maxmilián, mladší bratr našeho mocnáře Františka Josefa.“

Za heroldy šla vojenská kapela a hrála píseň tak tklivou, až se z ní rosily žestě. Byla to buď česká Hřbitove, hřbitove, zahrádka zelená, nebo mexická La Paloma. Obě skladby totiž podivuhodnou náhodou mají stejnou melodii, takže je beze slov nelze rozeznat.

Celým průvodem šachovnicovitě postupovali ohnivci, z nichž každý nesl dvě smolné pochodně hořící klikatými plameny, magicky násobenými odrazem v jejich pelerínách ze zlatého brokátu.

Uprostřed supěl alegorický parovůz v podobě stupňovité pyramidy, a protože kola i silostroj byly skryté pod širokou základnou, vypadalo to, že se pyramida vznáší.

Na jejím vrcholu stál muž, převlečený za císaře Maxmiliána ve slavnostní uniformě, zvedal k nebesům lesklou šavli, zatímco nohou drtil ležícího republikánského prezidenta Juáreze, před ním klečela mexická země ztvárněná domorodou dívkou v bílé sukni s obnaženými nadry a spolu s nimi v ošatce pozvedávala k vládci své dary: klasy kukuřice, věnec upletený z chilli paprik a otep cukrové třtiny.

Kouř vycházel ven komínem, maskovaným za nopálový kaktus, poněkud nelogicky vyrůstajícím přímo ze zadní stěny pyramidy.

Průvod uzavíraly řady půvabných indiánek i mesticek v pestrobarevných krojích, jež se zářivými úsměvy rozhazovaly mezi davy čumilů po obou stranách cesty hrsti kávových zrn a kakaových bobů, štědře pozlacených lístkovým zlatem.

Podívaná to byla náramná, pak se ale pyramida přímo pod jejich oknem vzpříčila v úzkém průjezdu na Malostranské náměstí a nemohla tam ani zpátky.

Propukl pravý latinskoamerický zmatek.

Muži kráčející před pyramidou ji začali tlačit směrem na jih, zatímco ženy z opačné strany na sever. Pyramida se divoce kývala do všech stran, všechny tři symbolické postavy na jejím vrcholu upadly a skutálely se na zem. V čele pyramidy se otevřela dvířka, z nich vyklonil zpocenou hlavu černý strojník a cosi křičel, ale nebylo mu rozumět, protože tou dobou už řval něco na někoho každý.

Muž bezmocně mávl rukou, vysoukal se ven a snažil se utéct, ale marně – tlačence lidí přehrazujících ulici se sevřela, začala tuhnout v jednolitou masu, a přestože se strojníkovi několikrát podařilo prodrat o pár kroků vpřed, dav jej jako cizorodé těleso pokaždé zastavil a vyvrhl zpět vůz.

V tu chvíli začaly zvony na věži chrámu svatého Mikuláše odbíjet půlnoc. Přetopený kotel vybuchl, vzduchem se rozletěly hořící trosky nešťastné pyramidy, části lidských těl a hudebních nástrojů. Jakmile dozněl rachot a syčení páry, ulicí se rozlehlo sténání raněných.

VE DVOU SE TO LÉPE VRAŽDÍ

Dobro a zlo jsou jen barvy na figurkách, s nimiž bohové hrají šachy.

(ORDO NOVI ORDINIS – Návod na výrobu pravdy)

Pán byl smutný, tak strašně smutný, že se jeho žal přenášel na všechno kolem.

Dostal chuť na jablko, ale dřív než jej donesl k ústům, celé se svařilo a zazelenalo soustřednými kruhy plísňe.

Začal číst noviny a čerstvé zprávy se mu před očima kazily na předvčerejší, pak z minulého týdne a ještě starší.

Vzal do ruky nůž, a ten zrezavěl.

To proto, že oba poslové selhali.

Musel opatřit dalšího.

Pán moudře usoudil, že vzít si místního listonoše i napotřetí by bylo příliš troufalé. Strážníci již teď dotěrně čenichali po celém Vyšehradu, a ačkoliv bylo jasné, že tápají v temnotách, nemohl dál pokoušet štěstí.

Jeho plán byl jednoduchý: před budovou hlavní pošty počkal, až vyjde ven listonoš, a sledoval jej tak dlouho, dokud nezašel do hospody. Tam si k němu přisedl, objednal mu tři borovičky a pak ho požádal, aby mu pomohl odnést domů těžký balík. Dál vše následovalo podle osvědčeného vzoru. Ve sklepe doručovatel vypil laudánium, Pán jej omámeného odvedl do krypty, spoutal okovy a předal mu Dopis.

Teď již chybělo jen vypravit jej na Cestu, ale když to Pán zkoušel, ukázalo se, že tentokrát je to úkol nad jeho síly.

Zbývala jediná možnost, vzít si na pomoc služku.

Když vstoupil do její světničky, už spala. Položil na peřinu krucifix, kolem postele rozestavěl hořící svíce, dlaní ohrnul víčka, aby jí otevřel oči. Když se probudila, vykřikl:

„Přiznej se, hříšnice!“

Vyděšená služka přemýšlela, který z jejích prohřešků vyšel najevo. Že obcuje se dvěma milenci zároveň? Nebo snad že když je na ni zlý, míchá mu do jídla prášek ze semen tisu, pokaždé jenom špetku, aby mu bylo špatně, ale nezabila ho? Nebo dokonce... ale to asi ne, to by tady nehrál divadlo, ale rovnou ji ve spaní bacil sekerou mezi oči.

Rozhodla se z Pána nenápadně vymáčkout, co všechno na ni ví.

Pomaličku spustila roztřeseným hlasem:

„Doznávám se a prosím za odpuštění, že jsem... že jsem...“ načež předstírala záchvat kajičného vzlykání.

Pán skočil na špek a začal netrpělivě napovídat:

„...že jsem ze stolu ukradla klíč od sklípku...“

„...a upíjela mešní víno,“ dodala s maskovanou úlevou, neboť odhalené provinění našťestí nepatřilo k těm nejhorším.

Pán chvíli mlčel a přísně koulel očima. Pak odvedl služku do krypty, ukázal jí spoutaného doručovatele a vysvětlil, s čím přesně potřebuje pomoci.

Služce bylo ubožáka trochu líto, ale nakonec byla ráda, že vyvázla bez trestu, takže udělala vše, co Pán požadoval. Práce jim šla ve dvou pěkně od ruky a služku to dokonce začalo bavit, protože vždycky ráda vařila.

K ránu bylo dílo hotovo, nyní již nepotřebné tělo ještě před svítáním vynesli na hradby a z místa, kde je sráz nejpríkřejší, skulili dolů. Mrtvola se kluzem rozjela po zamrzlé Vltavě směrem k ostrovu Královská louka, pak ale zapadla do díry v ledu, kterou tu vysekali ledaři, a voda se nad ní zavřela.

Na hladinu vyplulo pár bublin a víc nic.

TAJEMSTVÍ DRUHÉHO PRSTENU

Kdyby si lidé uvědomili, že o svých věcech mohou docela dobře rozhodovat sami, nesnesli by nad sebou žádnou vládu, tím méně tu naši. Abychom jim v tom zabránili, musíme je bavit cirkusem politických stran a podporovat vše, co se zdá přesahovat možnosti samosprávy, zejména mezinárodní zločin a dopravu.

(ORDO NOVI ORDINIS – Kuchařka moci)

Sotva výbuch dozně, Durman i sestry Lamkovy se bez zbytečných řečí oblékli, vyběhli na ulici a pokoušeli se pomáhat, kde to šlo.

Okna okolních domů se začala líně rozsvěcet, ze vrat se rojily rozespalé ženské s hrnci vařící vody a plátnem rozcupovaným na obvazy. Někdo přinesl kotel šípkového čaje a z pekárny poslali nůši čerstvých rohlíků.

S divokým zvoněním si to přihasili hasiči a stříkačkou spláchli poslední hořící zbytky pyramidy.

Důstojný pán od Pražského Jezulátka rozdával poslední pomazání, zatímco jeho kuchařka chleby tlustě mazané sádlem.

Ze svého domu po letech vyšel dokonce i doktor Heribert, který od své promoce odmítal kohokoliv léčit, výčepní pult hospody U Glaubiců proměnil v improvizovaný operační stůl a počal se energicky ohánět skalpelem.

Komisař právě vši silou přidržoval muže, jemuž vytahovali z hrudi zabodnutý snížec pozounu, když tu za sebou uslyšel známý dívčí hlas:

„Kde se tu berete, drahý Leopolde? Vy jste již zdrav?“

Obrátil se a spatřil radostně se usmívající Libušku Hedbávnou v sokolském kroji, ověšenou polními lahvemi s vodou. Vedle stál její tatínek, nesoucí na řemenu přes rameno soudek rumu.

„Byl jsem nedaleko odsud na večeri, panno Libuše, když to bouchlo. Nesmírně rád vás vidím,“ pravil láskyplně a sevřel milenku v náručí.

„Už stačilo, Poldi,“ vyvinula se mu jemně. „Jindy bych se objímala s vámi od rána do večera, ale teď musím nosit vodu vyprahlým.“

A tak všichni dělali, co bylo potřeba, jako dobře promazaná kolečka v hodinovém stroji. Kdo nevěděl, co má dělat, ten se zeptal. Kdo něco neuměl, rychle se to naučil. Nikdo nikomu neporoučel, nikdo nic neřídil, nikdo se nehádal. Začali si zpívat, ale ne všichni, jenom ti, kteří měli chuť.

Zničehožnic přicválal jízdní četnický oddíl v síle dvanácti koní a začal zachránce rozhánět kopanci a ranami šavlí naplocho. V černých přilbách s naleštěnou mosaznou špicí a dvouhlavým orlem na čele z nich šel skutečně strach.

Durman chytil za uzdu koně žandarma, jedoucího právě kolem, ukázal mu

odznak a zařval:

„Jsem policejní komisař, co tady šaškujete?“

Četník nasadil zkroušený obličej:

„Je mi líto, pane komisaři, ale za to může náš velitel – von rapluje, páč je to Maďar jako řepa. Dal nám rozkazem to tady rozehnat, že prej se tady páchá nepovolený shromáždění.“

Komisař se rozhlédl a okamžitě velitele poznal podle troglodytích uherských knírů, několikrát zatočených jako prasečí ocásky. Vzpomněl si také, co mu kdysi radil Deder: „Němec poslouchá toho, kdo nejvíc řve. Maďar toho, kdo nejsprostěji kleje.“

Postavil se mu tedy před koně, a když se na něj velitel rozpráhl bičem, vytáhl pistoli a těsně nad rukou mu přestřelil bičičtě.

Celá ulice jako na povel ztichla a čekala, co bude dál.

Komisař se zhluboka nadechl a spustil co nejzupáčtější němčinou:

„Ty plesnivý vřede na svém žaludu! Ty zakyslá prdeli, vytřená shnilým tchořem! Já ti uříznu ptáka, vrazím ti ho do řiti a nakonec ti ho dám sežrat! Skoč kurvamámě zpátky do píči a nech se přemrdat! Aby tě kulohryz honil po poli a upadly ti nohy! Máš v hlavě mozkožrouta a ten už dávno chcípl hlady. Ty vemeno z kachny, dozdimrde, vykunděná píčo, okamžitě mi tu přestaňte mařit záchranné práce! Vypůjčíte si v obecním dvoru žebříňáky a budete vozit do Vlašského špitálu – nejdřív raněné a pak mrtvé!“

Avar se s každou nadávkou tvářil radostněji a na konci tirády vysloveně zářil štěstím. Zahodil zmrzačený bič, řízně zasalutoval a bez diskusí odklusal splnit rozkazy.

Před svítáním se konečně podařilo následky pohromy zlikvidovat. Četníci už nebudili takovou hrůzu a jednomu dokonce nějaký šprýmař na špičku helmy narazil jitrnici.

Komisař doprovodil Libušku s otcem domů, ostatně pod Jánský vršek to odsud bylo jen pár kroků, a dostal od své milé na rozloučenou polibek, s ohledem na tatínkovu přítomnost navenek pouze symbolický, uvnitř však nadívaný rejdivou špičkou jazýčku.

Mistr Hedbávný mu poklepal na rameno, pochvalně zabručel něco o tom, že toho kníratého Huna komisař zkrotil fortelně, a na dobrou noc mu zkušeně vyčistil a znovu nabil zbraň.

Jakmile se komisař konečně zavrtil do postele, dosud prosáknuté mastnými usazeninami tabákového dýmu, usnul jako zabítý. Morfeus jej však sotva stačil sevřít do svého náručí, když se ozvalo podezřelé skřípání, a instinkt jej ihned zburcoval do bdělého stavu.

Zvenčí kdosi ryl diamantem do tabulky skla v okně. Vyříznuté kolečko nehlučně spadlo do sněhu, otvorem se do pokojíku hadovitě vsunula štíhlá ruka s břitvou a pomaloučku se blížila k jeho krku.

Komisař pod peřinou tiše natáhl kohoutek pistole, poslepu nasadil na piston mosaznou zápalku a stiskl spoušť.

Třeskla tlumená rána, místnost zahalil smrdutý oblak hořícího peří. Vrahova ruka zmizela v díře jako vyplašený jezevec. Durman rozrazil okno a spatřil už jen temnou siluetu ve vlajícím plášti, prchající dlouhými skoky přes střechy domů směrem ku Klementinu.

Poté co vyvětral dým, střelným prachem ožehnutý pyj si namazal husím sádlem a zapálil lampu, našel břitvu zaseknutou do pelesti a za postelí ustřelený prst s navlečeným prstenem. Břitva vypadala úplně obyčejně, zato prsten byl zlatý a zvláštní.

Z jeho štítku reliéfně vystupoval tlapatý kříž s vlnovitě prohnutými konci ramen. V petrolejovém plameni se uprostřed kříže zatřpytil velký briliant zasazený obráceně, hrotem ven, aby se s ním lépe řezalo. Po bedlivé prohlídce pod zvětšovací sklem navíc našel uvnitř kroužku záhadnou řadu znaků *A E I O V*, vyrytých gotickým lomeným písmem.

Posnídal zbytek koňaku, jímž jej kurýroval přítel Alter, do prázdné lahve vsunul ustřelený prst a zalil čistým lihem. Dorazil do práce o půl hodiny dřív a nikým nesledován zamkl prst i s prstenem do služebního ohnivzdorného trezoru v rohu kanceláře.

Od kolegy Tydlitáta, jenž měl na starosti dozor nad veřejným shromažďováním, pak bez průtahů zjistil, že noční ohňový průvod s paropyramidou byl řádně povolen na žádost generála Piña, který je z nejvyšších míst pověřen verbovat po Českém království do vojska mexického císaře Maxmiliána. Dotyčný Ildefonso Piña je ubytován v nejdražším pokoji hotelu u Zlatého anděla v Celetné ulici, kde svou bujarou letorou již mnohokrát způsobil veřejné pohoršení, avšak na důrazný příkaz z místodržitelství nesmí být podroben žádnému vyšetřování.

Zuřivým listováním ve slovnících z policejní knihovny se poučil, že až do poloviny 16. století *písmeno V* označovalo *souhlásku V* i *samohlásku U*. A *písmeno Y* stará latina neznala vůbec, přišlo z feničtiny a řečtiny. Čili *A E I O V* vlastně znamená *A E I O U* a jsou to všechny samohlásky latinské abecedy, srovnané dle svého pořadí.

Nic chytřejšího už z knih nevyčetl.

Proč by si ovšem neznámý lupič dal vyrýt na prsten seznam samohlásek, zůstávalo záhadou.

Durman přemýšlel tak usilovně, že chytil do mozku křeč, takže celý zbytek dopoledne jen seděl a tupě sledoval, jak se k němu prasklinami ve zdi nenápadně prohryzává jeho privátní démon Krucáb.

Z intelektuální mrtvice jej vyléčil až doručovatel, který mu přinesl lístek načrtnutý chvatnou rukou:

Mnohovážený pane komisaři!

Dnes ráno nenastoupil do služby další listonoš. Pohřešovaný se jmenuje Dalibor Ohnut. Jeho rajónem nebyl Vyšehrad, jako u předchozích dvou obětí, nýbrž Staré Město. Vypátrejte laskavě vraha co nejrychleji, mezi doručovateli se šíří děs a hrůza.

S nejvroucnější úctou

Severin Kadavý, vrchní poštovní tajemník

„Dobré zprávy?“ zeptal se od vedlejšího stolu Hnuy se špatně skrývanou škodolibostí.

Durman se ani nenamáhal odpovědět a vyšel na ulici nadýchat se čerstvého vzduchu.

MALÁ NOČNÍ HONIČKA

Jsme larvy soumraku. Chystáme všem noc, aby jasně zářilo naše světlo.

(Modlitby ORDO NOVI ORDINIS)

Po chvíli vyšel z budovy vrchní komisař Dedera, postavil se vedle Durmana a otcovsky vlídně k němu promluvil:

„Copak tady strašíš, Poldi?“

„Ale, taková patálie. Kamna v kanceláři mi kouří. A taky se ztratil další pošťák.“ Durman si zhluboka povzdychl: „Bojím se, pane vrchní, že toho pachatele nikdy nechytím.“

„Pojď, Poldi, provětráme si hlavy malou procházkou.“

Chvíli kráčeli mlčky, bez cíle, kam je nohy nesly.

Po chvíli Dedera znovu promluvil.

„Jestlipak víš, Poldi, kdo je největším nebezpečím pro lidskou společnost?“

„Vrahové,“ odpověděl Durman bez váhání.

Dedera se suše zasmál: „Naopak, Poldi, naopak. Vražda je základ státu. Zatímco všechny ostatní zločiny lze pomocí vhodné ideologie omluvit, nebo je dokonce prohlásit za správné a následovníhodné, jediné vražda je nezpochybnitelně odporným skutkem ve všech naukách, čímž ospravedlňuje existenci policie. A policie slouží k udržování stávajícího řádu čili státu. Proto je vražda státotvorná.“

„Jak se dá ospravedlnit dejme tomu loupež?“ zeptal se Durman.

„Snadno – třeba tvrzením, že všichni lidé jsou si rovni. Pak můžete krádež přejmenovat na povinnou solidaritu bohatých s chudými a provozovat ji úředně.“

„Hrozná představa,“ otrásl se Durman, ale hned se vyptával dál: „Ještě nerozumím tomu, co jste říkal o policii. Naše práce je přece chytat zločince, nebo ne?“

Dedera si mladšího kolegu změřil se shovívavým úsměvem.

„No jistě, jenže to děláme jen proto, aby se lidé cítili bezpečně. Z hlediska veškerého obyvatelstva jsou však i ti nejbrutálnější lotři úplně neškodní. Protože i kdyby všichni vrahové vraždili bez překážek a podle libosti, nezabili by ani setinu z onoho množství lidí, kteří denně umírají na tyfus nebo že je zachytila mašina ve fabrice.“

Prostě – lidstvo jako celek je nesmrtelné, a čím víc ho hubíš, tím víc se množí.

Oproti tomu stát je křehká květina. Trvalo dlouhá tisíciletí, nežli ho největší géniové dějin vytříbili v dokonalou formu konstituční monarchie. A přitom by stačilo přestat o něj pouhých pár dnů pečovat, aby se zřítíl v trosky. Chaos vzniká samovolně, řád je nutno neustále obnovovat. Předvedu ti to názorně.“

Oba policisté mezitím došli ke staroměstské věži Karlova mostu, oblíbeného to shromaždiště žebráků, pouličních malířů, muzikantů, kejklířů a jiných poctivé práce se štítících existencí.

Dedera si vybral obzvláště zamřelého vousáče, který klečel na zemi a s pomocí špinavého hadru předstíral beznohost, hodil mu do klobouku celý čtvrtzlatník a navrch ještě přidal vlídný úsměv.

„Pámbu jim to na stotísíckrát voplať, Vaše Blahorodí,“ zahuhlal smrduteč pokorně. Když si však všiml, že ten draze oblečený pán neodchází, začal si troufat:

„Nenašlo by se nějaký zbytečný kuřivo, vašnosti?“

Dedera mu úslužně podal doutník.

Nečekaná povolnost v žebrákovi probudila démony. Chňapl po doutníku, bez poděkování ukousl špičku a vyplivl ji tak vysoko, že by vrchnímu komisaři vletěla rovnou do tváře, kdyby neuhnul.

„A zapalovat bude kdo?“ poroučel si již úplně drze.

Dedera mu škrtl sirkou.

Lotr úplně zapomněl, že nemá nohy, postavil se a popadl svého dobrodince za klopý kabátu.

„A teď naval peněženku. Taky hodinky a prsten. A nedívej se mi do očí! To není krádež, ale odstraňování nerovností. To není zločin, ale třídní boj. Máme na tvoje prachy právo, protože ty jsi sám a nás je víc. Soudruzi, na něj!“

S temným mručením se k nim začali stahovat vakanti z celého okolí. Jeden mával klackem, jiný zase rezavou břitvou, další sice neměl dost odvahy k loupeži, ale snažil se alespoň vyrvat váhy kamenné Spravedlnosti, stojící na mostě po boku sochy svatého Iva.

Dedera vytáhl z rukávu teleskopický obušek, mávnutím jej roztáhl na trojnásobnou délku a se slovy „na žebrání ruce nepotřebuješ“ přerazil násilníkovi obě zápěstí.

Bídák popadl klobouk plný peněz do zubů a s kňučením utekl, jeho soudruzi jej zbaběle následovali, pořádek byl obnoven.

Durman uznale pokýval hlavou. „Děkuji za vskutku názornou lekci z demokracie. A máte moc hezký pendrek, takový jsem ještě neviděl.“

„Nechal jsem si ho vyrobit na zakázku ze tří železných trubek, které se zasouvají jedna do druhé jako Svatá Trojice. Vezmi si ho na památku, Poldi. A pokaždé, když s ním někoho praštíš, vzpomeň si na moje heslo: Řád – pořád.“

Durman poděkoval, ukryl obušek do rukávu a Dedera navrhl zajít na pivo:

„Tady kousek za mostem, na úpatí Nových zámeckých schodů, se nachází znamenitá krčma U Točenice. Nenazývá se tak podle točení piva, jak se mnozí domnívají, nýbrž zatočeného šátku z osobního znaku krále Václava IV. blahé paměti, který sem v přestrojení chodíval popíjet s katem. Avšak nelekní se, Poldi, je to hospoda U Grobiána.“

Komisař nevěděl, co to znamená U Grobiána, a byl poučen, že se tak říká hostinci, kde je výčepní na hosty nevlídný, sprostý a vůbec sršatý, zato však točí nejlepší pivo v okolí. Obyčejní lidé odsud prchají zděšení, avšak pravověrní pijáci tyto podniky milují a pro chuť piva jsou ochotní snášet všechna příkoří. Tento jev byl dosud pozorován pouze v Čechách a dosud není uspokojivě objasněn.

Hospoda byla liduprázdná až na stůl mariášníků, pilně mastících ďáblový obrázky. Stůl to byl podivuhodný. Měl desku ve tvaru trojúhelníka, po stranách seříznutého do oblouků pro břicha. Protože při mariáši na stole

nesmí ležet nic než karty, měl každý hráč ve stole čtyři šuplíky: jeden na pivo, druhý na popelník, třetí na jídlo a čtvrtý na peníze. Aby se hra zbytečně nepřerušovala, ležel pod stolem škopík. Když některého z hráčů tlačil měchýř, prostě si opřel o stehno hůl, opačný konec zasunul do škopíku a močil po holi.

Posadili se k volnému stolu s výhledem na protilehlý Šelmberský palác. Po chvíli se přiklátil hostinský a před každého s bouchnutím postavil napěněný džbán.

Durman se chtěl ohradit, že byl obsloužen před objednávkou, ale hostinský jej utnul dříve, než stačil promluvit:

„Chlasej a kušuj!“

Oba pánové poslechli a nelitovali. Pivo bylo skutečně pohádkové, s chutí tak hutnou, že by se dala vrtat nebozezem, a završené sametovou svatozáří.

Ještě než stačili dopít, přistály před nimi další plné džbány a možné námitky hostinský opět zamítl dříve, než mohly být vyřčeny:

„Chlast je práce a ty se nebudeš flákat!“

A tak v nich pod tlakem mizelo pivo za pivem, kolečka času se v družném hovoru roztočila jako divá a zarazila se až o půlnoc.

Grobián jim spočítal čárky na porculánových táccích, vybral peníze a v oblaku rituálně sprostých nadávek je vyhodil před hospodu.

Dedera, který se propil do falešné střízlivosti, přesvědčil rovněž již dosti propláchnutého Durmana, aby šli holdovat bývalému králi Ferdinandu Dobrotivému, jenž dlí na odpočinku na Pražském hradě a po nocích často hude na trumpetu. Vratkým krokem tedy vystoupali až pod vrchol Nových zámeckých schodů, kde skutečně spatřili Ferdinanda. Z otevřeného okna paláce vysoko nad nimi hrál na trubku Sbor poutníků z Wagnerovy opery Tannhäuser. V chladném nočním vzduchu se z nástroje kouřilo a Habsburkův obličej vypadal jako protažený odraz v křivém zrcadle.

Jakmile starý mocnář dohrál, oba policisté poklekli na pravé koleno, vztáhli k němu ruce a mocnými hlasy zvolali:

„Ať žije Ferdinand, poslední korunovaný český král!“

Zapuzený panovník jim vlídně pokynul a dosti dobrou češtinou pravil:

„Děkuji, pánové, jenom doufám, že v tomto punktu nezůstanu opravdu posledním.“

Poté Ferdinand zmizel za oknem, zato se na schodišti objevil oddíl chocholatých. Když je uviděli, zuřivě tasili šavle a rozběhli se k nim, až jim kohoutí péra na kloboucích vlála.

„Prchejmež, kolego,“ zablekotal Dedera a Durman jej rád poslechl.

Začala divoká noční honička. Strážníci sice byli rychlejší a v přesile, ale před vrchním komisařem zase pražská architektura neměla žádná tajemství.

Nejprve je zavedl do nenápadného průchodu mezi Thun-Hohenštejnským palácem a kostelem Panny Marie u Kajetánů, jímž proběhli do Ostruhové ulice. Tam vytáhl z kapsy svazek pakličů, překvapivě zručně odemkl vrata domu U Červeného kříže a skrze dvůr se prosmýkli do slepé bezejmenné uličky, vedoucí na Nový trh.

V Karmelitánské pak chytili flamendrovskou drožku, která je šťastně rozvezla domů, zatímco strážníci po nich až do rána pátrali v bludišti malostránských uliček.

VÝSLECH ZE ZÁHROBÍ

Média lžou.

(ORDO NOVI ORDINIS – O spiritismu a žurnalismu)

Vrchní komisař si Durmana hned po ránu předvolal do své pracovny.

Na holé lebce měl studený obklad a žvýkal kyselou okurku. Podal dřevěnou pinzetu a ukázal na soudek plný kvašáků.

„Posluž si, Poldi. Na kocovinu je to učiněný balsám.“

Komisař pinzetou vylovil obzvláště nacucanou okurku a zahryzl se. Do úst mu vytryskl báječně kyselý lák jako proud krve z prokousnutého hrdla panny. Dederu k němu zvedl oči celé zarudlé od popraskaných žilek a zlomeným hlasem pronesl:

„Zažili jsme hezký večer, ale o tom nejzábavnějším raději pomlčíme, souhlasíš?“

„Ovšem. O všem.“

„Jak pokračuje pátrání?“

„Inu, abych pravdu řekl...“

„Tak nazdar,“ uzavřel Dederu rozhovor a komisař za sebou dveře.

Po návratu do kanceláře se chvíli pokoušel napravit kouřící kamna, ale čím víc v nich štourel pohrabáčem, tím více dýmu vyráběly.

Najednou se z dusivých oblaků vynořil strážník a mezi záchvaty kašle hlásil, že se pod zamrzlou hladinou nedaleko Šítkových mlýnů našla další mrtvola. Policejní kočár je zapřažen a čeká na výjezd.

Tělo přikryté plachtou leželo na náplavce Vltavy vedle hromady ledu, rozřezaného do úhledných kvádrů.

Komisař zvedl cíp plachty a rychle ho zase spustil. Na umrlce byl příšerný pohled. Jeho kůže rozpukaná žářem nabyla tmavohnědého odstínu sváteční pečeně. Obličej zkroucený bolestí cenil obnažené zuby, oční bulvy popraskaly a vytekly, kolem trupu měl omotaný drát, hluboko zaříznutý do masa až na kost.

Durman přikázal oběť ihned převézt na patologii a vyslechl muže, kteří ji objevili. Byla to parta Podskaláků. Chlapi od jara do podzimu plavili na prámech dřevo ze šumavských lesů, zatímco přes zimu z řeky vyřezávali bloky ledu a prodávali je do hospod, kde pak ve sklepech po celý rok chladily sudy s pivem.

Ledaři vraždu zjevně nespáchali a ničeho podezřelého si nevšimli, takže je po několika otázkách Durman propustil a vydal se křivolakými uličkami mezi starobylými domky Podskalí do Všeobecné nemocnice.

Doktor medicíny et chirurgie Ohrobec se už na pitevním stole čile oháněl pilkami a noži. Durman si na nos přitiskl kapesník napuštěný kolínskou vodou a se zvláštní směsicí pocitů okouzlení i hnusu sledoval, jak se otvírá kniha lidského těla.

Ohrobec způsobem sobě vlastním sděloval zjištěné skutečnosti pouze mrtvole:
„Jsi muž, stár asi čtyřicet let. Zvláštní znamení: šest prstů na obou dolních končetinách. Zemřel jsi přibližně před třiceti hodinami, tedy večer 22. ledna. Mnoho jsi vytrpěl. Drátem tě přivázali k rožni a zaživa opékali nad ohněm.“

„Nemohli ho nejdřív zabít a pak teprve rožnit?“ zajímal se komisař.

„Opékali tě živého,“ trval na svém lékař. „To odborník pozná podle toho, že máš na sliznici průdušnice a velkých bronchů vrstvu sazí, takže jsi musel vdechovat kouř z ohniště. Dalším důkazem jsou světlé vrásky, takzvané ‚vrání nohy‘ v okolí očí. Vznikly proto, že jsi před žářem mocně zavíral oči a tím ti do kožních záhybů nepronikly saze. Je to jasné?“

„Děkuji za vysvětlení.“

„Příčinou smrti bylo popálení dýchacích cest a následné udušení. Stejně jako u obou předchozích obětí ti mezi pravou oční bulvu a dolní víčko vsunuli malý hexaedr uhnětený z popelu a krve,“ uzavřel Ohrobec pitvu, zašil umrlce hrubými stehy a přikryl prostěradlem. Pak ze skleněného válce, v němž levitoval vypreparovaný orgán, nalil do dvou kádinek čistý alkohol a jednu podal Durmanovi se slovy:

„Žádný strach, to srdce je krokodýlí. Tak na zdraví!“

Další komisařovy kroky směřovaly na ředitelství pošt, kde se dověděl, že pohřešovaný listonoš Dalibor Ohnut byl sirotek a svobodný. Žil osaměle v pronajaté komůrce nad šenkem v domě U Černého vola na Hradčanech. Jeho pokojík byl úplně temný, protože se nacházel za jedním ze čtyř falešných oken, která jsou na průčelí domu pouze namalovaná. Když komisař zapálil svíčku, s údivem zjistil, že totéž okno kdosi vymaloval na zeď i zevnitř pokojíku. Výhled z něj vedl do nějaké nelidské budoucnosti. Celé Loretánské náměstí se proměnilo v bujný tropický prales. Z Černínského paláce zbyly jen obvodové zdi, prorostlé liánami a duhovými choroši o velikosti kočárových kol. Na opačné straně, ve zřícené věži Lorety, hnízdlilo hejnoopic. Uprostřed se z trosk kapucínského kláštera zvedal kráter sopky chrlící lávu a dým.

Jinak tu nenašel nic zajímavého – jen obvyklé osobní věci a pár kousků obnošeného prádla.

Mrtvola ohořela k nepoznání, takže zjišťovat totožnost podle tváře nemělo smysl, ale komisař si věděl rady.

Dole v hospodě si poručil pivo a zeptal se, kde tu najde nejbližší ševcovskou dílnu. Ochetný výčepník mu nejen prozradil, že přímo ve vedlejší domě, ale hned také pro ševce poslal učedníka. Obuvník vzápětí přispěchal a povzbuzen velkým rumem na účet policie Durmanovi potvrdil, že listonošovi šil boty, a může odpřisáhnout, že to byl šestiprsták. Spatřil to na vlastní oči, když mu bral míru pro kopyto.

Nyní již nebylo pochyb o tom, že třetí tělo patřilo Ohnutovi.

Komisař se již chystal k odchodu, když tu se náhle vpil do zdejšího ležáku, který původně hodnotil jako nic moc.

Objednal si tedy další žejdlík a jeho jazyk byl odměněn pozváním na svatbu chutí, harmonicky snoubících protiklady mužské hořčiny chmele s ženskou zaobleností sladu.

To mu připomnělo jeho lásku, a protože na Jánský vršek to měl jen pár

kroků, rozhodl se navštívit rodinu Hedbávných i bez ohlášení.

Po cestě koupil matce krabičku pralinek a dceři rudou norimberskou růži, posetou bílými srdíčky. Norimberští zahradníci si tajemství svých krásných růží žárlivě střežili, ale Durmanovi jej náhodou prozradil jeden vrah: na okvětní plátky poupěte se škrobem nalepily různé tvary vystřižené z papíru, růže s nimi několik dnů kvetla na slunci, pak se papírky sloupily a na jejích místě zůstala růže světlejší.

Teď už mu chyběl jen dárek pro pana otce. V Ostruhové ulici zašel do trafiky v přízemí domu U Tří červených orlů. Překvapilo ho, když za pultem uviděl přítele Nerudu, ale básník mu vysvětlil, že trafika patří jeho mamince, kterou rozbolely nohy, a proto tu za ni zaskakuje. Durman si vybral bedničku doutníků a po chvíli už bušil na známá vrata domu U Osla v kolébce.

Hedbávní jej uvítali jako ztraceného člena rodiny.

Právě připravovali spiritistickou seanci, a tak pozvali i Durmana, ten jim ale vyprávěl o svém neslyšném rozhovoru s králem mrtvých Sterionem v mohyle poblíž Turska i o tom, jak majitel ruzyňského cukrovaru vyrábí z ostatků dávných hrdinů kostní uhlí, jímž se čistí cukr, aby byl bílý jako sníh.

„Jsem přesvědčen,“ dodal na závěr, „že při výrobě se vzpomínky mrtvých z kostí přenášejí do cukru. Tím cukrem si majetní lidé – jako vy – sladí káfičko a posypají bábovku. Duchové poté vycházejí z trávicího traktu, nestoupají však do astrálních plání, nýbrž zachyceni v pasti hmoty, drží se poblíž toho, kdo je vypustil. Což je příčinou, proč je u nás v poslední době tolik rozšířen salonní spiritismus.“

Pan a paní Hedbávní byli tímto odhalením nadšeni a hned si umínili zeptat se duchů, zdali je to pravda. Libuška by také ráda citovala duchy, dala však přednost komisařově blízkosti. Oba milenci se uchýlili k důvěrnému rozhovoru do kuchyně.

Aby nezahálela, dívka se chopila rozškubané husy, kterou tu nechala služka, a půvabně obratnými pohyby se jala ptáka zbavovat peří.

Durman poklekl na jedno koleno, políbil jí ruku, odfoukl peříčko, jež mu ulpělo na ústech, a rozechvělým hlasem pravil:

„Panno Libuše, láska k vám mě naplňuje blažeností, avšak její nenaplněnost mukami. Nyní se však musím zcela soustředit na dopadení vraha. Až ten případ vyřeším, požádám o vaši ruku. Souzníte s mým návrhem?“

Libuše ho v odpověď objala, svou něžnou ručkou zajela do jeho hustých kučer a vši silou škulba.

Komisař zaječel, ucukl a loktem shodil na zem hromadu talířů.

„Promiň, Leopolde. To mám z té husy,“ omlouvala se dívka.

Ve dveřích do kuchyně se objevil tatínek a hartusil: „Copak tu tropíte, děti? Vždyť nám plašíte duchy!“

Durman slíbil, že už další nádobí rozbíjet nebude, a pak, veden náhlým popudem, vylovil z kapsy gotický prsten ve tvaru draka, rdousícího se vlastním ocasem. Od nálezů u vetešníka Mandelbluta jej nosil stále při sobě. Podal kroužek Libušce se slovy:

„Přijměte ho na důkaz mé lásky namísto zasnubního prstenu. Tváří se sice skromně, ale v nitru je ze zlata stejně ryzího jako mé city.“

„Ach, ten je krásný,“ radovala se dívka. „Na moje prstíky je sice příliš veliký,

ale budu ho nosit na řetízku kolem krku.“

Komisař dostal na rozloučenou vlažnou bábovku a žhavý polibek a vyrazil na cestu domů.

BÁBOVKA V BORDELU

Láska je naturální forma prostituce.

(Encyklopedie ORDO NOVI ORDINIS, heslo láska)

Na začátku Karlova mostu se málem srazil s postavou zakuklenou do těžkého astrachánového kožichu, z níž se doslova vyklubal autarkický detektiv Egon Alter. Starý přítel se důvěrně zavěsil do komisařova rámě, rozhlédl se, zdali je někdo neposlouchá, a tiše pronesl: „Slyšel jsem, že se objevila další mrtvola.“

Komisař mu sdělil všechny nové poznatky a detektiv sraštil čelo.

„Propast před námi je temnější i hlubší, nežli jsem doufal. Musíme napnout veškerý svůj důvtip. Víte co, pane kolego? Pojdme do bordelu, při výtrysku ze mě spolu se semenem vyletují i geniální myšlenky. U Silomrdných mají novou slečnu, černou perlu, osvobozenou otrokyni až z americké Virginie, no prý něco extra.“

Komisař v životě viděl jen jednu černou ženu, a to sošku na nároží domu U Černé Matky Boží, takže se z čiré zvědavosti nechal přemluvit.

Do nevěstince zvaného U Silomrdných, neboť sídlil v ulici U Milosrdných, přikvačili po pár minutách ostré chůze, leč byli zklamáni. Na mouřenínku sem exotiky chtiví pánové stáli ve frontě až od kostela svatého Šimona a Judy.

Naším přátelům se však čekat nechtělo, takže si vybrali dvě české holky a pokoj vybavený párem postelí. Aby mohli v klidu přemýšlet, lehli si vedle sebe na záda a děvčatům nakázali, ať na nich pracují shora a nevyrušují.

„První otázka zní,“ promluvil po chvíli do mezer v rytmickém vrzání Alter, „provedla ty tři vraždy stejná osoba? Proti tomu svědčí pokaždé jiný modus operandi: první oběť byla pohřbena zaživa, druhá zastřelena šípy, třetí upečena. Avšak všechny zločiny se naprosto vymykají běžné kriminální praxi a zcela jistě jsou výplodem chorého mozku. Navíc byly spáchány pouhých pár dnů za sebou a pokaždé byla nalezena krychlička z popelu a krve pod dolním víčkem. To nemůže být náhoda. Proto odpovídám: Všechny tři mrtvé má na svědomí stejný pachatel, nebo stejná skupina pachatelů.“

Komisař měl obrovskou chuť také se zapojit do kriminologických úvah, ale nechtěl rušit tok Alterových myšlenek, a navíc jej nesmírně rozptylovala řada, pohupující se mu nad hlavou.

Alterovi to ovšem nevadilo a pokračoval:

„Co mají ty tři vraždy společného? Všechny oběti byli muži a listonoši. A čím se liší? První dva roznášeli na Vyšehradě, třetí na Starém Městě. První a třetí byli svobodní, druhý ženatý. První tělo bylo objeveno za hranicí židovského ghetta, druhé na Novém Městě a třetí v Podskalí, do Vltavy však mohlo být vrženo kdekoli mezi Šítkovským jezem a Svatojánskými proudy. Proč? Za Šítkovským jezem to být nemohlo, neboť by mrtvola musela plavat proti proudu, a před Svatojánskými proudy také ne, protože jejich divoké peřeje by ji roztrhaly na kusy.“

V tu chvíli si Durmanova děvka všimla bábovky, vykukující mu pod ubrouskem z kapsy kabátu, a dostala chuť na sladké.

„Bejku, můžu si zavdat?“ loudila poběhlice.

Komisař zašátral rukou a podal jí jeden plátek.

Ochutnala a vzápětí zrychlila tempo komíhání. „Víc! Víc! Víc! Už budu! Přidej, přidej!!!“ vyrážela ze sebe divoce.

Sáhl pro další kousek. „Aby mi taky něco zbylo,“ bručel nespokojeně.

„Ááááách, to je rozkoš!“ kvílela s plnou pusou v extázi z moučníku.

„Fuj, drobíš mi do očí.“

„Pardon, neruším?“ zeptal se mírně nakvašený Alter, ale nedočkal se odpovědi, rozvíjel dál své úvahy: „Nabízí se tedy vysvětlení, že vrah nebo vrahové si vybírají za oběť listonoše, neboť se mstí za jakési příkoří, způsobené jim poštou.“

Nato se vzepjal v bedrech, zasténal rozkoší, zbrocený potem klesl zpět na postel a dodal:

„Nic lepšího ze sebe zatím nevymáčknu.“

Druhý den ráno zašel Durman za vrchním komisařem Dederou, podal mu hlášení o třetí vraždě a předestřel závěry, k nimž včera dospěli s Alterem.

Dedera dlouho mlčky vrtěl hlavou.

„Todlenc smrdí, Poldi. To už nejsou mordy, co policajta zahřejou u osrdí – jako když chlap načapá starou s jiným a pokácí oba sekerou, nebo když se koňští handlíři za hospodou vymytí kudlama. Bojím se, že tu poprvé máme co do činění se zločincem velkého stylu, s takzvaným sériovým vrahem.“

„Sériový vrah?“ mazlil se s těmi slovy na jazyku Durman, „tak to jsem ještě neslyšel.“

„Taky se u nás nikdy žádný nevyskytoval. Ne snad proto, že bychom my Čechové byli slušnější, spíše línější. Zkrátka nám chybí buď germánská kázeň a důkladnost, či románská velkorysost a fantazie.“

Což zase není taková tragédie, napadlo komisaře, avšak moudře se o svůj názor s nikým nepodělil.

Dedera potom tak dlouho vytahoval ze stolu jeden šuplík za druhým a prohrabával se haraburdím, dokud nenašel starou vizitku, na okrajích okousanou od myši.

„Znám osobně šéfa francouzské kriminální policie. Ještě dnes ho telegraficky požádám, aby ti zařídil školení u svých nejzdatnějších odborníků na sériové vraždy. Umíš francouzsky?“

„Domluvím se,“ odvětil Durman skromně.

„Sláva. Takže zatím pátrej, čmucej, vyšetřuj, a jakmile dorazí odpověď, hurá do Paříže.“

Komisař nečekal, že by ho po tom všem ještě něco dokázalo překvapit, ale jakmile otevřel dveře své kanceláře, čelist mu poklesla údivem. V místnosti udeřila půlnoc od poletujících sazí, otevřeným oknem dovnitř fičel ledový vítr, u kamen stál mladý muž a z otvoru ve zdi vytahoval mumifikovanou kočku.

Když uviděl Durmana, odložil kočku i čepici a slušně pozdravil: „Dobré odpoledne. Jmenuji se Václav Kadeřávek a spravil jsem vám kamna. Komín ztratil tah, protože do sopouchu někdo nacpal zvíře. Místnost byla plná jedovatých plynů z nedokonalého spalování. Veliké štěstí, že jste tu nebyl.“

Usnul byste a už se navěky neprobudil.“

Komisař počkal, až se saze usadí, a pak se porozhlédl, zdali se Hnuy neskácel někam pod stůl. Ale neležel tam a na věšáku scházel jeho zimník, takže zřejmě ani nebyl v budově.

Sympatický kamnář vrátil rouru na původní místo a rozloučil se. Durman vzkázal pro posluhovačku, aby uklidila spoušť v kanceláři, a dumáje o tom, zdali má Hnuovo zmizení souvislost s havárií kamen, a pokud ano, která z těch událostí je příčinou a která důsledkem, odešel na oběd.

Tentokrát se nechal zlákat libou vůní, šířící se z hostince U Dvou Ježíšků, a nelitoval. Jako hlavní chod si poručil vykostěné vepřové ocásky nadívané husími jazýčky, přelité bylinkovou omáčkou a obložené bramborovými ježky. Místo dezertu si pak dal malou pruhovanou *jelitnici* neboli *jitrličto* – zašpejlované vepřové střívko, nabíjené střídavě jitrnicovým a jelítkovým prejtem.

Po obědě se mu už nechtělo vracet do práce. Raději zašel do Hradební ulice za doktorem Tyršem, který spolu s mladičkou Renatou Fügnerovou, dcerou svého zesnulého přítele, bydlel přímo v budově sokolovny, a vyzval jej k zápolení v šermu.

Tyrš souhlasil, oba pánové se převlékli do bílých obleků, tváře zakryli ochrannou maskou a tasili šavle.

Tyršův styl byl vytríbenější, Durman vedle něj působil těžkopádně a neohrabaně. Přesto komisař po třech kolech překvapivě zvítězil s jedenácti zásahy proti sedmi.

Tyrš svému přemožiteli poblahopřál a vyzval ho, aby v souboji pokračovali gymnastikou.

A tak cvičili s náradím i prostná – až do večera se houpali, šplhali, komíhali, vzpírali, skákali, metali, kolovali a hmitali tak náruživě, div že Durman duši nevypustil.

Když o něco později uléhal do postele ve svém úzkém domečku, všechny kosti ho bolely, a přesto se vznášel na vrcholu blaha. Těsně před usnutím, v hvězdném záblesku poznání komisař pochopil, že podstatou tělocviku je vystupňování bolesti do takové mohutnosti, že se překlopí ve slast.

ZE ŽIVOTA VYŠŠÍCH VRSTEV PILIN

První živý tvor, jehož člověk domestikoval, nebyl žádný vlk, nýbrž kvasinka. Alkohol a chléb stály u počátku lidské civilizace.

(Encyklopedie ORDO NOVI ORDINIS, heslo kvašení)

Příští ráno Dederu zářil radostí jako čerstvě vyleštěný policejní odznak. Z Paříže přišel telegram s odpovědí. Francouzský policejní prefekt svému kolegovi rád vyhoví a odborník na sériové vraždy bude komisaře očekávat už příští úterý.

Durman si tedy po zbytek dne zařizoval cestovní pas a další dokumenty nutné pro cestu do zahraničí. Pokladník mu z úředních fondů vyplatil štědré diety ve zlatých francích, aby v hlavním městě světové módy nedělal pražské kriminálce ostudu.

Hnuy se do Bartolomějské nevrátil v pátek ani v sobotu. Nedal o sobě žádnou zprávu, jeho domácí ho viděla naposledy ve čtvrtek ráno, za nájem zůstal dlužný.

Tím sice vznikla další záhada, Durman však netruchlil.

Sobotní večer strávil u Hedbávných. S panem otcem si zahrál šachy, budoucí tchyni naučil recept po své nebožce mamince na mramorovanou bábovku v národních barvách ze dvou těst ochucených červeným a bílým vínem. Hluboko do noci pak Libuše vyprávěl o svém případě a přitom zjistil, že není vůbec hloupá. Vyřešila totiž záhadu mělkých bodných ran na hrudníku druhé oběti:

„To je přeci jasné, Poldi. Vrah nejprve zkusil pošťáka zalukostřelit sám, ale měl málo síly a šípy nepronikly do smrtelné hloubky. Proto skryl oběť do terče a nechal svou práci udělat jiné. Váš zločinec je zkrátka slabý, buď z příčiny nemoci, přílišného stáří, nebo naopak mládí.“

Komisař ocenil dívčin důvtip polibkem a se všemi se před dalekou cestou rozloučil, nejdůkladněji ovšem s Libuší.

Další den byla poslední neděle v měsíci, a to se U Roztrženého hada pravidelně scházela stolní společnost Ctitelů stříbrné kočky neboli Kočičkáři.

V restauraci již učinili obvyklé přípravy: na stole ležela kronika vázaná v kočičích kůžích, podlaha byla posypaná tlustou vrstvou žízňivých pilin a na dvoře čekalo sedm košatinek, jimiž na závěr sklepníci rozváželi chůze neschopné hosty domů.

Kočičkáři ovšem byli dychtiví novinek o tajemných vraždách a zvědavě se na ně Durmana vypyтали, ten se však vymluvil na služební tajemství a hleděl převést hovor na jinou kolej.

Naštěstí na sebe strhl pozornost parní velkouzenář Loskot, který objednal rundu dvacet let starého koňaku na oslavu svého nového objevu. Zatlaskal, dva pikoláci přinesli ohromnou stříbrnou mísu a zvedli poklop. Jakmile se rozptýlil oblak voňavé páry, spatřili hromadu horkých párků. Jenže když se do nich zakousli, zuby uvnitř narazily na něco tvrdého.

„Ano, vynalezl jsem uzenku s kostí, chlubil se Loskot. „Lidem nejvíce chutná maso obírané z kosti, je nám to vrozeno už z předpotopních časů. Zákazníci mi mohou ruce utrhat.“

„Zajímalo by mě,“ pronesl kanovník Oul místo přípitku, „zdali se dříve pívávalo více než dnes. Při četbě starých kronik se zdá, že naši předkové konali vše s větší vervou. I já dnes piji méně než zamlada. V patnácti letech nebylo pro mne neobvyklé za večer ztrestat čtrnácte ležáckých piv. Dnes jich však zvládnou sotva devět. Každých deset let života mi z míry ubírá jeden žejdlík.“

Oul odfoukl čepici ze svého korbele. Kotouč pěny dopadl na stůl se zvukem spíše než mlaskavým, jak by se čekalo, podobným roztržení plátna. Kanovník se zhluboka napil obnaženého piva a po rozkošnickém zavzdychání navázal řeč:

„Stáří mi ubírá sil i jinak. Jako čerstvě vysvěcený farář jsem kdysi dokázal při procesí k Panně Marii Svatohorské nést dvacet liber těžkou monstranci ze Zdic až do Příbrami, to je přes čtyři poštovní míle daleko. A dnes mi musí služka pomáhat, i když chci pozdvihnout tělo...“

„Jaké tělo?“ zeptal se udiveně tajný rada Čtvrtpán, který již silvestrovský ústřel páteře šťastně napravil křenovými plackami.

„Tělo Páně čili proměněnou hostii při mši,“ vysvětlil s úsměvem Oul.

„Nemá smysl porovnávat vývoj jednotlivce s dějinami národa,“ odporoval mu lékárník Kostkan, „nebo dokonce všeho lidstva. Zatímco jedinec během života postupně upadá, lidstvo jako celek se neustále povznáší. Vzpomeňte si jen, jaký pokrok jen v našem století vykonala lékařská věda. Nebo žurnalistika...“

„Žádný pokrok, ale pakrok,“ nesouhlasil s jeho nesouhlasem baron Slannina. „Lidské životy se sice prodlužují, ale jen o bolest a utrpení. A ta vaše slavná žurnalistika vytlačuje křesťanství z role nástroje ovládnutí mas. Nutno dodat, že církve alespoň stavěla katedrály, kdežto včerejšími novinami si můžete nanejvýš vytrít zád. Prosím bez urážky, pane kanovníku.“

Oul si rozvážně nacpal a zažehl svoji nádhernou dýmku z mořské pěny, zdobenou výjevy z báje o Prometheovi, načež starozákonně zahalen v oblaku vonného dýmu odvětil:

„Ale já s vámi souhlasím, pane lékárníku. Dříve národové soutěžili, kdo povznese blíže nebi chrám z kamene a zlata. Dnes se předhánějí, kdo vyrobí větší hromadu hoven. Drásají zemi železnými háky a do ran jí sypou chemikálie, aby dokázali nakrmit více hlupáků. Lidé jsou chováni jako dobytek na žír moci.“

Oul se na okamžik odmlčel, aby svažil hrdlo. Ostatní se k němu připojili a vypadalo to, jako kdyby nad stolem rozkvetla zlatá růže. Občerstven pokračoval:

„Kdysi dávno proti Bohu povstal nejkrásnější z andělů a byl svržen. Mám však strach, že nyní se vzbouřil ten nejchamtivější, ukradl Bohu šaty

i peněženku a přestrojíl se za něj.“

„Dle čeho tak soudíte?“ zajímalo Čtvrtpána.

„Ztratili jsme s Bohem spojení. Přestal dělat zázraky.“

Do debaty se vmísil setník Hruš:

„Pánové, hlavně nemíchejte teologii s technologií, z toho vznikají války.“

Na stůl se snesl další růženec piv a dosud jednolité toku hovoru se rozvětvil.

Komisař se zamyslel nad tím, jak podivně jejich stolní společnost vznikla.

Stalo to před třiatvaceti lety, kdy do města zavítala francouzská kočovná skupina artistů. Vrcholným číslem představení byla provazochodkyně s uměleckým jménem Stříbrná kočička, která nejprve přešla sem a tam vysoko nad Staroměstským náměstím po laně, napjatém mezi radniční věží a Týnským chrámem, oblečená jen do jemných stříbrných řetízků, splývajících z kroužku okolo krku po bujných křivkách nahého těla, a večer v rozvrzané maringotce sedmi váženým měšťanům dala v plen své vnady.

Ač se Stříbrná kočička do Prahy již nikdy nevrátila, pánové na její věčnou památku založili stolní společnost, do níž nebylo možno vstoupit ani z ní vystoupit, nýbrž se členství dědilo z otce na syna.

Když o rok později zkrachovala vídeňská Hypothesenbank, čímž Durmanovi rodiče přišli na mizinu, oba skočili pod historicky první lokomotivu, která přijela do Prahy, a stali se tak průkopníky železniční sebevraždy v Čechách, Kočičkáři zajistili sirotkovu vzdělání, a jakmile dosáhl plnoletosti, přidělili mu otcovu židli u stolu.

Zbytek noci utekl v mlhavém oparu. Pánové se ke konci již neobtěžovali na toaletu a ulevovali si z horních i dolních tělesných otvorů přímo na podlahu, ke kterémuž účelu tu byla nachystána již zmíněná vrstva obzvláště žíznivých pilin.

Za svítání zmožené Kočičkáře zkasírovali, oblékli do zimníků a každého zvlášť na košatince opatřené jménem i adresou doručili rovnou do peřin.

Komisař raději ani nešel spát, rychle se umyl studenou vodou a drožkou odjel na smíchovské nádraží, kde na poslední chvíli chytil první ranní rychlovlak směr Plzeň a bavorský Furth im Wald.

Cesta se dál klikatila přes Mnichov, Štukart, Karlsruhe a Štrasburk. Jak přejížděl státní hranice, musel si postupně kupovat jízdenky u pěti různých železničních společností – nejprve to byla Česká západní dráha, pak Königlich Bayerischen Staatsbahn, Königlich Württembergischen Staats-Eisenbahnen, Grossherzoglich Badische Staatseisenbahnen a nakonec Compagnie des chemins de fer de l'Est.

Durmanovi to zavdalo příčinu k úvahám, jak pohodlné by bylo cestování, kdyby se starý kontinent spojil po vzoru severoamerické Unie. Když si však představil evropské národy zavřené do společného státu, vypadalo to jako starořímská *poena culeii*, obzvláště odporný způsob poprav, vyhrazený pro otcovrahy, kdy odsouzence zašili do jednoho pytle s kohoutem, psem, hadem a opicí, načež je svrhli do Tibery.

Do Paříže dorazil až druhý den dopoledne. V pompézní hale Gare de l'Est na něj už čekal kolega inspektor Lalocq z proslulé Sûreté Nationale.

VYSAJ Z HADA JED

Orální sex je vlastně metafora.

(Aforismy ORDO NOVI ORDINIS)

Francouz byl v jarém rozkvětu svých mužných sil, très charmant a dokonale ovládal galské umění života. Od přírody úzký pas si ještě stahoval šněrovačkou, čímž poněkud kontrastoval s Durmanovou vypouklostí. Celkový dojem završovaly elegantně nakadeřené černé vlasy, tenký orlí nos a pod ním knír s bradou, zastřižené ve stylu císaře Napoleona III.

Oba kriminalisté se ihned spřátelili.

Inspektor trval na tom, že dříve než začnou pracovat, musí svému hostu důkladně představit Paříž. Přivolali si tedy fiakr a odjeli po Boulevard de Strasbourg, Boulevard Poissonnière a Boulevard des Italiens prohlédnout si rozestavěný palác Opery, prý největšího divadla na světě. Pak zamířili po rovněž dosud nedokončené Avenue Napoleon do muzea Louvre, kde zhlédli pouze jediný obraz, a to Zátíší se želvou a koláčem od Pietra Claesze, aby dostali tu správnou chuť k jídlu a pití.

Z Louvru se přesunuli krátkou procházkou po Rue de Richelieu na oběd do proslulého restaurantu Le Grand Véfour, kde nevynechali znamenitá holubí prsíčka gratinovaná se sauce Mornay, neboť vynález zmíněné omáčky, snoubící v sobě na bešamelovém základu švýcarský sýr Gruyère s parmezánem, je připisován právě šéfkuchaři této restaurace.

Durman si vzpomněl na zrcadlo ve středu Claeszova zátíší, v němž se pyšně odrážela sklenice růžového vína, a na její počest si po koňaku objednal ještě sklenici claretu, což Lalocq shledal roztomile nepatřičným, a dal si také jednu.

Po Rue de Rivoli a Avenue des Champs-Élysées dojeli k Triumfálnímu oblouku, kam se všechny pařížské ulice sbíhají jako špína do výlevky. Po výstupu na vyhlídkovou plošinu se občerstvili šampaňským a Durman si vysloužil Lalocqův obdivný pohled, když prázdnou lahví hodil tak daleko, že doletěla až na začátek Avenue de Friedland, přesně na hlavu prodavači pečených kaštanů.

Po lehké večeři se pánové převlékli do fraků a přemístili se do Théâtre des Variétés na Offenbachovu operetu Krásná Helena.

Představení skončilo až dlouho po půlnoci. Durmanovi se všechny dnešní zážitky v hlavě smíchaly do jednoho pestrobarevného chuchvalce a chtělo se mu k smrti spát, ale Lalocq trval na tom, že mu musí ukázat ještě jednu pamětihodnost. Přes Pont Neuf přešli na druhý břeh Seiny do křivolace středověkých uliček Latinské čtvrti, která nějakým zázrakem unikla stavebnímu běsnění barona Haussmanna. Kočár po chvíli zastavil u řady úzkých domků a Lalocq třikrát zabušil na nenápadné dveře bez jmenovky. Ve dveřích se otevřela špehýrka, pichlavá očka je prostudovala a klíč se otočil v zámku.

Jakmile vstoupili, ukázalo se, že interiér budovy je mnohem větší, než prozrazoval exteriér. Pod nenápadnou fasádou se skrýval labyrint místností nejrůznější velikosti, od majestátních sálů až po diskrétní chambre séparée, bezpochyby vzniklý probouráním řady domů vedle sebe. Všechny prostory byly zařízeny sice luxusně, avšak s oním nezaměnitelně drzým nevkusem, který Durmanovi okamžitě prozradil, že se nacházejí v bordelu.

Lalocq tu byl zřejmě známou figurou. Sotva vstoupil, přivinula se mu k bokům dvě hezoučká děvčata, bruneta a blondýnka, tak rychle, jako by vykryštovala ze vzduchu, kdežto číšníci počali bez ptaní otvírat jednu lahev šampaňského za druhou. Holčiny vyzývavě pokukovaly i po Durmanovi, ale zdvořile čekaly, až si host vybere sám. Komisař si umínil, že nic neuspěchá, a rozvážně si ze stříbrné krabice na stole vybral obrovský doutník, jaký tu kouřili všichni pánové. Okamžitě přiběhl černoušek ve zlatém turbanu a připálil mu plamenem z krbu na dlouhé ebenové tříse.

Po chvíli přišla vzácné hosty přivítat osobně bordelmamá. Lalocq jí komisaře představil a pak se polohlasně zeptal:

„Je souhaite que mon ami emporte un beau souvenir de Paris. Laquelle des filles fait les meilleurs pipes?“

Bordelmamá se zamyslela. „Je crois que c'est Petronille, par contre, son point faible, c'est sa petite bouche. Lorsque le Monsieur est trop grand homme, elle attrape une crampe dans les lèvres.“ Nato sáhla komisaři do klína a znalecky mu prohmatala penis. „Aaah non, pas Pétronille, elle se desarticulerait la mâchoire. Il n'y a que Tamadur qui pourrait aider, celle-là, Dieu lui a mis une porte de l'enfer a la place d'une bouche.“

Durman se učil francouzsky na gymnáziu u jezuity pátera Lepida a pro běžnou konverzaci to stačilo. Tady v bordelu se však hovořilo úplně jinou řečí. Marně si lámal hlavu, co asi znamená to „la pipe“?

Přišla Tamadur, rozkošná třináctiletá berberka s pletí barvy lesního medu, neuvěřitelně dlouhou šíjí a ňadry ve tvaru turecké přílby, popírajícími zemskou přitažlivost. Bez řeči vzala komisaře za ruku a odvedla si ho do apartmá. Zručně ho svlékla a vykoupala voňavou pěnou ve vaně stojící na zlatých lvích tlapách. Komisař se chtěl podívat, zdali je ten Watteau visící na zdi pravý, ale Tamadur jej nekompromisně stáhla k sobě na obrovskou růžovou postel ve tvaru ženského pohlaví a obrátila na záda jako kraba.

Chvíli mu jezdila jazykem po tepně na dně penisu, pak ho vzala do úst, sála a protahovala sem a tam mezi sevřenými rty.

Komisař něco takového dosud nezažil, ani o tom neslyšel. V bordelech celé rakouské říše se souložilo výhradně vaginálně či análně. Za nejlepšího milence byl považován ten, kdo vykonal nejvíce kmitů za hodinu, a k experimentům chyběla nejen chuť, ale především odvaha.

Tamadur zvýšila pracovní nasazení a Durmanovo překvapení se měnilo v rozkoš. Zavřel oči a zažíval neuvěřitelně mystické pocity: že jeho moudí je jediný pevný bod, kolem nějž se otáčí celý vesmír; pak zase že se mu penis obrovskou rychlostí prodlužuje až do nebe; a nakonec že jeho mužná pýcha roztáhla křídla, vykořenila se od zbytku těla a vznesla se ke hvězdám.

Tamadurin hluboký dech přešel do hlasitého mlaskání a srkání, komisař se zkroutil prudkou křečí do oblouku a vyrazil ze svých hlubin dlouhý, hluboký

výstřik, který Tamadur napůl spolkla a zbytkem si slavnostně pokropila obličej.

Jakmile se vzpamatoval a občerstvil další lahví šampaňského, dožadoval se „la pipe“ znovu a znovu. Nemohl se té novinky nabažit a byl k neukojení. Jak bordelmamá správně předvídala, několika kněžkám lásky tím způsobil křeče do rtů, a jedna si dokonce vykloubila dolní čelist, načež je mohutný černý dveřník vyhodil z bordelu na ulici, což mělo, jak s úsměvem podotkl Lalocq, tu nespornou výhodu, že nemuseli platit.

Když konečně dorazili do hotelu Tantale na Boulevard de Sébastopol, kde byl komisař ubytován, noc už se klonila k ránu a měsíc v úplňku nad nimi zářil jako čerstvě vyvrhnutá rybí duše. Po liduprázdných bulvárech tlačili metaři své káry plné věcí, jež včerejší den zaklel do odpadků, a nádherně sprostě při tom nadávali.

MATEMATIKA

sériových vrAhŮ

Nenávidět umí kdekdo, ale jen jeden ze statisíce to dotáhne až k vraždě. A naprostá většina z vrahů už nedokáže svůj čin zopakovat. Schopnost vícenásobně zabít lidi je u člověka stejně vzácná jako virtuozyta ve hře na housle. Navíc je často spojena s fatální neúctou k autoritám.

(ORDO NOVI ORDINIS – Učebnice nájemného vraha)

Nazítří, hned po lehké snídani, inspektor vyzvedl Durmana v hotelu. Krátkou procházkou došli do sídla Sûreté na ostrově Cité a ihned se ponořili do práce.

Lalocq si vypůjčil z archivu hromadu spisů a rozložil je po desce pracovního stolu. Z kartonových desek se vyřinul proud kreseb a fotografií mrtvol zohavených tak vynalézavě hrůzně, že si komisař připadal jako v obzvláště zlém snu.

„Sérioví vrazi jsou blázni,“ vysvětloval Lalocq, „a jejich šílenství je nutí zabít podle určitého vzorce. Podobají se továrním dělníkům, kteří musí při výrobě stále opakovat tentýž úkon.“

„Z čeho ten vzorec vzniká?“ ptal se Durman.

„Spustí ho buď nějaký otřesný zážitek, nebo naopak dlouhodobý tlak. Stává se to v dětství stejně jako v pokročilém věku. Jakmile si však chorobná mysl jednou vzorec osvojí, dodržuje ho za každou cenu. Najdou se dokonce zločinci, kteří se snaží svého bludu zbavit, a úmyslně za sebou trousí stopy, protože touží být dopadeni, ale jejich boj je marný. Vzorec je nakonec zcela ovládne.“

„Tolik pomatení lidé musí být přece nápadní,“ napadlo komisaře.

„Bohužel, dovedou se dokonale přetvařovat. Okolí je většinou dlouhá léta považuje za úplně normální. Mohou to být vážení občané, úspěšní ve svém povolání.“

Durmana začalo jímat tiché zoufalství: „Je vůbec možné takovou zrůdu odhalit?“

„Ze všeho nejdůležitější je porozumět vzorci. Pro zdravého člověka ovšem bývá zcela nepochopitelný a přemýšlení o něm navíc snadno vyšine duševní rovnováhu. Správný rozbor vražedného vzorce však zkušenému kriminalistovi prozradí pachatelovo pohlaví, přibližný věk, vzdělání, záliby, majetkové poměry a tolik dalších poznatků, že pak už není obtížné sériáka chytit.“

Udělal si přestávku. Inspektor nad lihovým kahanem nahřál dvě baňaté skleničky a nalil do nich koňak. Připili si na úspěch pátrání a Lalocq pak uvedl několik příkladů ze své bohaté praxe:

„Malíř Étienne Limaçon, čtrnáct mrtvých. Začal vraždit, když Académie des Beaux-Arts odmítla vystavit jeho malby na svém každoročním Salonu. Vyhledával ženy podobné odaliskám ze slavného Ingresova obrazu Turecká lázeň a mrtvé je aranžoval do namalovaných postojů a gest. Naštěstí byl dopaden dříve, než se mu dílo podařilo dokončit.

Profesor matematiky Gaston Delaciel, pětatřicet. Oběti si vypočítával podle numerologické hodnoty písmen jejich jmen a pak je zaživa rozřezával do geometrických obrazců. Každou mrtvolou znázornil řešení jedné z čtyřiceti osmi Euklidových úloh, neboť doufal, že je díky tomu jeho žáci lépe pochopí.

Sýrař Dominique Verdet, dvaadvacet hrobů. Lákal své zákazníky na ochutnávku sýrů do sklepa, kde je topil v kádích se syrovátkou. Mrtvá těla pak upravoval do podoby kamenných chrličů na římse katedrály Notre-Dame.“

Lalocqův výklad skončil a komisař si vedle onoho nekonečného krvepádu náhle připadal malý a zranitelný.

Naštěstí už slunce nad Paříží stálo v polední výši, a tak se v družném hovoru přemístili do maličkého bistrotu beze jména v zapadlé uličce chudinské čtvrti Montparnasse. Durman se divil, že ho noblesní Lalocq vede mezi lůzu, ale inspektor mu vysvětlil, že zdejší cuisinier je zneuznaný génius a z celé Paříže jedině tady vaří netopýra ušatého – neuvěřitelně delikátní frikasé z netopýřích prsíček, zabalené ve vykostěných křídlech stejného živočicha a zapečené s kapkou calvadosu a šalvějí. Objednali si tedy netopýří rolky pod krycím názvem La roulade nocturne a drzá, avšak lepší číšnice jménem Aimée je přinesla v horkých hliněných pekáčcích se džbánkem prostého, leč znamenitého vína. Když jim rozlévala víno do pohárů, zabořila Durmanovi zezadu do krku svá pevná ňadra. Zkusil ji obejmout kolem pasu, ale plácla ho přes ruku.

„Teď mám fofr, ale přijď večer a uvidíš se,“ zašeptala a na rozloučenou mu do ucha vsunula horkou špičku jazyka.

Netopýří létací blány byly vypečené do křupava a masíčko uvnitř štědře ronilo zlatavou šťávu. A srdce dvou kriminalistů se na něj smála.

Po obědě Durman inspektorovi vyprávěl o třech podivných pražských vraždách. Lalocq se zamyslel, dotazoval se na podrobnosti a pak prohlásil, že zcela jistě rozeznává práci sériového vraha.

„Ty vraždy vyhlížejí odlišně, ale musí být propojené společným vzorcem, jehož podstata vám i mně zatím uniká. Náhoda neexistuje, milý komisaři.“

„Jediným společným rysem jsou ti listonoši. Třeba právě nenávisť k poště je klíčem k vrahovu vzorci,“ navrhoval Durman.

„Jenomže on nemusí pošťáky nenávidět. Šílenci mají pokřivené city, mohou zabíjet i z lásky. Třeba po nich chce něco poslat...“

„Ale kam to mohou doručit,“ namítl komisař, „když jsou mrtví?“

„Toť otázka,“ řekl Lalocq a v tu chvíli jejich úvahy přerušil poslíček, který přinesl krabičku převázanou sametovou mašlí. Uvnitř ležela hromádka čokoládových bonbonů a navoněné psaníčko na růžovém papíře:

Ctěný pane inspektore Lalocqu!

Již dlouho sleduji Vaši kriminalistickou kariéru a s každým vyřešeným případem roste má touha. Přijměte laskavě malou sladkou odměnu jako důkaz mých něžných citů.

S láskou Vaše neznámá obdivovatelka

„Neodolatelně zbožňuji pralinky!“ zvolal inspektor nadšeně a nacpal si největší čokoládovou kuličku do úst.

Durman pojednou instinktivně cítil, že něco není v pořádku. Vyskočil z křesla a vykřikl „Vyplivnout!“, a když zkoprnělý Lalocq nereagoval, vrazil mu mocnou herdu do zad. Inspektor hekl, cukrátko mu vyletělo z úst a ve vzduchu hlasitě explodovalo.

Bílé stěny pracovny zkropenatěly hnědými tečkami z roztavené čokolády.

„Mort aux cons!“ zaklel pobledlý Lalocq. „To nebyl bonbon, ale *bombon*. Miniaturní bomba plněná střelnou bavlnou, ukrytá pod vrstvou čokolády. Určitě ji sestrojil sériák a vynálezce markýz Hégésippe d'Émente, zvaný Cukrář, jehož se právě snažím dopadnout. Vzorec totiž Cukráře nutí vraždit policisty, kteří po něm pátrají. Už mi jednou ukládal o život, naostřenou pružinou, svinutou a zapečenou do briošky. Zachránil jste mi život, komisaři. Čím se vám mohu odvděčit?“

Durman velkoryse mávl rukou. „Pomohl jste mi s vyšetřováním. Takže jsme vyrovnáni.“

Lalocq jej vroucně objal a po galském způsobu políbil na obě tváře. „Pojďme si tykat, příteli. Jmenuji se Casimir.“

„Já Leopold.“

„Jak jsi vlastně poznal, že mi hrozí nebezpečí, Leopolde?“

Komisař zvedl ze stolu neparfémovaný lístek do výše očí. „Vidíš, Casimire? Chybí tu post scriptum. Avšak žádná zamilovaná žena nedokáže napsat dopis bez doušky.“

„Merde! Mělo mě to napadnout.“

„Mělo tě napadnout, kde povečeříme. Hlady bych chroustal hřebíky...“

Převlečení do fraků odjeli kočárem do luxusní restaurace Le Tubernacle, kde podávali výhradně pokrmy ochucené lanýži. Lalocq Durmanovi vysvětlil, že lanýže jsou jediným organismem na světě, který se rozmnožuje prasnicemi. Lanýže totiž nevysunují plodnice nad zem jako ostatní houby. Namísto toho libou vůní vábí divoká prasata, aby je vyrývala ze země a jejich výtrusy na klech roznášela dál.

„Italové do nebes vychvalují své piemontské bílé lanýže. My Francouzi však dobře víme, že nejlepší ze všech jsou černé lanýže z dubových lesů v oblasti Périgordu, a to právě teď, ze zimní sklizně,“ dokončil Lalocq přednášku.

Monumentální hostina začala pečenými šneky s lanýžovým máslem, následovala kaštanová velouté s lanýží, dále brouillade z lanýžů, foie gras na lanýžích, řezy Tournedos s lanýžovou omáčkou, grilované mušle svatého Jakuba s lanýžím olejem, gratinovaný humr obložený plátky lanýžů a na závěr lanýžovo-čokoládový dort.

Lanýže oběma policistům nejen znamenitě chutnaly, rovněž však mocně vzpružily jejich mužnou touhu.

To přišlo více než vhod, když se pozdě večer vrátili do bezejmenného bistrotu ve čtvrti Montparnass a prostořeká servírka Aimée si je odvedla do kuchyně, kde mezi sloupořadím talířů a pyramidami hrnců zabušili na všechny tři brány jejího chrámu lásky.

Durman věděl, že Aimée není žádná poběhlice, a proto jí na rozloučenou daroval namísto peněz krásný náhrdelník z českých granátů, jež si přivezl pro případ, že by chtěl potěšit dámu.

VELKÉ ŽELEZNIČNÍ ŠTĚSTÍ

Člověku, který poznal sama sebe, se obtížně vládne. Při výpravě do hlubin vlastní duše naštěstí číhá tolikeré nebezpečnosti, že jen málokdo takovou cestu vůbec podnikne, natož aby se z ní úspěšně vrátil.

(ORDO NOVI ORDINIS – Kuchařka moci)

Lalocq slíbil, že komisaře naučí, jak správně vyslýchat sériového vraha. Ve čtvrtek ráno navštívili věznicí Grande Roquette, kde čekal na gilotináž milovník chrličů Verdet. Usadili se do křesel v temné místnosti, odkud mohli skrytou štěrbinou nepozorovaně sledovat sousední Verdetovu celu.

Do cely nejprve vstoupil jiný policista a nutil zločince k výpovědi hrubou silou, ale surové bití ani mučení topením v ledové vodě k ničemu nevedlo, Verdet se jen víc zatvrdil.

Pak ale převzal výslech Lalocq a pustil se s vrahem do přátelského rozhovoru. Za chvíli si už povídali jako dva kamarádi, inspektor zaníceně líčil, jak v bouři z chrličů do všech stran proudí oblouky vody iluminované blesky a tvoří další řadu opěrných oblouků. Jakmile si získal jeho důvěru, začal mu lichotit, že prý jeho chrliče vyrobené z mrtvol byly dokonalejší než kamenné originály, neboť procházející dešťová voda v jejich útrobach roztáčela skryté mlýnky, pohánějící důmyslné mechanismy, pročež při chrlení koulely očima, stříhaly ušima, klokotavě pištěly a podobně.

Sériák se začal chlubit, a nejenže se přiznal k dalším osmi vraždám, ale prozradil také, kam ukryl mrtvoly.

Komisařova pařížská mise se chýlila ke konci.

Inspektor Lalocq jej na poslední společný oběd pozval kousek za pařížské hradby, do Boloňského lesíku. Durman čekal, že si sednou do nějaké výletní restaurace, jenže Lalocq vytáhl zpod kabátu brokovnici a po chvíli šoulání skolil asi tucet kvícal.

Ještě teplá tělíčka pak jedno po druhém rozložil kostrčí dolů na plochem kameni, hlodašovou větvičkou se zpětným trnem vyháčkoval střívka a odřízl křídla i pařátky. Rozfoukl peří na hrudi a podél hrudní kosti ptáčka rozřízl od volátka po řitní otvor tak jemně, aby neporušil vnitřnosti. Lehkým tlakem prstů svlékl kůži s peřím z masíčka na hrudi. Podobně odhalil stehýnka i křídýlka. Nakonec odřízl biskoupka, hlavičku s volátkem, zbytek kůže ze zádiček a opatrně vytáhl srdíčko i jatýrka. Staženého ex-opeřeence vypláchl trochou armagnacu, břišní dutinu nasolil a vycpal snítkou bylinek. Na kameni prořízl prsa těsně podél hrudní kosti a dlaní tělíčko zplacatil, přičemž dbal, aby nepolámal křehké kůstky.

Celou tu složitou operaci jeho šikovné prsty zvládly během několika okamžiků.

Mezitím Durman rozdělal oheň mezi dvěma kameny a na něm rozpálil maličkou litinovou pánev.

Lalocq vlil do pánve trochu olivového oleje, a když začal prskat, vkládal do jeho náruči placičky kvíčal a smažil je z obou stran, až masíčko začalo bělat. Vedle osmahl tenké plátky bagetky, očesnekoval a na ještě horký povrch rozetřel syrová játerka.

Hodovali příborem králů. Hotové pečíněčky si po jedné pokládali na topinky, odlupovali prsíčka, odtrhávali stehýnka a přikusovali toustík. Sousta zapíjeli doušky armagnacu a byli šťastní.

Ten pokrm – kvíčaly po způsobu gaskoňských lovců – byl prostý jako píseň, a přesto, či právě proto dobrý až k mdlobám.

Když dohodovali, inspektor místo dezertu předal Durmanovi dar za záchranu života – stříbrem skvostně tauširovaný revolver LeMat, uložený spolu s vytěrákem, náradíčkem a olejnicou v ozdobné kazetě z leštěné kořenice vřesovce stromovitého.

Komisař se z revolveru radoval jako dítě. Oproti jeho služební pistoli Lorenz se nemusel před každým výstřelem složitě ládovat, užíval totiž moderní kolíčkové střelivo systému Lefauchaux. Navíc se do jeho bachratého bubínku vešlo celých devět nábojů s olověnými kulkami a jako překvapení skrýval ještě desátý brokový náboj ve druhé, dolní hlavni s hladkým vývrtem, jež zároveň nahrazovala osu válce. Na špičce mušky měl vsazený briliant, malý, ale s dokonalým ohněm, takže se s ním skvěle mířilo i v šeru.

Hned si ho také vyzkoušel. Lalocq podržel v ruce doutník a Durman mu na první ránu ze třiceti kroků ustřelil špičku, za což sklidil uznalý potlesk.

Nadešel čas odejít. Durman nesnášel dlouhá loučení, a proto požádal Lalocqa, aby ho nedoprovázel na nádraží. Přátelé se sevřeli v mužném objetí, a protože žádná slova by nebyla s to vyjádřit jejich city, raději mlčeli.

Inspektor nasedl do první volné drožky a poručil kočímu, ať jede na Východní nádraží. U brány Maillot je dohnal fiakr, z okénka se vyklonil Lalocq a za jízdy křičel na celý bulvár:

„Neřekl jsem ti to nejdůležitější! Prostitutky dělají orální sex jen proto, aby se tě co nejrychleji zbavily. Avšak s milovanou bytostí se berte do úst vzájemně, tím svou rozkoš prodloužíte. Hlavně nezapomeň pro oba správně vybrat víno – k hudrování pelikána se nejlépe hodí těžké nasládlé červené, třebaš Châteauneuf du Pape, či dokonce Porto Ruby; ke kundičce naopak bílé, a to velmi suché a lehké jako podlehnout touze, například Muscadet z údolí řeky Loire, případně burgundské Chablis, chybu neuděláš ani šampaňským Brut, jehož dráždivé perličky navíc způsobí na sliznici hotové divy...“

Na nádraží zjistil, že vlak odjíždí až za půl hodiny, a napadlo ho nechat Paříži na památku pár vousů.

Zašel do nejbližší oficíny a uvelebil se v křesle.

Kníratý barbier ho ovinul prostěradlem, obtáhl břitvu na juchtovém řemenu a zeptal se, zdali si pán přeje oholit s pointou, nebo bez?

Durman sice nevěděl, jakou pointu má ten dobrý muž na mysli, ale světácky si vybral dražší variantu a nebyl zklamán. Zatímco holič mydlil obličej štětkou, pod prostěradlo vklouzla jeho dcera a zkušeně mu rozepnula poklopec. Oba živnostníci byli skvěle sehraní a drželi stejné tempo. Poslední zarostlý pruh,

táhnoucí se přes ohryzek až ke krku, si holič nechal na finále. Zatímco děvče polykalo, přidržel mu břitvu pod bradou, a když Durman po vychrlení rozkoší zaklonil hlavu, sám se tím pohybem dooholil.

Hladce oholen i vyhulen nastoupil do vlaku a otevřel Le Figaro, avšak rytmické dunění kol o kolejnice jej brzy ukolébalo do spánku.

Ihned se mu rozezdál sen. Když zavřel oči, novinový článek nezmizel, ale plynule přešel do své snové verze:

Pruský velvyslanec ve Florencii předal italskému králi Viktoru Emanuelovi nejvyšší pruské vyznamenání, Řád černé orlice. Prusko tím dává světu okázale najevo svůj záměr spojit se s Itálií proti Rakousku. Válka je zřejmě neodvratná a Francie ... slizna vkrabacený topýr puchřil chroptidla. Prahmatem nedožilného chomýtání se z mateniny vykabrněly truchlomůrky.

Přestal číst najednou smysluprázdné noviny, zmačkal je do papírové koule a tu vyhodil z vozu. Venku narazila na krajinu, namalovanou na plátně napnutém hned vedle kolejí, a prorazila ji zubatě. Tím otvorem na okamžik zahlédl bitevní pláň, rudě ozářenou hořícími mraky, kde spolu zuřivě válčila hejna obřích larev proti šikům samohybných masomlýnků. Boj byl nerozhodný. Železné mlýnky sice rosolovité narůžovělé maso drtily hladce, mnohé však rozleptal žiravý sliz dřívě, než se promlely k srdci, což bylo jediné zranitelné místo housenek.

Díra mu ale zmizela z dohledu a ve snu se dlouhou dobu nic zvláštního nedělo, jako by sbíral síly na další fantasmagorie.

Potom trať zahrnula do prudké zatáčky, takže lokomotiva, perspektivou zmenšená do velikosti hračky, vjela krajinou do okénka vagonu. Sklo se roztránilo. Komisař instinktivně zatáhl břicho, maličká mašinka vyfukující obláčky dýmu jej minula tak těsně, že mu cinkla o zlatý řetízek na vestě, rozbila protější okno a vyjela zase ven, přičemž zbytek vlaku táhla za sebou.

Nakonec do zatáčky zahrnul i komisařův vůz a projel skrze sám sebe. Tím pádem Durman na sedadle spatřil maličkého Durmana uvnitř vláčku, který mu projížděl pod nosem, a zároveň obrovského Durmana venku.

Vesmír se namnožil donekonečna jako mezi dvěma zrcadly obrácenými proti sobě, až se z toho komisař probudil.

Do Prahy přijel chvíli před páteční půlnocí.

Osvěžen železničním spánkem nelenil a ještě téže noci objel všechny tři své oblíbené bordely – Jeruzalém, Hôtel Ectoplasma i U Silomrdných – a všude slečny na vlastním těle naučil pařížskou metodu „faire une pipe“.

Holkám to nejdřív nešlo pod nos, ale brzy novince přišly na chuť, a jakmile si uvědomily, že s touto technikou už nebudou závislé na měsíčních fázích, tetelily se blahem.

Stará matka představená v Jeruzalému si dokonce vzpomněla, že slyšela od své předchůdkyně, která to zase slyšela od své předchůdkyně a tak dále, že za dobrých králů Karla IV. i Václava IV., kteří vyznávali francouzské mravy, se to provozovalo běžně. Prý se tomu tenkrát říkalo „dojenje kozla“.

Během všeobecné mizérie za třicetileté války však zákazníci o jemné finesy ztratili zájem a staré umění upadlo v zapomnění.

CVAL DUTÝCH HŘÍBAT

Vůle k moci je vzácná květina. Většina lidí se chce jenom bavit. Vybavit si domácnost, zbavit se odpovědnosti, probavit se životem.

(ORDO NOVI ORDINIS – Kuchařka moci)

V sobotu ráno přišel komisař do práce, i když dostal volno až do konce týdne. Hnuy byl stále nezvěstný, kamna hučela vzorně.

Na desku psacího stolu položil čistý list papíru a začal tužkou čmárat nesmyslné obrazce, tak se mu nejlépe přemýšlelo.

Když sečetl všechna plus a mínus, zbývalo mu pramálo důvodů k radosti:

V Paříži se sice mnohému naučil a našel nového přítele, ale vraha ještě ani nepoodhalil a hlavní podezřelý byl stále na útěku.

Zrak mu padl na hromádku udavačských dopisů, a přestože práskače bytostně nenáviděl, z čirého zoufalství si v nich začal listovat. Upoutal ho jeden obzvláště hnusný, psaný často a hojně sliněnou inkoustovou tužkou na papír od buřtů, navíc příšerným rukopisem:

Slavnému polycejnímu ředitelství!

Na Židovském ostrově stojí dřevěná chajda taková. A v tej chatrnej kůlně nekalý živlové kujou něco náramně podezřelého. Každou noc se tam buší a hrozně to smrdí zkaženým masem. A po vyjduť z kůlny se ten puch táhne až na Petřín, kde z něho vadnou kytky. Určitě sou to ty mordýři pošťáků!

Vzornej opčan

Z okamžitého rozmaru se rozhodl udání prověřit.

Židovský ostrov, spolu s ostrovy Střeleckým a Žofínem, vyčnívaly nad hladinu Vltavy pod novým řetězovým mostem císaře Františka I. jako břicha tří mrtvých velryb.

Na ostrov nevedla žádná lávka, takže Durman v doprovodu čtyř statných strážníků nasedl do vypůjčené lodičky a nemoha přijít, připlul tam.

Bouda hrubě stlučená z prken stála uprostřed ostrova, ukrytá mezi stromy. Páchlo to tu vsutku mrtvolně. Komisař si připravil revolver, který mezi strážníky ihned vyvolal obdivný zájem, a zabušil na dveře.

Po chvíli se mezi prkny zhruba ve výši komisařových prsou vysunuly chomáče rozčuchaných vlasů i vousů, jak jej někdo zevnitř pozoroval škvírou. Vrata se vzápětí otevřela, vyšel z nich mužík zanedbaného vzhledu, nasoukaný do černého laboratorního pláště z pogumovaného plátna, který mu sahal až po paty, a začal vydávat povely směšně mečivým hlasem:

„To je dost, že vezete další hříbata. Položte je tady na hromadu a hlavně pozor na hřívky, ať je neumažete od krve!“

„Jsem policejní komisař Durman,“ uvedl dotyčný omyl na pravou míru. „Mohu vstoupit?“

Gumový plášť překvapením zavrzal.

„Policie? A co tu vlastně hledáte?“

„To se ještě uvidí,“ odvětil komisař a rázně vkročil do kůlny.

Většinu prostoru vyplňovala monstrózní konstrukce ve tvaru obráceného květu, smontovaná ze železných nosníků. Namísto stonku z jeho středu trčel pestře pomalovaný stožár a nad každým okvětním lístkem se vznášel dřevěný kůň, vlastně hříbě v životní velikosti, napíchnuté břichem na tyči.

„Kdo jste a co to tu děláte, chlape?“ spustil na něj komisař přísně.

Mužik si na nosu posunul tak silná skla, že se spíše než brýlím podobaly dvěma věšteckým koulím, a klidně odvětil:

„Jmenuji se Wenzel Benzel, pane komisaři, a jsem vynálezce. Stavím tu přístroj zvaný *mentální centrifuga* čili *myšlenková odstředivka*. Zkráceně *myslotoč*.“

Udivenému Durmanovi pak vysvětlil, že lidský mozek se skládá ze dvou polokoulí, z nichž v té levé sídlí rozum, zatímco v pravé city. To platí u praváků, zatímco leváci jsou zrcadlově obrácení. Jestliže umístíme člověka čelem kupředu na povrch kotouče rotujícího po směru hodinových ručiček, odstředivá síla mu většinu krve z pravé poloviny mozku přečerpá do levé. Tím u praváka posílí rozum na úkor citů, kdežto u leváka obráceně. A změnou otáčení kotouče proti směru hodinových ručiček se bude naopak vytlačovat krev z levé do pravé.

U stěny stála řada plechových kádí. Komisař v jedné z nich zalovil bidlem a na povrch vazké tekutiny vyplavala stažená zvířecí kůže.

„A co je toto?“

Benzel se zapýřil: „Vydlabané hříbě. Rozumějte – nákladný výzkum pohltit celé mé rodinné jmění. A z vědeckého využití mého vynálezu žádný finanční přínos nekyne. Proto mám v úmyslu získat další prostředky pro bádání veřejným předváděním *myslotoče* na poutích.“

„Myslíte křesťanské poutě? Třeba jako k Panence Marii Svatohorské?“ zajímalo Durmana.

„Znáte snad nějaké jiné poutě než křesťanské?“ optal se vynálezce uštěpačně. „Všude je to stejné. Babičky se modlí, tatínkové mají žízeň, dětičky se nudí. Teď ale děti budou mít možnost projet se na koni. Dají za to poslední krejcar.“

„Ale proč ty kůže?“

„Přece aby vypadali jako opravdoví. Potáhnu dřevěné figuríny pravou koňskou kůží. Potíž je v tom, že musí být z jednoho kusu. Sešívání nevypadá přesvědčivě. Takže musím z každého hříběte vytahat tlamou ven všechny vnitřnosti, svaly i kosti.“

„A jak tu kůži dostanete na figurínu?“

Benzel se lišácky usmál:

„Nejdříve jsem zkoušel dřevěného koně rozřezat na díly a sestavit je uvnitř duté kůže jako námořník loď v lahvi, ale nesesedlo to přesně. Pak jsem ale objevil lepší způsob – kůži týden namáčím v mýdlovém slizu, potom je pružnější než guma a dá se na dřevěný podklad natáhnout jako vlněný svetr. Po zaschnutí ztuhne a je k nerozeznání od běžné usně.“

Durman konečně uznal, že vynálezce nemá s vraždami nic společného. Lodička ho odvezla zpět ke břehu Nového Města, a protože se již smrákalo, nezamířil na policejní ředitelství, nýbrž do Jilské uličky, kde si v hostinci U Praku Davidova před spaním pročistil hlavu několika výtečnými ležáky.

Následující den Páně navštívil Hedbávné, aby se pochlubil svatebními

prstýnky od Cartiera, za něž v Paříži utratil zbytek diet i část úspor. Na zlatých kroužcích magicky žhnuly rudé rubíny a Libuška by si ten menší nejraději hned navlékla, ale komisař je schoval zpět do safiánem potaženého pelíšku a vyvedl svou milovanou k Panně Marii Vítězné, podívat se, jaké šatičky dnes oblékly sestřičky karmelitky Pražskému jezulátku.

A věru nebyli zklamaní. Slavná soška na sobě nesla černý fráček, doplněný dlouhými rukavičkami a kolem pasu uvázanou zástěrou, obojí zhotovené z bílé jehněčinky. Kolem krku měla na bleděmodré hedvábné stuze zavěšené kružítka z ryzího zlata, na ose a obou bodcích zakončené třemi sedmicípými hvězdami z modrých safírů, s královskými korunkami nasazenými na hrotech. Prostě roucho Velmistra svobodných zednářů, podle symbolu buku vyšítoho zlatou nití na zástěře dar hraběte Františka Antonína Šporka, zakladatele první pražské lóže.

Po návratu z procházky vyzkoušeli s otcem Hedbávným na soukromé střelnici ve sklepě nový komisařův revolver. Starý puškař ocenil jeho důmyslnou konstrukci, ale nelíbil se mu.

„Na můj vkus se z toho střílí trochu moc snadno, Poldi. Nabíjení zbraně má být obřad, jako když odblaňuješ pannu, jenže tady to lítá jako ve fabrice. Nedej Bože, aby takovéhle mašiny na vraždění padly do pazourů vojákům...“

Když se večer vracel domů, zastavil se na Karlově mostě, aby se pokochal výhledem na zkamenělého draka Pražského hradu ve stříbrném světle ubývajícího měsíce. Najednou vysoko nad sebou uslyšel prapodivné bzučení, nepodobné žádnému zvuku, který znal, a když zvedl hlavu, hvězdy na nebi zakryl temný obrys, sice ptačí, ale na každého ptáka příliš velký.

Namířil na netvora revolver, ten ale spustil příjemným, ač neškoleným tenorem všeslovanskou hymnu Hej, Slované. Komisař sklonil zbraň a připojil se k písni druhým hlasem.

STOPY MIZÍ V MEXIKU

Francie na nátlak USA stáhne své vojáky z Mexika zpět do Evropy. Prusko ví, že musí porazit Rakousko dříve, než se Francouzi vrátí. Jinak by Francie využila války mezi oběma německými státy a vpadla Prusku do nechráněného boku. Takže Bismarck bude ochoten pro rychlé vítězství obětovat cokoliv... Přichází naše chvíle! Mexický císař Maxmilián bez pomoci Francouzů samozřejmě prohraje s republikány, kterým náš řád nezištně dodává peníze i zbraně.

(Plány ORDO NOVI ORDINIS na rok 1866)

V pondělní ráno Durman dorazil do služby zahalen oblakem temné beznaděje a celé dopoledne strávil střídavě nicneděláním a stopováním prasklinových cestiček strašidla Krucába.

Potom zaklepal na dveře zřízenec c. k. telegrafního úřadu a přinesl telegram od autarkického detektiva Altera:

CO KDYZ SE VARANOV NECHAL NAVERBOVAT DO MEXIKA? EGON

Komisař samou radostí otevřel dvířka od kamen a plivl do ohně.

Geniální nápad! Pokud anarchista vstoupil do císařské mexické armády, mohl skutečně vycestovat za hranice země i bez pasu.

Setřásl krunýř letargie a vyrazil ke Zlatému andělu.

Nejprve si ale v restauraci hotelu dopřál k obědu zdejší specialitu, široko daleko vyhlášenou drůbeží roládu. Tato okřídlená krmě vznikla tím, že do dutiny v krůtě zasadili husu, do ní kachnu a do ní ještě křepelku, mezery mezi ptáky vyplnili čtyřmi různými nádivkami – z krůtích, husích, kachních a křepelčích vajec, a všechno dohromady dva dny pomalu udili nad bukovým dýmem. K plátkům rolády, které svými vrstvami Durmanovi připomínaly leštěné jaspisy ze zdi kaple svatého Kříže na hradě Karlův Týn, se podávaly drobné bramborové noky, pro silnější chuť vařené ve slepičím bujónu.

Hostinu zakončil zvláštním, ale velelahodným dezertem – pečeným sladkým jelítkem s náplní z vepřové krve, mletých jater, perníku a marcipánu.

Příjemně naplněn se nechal ohlásit u generála.

Portrét generála Ildefonse Piña v bohatě zlaceném rámu, visící na zdi jeho přijímacího pokoje, se mu právě teď podobal více než jeho živý vzor; generál byl totiž po prohýřené noci celý odulý, medaile mu z hrudi trčely nakřivo a navíc se mu do tváře otiskl nezaměnitelný vzor parket, svědčící o tom, že usnul rypákem na podlaze.

Generál Piña byl statný mestic, podle obrazu s pokožkou barvy syrového hovězího, nyní však šedo zelené. Rovné havraní vlasy, rozdělené přesně uprostřed pěšinkou, měl tak natužené brilantinou, že se podobaly otevřenému grimoáru černé magie.

Po vzájemné výměně zdvořilostí, jež se z generálovy strany omezila na blábolivé mručení, přešel komisař k věci. Policie se zajímá, zdali se do služby v mexickém vojsku upsal jistý Čeněk Varanov?

Uslužný adjutant chvíli listoval v hromadě papírů a pak zahlásil:
„Varanov Čeněk, ročník 1841, povoláním amorfista, podepsal smlouvu 25. ledna 1866, v Terstu byl naloděn na parník Tampica, který zvedl kotvy 28. ledna. Nyní se nachází někde na začátku Atlantského oceánu.“

Komisař neváhal ani okamžik: „Kdy odplouvá další loď do Mexika?“
„Za tři dny,“ odpověděl pobočník a s úsměvem dodal: „Chcete se k nám přidat?“
„Tak si mě napište,“ uzavřel Durman rozhovor, řízně zasalutoval a vojenským krokem odešel z pokoje.

Vrchní komisař Dederu o tom zoufalém plánu zprvu nechtěl ani slyšet, ale nakonec se dal unést Durmanovým nadšením, a nejenže souhlasil, ale dokonce mu napsal doporučující dopis s naléhavou žádostí o pomoc při pátrání pro samotného vrchního ředitele císařské mexické policie, jímž nebyl nikdo jiný nežli Alois Stojespal, Dederův předchůdce, který tu práci vzal jako přílepkování k penzi a rovněž proto, aby si v teplém podnebí vykurýroval revma.

Poslat do Ameriky telegram zatím nebylo možné, neboť první podmořský kabel, položený před sedmi lety, už dávno přestal fungovat, druhý se v loňském roce přetrhl při kladení a třetí pokus teprve chystali.

Komisařova mise musela proběhnout v přísném utajení. Dederu mu obstaral pravé doklady na falešné jméno Florián Loskot a pod ním se nechal naverbovat do Císařského mexického dobrovolnického sboru. Dostal hodnost poručíka polního četnictva, elegantní uniformu, skládající se z červených rajtek, bleděmodré haleny a mysliveckého klobouku s černým kohoutím pérem, a dokonce mu vyměřili žold sto zlatých závdavkem plus jeden zlatý denně.

Nejtěžší zkouškou odvahy se však ukázalo loučení s Libuškou. Dívka v prudkém pohnutí mysli střídavě plakala a vztekala se, obojí na plný ceres. Její krásné achátové oči přitom změnily barvu na přízračně zelenou se žlutými tečkami.

Durman vysvětloval, přísahal, prosil, ale stejně dobře mohl hrách na zeď házet. Nakonec ji k sobě vši silou přivinul, a teprve to zabralo. Zařatá Libuška mu v náručí změkla jako hadrová panenka, pak se postavila na špičky a jejich ústa srostla dlouhým vášnivým polibkem.

Chudák Durman z láskyplného objetí tak ztopořel, že skoro nemohl chodit, a raději se nechal odvézt do Jeruzaléma drožkou. Žel, když se kola vozu rozdrncala na kočících hlavách, touhou napjaté moudí hrozilo následovat historický příklad prasklého močového měchýře Tychona Brahe.

V bordelu se dozvěděl, že „dojení kozla“ sklízí neuvěřitelný sukces a z Prahy se šíří po celém mocnářství rychlostí stepního požáru. Vděčné děvky komisaři vlastnoručně uvařily opulentní hostinu o sedmi chodech, při které on hodoval na stole, zatímco ony na něm pod stolem.

V úterý ráno s ostatními rekruty nasedl do zvláštního vlaku směr Brno. Tam poobědvali koňský guláš z polní kuchyně, pomohli naložit šibenici, která tu zbyla po nedávné veřejné popravě loupežníka Josefa Czappeka, a přesedli na vlak do Vídně.

Když lokomotiva zastavila na vídeňském Severním nádraží, byl právě čas na večeři. Po jídle dostali rozchod a tři hodiny volna k přesunu na Jižní nádraží, vzdálené přes půl poštovní míle.

Od té doby, co tu byl Durman naposledy, se Vídeň změnila k nepoznání. Ze všech stran ji obléhala nelítostná armáda kopáčů, zedníků a tesařů, kteří zbořili městské hradby a na jejich místě začali budovat pyšnou okružní třídu.

Ringstrasse bez konce i začátku obkličovala město jako bludný kruh, circulus vitiosus, nekonečný koloběh zrození i zániků bytosti zapletené v přeludu hmoty jako drak škrticí se na vlastním ocasu.

Už bylo také jasné, kam mizí daně nekřesťansky vydírané z Českého království. Komisař si povzdychl při vzpomínce na chudou a zanedbanou Prahu, ale zároveň byl rád, že ji nic podobného nehyzdí.

Čím déle se na pompézní novostavby díval, tím více jej naplňovaly svou prázdnotou. Proto co nejrychleji zahrnul do středu města, spravit si vkus v gotické katedrále svatého Štěpána.

Právě když vcházel do chrámu portálem zvaným Riesentor, dva zřizenci na žebřících s námahou spouštěli zpod jeho oblouku nepřírozeně velikou kost, podle komisařova odhadu necelé tři stěvíce dlouhou a půl stěvíce širokou.

Ke svému úžasu na kosti spatřil z jedné strany vymalovaný svitek s nápisem *A E I O V* gotickými majuskulami a z druhé strany letopočet 1443.

Durman věděl, že Vídeňáci nesnášejí vyptávání, zato ale k smrti rádi žvaní. Počkal tedy, až ti dobří muži položí kost na zem, a pak hodil každému dvacetikrejcar. „Jako malý kluk jsem tu byl s babičkou na mši alespoň stokrát, ale téhle kosti jsem si nikdy nevyšiml,“ prohodil žoviálně.

„A to tady visí už přes tři sta let,“ chytil se na udičku první zřizenec, levým koutkem úst zabafal z fajfky a současně pravým vyplivl žlutohnědou močku. „Kdysi ji tu zakopal sám císař Bedřich III.“

„Pořádně jste se nadřeli a nikdo to neocení,“ lstivě pokračoval komisař.

„Však je to taky kost z malíčku obra!“ dodal druhý zřizenec, ale jakmile to slyšel poblíž stojící pán podrostlý akademickou kozí bradou, rozhořčeně se vmísil do debaty:

„Absolutní nesmysl! Babské tlachy! Jedná se o zlomek stehenní kosti pravěkého mamuta. Proto bude uložen ve sbírkách Vídeňské univerzity.“

„A co znamenají ta písmena *A E I O V* na kosti?“ zeptal se Durman profesora.

Ten jenom pokrčil rameny. „Údajně je to zkratka, do níž císař Bedřich III. pro své potomky zašifroval tajný plán domu Habsburského. Ničehož více mi však o tom není povědomo.“

Komisař pochopil, že více se tu nedoví, a vstoupil do chrámu, kde se vroucně pomodlil za svou lásku a pomoc při pátrání.

Jakmile nasytí svou duši, zašel na Fleischmarkt do praotce všech pajzlů jménem Griechenbeisl na pravý vídeňský řízek, jehož tajemství propašoval z Milána sám slavný vojevůdce Radecký a považoval to za své největší vítězství.

Pokračoval na Weihburggasse, kde si v lahůdkářství Franze Sachera koupil a na místě snědl celý mistrův slavný čokoládový dort s meruňkovou marmeládou a závějí hořké šlehačky.

Hostinu zakončil v Café Hänisch šálkem Kaisermelange s vaječným žloutkem

a koňakem.

Tři hodiny utekly jako mžik, a když konečně dorazil na Südbahnhof, vlak už se rozjížděl. Durmanovi to s plným břichem moc neběhalo, ale nakonec šťastně naskočil na stupátko posledního vozu a on i lokomotiva mocně funíce vyrazili vstříc dalším dobrodružstvím.

Koleje je vedly přes Vídeňské Nové Město, malebnou cestou plnou tunelů a viaduktů vystoupaly do průsmyku Semmering, aby pak zase klesaly přes Štýrský Hradec a Lublaň až k moři.

Do Terstu přijeli ve středu před obědem. V přístavu se nalodili na plachetní parník Montezuma a ten přesně v poledne zvedl kotvy.

CESTOVNÍ DENÍK KOMISAŘE DURMANA

Kdo nenašel sám sebe doma, v cizině se nenajde už vůbec. Proto musíme přesvědčit co nejvíce lidí, že svoboda znamená možnost cestovat bez omezení. Průmysl cestovního ruchu je jako zlatá žíla, která čím více těžena, tím více přibývá.

(Encyklopedie ORDO NOVI ORDINIS, heslo cestování)

7. února 1866

Vypluli jsme z Terstu podle plánu. Moře je klidné.

9. února

Plujeme po Středozezemním moři, pravidelné houpání lodi mě uspává jako kolébka.

Velitel našeho sboru – oberst Bertold von Krudd – nosí stejný prsten, jaký jsem našel na ustřeleném prstu nočního návštěvníka. Ochotně mi vysvětlil, že takový prsten dostává každý absolvent Tereziánské vojenské akademie, sídlící ve Vídeňském Novém Městě a všechny mají uvnitř kroužku vyryta písmena *A E I O V*.

Ředitel akademie jej prý tehdy poučil, že jsou to počáteční písmena slov – v němčině *Alles Erdreich Ist Oesterreich Untertan*; Celá pozemská říše je poddána Rakousku, nebo latinsky *Austria Est Imperare Omni Universo*; Rakousko musí panovati nad celým světem, a že se rakouští vojáci mají tím heslem řídit.

15. února

Propluli jsme Gibraltarskou úžinou do nekonečných vln Atlantského oceánu.

2. března

Montezumův kotek spolkl poslední lopatu uhlí a parní stroj ztichl. Námořníci napnuli plachty a od této chvíle plujeme jen na vítr.

13. března

Šťastně jsme dorazili do přístavu Veracruz. Kéž bych měl pevnou půdu pod nohama též při hledání vraha!

Zatímco u nás teprve začíná jaro, tady na pobřeží Mexického zálivu panují tropická vedra, rtuť teploměru vystoupila na 34 stupňů Celsia ve stínu.

Mužstvo dostalo k jídlu kukuřičné placky a kusy hovězího dušené s pálivými papričkami a fazolemi, kdežto důstojníkům servírovali lahodné grilované plátky pásovice s česnekovou omáčkou.

Večer v bordelu.

14. března

Železnice z Veracruzu do hlavního města se staví už 9 let a pořád není hotová. Vojáci teď budou muset pochodovat celých 53 poštovních mil.

Jako důstojník jsem naštěstí dostal služebního koně. Jmenuje se Víbora.

Vyrážím směr severozápad. Cesta se táhne po travnatých pláních, kterým domorodci říkají pampy. Všude se pasou polodivoká stáda dobytka.

16. března

Dorazil jsem do města Jalapa.

Pěstují tu úžasné malinké pálivé papričky jalapeños. Mňam!

17. března

Au, ty zatracené jalapeños pálí dvakrát!

Znovu do sedla. Za městem končí pobřežní pláň. Cesta stoupá kolem úpatí vyhaslé sopky Nauhcampatépetl, za ní vykukuje věčně zasněžený vrcholek nejvyšší hory Mexika Citlaltépetl.

19. března

Nocleh ve městě Oriental. Dokonalá nuda.

20. března

Vzhůru na kůň! Cesta se vine kolem další sopky Malintzin. Z koruny stromu rostoucího podél cesty na mne zezadu skočil jaguár. Včas jsem se však otočil v sedle a skolil jej jedinou ranou ze svého revolveru LeMat.

22. března

Příjezd do městečka Tlaxcala. Krásná barokní katedrála svatého Josefa a nejstarší františkánský klášter v celém Mexiku, v jehož prosté cele jsem přestál noc.

Zastřeleného jaguára jsem nechal stáhnout a kůži nasolit.

23. března

Nejde mi na rozum, proč v jaguáří kůži chybí otvor po kulce. Asi jsem šelmu trefil do oka. Nebo mezi půlky.

Vzduch řídne a cesta se kroutí soutěskou mezi horami Popocatépetl a Tlalocatépetl. Na té druhé podle místních sídlí aztécký bůh deště Tlaloc.

25. března

Záhada jaguára mi nedá spát. Znovu jsem prohlédl kůži a našel na hrdle dva malé vpichy vedle sebe. Šelmu zřejmě uštknul had a ve smrtelné křeči na mne spadla ze stromu.

Mohu za takových okolností považovat jaguára za trofej? Nakonec se rozhoduji, že ano, na základě této úvahy: had jej bezpochyby neuštknul náhodou, nýbrž zásahem Prozřetelnosti, která mne chtěla zachránit před útokem dravce. Byl jsem tedy příčinou jaguárový smrti stejně, jako kdybych ho zastřelil.

Nocuji v městečku Chalco. Zdejší kostel svatého Jakuba apoštola s jednou velikou věží a kopulí mi bolestně připomíná malostranský chrám svatého Mikuláše. Copak asi dělá Libuška? Nezvykle dlouhá jízda mě už zmáhá. Jsem opruzen. Kde jsi, Varanove?

26. března

Po stezce vinoucí se po břehu jezera Texcoco jsem konečně dorazil do hlavního města Ciudad de México. Leží na náhorní plošině 2200 metrů nad mořem, je tu příjemné svěží klima. Zde kdysi stálo pyšné sídlo aztéckých vládců Tenochtitlán, dobyté a zničené Hernánem Cortésem.

Ihned po příjezdu jsem se ohlásil u vrchního velitele Císařského mexického dobrovolnického sboru, generála hraběte z Thun-Hohensteinu. Je to také Čech a pokud možno, vlastenec. Vysvětlil jsem mu svoje poslání a on mi dal neprodleně vystavit patent císařského kurýra, s nímž mohu žádat proviant a čerstvého koně u všech jeho jednotek. Varoval mě však před Francouzi – jsou to sice spojenci, ale na císařské prý hledí spatra. A pochopitelně před povstalci, špinavými hordami svrženého prezidenta Juáreze.

Podle záznamů Varanov s ostatními rekruty přijel do Veracruzu před týdnem a ihned po přistání zběhl. Od té doby o něm není vidu ani slechu, přestože na jeho dopadení byla vypsána odměna.

Jaguáři kůži jsem zanesl do koželužny a nechal ji vyčinit.

27. března

Přijal mě náčelník císařské mexické policie Alois Stojespal. Je to milý starý pán s nosem barvy zralé jahody. Odevzdal jsem mu Dederův doporučující list, načež mi slíbil všemožnou podporu při pátrání. Pak mne pozval do místní *La casa de dos colas* čili *hospody U Dvou ocasů*, kde vaří pravé české pivo náš člověk, sládek Vočadlo. Potykali jsme si. Lojza se motal hned po prvním džbánu a já myslel, že ho budu cestou domů podpírat. Jenomže každý jsme potom vypili dalších čtrnáct kousků a nakonec cestou do kasáren podpíral on mě.

28. března

Zvěst o mém příjezdu se donesla až do nejvyšších sfér. Navštívil mne panovníkův adjutant plukovník Bombelles se zprávou, že mi Jeho Veličenstvo Maxmilián I. udělí audienci ve svém sídle na Chapultepeckém hradu.

Císař mluví překvapivě dobře česky, jistě i z důvodu, že je též českým korunním princem, ale hlavně proto, že jeho důvěrník, přírodozpytec a ředitel mexického Národního muzea Bilínek, osobní lékárník dr. Kaska i dvorní kapelník Zavrtal jsou všichni Češi.

Duchaplně jsme spolu rozmlouvali o kriminalistice, politice, vědě i umění až do večera.

Hrad je přepychově a přitom vkusně upraven, mají tu dokonce porculánové záchody splachující vodou, určitě jedině svého druhu v celém Mexiku.

Muži odjakživa vyjadřují své politické i kulturní názory vousomlívou – nosí osrstění obličej upravené podle svého idolu. Kupříkladu zakladatel Sokola, zesnulý Jindřich Fügner, se pyšnil do kulata zastřiženým plnovousem ve stylu revolucionáře Giuseppe Garibaldiho, kdežto jeho nástupce dr. Miroslav Tyrš nosí knír a špičatou bradku stejného tvaru jako francouzský císař Napoleon III. Rakouští patrioti si nechávají růst licousy spojené s knírem nad holou bradou, proslavené Františkem Josefem I., vyznavači velkoněmectví si pěstují mroží kníry pruského kancléře Bismarcka a tak dále a tak podobně.

Jediný z velikánů nebyl napodobován, totiž Richard Wagner, neboť jeho licousy, plazící se z každé strany ve dvou proudech kolem ucha a spojené na krku do jakéhosi kožešinového obojku, odpuzují i nejjazýtejší obdivovatele mistrov hudby.

Já dosud nenašel osobnost natolik uhrančivou, abych jí obětoval svoji bezvousost.

Až dnes.

Začínám si pěstovat licousy podobné netopýřím křídům, do nich rozčesanou bradku a samostatný tenký, leč dlouhý knír prohnutý do elegantních obloučků; po vzoru mexického císaře Maxmiliána I.

29. března

Lojza Stojespal mě dnes ráno upozornil na řádění lupiče ložního prádla, jemuž mexické hospodyňky přezdívaly Fantom prádelních šňůr. Vzhledem k tomu, že se Fantom objevil krátce po Varanovově dezerci, a s přihlédnutím k anarchistově známé vášni pro cíchy a prostěradla, musím tu stopu prověřit.

Rozprostřel jsem na stůl nejpodrobnější mapu Mexika, jaká se dala sehnat, a položil kamínek na každé místo, kde Fantom loupil. Kamínky vedly přímou cestičkou z Veracruzů až do městečka Palenque v nejjižnějším mexickém státu Chiapas, kolem něhož se navršily do malé pyramidy.

Cesta bude dlouhá, Palenque leží od hlavního města dobrých 120 poštovních mil. Protože jsem měl dosud stehna od sedla v jednom ohni, rozhodl jsem se nechat věrného koně jménem Víbora ve stáji a jet raději poštou.

Z vydělané jaguáří kůže jsem si dal šít jezdecké boty, chlupy ven. Až se vrátím, budou hotové.

Večer se české společenství se mnou loučilo U Dvou ocasů tak důkladně, že jsme k ránu milou hospodu zbořili. Stojespal mi vysvětloval, že se to děje poměrně často, protože je jako většina zdejších domů stavěná z nepálené hlíny, ale že ji přes den bez nesnází znovu postaví.

30. března

Jak je mým nebezpečným zvykem, na poslední chvíli jsem naskočil do poštovního dostavníku, který se vzápětí divoce rozjel tažen bujným sedmispřežím.

8. dubna

Po úmorném putování jsme dorazili do přístavu Coatzacoalcos. Pekelné vedro. Chuť k jídlu nemám, do bordelu se bojím, spát nemůžu. Co mi asi zbývá?

V námořnické hospodě nad lahví rumu jsem se seznámil s Phileasem. Phileas je mohutný svalnatý černoš s pohnutým osudem. Narodil se v Louisianě jako otrok. Když mu bylo třináct, jeho pán zjistil, že je obdařen mimořádnou plodností, a udělal z něj plemenného hřebce. Vozil Philease od plantáže k plantáži a za mírný poplatek jej zapůjčoval k výrobě kvalitního potomstva. Phileas během své kariéry obskál plné náměstí otrokyň a zplodil desetitisíce zdravých a pracovitých dětí, pak ale Konfederace prohrála válku a otroctví bylo zrušeno. Phileas získal svobodu, která jej netěšila, protože po jeho

službách už nebyla poptávka. On ale uměl pracovat jedině penisem. Na poli byl nemožný, do továrny se bál. Takže když se doslechl, že se v Mexiku bojuje, přijel sem, aby se přidal na stranu, která zaplatí víc.

9. dubna

Vyjíždíme z Coatzacoalcosu. Slunce tak žhne, že inkoust na peru usychá dřív, než stačím cokoli napsat. Stále jen namáčím do kalamáře, ale papír zůstává neposkvrněn.

12. dubna

Přijeli jsme do města San Juan Bautista de la Villa Hermosa. Nocleh v zájezdním hostinci, plném štěnic.

Až do rána bezvysledně přemýšlím o případu a přitom popíjím jediné, co tu mají: mezcal, kořalku ze zkvašené agáve. Na začátku lahve se mi zvedal žaludek, ke konci nálada. Počínaje druhou lahví už chutnala znamenitě.

13. dubna

Poštovní dostavník tady končí. Nezbyvá mi než pokračovat koňmo.

V kasárnách jsem si vyžádal jízdniho hřebce, vaky se zásobami a na nocování v divočině závěsné lůžko i síť proti moskytům. Naštěstí mne již pražský patolog doktor Ohrobec varoval před tropickými mûrami, jež svým harpunovitým sosákem zraňují oči a pak z nich vysávají krvavé slzy, takže jsem pro sebe i koně opatřil také spací brýle s dřevěnými destičkami namísto skel.

Obydlená krajina mizí za mými zády a džungle se kolem mne zavírá jako pestrobarevný stan.

16. dubna

Konečně v Palenque! Je to ospalá smradlavá díra. Svým příjezdem zdvojnásobuji počet zdejších bělochů. Kromě poštmistra zde žijí samí indiáni.

Domorodci se mnou odmítají mluvit. Předložil jsem tedy náčelníkovi místní policie dopis od nejvyššího náčelníka Lojzy Stojespala. Chvilí předstíral, že umí číst, ale dojem na něj udělala hlavně pečeť o velikosti chodského koláče se státním znakem orla, drtícího hada. Teprve pak mi neochotně prozradil, že rozšklebený bílý čaroděj se usadil v mayských ruinách za městem.

Dnes už je na vyšetřování málo světla, a tak jdeme s náčelníkem do krčmy, abychom se lépe poznali. Jmenuje se Joaquín.

Místní civilizace ještě nedospěla k objevu destilačního přístroje, takže nejsilnější pití široko daleko je pulque, zkvašená šťáva agáve.

Zjistil jsem, že rudokožci nemají na alkohol buňky. Když Joaquín spadl pod stůl, já se ještě ani nezačal potácet. Přehodil jsem si zmoženého kolegu přes rameno, a protože mi není známo, kde bydlí, odnesl jsem ho na policejní stanici, kde jsem oběma ustlal v naštěstí prázdné cele pro zadržené.

17. dubna

Přes protesty hlavobolného Joaquína časně ráno s ním a dvěma strážníky míříme na západ, do zřícenin dávného mayského města, ztraceného v pralese. Podezřelé syčení, rachot a skřípění už z dálky prozrazuje, že se tu děje cosi nemístného. Došli jsme na jakési náměstí, obklopené mohutnými budovami z šedobílého kamene, obrostlými mechem a liánami.

Vypadaly jako ze zlého snu.

Záhadné zvuky a smrdutý kouř vycházely z chrámu s pěti otevřenými vchody a střechou trochu podobnou té na Letohrádku královny Anny v Praze. Svatyně stála na vrcholu devítistupňové pyramidy a vedlo k ní strmé schodiště.

Opatrně jsme vystoupali po schodech až nahoru. Celý vnitřek chrámu vyplňoval obludný mechanismus ježící se pákami, válci, ojnicemi a ozubenými koly. Varanov z něj právě vytahoval prostěradlo rozervané do chuchvalců.

Zvolal jsem: „Jménem zákona!“

Jak to zlosyn uslyšel, leknutím zavadil o jednu z pák. Zasyčela pára, kola se roztočila, zachytila cíp anarchistova vlajícího pláště a táhla jej do svého železného chřtánu.

Stali jsme se svědky strašlivého divadla: stroj pracoval, Varanov ječel, kosti praštěly, krev stříkala. S nasazením veškerých sil se mu podařilo osvobodit, dopotácel se k reliéfu na zdi a cosi stiskl. V kamenné podlaze chrámu se otevřela tajná dvířka a psanec zmizel v temném otvoru za nimi.

Dvířka se začala opět zavírat.

Joaquín přiskočí, aby dvířka zapřel, a protože nemá po ruce nic tvrdšího, vrazí do zmenšující se štěrbině vlastní hlavu. Drcen mezi dvěma kameny sténá a poulí oči z důlků, jeho lebka však odolá, dokud strážníci nevypáčí dveře sochory.

Za dveřmi začíná úzká chodba, prudce klesající do hlubin pyramidy. Se zapálenými loučemi sestupujeme po příkrých stupních do rozlehlé krypty. Vzduch je zatuchlý a k nedýchání.

Na podlaze leží obří deska z jednoho kusu vápence, zdobená složitým reliéfem: na hlavě obra sedí lidská postava se zdviženými nohama i zády a z klína jí vyrůstá cosi nepopsatelného.

Snad znázorňuje lidskou oběť přibodnutou k oltáři zdobeným kulem. Možná ženu, rodící kříž s chapadly. Anebo něco úplně jiného.

Varanov se svíjí v kaluži krve, zkroucený bolestí bezděčně opakuje polohu kamenné postavy na desce pod ním.

Skláním se k umírajícímu, pronáším zatýkací formuli a pak se ptám:

„Přiznáváte se k vraždám listonošů Františka Pírka, Vendelína Zřídkaveselého a Dalibora Ohnuta?“

Varanov vykašlává trochu krve a s odporným úšklebkem odvětí:

„Nikoliv, ty muže neznám.“

„A co tu tropíte?“

„Vynalézám stroj na automatické praní. K pokusům jsem spotřeboval hory prádla. Zpočátku jsem ho kupoval, potom kradl.“

„Kdo by tak zvrhlý stroj chtěl?“ divil jsem se.

„Anarchisté a ženy. Jakmile ženy nebudou muset prát na valše, zůstane jim každý den spousta volného času. Ženy nedovedou zabíjet čas při lovu nebo sběratelství jako muži, takže z nudy začnou odmlouvat mužům, budou chtít stejná práva jako oni, řídit lokomotivy, řídit firmy, a dokonce i...“

„Dopovězte,“ zašeptám.

„Dokonce i dělat politiku,“ dodá vítězoslavně.

Má roznícená obrazotvornost ihned vykresluje budoucnost plnou pracích strojů a chaotických političek, a ta představa je příšerná. Ale Varanov ještě neskončil:

„Žena je neuvěřitelně důsledná v prosazování své roztěkanosti. A vynalézavá v uplatňování svých nesmyslů. Žena neví, co chce, ale nedá pokoj, dokud to nedostane, milý komisaři.“

„Víte o tom stroji ještě někdo? Kam jste schoval plány?“

„Sem,“ Varanov si ukázal na hlavu. „Ale i když teď umřu, dříve či později takový stroj vynalezne někdo jiný. Každá pračka nadělá více škody než tisíc vržených bomb. A ženy během jediného století nicnedělání celou tu vaši civilizaci rozvrátí. Hahaha!“

Už jsem se neovládl a do rozchechtaných úst mu vyprázdnil všech devět komor svého revolveru.

Udělal poslední odporný obličej a dodýchal. Tak Varanov bíděně zhynul a nikdo neplakal, protože ho nikdo neměl rád. Jedině indiánka Urraca, která mu po nocích z městečka nosila jídlo a své tělo, jenže jí všechny slzy v noci vysály můry.

Anarchistův skutečně pekelný stroj jsme rozbili na padrť, ale temnotu pohlcující mé nitro jsem rozbit nedokázal.

Cestoval jsem přes půl zeměkoule jen kvůli odhalení, že můj jediný podezřelý spáchal jiný zločin. Smutek a zmar ze mne vyplavovaly vůli k životu. A můj dětský démon Krucáb se za mnou prošlapal cestičkami prasklin po dně mořském až sem.

Joaquína s oběma strážníky jsem poslal domů, abych zůstal v mrtvém městě o samotě. Stoupl jsem si na nejvyšší stupeň schodiště, obrátil se čelem k pyramidě. V lahvi zašplouchal zbytek mezcalu. Do úst kořalku a hlaveň revolveru. Kohoutek natažen, prst chvějící se na spoušti.

Pojednou na nočním nebi vybuchly pestrobarevné rakety a mexická kapela spustila můj milovaný sbor pražské chudiny Udeřila naše hodina z Braniborů v Čechách na trumpety, housle a kytary. Z džungle vyjel povoz plný muzikantů mariachi v širokých černých kloboucích a děvek rozparádných popíjením ze sudu, na němž seděly. Vpředu stál autochtonní detektiv Egon Alter, levou rukou držel opratě a pravíci práskal nad hlavou bičem.

Prázdna lahev mi překvapením vypadla z ruky. Jak poskakovala po schodech, odrážela se výš a výš, dokud se na prahu pyramidy nerozprskla na tisíc střepů. Polkl jsem mezcal a revolver schoval do kapsy.

Zase mám chuť žít.

18. dubna

Osvěžení rušnou nocí s Egonem vyrážíme na zpáteční cestu.

2. května

Ve městečku Cotaxtla se naše cesty dočasně rozdělují. Pokračuji do hlavního města, rozloučit se s císařem, zatímco Alter jede do přístavu Veracruz, kde na mne počká, a pak spolu odplujeme domů.

8. května

Večer zpět v Ciudad de México. U Dvou ocasů mne bouřlivě vítá policejní ředitel Stojespal a ostatní krajané. Oznamuji Lojzovi, že Fantom prádelních šňůr již nebude loupit.

9. května

Vyzvedl jsem si hotové jaguáří holínky. Cítím se v nich jako bůh slunce Kinich Ahau.

Žádám o audienci u císaře a Jeho Výsost mne přijímá neprodleně. Zdá se, že mé vousy jej potěšily. Vysvětluji, že má mise v Mexiku skončila a přišel jsem se mu poklonit před návratem do vlasti.

Císař mne pozval na výlet. Nasedli jsme do kočáru a po několika hodinách rychlé jízdy se před námi otevřel velkolepý výhled na vykopávky starobylého města Teotihuacán.

Císař se zeptal, zda znám heslo *A E I O V*. Odpověděl jsem, že jej prý vymyslel císař Bedřich III., je namalované na kosti obra z vídeňského svatoštěpánského chrámu a má ho ve znaku Tereziánská vojenská akademie.

„Víte mnohé, ale ne to nejdůležitější,“ odpověděl s lišáckým úsměvem na svém masitém dolním habsburském rtu. „Skutečný význam zkratky zní: *Americam Egyptumque Iungit Occulta Via*; v překladu z latiny: *Ameriku a Egypt spojuje Tajná Cesta*.

Tato tajná cesta, čili podzemní i podmořská chodba, začíná tady v Teotihuacánu, v nitru pyramidy Slunce. A vede až do Cheopsovy pyramidy v Gíze.“

„Jak víte, že chodba spojuje právě tyto dvě pyramidy?“ zeptal jsem se při vzpomínce na pyramidu v Palenque.

„Znáte portrét ženy zvané Mona Lisa? Leonardo da Vinci jich pro mého předka a jmenovce, krále Svaté říše římské Maxmiliána I., namaloval celkem třináct. Do první Mony Lisy ukryl naše rodinné tajemství, zbylých dvanáct mělo jen zamaskovat stopy. Mimochodem, s jednou z těch dvanácti bezcenných se dodnes hrozně chlubí v pařížském Louvru.

Maxmiliánův vnuk Ferdinand I. obraz převezl do Prahy a jeho vnuk Rudolf II. jej zařadil do své Kunstkomořy.

V červenci 1648 švédské vojsko pod velením generála Jana Kryštofa Königsmarcka zradou dobylo Pražský hrad, odkud Monu Lisu s ostatními uloupenými poklady Rudolfovy Kunstkomořy odvezli do Švédska.

A od Königsmarckových potomků jsem ji koupil zpět.“

Maxmilián se na okamžik odmlčel a z kufru kočáru opatrně vytáhl ploché kožené pouzdro. Zatímco rozvazoval jeho chlopně, pokračoval v hovoru:

„Rudolf II. nezplodil žádné legitimní potomky, takže klíč k obrazu nikomu nepředal. Mně se však část ztraceného tajemství podařilo rozluštit.

Nejprve jsem odhalil, že název *Mona Lisa* je přesmyčkou slov *Omnia sal*, což

je začátek latinského motta *Omnia sal sapit*. Jak byste to přeložil?“

„Sůl vše ochutí,“ řekl jsem a přitom dostal trýznivou chuť na něco slaného, například dobře uleželý olomoucký tvarůžek, poctivě do obla uhnětený ve žlábků mezi nadry hanácké dívky.

„Ano, to je obvyklý výklad. Ovšem sloveso *sapio* znamená nejen *chutnat*, ale také *rozumět*. Ponořil jsem tedy Monu Lisu do nasyceného roztoku kuchyňské soli, která namalovanou ženu zcela rozpustila. A pod ní se objevily pyramidy...“

Vyjmul z pouzdra dřevěnou desku s obrazem, kde pod společným nebem vedle sebe stály dvě rozdílné krajiny: vlevo egyptská Cheopsova pyramida uprostřed písčité pouště s deltou Nilu v pozadí, vpravo mexická pyramida Slunce v údolí jezera Texcoco, obklopeném vyhaslými sopkami. Mezi oběma pyramidami se vinula ozdobná stuha s nápisem *Americam Egyptumque Iungit Occulta Via – Imperator Fridericus Tertius*.

Přesto a právě proto, že Monu Lisu smazali, byla na obraze stále přítomná, neboť barvy kolem ní působením slunečního svitu zežloutly, kdežto tam, kde je předtím zakrývala, zůstaly syté.

Císařův hlas ztratil svůj obvyklý klid a zazněla v něm podivná umanutost:

„Rozumíte již, komisaři? Mexiko pro mne znamená pouze bránu do Egypta. Neboť právě tam je ukryt poklad, jenž svému nálezci umožní ovládnout všechny pozemské národy. Proto Egypt tolik toužili dobýt Peršané i templáři, Čingischán stejně jako Napoleon Bonaparte... Dnes vládnou Egyptu Britové a dobře si ho hlídají. Ale jen proti útoku zvenčí.“

Moje mexická armáda vystoupí z pyramidy u Káhiry a vpadne Angličanům do zad.

Potom konečně vystoupím ze stínu svého bratra a přijmu předurčení stát se pánem celého světa!!!“

Prudce oddychující Maxmilián si osušil čelo hedvábným kapesníkem, z lahvičky nakapal bezbarvou tekutinu na kostku cukru a vložil ji pod jazyk. Brzy se uklidnil a dál pokračoval věčným tónem:

„Jistě chápete, Durmane, že vám tu neprozrazuji nejpřísnější státní tajemství proto, abyste měl o čem klábosit u piva. Potřebuji pomoc zkušeného kriminalisty. Už dva roky mí dělníci tu zatracenou sluneční pyramidu prokopávají od špičky k úpatí, ale stále nemohou najít vstup do podzemní chodby.“

„Protože žádný není, Vaše Výsosti,“ řekl jsem pevně. „Ani východ z Cheopsovy pyramidy, protože neexistuje žádná chodba. Přímá vzdálenost mezi oběma pyramidami je asi třináct set poštovních mil, prorazit tak dlouhý tunel, navíc z větší části pod mořem, je nad lidské možnosti.“

„Avšak stavitelé v dávných dobách ovládali síly, o nichž jsme už ztratili povědomí,“ namítal císař. „Pyramidy jsou toho důkazem.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Nikoliv, důkazem je ten obraz. Je falešný. Bedřich III. zemřel roku 1493, tedy ve stejném roce, kdy se Kolumbus vrátil do Španělska ze své objevitelské cesty, a sám název Amerika vznikl až mnohem později. Císař svým heslem *A E I O V* nemohl myslet Ameriku, protože ji ještě neznal.“

Maxmilián dlouho mlčel, pak poručil obrátit kočár zpět do hlavního města.

Celou cestu se choulil do sebe jako zlomený člověk, ale když soumrak před námi rozzářil Chapultepecký hrad podobný narozeninovému dortu, začal se

smát a smál se, až mu tekly slzy. Vlastně nebylo zřejmé, zdali se směje, nebo pláče. Komisaře napadlo, že smích i pláč jsou jedno a totéž, neboť slast se liší od bolesti jen účelem, tedy že prvou cítíme za odměnu, zatímco druhou za trest.

Císař se zatím dosmál. „Pachtil jsem se celý život za přeludem, milý Durmane,“ pravil smířeně. „Teď když znám pravdu, měl bych popadnout svoji krásnou ženu do jedné ruky a státní poklad do druhé a odplout z téhle prokleté země, dokud je čas, protože válka je prohraná.“

Jenomže já to nedokážu. Když jde člověku o život, zdá se čest nepodstatná a zbytečně luxusní, asi jako čistý límeček na popravišti. Avšak život bez cti by byl horší než hrát divadlo pro své stíny.“

Už jsem byl na odchodu, když císař sejmul ze své parádní uniformy velkokříž řádu Panny Marie z Guadalupe a připnul mi jej na hrud'. Rozloučili jsme se bez řečí, jako dva přátelé, kteří se už nikdy nemají setkat, a proto nechtějí své poslední společné chvíle marnit vyléváním citů.

10. května

Maxmilián mi poslal na cestu do Veracruzů svůj kočár s císařským erbem na dvířkách. Na každé poštovní stanici nám vymění koně i vozku, takže se řítíme dnem i nocí a zastavujeme jen kvůli přijímání a zbavování se potravy.

11. května

Pravá aztécká čokoláda se vaří z kakaa a čerstvě prolité lidské krve.

12. května

V horském průsmyku se nám rozbilo kolo. Naštěstí jsme kousek odsud našli osamělý klášter svatého Dyndy, přilepený na skalní římsu nad soutěskou. A zatímco bratr kovář opravoval kočár, staříčkový opat mi nad pohárem mešního vína vyprávěl podivuhodný příběh muže, jemuž byl klášter zasvěcen.

Padre Miguel Ángel Gonzalo Dynda toužil získat trnovou korunu mučedníka, nedařilo se mu však zemřít. Hlásil se do těch nejnebezpečnějších misí a zuřivě kácel modly starých bohů, ale indiáni ho milovali. Holýma rukama ošetřoval nemocné morem i cholerou, líbal malomocné a s nejvyšším sebezapřením navštěvoval dokonce i bordely, jen aby se nakazil španělskou nemocí, ale marně.

V nouzi nejvyšší, když se dožil požehnaného věku devadesáti let a hrozilo, že zemře přirozenou smrtí, založil sektu infernitů. Ti věřili, že dobré křesťany čeká věčné peklo, které jim umožní i po smrti pokračovat v mučednictví a flagelantství, a to bez omezení, jež v tomto směru zaživa přináší křehkost tělesné schránky. Zato hříšníci budou v nebi nekonečně trpět nudou dokonalého dobra a harmonie.

Když se sekta začala úspěšně šířit, Dyndu zajala Svatá inkvizice a jako obzvláště zatvrzelého kacíře jej odsoudila k upálení. Zázračně dlouho trpěl, a přestože hranice už dohořívala, stále se radoval a děkoval Bohu za muka, takže mu kat musel nasadit smolnou korunu. Dynda se sice svého umučení dočkal, ale církev ho jako heretika odmítla svatořečit. Jen zde, v klášteře založeném bývalými infernity, pro jeho odlehlost církev uctívání Dyndy toleruje.

Opat se pak ještě pochlubil sbírkou Dyndových osobních mučících nástrojů, za něž by se nemusel stydět ani Modrovous, a oltářem s vyobrazením

posledního soudu, na němž andělé odnášeli lidi zlé, zatímco ďáblové ty spravedlivé.

14. května

Těsně před rozedněním vjíždím do Veracruz. V přístavu právě roztápějí pod kotli parníku Buridan, vezoucího francouzské vojáky domů.

Jakmile ukážu svůj řádový velkokříž, kapitán Blaireau je ochotný vzít mne i autarkického detektiva Altera na palubu, a dokonce nám přidělí luxusní kajutu prvního důstojníka, který se musí dočasně přestěhovat k lodnímu lékaři.

Vyplouváme. Vítr a mořské proudy nám přejí.

17. května

Ač je moře klidné, mořská nemoc Alterovi stále nedovoluje opustit kajutu.

Z kapitána Blaireaua se vyklubal zanícený milovník umění. Vedeme spolu ušlechtilé rozpravy pod hvězdami a nad lahví dobrého francouzského vína.

„Evropský malíř namaluje jablko, protože je krásné. Teprve v souvislostech se z jablka stane symbol. Na Evině dlani znamená zakázané poznání, v zahradě Hesperidek božskou nesmrtelnost, nad Newtonovou hlavou gravitaci.

V umění Mezoameriky je to obráceně. Obraz nikdy nepředstavuje zobrazené, ale metaforu, náboženský symbol. Kukuřice je božstvo Xilonen nebo Centeotl, orel je Slunce, kaktusový plod je lidské srdce.

A právě to mají indiáni společné se starověkými Egypťany,“ začne kapitán.

„Mayské a aztécké výtvarné umění mne úžasně přitahuje a zároveň odpuzuje, jako lidové kroje nebo rozkládající se mrtvola. Cítím se jako analfabet, kochající se krásou Gutenbergova písma. Při pohledu na něj chápu, že setkání našich dvou civilizací muselo nevyhnutelně skončit úplným zničením jedné z nich a jen souhrou náhod jsme to byli my, kdo zvítězili,“ podotýkám a sleduji, jak před přídí z moře ladně vyskakují plískavice.

Kapitán si všimne mého pohledu a usměje se: „Mají také rády víno, pohledte.“ Nato hodí lahev přes palubu, nejbystřejší z plískavic ji obratně chytí svým dlouhým rypákem za hrdlo a vypije do poslední kapky.

Pak přinese další lahev a dodá:

„Zvítězili jsme nad nimi, to ano, ale nezničili je. Jen jsme jim vzali bohy pijící lidskou krev a dali jim boha, který dává svou krev pít lidem. Indiáni tu stále jsou a my jim panujeme, ale vládnutí vyčerpává, zatímco poroba dává sílu.

Habsburk Maxmilián může být tisíckrát lepší vladař než indián Juaréz, nevyrovná se mu však touhou po moci, a proto musí prohrát.“

31. května

Zakotvili jsme v přístavu La Rochelle.

Pozdě v noci přijíždíme vlakem do Paříže.

1. června

Nasedáme do prvního ranního vlaku směr Štrasburk.

2. června

Svítá. Nejprve její stín a pak teprve lokomotiva projíždí mezerou ve hradbách

na pražské Státní nádraží.

Konečně doma!!!

ČAS, VRAH VŠECH

Popírat pravdu je neefektivní a může ji to dokonce posílit. Mnohem účinnější je pravdu zdiskreditovat. Udělej z ní vtip. Dovol ji hlásat osobám vyšinutým a nedůvěryhodným. Naroubuj na ni malou jasnou lež.

(Příručka pro novice ORDO NOVI ORDINIS)

Komisař se rozloučil s Alterem a přímo z nádraží zamířil na policejní ředitelství. Namísto rytíře von Sacher-Masocha, jenž stížen záhadnou chorobou odjel na léčení do Mariánských Lázní, tu však vládl jen zmatek a nervozita.

Dedera udivenému Durmanovi vysvětlil, že válka s Prusy je na spadnutí a krysy opouštějí potápějící se loď.

Z Prahy už s celým svým dvorem utekl poslední český král Ferdinand, který tak rád hrával po nocích na trumpetu. Do Vídně byly odvezeny dokonce i české korunovační klenoty. Z oběhu zmizely stříbrné mince a chudina se začínala bouřit.

Podivuhodný příběh Durmanovi vylíčil jeho kolega, komisař Pesavý:

Začátkem týdne dostal rozkazem doprovázet dva jezuity, pátery Vosipiva a Škňouřila, jimž pražský arcibiskup Bedřich Schwarzenberg uložil odvézt zázračně zachovaný jazyk svatého Jana Nepomuckého z ohrožené Prahy do bezpečí ke svému kolegovi arcibiskupu solnohradskému. Mniši si vybrali podle mapy nejkratší cestu přes České Budějovice. Marně jim Pesavý radil, že cesta přes Brno a Vídeň je sice delší, zato však díky parním lokomotivám rychlejší. Kdežto do Budějovic nevedou koleje vůbec, z Budějovic do Lince jezdí pouze koněspřežná úzkokolejka a teprve z Lince do Solnohradu mohou použít moderní rychlovlak. Jenže jezuité zatvrzele stáli na svém.

Pesavý si pomyslel své a dál už nediskutoval. Na cestu se vydali kočárem. Do Budějovic přijeli až pozdě večer a kuchyně byla zavřená. Ráno zaspali, a aby stihli odjezd jediného spoje v 5 hodin ráno, vynechali snídani. V celém vlaku se nenašel ani drobeček chleba. Dříve než dorazili do stanice Kerschbaum, kde měla být zastávka na oběd, zastihla je prudká bouřka a vagon zasypal sesutý svah.

Uvěznění mniši propadli amoku z hladu a rozhodli se k zoufalému činu – sníst Nepomuckého jazyk. Přemohli Pesavého, jenž se svatokrádeži pokusil zabránit, vypáčili stříbrný relikviář a zakousli se do jazyka. Světcův ostatek ale projevil takovou houževnatost, že jej nesvedly rozkousat ani obě jezuitské čelisti, a proto ho Vosipivo se Škňouřilem jen ožušlali.

Když je konečně vysvobodili, a bez dalších nehod dorazili do Solnohradu, arcibiskup se divil, že se Nepomukův jazyk rdí tak svěže růžově jako čerstvě vytažený z úst.

Durman přinesl vrchnímu komisaři Dederovi dárek: lahev mezcalu, v níž se vznášel jeden z malých netopýrů, kteří agáve opylují. Durman mu vysvětlil, že Mexičané netopýra v kořalce rituálně topí proto, že zvířátko ve smrtelné křeči nápoj ochutí svou močí, a taky aby poznali plnou lahev od prázdné.

Dederovi mezcal zachutnal, a tak spolu celou lahev vypili na posezení. Naloženého netopýra úhledně nakrájeli na kolečka a přikusovali.

Komisař líčil svá dobrodružství v Mexiku a Dederu nakonec řekl:

„Škoda že jsi toho Varanova zastřelil, mohli jsme ho mučit. Ale já bych to na tvém místě udělal stejně. I když se ti nepřiznal, přece jen možná měl ty vraždy na svědomí on. Vždyť od té doby, co ten padouch odjel, se v Praze zase vraždí pěkně postaru: jedna kudla v zádech při loupežném přepadení, hrdlo podříznuté rozbitou sklenicí při hospodské rvačce nebo manželka přistižená s milencem a trhnutá mezi dveřmi. Tak pro dnešek už máš volno, Poldi, a udělej si bene.“

Aby vystrízlivěl, Durman posvačil vývar z hovězí oháňky, silný jako noha od kulečníku, a vzápětí už spěchal na Malou Stranu k Hedbávným. Dříve než stačil zazvonit, ze dveří vyběhla Libuška a objala ho tak silně, že nemohl popadnout dech. Přitom mu šeptala do ucha:

„Ach Poldi, tolik se mi po tobě stýskalo, upletla jsem ti na zimu teplou čepici, všichni říkají, že vojna s Prusáky je hotová věc, ve středu jsme viděli premiéru nové opery od mistra Smetany, jmenuje se Prodaná nevěsta, a to jsme se smáli, až jsme plakali, miluješ mě vůbec ještě?“

Komisař čekal na přestávku, ale Libuška ovládala brániční dýchání tak mistrně, že mluvila nepřetržitě, jak dlouho chtěla, takže musel její nekonečnou větu přerušit polibkem, aby se vůbec dostal k rozdávání dárků.

Panu otci přivezl pistoli s hlavní kovanou z damaškové oceli, matince obrázek Panny Marie z Guadalupe a pro Libušku jemně cizelovanou plastiku z bledožlutého kovu, kterou našel při výletu s císařem Maxmiliánem zašlapanou do hlíny na úpatí pyramidy Slunce. Tvarem i velikostí se podobala rumové pralince, na svou velikost však byla překvapivě těžká, a ačkoliv nikdo netušil, co vlastně představuje, představovala to velmi umně a půvabně.

Nakonec se shodli, že se nejspíše podobá rozevřenému oku.

Pak si Libuška všimla, že má na spodní straně vyryty drobné obrazce.

„To jsou staroegyptské hieroglyfy,“ prohlásila. „Ondyno k nám na hodinu dějepisu přišel jako host Čechoital pan Giovanni Kmínek-Szedlo a ukazoval nám je na obrázcích. Navštívíme ho hned zítra, aby nám prozradil, co je tu napsáno. Ano, drahý?“

A tak v neděli hned po mši zašli do zájezdního hostince Starý Ungelt, kde byl Kmínek-Szedlo ubytován. Učenec polokuličku dlouho převaloval v dlani, zvětšoval si ji lupou a rýpal do ní nehtem. Pak ji vrátil Libušce a přísně pravil:

„To není žádné oko, mladá dámo, alebrž posvátný brouk skarabeus. Valí před sebou kuličku Slunce a má roztažená křídla. Je zhotoven ze slitiny zlata se stříbrem, starými Řeky nazývané elektron.“

A tady, z druhé strany, má skutečně vyryty hieroglyfy. Máte štěstí, neboť jsem v širokém okolí jediný, kdo je dovede rozluštit. Je tu psáno: Rozkoš a bolest jsou jediné dva jazyky bohů, jimž rozumíme.

Ta věčička je alespoň tři tisíciletí stará a tuze vzácná. Dávejte na ni pozor, slečinko.“

Komisař s Libuškou to zašli oslavit obědem do luxusního restaurantu hotelu U Modré hvězdy naproti Prašné brány, kde si dali horké ptačí mléko, telecí brzlík pošírovaný na růžových lístcích ve vepřovém sádlu a jako zákusek vepřové škvarky škvařené s karamellem.

Zbytek odpoledne korzovali za doprovodu vojenské kapely po Kolowratské třídě, dokud nepřiběhl mladý strážník se špatnou zprávou:

„Pane komisaři, hledám vás po celé Praze. Orloj krvácí.“

Durman chtěl dívku poslat domů, ale ta se nedala, a tak se všichni tři pustili Celetnou na Staroměstské náměstí.

Kolem orloje se už z dálky černal chumel zvědavců, které se strážníci marně snažili rozehnat.

Odbila sedmá hodina večer.

Jasně rudá krev probublávala skrze hřidel uprostřed astronomického ciferníku, stékala přes sluneční rafii, odkapávala z prstů zlaté ruky, pod nohama Smrtky kanula po kamenné fióle na hlavu sochy Hvězdáře a odsud se řinula do šířící se kaluže na chodníku.

Komisař zacloumal klikou maličkých dvířek, vedoucích do útrob orloje. Bylo zamčeno.

„Už jsme poslali pro orlojníka,“ hlásil strážník, který je sem přivedl. A skutečně, za chvíli dorazil osobně hodinářský mistr Heinz, z podpaží vytáhl ohromný gotický klíč a odemkl.

Strmým schodištěm v radniční věži vystoupali až do orlojovny, kde se jim naskytl strašlivý pohled:

K železné kleci hodinového stroje byl shora koženými řemeny připoután muž v cárech poštovní uniformy. Z rozříznutého břicha mu vycházelo střevo podobné růžové stuze, na konci přivázané k jednomu z paprsků slunečního kola. Jak se kolo během dne otáčelo, vytahovalo střevo z břicha kousek po kousku jako naviják.

Libuška omdlela a strážník vrhl večeri.

Komisař Durman roztržitě sledoval, jak se mu při tom čepýří černá kohoutí péra na přílbě a přitom přemýšlel, z jakého důvodu to příroda zařídila, aby pohled na mrtvolu nutil člověka zvracet. Proč ne třeba kálet, močit nebo smrkat? Ať si však lámal hlavu, jak chtěl, nic kloudného ho nenapadlo.

„To proto, aby lidé nejedli lidské maso,“ řekl autarkický detektiv Alter, který se v místnosti nečekaně objevil v závanu mužné směsi vůní vorvaniny a bobřiny.

Durman se na něj ohromeně podíval.

„Egone, jak proboha můžete vědět, na co jsem právě teď myslel?“

Alter se povzneseně usmál a stříbrnou ručkou na konci hůlky si na nosu posunul cvikr.

„Vaše duševní pochody není obtížné sledovat, milý kolego. Za ta léta, co se známe, jsem zjistil, že přemýšlíte ve vyjetých kolejích. Vaše myšlenky se podobají těm mechanickým apoštolům tady nad orlojem: zvenčí to vypadá, jako by kráčeli stezkou zasvěcenců, ale zevnitř vidíte, že se točí dokola na jednom místě.“

Komisař nevěděl, zdali se má urazit, nebo rozesmát, a tak pro jistotu učinil obojí.

PETROLEJKA NA KONCI TUNELU

Každý člen našeho řádu má po smrti za úkol vrátit se a podat zprávu. Žel, dosud tak ještě nikdo neučinil. Nedostatek informací nám neumožňuje uspokojivě zodpovědět ani základní otázku – zda nějaký posmrtný život vůbec je. Naproti tomu máme jasno v tom, že pokud nebe a peklo existují, cílem řádu je rozšířit svou moc i tam.

(ORDO NOVI ORDINIS o záhrobí)

Na čtvrtou mrtvolu při nejlepší snaze nebyl hezký pohled.

Komisař začal energicky jednat:

Nejprve vzkřísil Libuši a poslal ji standopede drožkou domů.

Pak opatrně odvázal střevo zavražděného od hodinového stroje a tělo nechal převézt na patologii. Zároveň poslal pro doktora Ohrobce, aby neprodleně zahájil pitvu.

Poslal strážníky, aby se důkladně vyptali v okolních domech, zda někdo nespatriil vraha.

Před orloj postavil hlídku s úkolem zadržet každého podezřelého a sám odjel za obětí do Všeobecné nemocnice.

Ohrobec se právě chystal otevřít hrudní koš, když tu náhle odložil nůžky a přitiskl své ucho k mrtvému.

„Tak to není nic pro mě,“ řekl klidně a zamířil k východu. Ve dveřích se otočil a dodal na vysvětlenou: „On totiž ještě žije.“

Tělo na pitevním stole zasténalo a pohnulo se. Hodinovým strojem vytažené střevo, jež komisař předtím stočil do úhledného kotouče, mu sklouzlo z břicha a rozmotalo se po zemi, přičemž rozstříkovalo krev do bizarních obrazců.

Durman k němu přiskočil, stáhl mu z úst kožený roubík a zvolal:

„Kdo vám to udělal? Viděl jste pachatele? Slyšíte mě?“

Zraněný muž pootevřel rty a s nesmírnou námahou řekl:

„Mám poslání.“

„Jaké poslání? Nějakou vizi?“ nechápal komisař.

„Zprávu. Nesu zprávu.“

„Od koho? Komu? Jakou zprávu?“

„Nesmím prozradit. Dokud nedojdu před velké světlo...“ zachroptěl zraněný.

Komisař chvíli přemýšlel, pak vyběhl po schodech a vypůjčil si od správce nemocnice velikou petrolejovou lampu s kulatým zrcátkem, která se používala při operacích. Lampu zavěsil na zeď na opačném konci pitevny a pod skleněným cylindrem zapálil knot. Pak uzavřel hlavní přívod svítiplynu.

Rozlehlá pitevna se propadla do tmy, kterou však z dálky prořezávala oslnivá záře petrolejky, zdvojnásobená zrcadlem.

Durman roztlačil železný stůl s obživlou mrtvolou naproti lampě. Kolečka odvyklá pohybu nepříjemně skřípala a divě hrkala vždy, když nešťastníkovi přejela na zem upadlé útroby, ale komisař nedbal.

„Blížíš se k cíli,“ šeptal muži na stole do ucha pohádkově hlubokým hlasem.

„Ano. Už vidím velké světlo...“

„Jaké je tvé poslání?“

Zraněný muž začal náhle drmolit tak rychle a monotónně, že mu téměř nebylo rozumět. Bylo zřejmé, že se dlouhý text sice naučil zpaměti, ale vůbec mu nerozumí:

„Čtvrtý dopis. Hmotný svět je pouhé mihotání stínů, jež vrhají duše obklopující Tvou záři. Proč jsi mě tu opustil a neodpovídáš na mé volání? Bez Tebe i ty největší rozkoše znamenají toliko maličké zmírnění nekonečného utrpení, nekonečného v mohutnosti i trvání. Víím, že duše jsou vajíčka, jež kladeš do novorozených lidských těl. Jak duše roste, zevnitř svého hostitele spásá. A nakonec vylíhnutím skořápku svého těla bez milosti rozbije, aby se vrátila k Tobě. Pošli mi prosím odpověď po duších. Ozvi se mi, nenechávej mne samotného, pozdvihni mne k sobě. Čtvrtý dopis. Hmotný svět je pouhé mihotání stínů, jež vrhají duše obklopující Tvou záři. Proč jsi mě tu opustil a neodpovídáš na mé volání? Bez tebe i ty největší rozkoše...“ načež zemřel v půlce věty.

Komisař znovu zapálil plynové hořáky, sfoukl petrolejovou lampu a vzkázal Ohrobcovi, že může konečně začít.

Pitva nepřinesla nic světoborného. Pachatel otevřel břišní dutinu pomocí ostrého nože dvěma řezy ve tvaru kříže se středem v pupeční jizvě. Vzniklým otvorem pak čistě přetnul tenké střevo na rozhraní dvanácterníku a lačnicku. Přibližně 20 palců střeva vytáhl hned zpočátku, to padlo na uzel a vzdálenost od břicha k ozubenému kolu. Otáčení kola pak z břicha postupně vysoukalo dalších 110 palců střeva. Oběť byla objevena těsně po sedmé hodině večerní, sluneční kolo orloje se obrátí jednou za 24 hodin a jeho obvod činí 139 palců. Z těchto údajů lze snadno vypočítat, že mučení započalo přibližně o půlnoci ze včerejška na dnešek čili z 2. na 3. června léta Páně 1866. Stejně jako jeho předchůdci měl i on mezi pravou oční bulvou a dolním víčkem zasunutý drobný hexaedr uhnětený z popelu a krve. Tečka.

K smrti unavený Durman se nechal odvézt domů a usnul přesně o vteřinu dřív, nežli se skácel do postele.

V pondělí ráno nejprve navštívil vrchního poštovního tajemníka Severina Kadavého, který mrtvého na fotografii podle očekávání identifikoval jako poštovního doručovatele číslo 17 Radoslava Pazdráta. Zmíněný dosud nebyl pohřšován, neboť dostal dva dny volna na pohřeb své ženy, která zemřela na cholera. Nezanechal žádné děti ani příbuzné, nikomu nechyběl.

Pak mu strážník přivedl k výslechu muže zadrženého za to, že obhlížel místo činu a vypadal divně. Podezřelý totiž kouřil tři dýmky naráz a nosil kožené rukavice, i když bylo vedro.

Muž se jmenoval Miliduch Rozšlapil a s ledovým klidem se hájil tím, že si podle orloje nařizoval hodinky, jako to činí každodenně. Dýmky a rukavice vysvětlil tak, že se živí jako nájemný nakuřovač pěnových dýmek a špiček.

K této profesi je třeba mít dokonale pravidelný dech a nikdy se nerozčilovat, rukavice zaručují, že na povrchu dýmky nezůstanou stopy po prstech.

Na rozdíl od dřevěných dýmek ty z mořské pěny mění barvu; původně bílý povrch působením tepla při hoření tabáku medově zlátne. Příliš rychlé kouření, předčasné zhasnutí nebo jiná chyba způsobí na dýmce kompromitující ostré přechody či tmavé skvrny. Proto si většina majitelů pěnovek dává své milenky nakuřovat od profesionálů.

Rozšlapil prý patří ve svém oboru k nejlepším, nechal si od něj nakouřit kupříkladu pražský kat Pippiger, majitel ruzyňského cukrovaru baron Sulz-Rossoll d'Aspiq i mnoho dalších znamenitých pánů.

Komisař se omluvil za přílišnou horlivost svých podřízených a nakuřovač odešel v oblaku trojitého dýmu.

Vyšetřování jako obvykle uvízlo na mrtvém bodu. Nikdo nic neviděl, na místě činu nezůstaly žádné stopy.

Toho večera dorazil Durman do svého tenkého domečku vysátý jako prso po sedmerčatech. Pojedl trochu dušeného tuřínu a šel spát.

Kolem půlnoci ho vzbudilo tiché, ale vytrvalé tukaní. Sešel po schodech dolů a otevřel dveře, venku však nikdo nestál. Až po chvíli si povšiml malé figurky v podobě slepice, klovající zobákem do prahu. Mechanický kur zakdálal, snesl vejce a na svých kovových nožkách toporně odkráčel zpátky do tmy.

Komisař zvedl vajíčko z podlahy. Kovově studilo do dlaně. Opatrně ho pohládl a bříškem prstu na povrchu nahmatal vlasově tenkou rýhu. Zkusil vejce rozklepnout o stůl. Skořápka se ochotně rozskočila a zevnitř vypadl klíček a další figurka, tentokrát v podobě chlapce sedícího u stolku.

Durman vsunul klíček do otvoru v zádech figurky a několikrát s ním otočil jako nožem v ráně. Uvnitř začal tikat a cvakat hodinový strojek. Automaton vytáhl ze zásuvky stolku čistý papírek, namočil pero do kalamáře, odstříkl a úhledným písmem napsal čtyři řádky:

Mezi Psem a Vlkem

na začátku Raka

na konci Jelena

u Lva v Orlovi!

Jakmile dopsal tečku u vykřičníku, znehybněl.

Komisař ho znovu natáhl klíčkem, chlapec si připravil další papír a napsal znovu totéž.

Durman ve stolku pinzetou pozotvíral všechny zásuvčičky, ale našel jen miniaturní lahvičku s inkoustem a mosazný váleček posetý jehličkami.

Po dalším zkoumání se mu podařilo odšroubovat figurce vrchlík hlavy, pod nímž byl zasunutý podobný váleček. Když se váleček otáčel, jehličky rozmístěné na jeho povrchu zabíraly do řady jemných páček a tiskly je v různých kombinacích, čímž zřejmě řídily pohyby automatonu.

Durman vyňal původní váleček z hlavy a místo něj vložil ten, který našel v šupličku. Potřetí natáhl pero a figurka tentokrát napsala:

Už nic nehledej, máš všechno, co potřebuješ vědět.

DVĚ KNIHY ZLOČINCE

Nejlepší cenzura je tisknout cokoliv.

(ORDO NOVI ORDINIS – O spiritismu a žurnalismu)

Komisař zíval na celé kolo a přitom dumal o záhadném poselství automatonu.

„Mezi Psem a Vlkem, na začátku Raka, na konci Jelena, u Lva v Orlovi!“ opakoval si stále dokola.

„Mezi psem a vlkem jistě znamená onu tajuplnou chvíli šírání, kdy už skončila noc a ještě nezačal den. To bychom tedy měli. Ale co ta další zvířata?“

S tou otázkou na rtech usnul a celou noc se mu zdály živočišné sny o psech vyhánějících stáda vlků na pastvu, o racích, kteří před nimi ustupovali kupředu, a o jelenech troubících na lvy, sezobnuté orly.

Když ze sebe ráno umýval snový pot studniční vodou, napadlo ho, že Rak je znamení zvířetníku. Slunce se nyní nachází v Blížencích a do znamení Raka vstupuje 21. června, to jest za necelé tři týdny. Komisaře to trochu uklidnilo. Do té doby jistě rozluští i zbytek zprávy.

Mechanického písaře uložil do skříně a přitom zde objevil poleno z lokomotivy, jímž ho před časem anarchista Varanov, dej mu pánbůh peklo, bacil do hlavy blíže nádraží Bubeneč. Úplně na něj zapomněl. Sfoukl vrstvu prachu a konečně pochopil, co jej kdysi na tom kusu dřeva tak zaujalo, že si ho prohlížel, místo aby mu uhnul. Ze záhybů krabaté kůry zřetelně vystupovala podoba dvou mužů – jeho a autarkického detektiva Altera. Egon měl v srdci zabodnutou dýku a Durman mu ji buď vrážel do rány, nebo ji z rány vytahoval.

Komisař si povzdechl; kdyby tam byla místo dýky pistole, bylo by jasné, zda vraždí, nebo ošetřuje.

Ale co, vždyť je to jen poleno. Durman hodil samorost do dřevníku, a protože dostal chuť na něco pikantního, vyrazil na ranní trh na Uhelném trhu.

Trhovci tu z plných hrdel vykřikovali všelijaké veršovánky, jen aby strhli pozornost zákazníků na své laskominy:

„Mažme si huby tureckým medem,
až jednou dojde, toť hrůzou zblednem!“

„Nožkama panny šlapaný
zelí pro dámy, pro pány!!“

„Moje česneková klobása
žaludek si kolem pasu opásá!!!“

...a podobně.

Komisař si nejprve koupil řetízek čerstvě utržených lesních jahod navlečených na stéblu trávy, dále košíček sušených švestek plněných strouhaným křenem a pak ještě tři kosmatice čili bezinkové květy smažené

v mandlovém těstíčku. Sladký předkrm zajedl okurkou kvašenou s listy višně, vinné révy a černého rybízu v solném nálevu, při každém skousnutí chrlicí proudy perlivé šťávy, všechno to spláchl skleničkou šťovíkové limonády a pomalu se začal poohlížet po nějaké solidní flákotě.

Právě váhal mezi variantou jedna – volským pyskem, což byly plátky ovařených hovězích líček, uzrálé v mořidle z octa, jalovčinek a nezralých, ještě zelených smrkových šišek, a variantou dva – mladými žábami, louhovanými v sladkokyselém láku tak dlouho, dokud jim nezměkly kosti; když tu najednou obvyklý hřmot a rumraj tržiště začal ustupovat zvukům prudké hádky.

Pohlédl tím směrem a uviděl poštovního doručovatele v typické modré uniformě, jak drží pod krkem postavu zahalenou od hlavy k patě do černého pláště, s kapucí přetaženou přes hlavu.

Durman se začal k dvojici propracovávat davem. Jakmile si ho muž v černém všiml, kopl listonoše do kožené brašny, zavěšené přes rameno. Dopisy se rozsypaly po zemi. Pošťák přestal neznámého škrtit, komicky rychle klekl do bláta a začal sbírat pošlapané obálky.

Komisař na něj zařval: „Jsem od policie! Mluvte, co chtěl ten v černém?“

„Ať prej du k němu domů, že má pro mě ňákou tajnou rachotu. To je jistotopádně ten mordýř nás nebohejch listonošůch,“ odvětil zřízenec vztekle a dál se pokoušel nacpat zásilky zpět do brašny.

Durman ihned vyrazil podezřelému v patách, leč tlačence kolem zhoustla do pastózní konzistence a stíhání se jevílo stále obtížnějším.

Vytáhl tedy revolver a vypálil kolmo nad hlavu varovný výstřel. Lidé z tržiště se rozprchli, on a muž v černém zůstali na náměstí sami.

Chvíli na sebe strnule hleděli.

Kulka mezitím vyletěla do nejvyššího bodu své dráhy, obrátila se, spadla zpět a shora mu provrtala rameno.

Komisař zařval bolestí, z rány vytryskla krev. Zakuklenec se jako na povel rozběhl a Durman za ním.

Honička probíhala směšně pomalu. Muž v plášti utíkal drobnými krůčky a klátil se u toho ze strany na stranu.

Komisaři zase v běhu překáželo břicho, utrpěl zranění a nakvašená okurka se začala hlásit o svá práva. Podezřelý mu navíc do cesty kácel vše, co mu přišlo pod ruku – ošatku čerstvě vylíhnutých kuřátek, koš vařených raků i kád' láčených žab.

Právě se pokoušel zvrhnout velký sud plný jablek v medu, když tu mu vypadla kniha, kterou držel v podpaží. Pokusil se ji vytáhnout, ale medem opatlané desky mu vyklouzly z prstů. Neznámý se otočil a zmizel ve stínu podloubí na začátku Rytířské ulice.

Komisař zalovil v sudu, knihu vytáhl a rychle ji začal olizovat, aby med neprosákl mezi stránky a navždy je tak neslepil. Nepřestal, ani když už měl medu plné zuby a jeho sladkost ho na patře nesnesitelně bolela.

Konečně mohl knihu otevřít. Byly to vlastně dva spisy svázané do jednoho svazku. První s názvem *On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life* od Charlese Darwina, podle titulu vydaný v Londýnu roku 1859. Druhý se jmenoval *Versuche über Pflanzen-Hybriden*, napsal jej Gregor Mendel a vyšel v Brně

letos.

U policejního lékaře si nechal ošetřit zranění. Střela naštěstí hladce prošla deltovým svalem a vyletěla ven, aniž zasáhla kost nebo větší cévu. Lékař ránu vyčistil, z obou stran vypálil žhavým železem a přiložil na ni obvaz.

Na trhu, kam se mezitím prodejci i kupující vrátili jako hejno much, na okamžik odehnané z trusu, si opatřil zásoby na několik dní dopředu. Vzkázal Dederovi, že konečně našel stopu vraha a musí ji důkladně prostudovat. Vrátil se domů, zalezl do postele a nalistoval první stránku.

Po třech dnech a třech nocích nepřetržitého čtení se dostal na konec.

Autor první knihy tvrdil, že živé organismy se postupně vyvíjejí, a to bez vyššího záměru, pouhým působením chaotických sil, jež nazval Natural Selection čili Přírodní výběr. Jedinec vybavený schopností zvýhodňující jej v boji o přežití, má větší šanci se rozmnožit. Změny se dějí pomocí nepatrných krůčků, které se dlouhodobě kumulují.

Spisovatel druhé knihy pomocí úmorných pokusů s křížením hrachu dokazoval, že při pohlavním rozmnožování potomci dědí od obou rodičů soubor vzájemně komplementárních znaků, určujících jejich podobu. Tyto znaky se nepřenášejí náhodně, nýbrž na základě matematických zákonů.

Obě knihy komisaři nápadně připomínaly rouhačskou parafrázi Starého a Nového zákona: Každá byla napsaná jiným jazykem, první měla mnohem více stran nežli ta druhá, a zatímco první se zabývala dávnou minulostí a počátkem života, druhá tkvěla vymknutá mimo určitý čas. Přesto se vzájemně dokonale doplňovaly a teprve spolu vytvářely drtivě přesvědčivou představu živé přírody, fungující bez Boha.

Úplně stejně, jako to o půl druhého století dříve zavedl Isaac Newton pro neživý vesmír.

Durman s úlevou zahodil pekelnou Bibli do nočníku a celý následující den prospal jako zabitý.

NEVÝHODY VŠEMOHOUCNOSTI

Každá moc má v sobě zakódovanou touhu po sebezáhubě. Tu touhu najděte a podpořte, o víc se nemusíte starat.

(ORDO NOVI ORDINIS – 100 receptů, jak položit stát)

Pánovi se od posledního dopisu trapně nedařilo. Navíc právě proto, že Pán byl on, muselo být i toto selhání projevem Jeho vůle. Takže sám sobě škodil a ani nevěděl proč. Což mu vadilo snad ještě více než samotný nezdar.

Minulého listonoše získal snadno. Služka jej nalákala na své bujné vnady až do krypty a tam mu dala napít laudána. Pak už šlo všechno hladce.

Jenže služka teď byla nemocná, ležela v posteli s horečkou a její půvab ladem. Určitě to udělala naschvál, potvora jedna!

Nutně potřeboval poslat dalšího. Jenomže vraždy čtyř kamarádů proměnily dříve tak veselé a ochotné pošťáky v podezřívavé kverulanty. Odmítali donášet zásilky za dveře, hlídali si záda, někdy dokonce chodili ve dvou, takže se jevílo zhola nemožným získat některého pro Poslání.

Pán z čirého zoufalství sestoupil do Prahy a nazdařbůh bloumal ulicemi, dokud na Uhelném trhu nespatrił známou modrou uniformu. Zkusil listonoše navnadit celými třemi dukáty. Nechal je zlatě se zatřpytit na slunci a v kleci ze spojených dlaní mu mincemi zvonil do ucha, avšak marně. Nerudný doručovatel se na něj začal sápat a k dovršení neštěstí se z davu bez varování vynořil ten dotěrný čmuchal Durman a začal střílet.

Pán se hodlal spasit útekem, ale vetché klouby jeho hostitele proti tomuto plánu hlasitě protestovaly. Potíže měl naštěstí i nepřítel. Vypálil do vzduchu tak pitomě kolmo, že trefil sám sebe. Navíc se předtím nacpal k prasknutí, takže teď při každém kroku komicky vypouštěl plyny střídavě z obou konců trávící trubice.

Pak ale došlo k pohromě – Bible mu nešťastnou náhodou upadla do sudu s medem. Což o to, oba díly si mohl opatřit znovu, jenomže do ní na přídeští nalepil exlibris se svým jménem a erbem.

Snad si ho ten tupý Durman nevšimne.

MUČEDNÍCI ROZKOŠE

Kdo miluje bolest, je beztrestným.

(Aforismy ORDO NOVI ORDINIS)

V sobotu ráno se komisař konečně vyhrabal z pelechu.

Po čtyřdenním půstu cítil obzvláštní pnutí, takže dříve než do práce zamířil do Jeruzaléma. Chlípným stiskem setřel další vrstvu ze zcela ohmatané lví hlavy na gotické klíce a odešel na pokoj s první volnou holkou. Právě když byli v nejlepším, za stěnou se ozvaly rytmické rány, provázené výkřiky bolesti a zoufalými prosbami o smilování v kultivované němčině.

Durman vyskočil z děvky, ze zmuchlané koule oblečení na zemi vymotal revolver, vyběhl z místnosti a vykopl vedlejší dveře.

Růžovými stuhami připoutaný k posteli tam ležel nahý, asi třicetiletý muž s nápadně vysokým čelem, měkkými ústy ryby a ochablými údý vzdělance. Nad ním stála nezničitelná kurva Salomína řečená Chlapkyně, špeky přetékaající přes okraje příliš utažené černé kožené šněrovačky, a bičovala ho devíticocasou kočkou tak vehementně, až se nad ním vznášela krvavá mlha.

„Policie! Co to tu provádíte?“ zvolal komisař překvapeně, neboť v trestaném poznal syna samotného pražského policejního ředitele, Leopolda von Sacher-Masocha mladšího.

„Vše je v pořádku, komisaři. Já zbožňuji, když mne ženy ponižují a mučí. Papá není doma, takže si dopřávám libůstky. Chcete se k nám přidat?“

Komisař pozvání s díky odmítl a vrátil se dokončit rozdělané dílo, ale Sacher-Masochova libůstka mu nešla z hlavy a nemohl se soustředit. Přes všechno úsilí odcházel z bordelu neukojen, musel však zaplatit za načatou kokotu i za rozbité dveře.

Venku už poledne zametalo stíny pod věci.

Potřeboval se nutně poradit s Egonem Alterem. Prošel všechna jeho oblíbená místa a nakonec autarkického detektiva našel v zastavárně u starého Mandelbluta na Dobytčím trhu.

Vetešník srkal z kastrůlku písmenkovou polévku z hebrejské abecedy a nevšimal si jich.

Nejprve Alterovi ze svého zápisníku přečetl poselství, které mu pomoci malého triku s lampou před svou smrtí prozradil čtvrtý zavražděný, poštovní doručovatel Radoslav Pazdrát:

Čtvrtý dopis. Hmotný svět je pouhé mihotání stínů, jež vrhají duše obklopující Tvou záři. Proč jsi mě tu opustil a neodpovídáš na mé volání? Bez tebe i ty největší rozkoše znamenají toliko maličké zmírnění nekonečného utrpení, nekonečného v mohutnosti i trvání. Vím, že duše jsou vajíčka, jež kladeš do novorozeneckých lidských těl. Jak duše roste, zevnitř svého hostitele spásá. A nakonec vylíhnutím skořápku svého těla bez milosti rozbije, aby se vrátila k tobě. Pošli mi prosím odpověď po duších. Ozvi se mi, nenechávej mne samotného, pozdvihni mne k sobě.

Alter si text několikrát přečetl a pak pravil:

„Je jasné, že se jedná o dopis. Proto si vrah vybírá listonoše. Ne z nenávisti k poště, jak jsme se domnívali, ale protože doručování dopisů je jejich práce. Jak prosté, že?“

Komisař přisvědčil do ticha přerušovaného jen Mandelblutovým srkáním, a detektiv pokračoval:

„Poselství čtvrté oběti začíná slovy ‚čtvrtý dopis‘. Z toho usuzuji, že každý zavražděný nesl jednu zprávu, kterou jej pachatel donutil naučit se zpaměti. První tři jsme samozřejmě nemohli zachytit a jsou navždy ztraceny.

Protože dopisy posílá po mrtvých, a rovněž vzhledem k jejich mystickému vznětu, soudím, že adresátem je Bůh.

Zločinec je patrně osoba nábožensky založená a zbožná, možná dokonce duchovní osoba. Cítí se osaměle, takže asi nemá rodinu. To zase ukazuje na kněze.

Záhadou stále zůstává modus operandi zločinů. Proč vrah pokaždé volí tak bizarní a bolestivé provedení? Proč pokaždé jiný způsob? Co udělá příště?“

„Žádné příště už nebude,“ prohlásil Durman rozhodně. „Prostě dám každému doručovateli policejní doprovod, a jakmile se sériák prozradí, strážník ho zatkne.“

„Podceňujete vrahovu inteligenci,“ usmál se smutně Alter. „Nemůžete listonoše hlídat věčně. V klidu si počká, a jakmile ochranu odvoláte, udeří znovu. Nebo přejde z doručovatelů na podobnou profesi – například veřejné posluhy. Nebo zaútočí v jiném městě...“

Mandelblut dojedl a šoural se opláchnout lžící.

Durman si náhle vzpomněl na vynález Wenzela Benzela a navrhl Alterovi, aby přístroj vyzkoušeli. Třeba jim mentální centrifuga pomůže odhalit pachatele. Detektiv souhlasil, a tak oba přátelé vyrazili na Židovský ostrov.

Benzel ve své boudě právě navlékal další vydlabané hříbě na dřevěnou figurínu a komisaře uvítal srdečně jako starého známého. Nápadem otestovat myslotoč při policejním pátrání byl nadšen a hned začal roztáčet pod kotlem parního stroje.

Alter byl levák, zatímco Durman pravák, nemohli tedy stroj používat současně. Jako první se na koně posadil Alter. Benzel nastavil otáčení na prokrvení pravé mozkové polokoule, tedy čelem proti směru hodinových ručiček, a posunul páku regulátoru.

Pára se opřela do pístu a myslotoč se s hrozivým skřípěním začal roztáčet kolem svislé osy. Najednou se však cosi pokazilo – celý myslotoč se roztrásl, z jeho útrob vyletovaly stržené šrouby a vylomená ozubená kola, parní stroj hrozivě syčel. Benzel zmateně pobíhal sem a tam, cloumal pákami, přestavoval šoupátka a otáčel ventily, leč marně, zkažený mechanismus už jeho povely neposlouchal.

Alter se zoufale pokoušel osvobodit, ale byl ke hříběti pevně přikurtován koženými řemeny.

Když už se zdálo, že všechno vyletí do povětří, všechny dřevěné koně se na svých tyčích naráz obrátily do protisměru a myslotoč se roztočil bláznivou rychlostí. Ve vzdušném víru, který tím způsobil, dílnou poletovaly nákrasy, chuchvalce prachu a lehčí kusy nářadí.

Detektiv Alter proměněný v rozmazanou skvrnu na ně křičel nesrozumitelné

útržky vět:

„Óm mani padmé húm – – – Kyrie eleison – – – Baruch ata Adonaj Elohejnu melech ha-olam – – – Sator arepo tenet opera rotas – – – Hospodine, pomiluj ny!!!“

Po několika minutách Benzela konečně napadlo uzavřít přívod páry. Jakmile se myslotoč zastavil, vrhli se k Alterovi. Ležel zhroucený na koníkoví, z nosu a uší mu tekla krev. Komisař mu v náprsní kapse nahmatl lahvičku s čichací solí, odšrouboval víčko a nastavil pod nos. Alter se vzápětí probрал z bezvědomí a vítězoslavně pravil:

„Zemřel jsem a byl znovuzrozen. Dosáhl jsem zároveň probuzení i osvícení. Tančil jsem s ďáblem v plamenech i s tisíci andělů na hrotu jehly.

Už vím, proč vraždí, jak vraždí, milý kolego. On totiž vyrábí světce!“

Po chvíli, když už seděli v bezpečí zaručeně neotáčivého hostince U Frndasů a na dubový stůl před nimi sklepník přinesl sklenice plzeňského ležáku s chutí tak silnou, že by se do ní dalo tesat, Alter komisaři vysvětlil svůj objev:

„Jakmile se myslotoč roztočil opačným směrem, krev mi odtekla z pravé mozkové hemisféry do levé a já upadl do náboženské extáze.

Tam jsem pochopil, že všechny vraždy jsou kopiemi smrti křesťanských světců – prvomučedníků, a to datem i metodou. Ale vezměme to pěkně popořádku.

První oběť zemřela 26. prosince, to je na svatého Štěpána. A jak zahynul svatý Štěpán? Ukamenovali ho Židé. A našeho listonoše zaživa zakopali pod dlažební kameny, po kterých chodili Židé z ghetta, takže ho vlastně také ukamenovali, i když samozřejmě nevědomky.

Druhá oběť zemřela 20. ledna, to jest na výročí mučednické smrti svatého Šebestiána, kterého prokláli šípy. Stejně jako našeho doručovatele, ukrytého v terči při sokolských šibřinkách.

Třetí oběť zemřela 22. ledna jako svatý Vincenc Zaragozský, zaživa upečený na železném roštu. Náš pošták rovněž.

A čtvrtá oběť zemřela 3. června čili na svatého Erazima...“

„...jemuž vytahovali střeva rumpálem, stejně jako hodinový stroj Staroměstského orloje čtvrtému listonoši,“ dodal Durman u vytržení. „Ano, všechno to sedí dokonale. Ale proč vrah opakuje mučednické smrti?“

„To je přeci zřejmé,“ usmál se Alter a odfoukl pěnu z dalšího džbánu. „Podle katolického dogmatu musí všichni lidé čekat na konec světa a poslední soud, kde se rozhodne, zdali si zaslouží nebe, nebo peklo. Jedinou výjimkou jsou světci, které andělé přenesou k Bohu protekčně ihned po jejich smrti.

Náš pachatel posílá dopisy Bohu a nechce čekat. Proto listonoše zabíjí způsobem, který se už jednou osvědčil, aby zaručil dodání bez zbytečných průtahů. Je to vlastně takové teologické rekomando.“

Durman se poklonil, až svůj maxmiliánský vous omočil v pivu. „Bezpochyby jste tu záhadu rozřešil. Blahopřeji vám, milý kolego, k vaší genialitě.“

Egon Alter chtěl ze skromnosti proti té chvále něco namítnout, ale nic ho nenapadlo, a tak raději pomlčel.

POHŘEB ZAŽIVA

Neradi se chlubíme, ale tajná smlouva mezi Francií a Rakouskem je naším mistrovským dílem. Pro Rakousko je směšně nevýhodná: pokud zvítězí nad Pruskem, bude povinno Francii odstoupit Benátsko. Jestliže porazí Itálii, nezíská nic. Oproti tomu Francie se zavazuje jen k neutralitě.

Rakouský císař František Josef I. ji však podepíše. Francouzský císař Napoleon III. jej totiž před sedmi lety osobně porazil v bitvě u Solferina a Habsburk si mu od té doby netroufne odporovat.

Rozumný muž a vlastenec na místě rakouského císaře by teď výměnou za Benátsko uzavřel s Itálií mír a všechny síly vrhl do boje s Pruskem. Po pravděpodobném vítězství by si z pruského území vzal zpět Slezsko, ztracené v minulých válkách, a Francii by z něj hodil kost Porýní.

František Josef ovšem uvažuje jinak. Kdyby se dobrovolně vzdal Benátska, ztratí tvář „navždy rozmnožitele říše“. Raději bude riskovat válku na dvou frontách a vinu za téměř jistou porážku může svést na neschopné generály.

(Komentář ORDO NOVI ORDINIS k francouzsko-rakouské smlouvě z 9. 6. 1866)

Odhalení vzorce vražd s Alterem oslavovali celou noc. V hostinci U Sedmi tučných krav, kde právě probíhal kamnářský bál, potkali Václava Kadeřávka, který před časem komisaři tak dobře opravil čoudící kamna. Po důrazném přemlouvání kamnář nechal ples plesem a připojil se k nim ve hře na pivní babu, s jediným pravidlem, že v každém lokálu, který po cestě spatřili, musel si každý dát jedno pivo.

Netrvalo dlouho a Kadeřávek spojil svůj příjemný, ač neškolený tenor s Alterovým hrdinským barytonem a Durmanovým mužným basbarytonem ku zpěvu pijáckých písní. Komisaři Kadeřávkův hlas něco připomínal, ale nemohl si vzpomenout, co přesně.

Zbytek večera komisaři zastřel mlžný závoj opojení, pamatoval si však, že se domů probojoval skrze úmorně dlouhou řadu hospod až za ranního kuropění.

U domovních vrat, právě když se pokoušel zasunout klíč do dírky, která se nepochopitelně, snad vinou ranního chladu smrštila, k němu přistoupil vyzábělý pán, leskle fialovým frakem i rychlými trhavými pohyby podobný brouku střevlíkovi.

Střevlík pozdravil, zakýval mu před očima zlatými hodinkami a uvedl jej do hypnotického spánku, v němž mu přikázal, aby ve tři hodiny odpoledne plul na lodičce u Karlova mostu.

Durman se v posteli probudil oblečený a úplně načichlý tabákovým dýmem i mastnou vůní uzenin. Byla neděle, všechny pražské zvony odbíjely poledne a ve stejném rytmu duněla i jeho hlava.

Počasí přálo milencům, a proto pozval Libušku na projíždku kolem Kampy. Když nastupovali do lodky, stala se zvláštní věc – přiletěl racek a klovl

Durmana do hlavy.

Vltava je něžně houpala ve svém náručí, v pozadí romanticky šuměl stříbrný hřeben Staroměstského jezu, lososi na ně z vody zvědavě vystrkovali tlamičky. Chvíli si povídali o všem možném, chvíli mlčeli a zamilovaně si hleděli do očí.

Odbila třetí hodina a komisař odvesloval ke Karlovu mostu, aby Libuše na stěně navigace pod Křižovnickým náměstím ukázal kamennou hlavu Bradáče, původně zasazenou do prvního oblouku Juditina mostu, když tu jej přepadla olověná únava.

Ve stejný okamžik se z Vltavy vynořila štíhlá ruka s pahýlem na místě prsteníku a za šos saka kriminalistu stáhla pod hladinu. Snažil se plavat a bojovat o život, ale nedokázal ani pohnout prstem a jenom ochromeně zíral, jak se dno lodky nad ním zmenšuje.

Libuška se právě dívala na Bradáče a všimla si, že se stalo neštěstí, až když Durman šplouchl do vody. Křičela o pomoc. Komisaře vylovili a oživovali, ale už bylo pozdě. Nedýchal a srdce mu netlouklo.

Tělo bylo studené a nehybné, ale komisař slyšel a nedovřenými víčky trochu i viděl všechno, co se kolem něj dělo.

Pohřeb ho tak dojal, že nebýt mrtvý, rozplakal by se.

Vrchní komisař Dederer jej ve smuteční řeči přirovnal ke Karlu Havlíčkovi Borovskému české kriminalistiky.

Žalem se potácející redaktor Neruda přednesl báseň ze své sbírky Hřbitovní kvítí:

*Mezi hroby dva se červi potkali.
„Odkud, bratře?“ – „Z lebky básníkovy.“
„Toť nám bratr, co tam viděl, poví.“
„Pouhý mozek – pranic krásného. –
Odkud ty?“ – „Já z lebky učencovy;
nezbylo i tu nic jasného.“*

*„Myslím, bratře, že ti géniové
jsou jak ona pod sklenicí svíce;
posvítí-li jiným se tmou brojícím,
nezbyde jí samé nic pak více.“*

Farář se ve svém kázání inspiroval 21. kapitolou evangelia podle Matouše: Ježíš měl hlad. Uviděl fíkovník a hledal sladké plody, jenže na fíkovníku rostlo jen listí. Ježíš ho proklel, aby nikdy víc nerodil ovoce. A fíkovník uschl.

Potom všech šest pozůstalých členů stolní společnosti Ctitelů stříbrné kočičky zapělo kočičkářskou hymnu, kanovníkem Oulem osobně transponovanou do mollové tóniny, díky čemuž nikdo nepostřehl její poněkud frivolní text.

Nakonec přistoupila k rakvi Libuška, hrůzně velkolepá v šatech svatebního střihu, ale ušitých z černého brokátu; bledá jako smrt, ozdobená trojicí smutečních šperků vybroušených z gagátu – diadémem na čele, náhrdelníkem kolem hrdla a náramkem na zápěstí. Políbila ho vášnivě, ztropila slzami a na prsa mu vložila kytici černých růží.

Řada policejních komisařů ve slavnostních uniformách tasila šavle a pak se nad ním zaklaplo víko rakve. Ještě uslyšel, jak na dřevo dopadají hroudy hlíny, a pak už byla jen tma a ticho...

Komisař netušil, že tam nahoře se zatím rozmísťují figurky na šachovnici dějin. Telegrafní dráty žhavila jedna diplomatická depeše za druhou. Řeky pečatního vosku tekly na obálky. Mocnáři a politici se zoufale snažili odhadnout, kdo v blížící se válce vyhraje. Velké ryby cítily tučnou kořist. Malé ryby věděly, že když se přidají ke špatnému hejnu, velké je sežerou. Francouzský císař Napoleon III. dal rakouskému císaři Františku Josefovi I. podepsat tajnou dohodu o podmínkách očekávané války proti Prusku jedovatým inkoustem.

Rakousko na spolkovém sněmu ve Frankfurtu prosadilo mobilizaci spolkového vojska proti Prusku, načež Prusko z Německého spolku vystoupilo.

Na stranu Rakouska se z velkých hráčů postavilo Sasko, Bavorsko, Bádensko, Württembersko, Hannoversko. Na stranu Pruska zase Itálie a Meklenbursko. Velká partie mohla začít.

Po týdnu samoty v podzemí komisař poprvé uslyšel nějaký šramot. Zvuky se blížily, rakev se zachvěla pod údery sekyry. Víko se rozskočilo a v zubatém otvoru vzplálo hvězdné nebe. A v jeho středu krásná tvář rámovaná vrkoči vlasů barvy zlata s nepatrnou příměsí mědi.

„Přišla jsem si pro tebe do podsvětí, Poldi,“ řekla Libuška a vlila mu do úst palčivě hořkou tekutinu ze špičaté lahvičky.

Srdce mu naskočilo, ledová krev se neochotně rozproudila žilami. Libuška ho vytáhla z hrobu a uložila na vlněnou houni, svlékla do naha a masírovala ztuhlé údy. Pak se svlékla také a zahřívala jej svým tělem.

Komisaři se rychle navracely síly. Jakmile se dokázal posadit, Libuška mu z košíku, který byla přinesla, podala lahev portského vína, ještě vlažného pečeného kohoutka a viržinko. Durman se občerstvil, oblékl a společně uklidili rozkopaný hrob.

Pak nasedli do kočáru, který na ně čekal za bránou olšanského hřbitova a odvezl je do klidně spící Prahy.

Cestou mu vysvětlila, že dnes večer jí na okénko zaťukal mechanický holoubek. K nožce měl přivázaný flakónek a krasopisně vykroužený vzkaz:

Durman není mrtvý, jen ochromený. Nikomu nic neříkej. Dej mu napít z lahvičky a on zase ožije. Ale pozor! Musí se skrývat, dokud neskončí válka.

A.

Komisař se rozhodl nebrat varování neznámého na lehkou váhu a dohodl se s Libuškou, že se schová v domě u Hedbávných, nejprve si však ze svého privátu v Liliové vyzvedne několik nezbytností, hlavně svůj revolver LeMat a velkokříž řádu Panny Marie z Guadalupe od císaře Max-Mex, jak mu přezdívali důvěrní přátelé.

A tak zatímco dívka čekala v kočáru na ulici, Durman se vplížil do plochého

domečku, který vyhlížel liduprázdně, avšak jakmile vystoupal po schodech do svého pokoje, popadly ho dvě silné paže a mrštily s ním surově na postel.

VĚROZVĚST ŽENSKÉ ROVNOPRÁVNOSTI

V pozadí veškerých dějin lidstva zuří nekonečná válka pyjarchátu s nadryarchátem.

(ORDO NOVI ORDINIS – Úvahy o historii a hysterii)

Pán ve spíži odřízl v průvanu zavěšenou šrůtku špeku a chvíli se s ní jen tak nasucho mazlil. Pak ji položil na papír a krájel na úhledné kostičky, ty napichoval na špičku nože, namáčel do sklenice plné medu a s rozkoší o to větší, že potlačovanou, špek pomalu žvýkal. Hadovitá hladkost sádla mísila se mu na jazyku s palčivou sladkostí medu v andělský chorál chuti.

A pak bylo najednou po všem. Z nebeské brány zbyl jen očouzený provázek a papír posetý promaštěnými čtverečky ve vzoru, který připomínal nějaké zašifrované poselství.

Pán papír zmačkal, ovázal provázkem, hodil do kamen a znalecky škytnul. Měl znamenitou náladu. Vše se mu dařilo. Služka se konečně uzdravila a navíc přišel na geniálně jednoduchý nápad, že k posílání dopisů Bohu vůbec nepotřebuje listonoše.

Vyzkoušel to především, čili 15. června, kdy po vzoru svatého Víta zaživa uvařil v kotli s olejem nějakého nádeníka, který nikomu nechyběl. V novinách o něm nepsali, policie ho nehledala, mrtvoly se zbavil snadno a přitom ještě udělal dobrý skutek polévkou pro chudé.

Dokonce si pohrával s nápadem využít k doručování dopisů i ženy. Koneckonců mučednic se dá v historii církve najít víc než dost. A už brzy, 20. července, bude mít smrtiny jeho oblíbená svatá Starosta, dcera lusitanského krále, kterou chtěl otec provdat za pohana, krále sicilského. Starosta prosila Boha, aby si pohana vzít nemusela, a Bůh její modlitby vyslyšel. Mohl to udělat různě. Například přivést manžela ke křesťanské víře, přenést Starostu na opačnou stranu země, nebo srazit otce bleskem. On však zvolil způsob, který Pán považoval za důkaz Jeho dokonale zvráceného smyslu pro humor: Bůh totiž zázrakem ozdobil tvář panny plnovousem, čímž o ni nápadník ztratil zájem a papá ji dal ukřižovat.

Pána napadlo, že opakování Starostiny smrti by mohl svěřit té Durmanově snoubence, jak ona se jen jmenuje? Aha, Libuše Hedbávná.

Také se připravuje na svatbu, to se hodí, a navíc tím potrestá toho protivného komisaře za jeho čmouchání. S ukřižováním nebudou potíže, jen musí vymyslet, jak dívce dodat vousy. Přilepit jí falešné se mu zdálo příliš laciné.

Snad by mohl nějakému tulákovi stáhnout vousatou kůži z lebky

a naroubovat ji slečně Hedbávné na tvář...

Ještě si to musí důkladně promyslet.

DÁVENÍ DAVU

Moc je jako lahev vína. Když ji mají všichni, nemá ji nikdo.

(ORDO NOVI ORDINIS – O vyvolávání démonokracie)

Komisař se chtěl prát, ale pak poznal, že útočníkem je jeho tyrolská posluhovačka.

„Co tady děláš, Heřmanko? Dnes je přece neděle!“ šeptal udiveně.

„Říkali, že jsi mrtvý, ale já jim nevěřila, a tak tu na tebe od středy čekám a mám už strašný, strašný hlad. Ha ha!“ zasmála se nahlas a rozepnula mu poklopec tak divoce, až utržené knoflíky létaly vzduchem.

„Hlavně diskrétně! Venku mešká moje snoubenka, nesmí nic slyšet,“ vysvětloval komisař a zacpal plavovlasé Valkýře nevymáchaná ústa hlubokým polibkem.

Reagovala ihned. Naskočila na něj svým tavicím tyglíkem pohlaví, sevřela mu boky mezi stehny a prudce se s ním převrátila na záda.

Těsně před výstřikem mu zespondu stiskla varlata a začala je v dlaních vši silou drtit jako dva vlašské ořechy. Ze slabin mu do celého těla vyšlehla řezavá bolest. Durman vytřeštil oči. Nemohl utéct, nemohl křičet, nemohl vůbec nic.

„Pusť mě, Heřmanko. Strašně to bolí. Au, au, au,“ chroptěl potichu.

„Takhle to děláme u nás v Alpách!“ jásala rujná árijka. „Říká se tomu denglování a uvidíš, že se ti to bude líbit!“

A skutečně, bolest se na svém vrcholu zazrcadlila v rozkoš a vzápětí ho zaplavilo dvojnásobné vyvrcholení.

Když se po chvíli vrátil do kočáru k Libušce se sbaleným kufříkem, měl kulky v jednom ohni, ale na tváři vědoucí úsměv.

Snoubenčiny rodiče komisařovo zmrtvýchvstání nadmíru překvapilo, ale když je požádal o úkryt s tím, že mu neznámí spiklenci usilují o život, neváhali ani vteřinu. Paní Hedbávná se hned rozběhla připravit mu do pokoje pro hosty čerstvé povlečení, zatímco otec Hedbávný otevřel lahev pravé Hüblový hradčanské hruškovice, kterou si schovával pro nějakou mimořádnou příležitost, a nalil všem do božihodových stopeček z broušeného křišťálu.

Připili si, jak jinak, na rychlé vítězství nad Prusy.

Navečer šla služka vyvenčit psa a vrátila se s novinou, že na nárožích se objevily nějaké vyhlášky a v ulicích se srocují davy.

Durman byl zvědavý, co se děje, takže si ze své soupravy inkognit nasadil černé brýle, nalepil falešný plnovous a v převlečení za slepce se vydal na obhlídku k Malostranskému náměstí.

A opravdu, celá Praha byla polepená válečnými manifesty Františka Josefa I., sepsanými bídnou úřednickou češtinou a tučným titulkem Mým Národům! Císař v něm obšírně a s trapnými obezličkami oznamoval to, co už všichni věděli.

Z celé vyhlášky byla nejzajímavější věta: „Tím stala se nevyhnutelná válka ta nejhorší, válka Němců s Němci.“

Shromáždění lidé ji také hned hlasitě komentovali:

„Válka Němců s Němci? Proč teda odvedli na vojnu mýho Lojzika? Dyť von neumí německy ani mlčet.“

„Nebojte, pani. Voni si páni ve Vídni na nás Čechy zase vzpomenou, až budou potřebovat peníze.“

„Ať si to Vilda s Frantopepou mezi sebou vyříděj sami. Já je taky nezvu, dyž chci dát starý přesdržkovou.“

Dav začal bublat a houstnout jako krupicová kaše přivedená k bodu varu. Přímo před komisaře se nasunula macatá selka v plzeňském kroji. Alter by ji lakonicky popsal: „Stála přede mnou i za mnou.“

Měla na sobě zvonovitou sukni naditou spodničkami z mezulánu masové barvy, hedvábný květovaný fěrtoch, vyšívané pleny, šněrovací živůtek a na hlavě bílý čepce se širokými křídly, trčícími do stran.

Tlačence je přitlačila k sobě a Durmanův pyj přes všechny vrstvy látky mezi nimi zapadl přesně do žlábků mezi půlkami selčiny rozložené zadnice. Plzeňka se ho snažila odstrčit, tím více ho však dráždila a komisař s hrůzou cítil, jak se jeho úd nalévá krví.

Snažil se myslet na jiné věci – z paměti vypočítal objem válce o průměru dvou a výšce deseti palců, představoval si pruského kancléře Bismarcka při požívání kyselého sledě, ale všechno marno. Selka ho už kýty neodstrkovala, nýbrž rytmicky třela. Pak mu ho poslepu vytáhla z kalhot, znalecky potěžkala moudí, vyhrnula si všechny cibulovité vrstvy spodniček, postavila se na špičky a zavěsila se na něj jako klobouk na železný věšák.

Komisař nikdy nic podobného nezažil. Bylo to milování bez vůle a bez vášně, jako když se opylují květy. Nedívali se na sebe, ani spolu nemluvili. Rytmus jim určovalo vlnění zástupů, sliznice k sobě přirážely a zase ustupovaly se samozřejmostí vln u břehu. Durman měl pocit, že s davem splývá v jednu kolektivní bytost, bylo to zvířecky hnusné i pravěce vzrušující a také maličko mystické.

Selka počala prudce dýchat a zrychlila tempo, až jí křídla na čepci mávala, ale vyvrcholení stále nepřicházelo.

Komisař ze zkušenosti věděl, že některé ženy k dosažení orgasmu potřebují startovní bolest. Nemohl odmítnout pomoc dáme v nesnázích, a proto jí do masitého, zdravě opáleného boltce zašeptal: „Je libo přiškrtit hrdlo, nebo snad zkroutit ruku?“

Nadechla se a zvolala: „Oboje!“

A jako by se v tom výkřiku zacyklila, opakovala jej stále hlasitěji: „Oboje! Oboje! Oboje!“

Komisař tedy Plzeňku střídavě rdousil a kroutil, z pilnosti občas ještě přidal „ohníček“ rozdělávaný třením paže oběma rukama ve vzájemně opačném směru, zatímco ona křičela své „Oboje!“ na celé kolo.

Vyvrcholení dav doslova elektrizovalo. Vstřebal milostnou extázi a přetavil ji do vlasteneckého zápalu. Ještě před chvílí samí kverulanti, vzpurníci a mrmlalové nyní nadšeně skandovali společně se selkou: „Do boje! Do boje!“

Do boje!!!“

Shromáždění vyplázlo zařaté pěsti a hrozilo k severozápadu tak urputně, že se tím směrem začal zvedat vítr.

Vyprázdňený komisař nasadil všechny síly, aby se vydrolil z houfu dřívě, než začnou zpívat. Zoufale se potřeboval nadýchat čerstvého a hlavně liduprázdného vzduchu. Svižným krokem vyrazil nazdařbůh kolem Valdštejnského paláce, podél Bruských kasáren a pak vzhůru ku Hradu.

Jakmile vystoupal do ohbí Chotkovy serpentiny, opřel se hlavou o mechem obrostlý balvan, zasazený do svahu při ústí Jeleního příkopu, a chladil zpoceně čelo o jeho drsnost. Když si trochu odpočinul, všiml si, že je tu cosi vytesáno. Poodstoupil a zkoušel se dívat pod různými úhly, jenže reliéf byl časem vyhlazen téměř do neviditelná.

Až když slunce začalo zapadat, kosé večerní světlo obtáhlo mělké linie tuší stínů a on náhle v kameni rozeznal rozkřídlenou dvouhlavou orlici, nesoucí na prsou dvouocasého lva ve skoku.

V mysli mu zablikala vzpomínka na tajemný vzkaz, doručený automatonem: „Mezi Psem a Vlkem, na začátku Raka, na konci Jelena, u Lva v Orlovi!“ Konečně dopis rozluštil: má přijít těsně před svítáním dne 21. června ke kamennému znaku na konci Jeleního příkopu.

Zaplať Pánbůh, o jednu záhadu méně.

Po návratu ho Libuška v podobě slepce nechtěla pustit do domu, a když se odhalil, přísně mu vyhubovala a musel na svou čest kriminalisty slíbit, že už nebude vycházet mezi lidi.

A tak celé dlouhé dny smutně posedával na dvoře, cvičil se ve střelbě a kouření doutníků, zatímco venku se dějiny daly z pochodu do běhu.

Na Státní nádraží přijel první vlak plný raněných saských vojáků.

Libušce začaly předčasné prázdniny, neboť armáda obsadila všechny pražské školy a proměnila je v lazarety. Dívka však nezhálela, vyházela ze dvora staré harampádí a půdu na jeho místě zryla. Do záhonů zasela mrkev, vodnici a zelí, jež se chystala vlastnonožně našlapat do škopíku, v rohu zasadila pravý malínský křen. Protože zahrádku ze všech stran stínil dům, přivedla sem sluneční světlo pomocí soustavy zrcadel upevněné na střeše.

Večer nalapala můry přilákané září lampy a stříbřitým prachem z jejich křídel si natřela oční víčka, aby pro něj byla krásnější.

V hotelu U Zlatého anděla se ubytoval důležitý spojenec Rakouska, saský král Jan I. s celou rodinou, a Itálie vyhlásila Rakousku válku.

Ve středu 20. června pro jistotu ani nešel spát a procházel se až do tmy po Libuščině zahrádce. O půl třetí hodiny po půlnoci se opatrně vykradl z domu Hedbávných a po několika minutách rázné chůze došel do zákrutu Chotkovy serpentiny. Nahmatal balvan se znakem a bříšky prstů hladil praskliny na jeho povrchu, i když někde v nich bezpochyby číhal jeho osobní démon Krucáb.

Komisař tiše čekal. Po chvíli se zdálo, že hvězdy pohasínají, ale ve skutečnosti kolem nich bledla noc.

Ozvalo se jemné zaharašení, pod znakem lva na orlu se rozsvítila tenká spára

a skála se otevřela.

Ve čtverhranném otvoru spatřil stát vedle sebe krysu a havrana. Krysa panáčkovala a v předních tlapkách držela hořící svíčku. Havran si zobákem pročistil peří a krákoravým hlasem řekl:

„Račte jít dál, komisaři Durmane.“

Tak šel.

DĚJINY NA DRAKA

Naši existenci nelze utajit. Lze ji však zbeletrizovat.

(Aforismy ORDO NOVI ORDINIS)

Vstup do podzemí byl tak úzký, že se o jeho hrany do krvava odřel. A za ním chodba tak nízká, že se musel potupně spustit na všechny čtyři.

Naštěstí po chvíli dorazili k vozíku. Durman si lehl na plošinku, krysa zavřela svíčku do lucerny a připřáhla se k oji, havran vyskočil na kozlík a potom dlouho ujížděli temnotou.

Chodba nakonec vyústila do okrouhlého sálu osvětleného řadou svící planoucích mezi sklíčky křišťálového lustru. Strop tu byl znatelně vyšší než v chodbě, takže se komisař mohl posadit. Hlavou sice neustále narážel do kamenných výhonků pozdně gotické klenby ve tvaru vzájemně propletených listů kapradí, ale bylo to pořád lepší nežli rýt bradou v zemi.

Krysa mu přinesla na tácku skleničku vína. Havran se uvelebil na bidýlku a spustil:

„Pozvala jsem vás proto, že... kam se to díváte?“

Durman ptákově odvětil s úsměvem: „Přímo na tebe, můj okřídlený příteli.“

„Já nejsem ten havran, vy idiote,“ zakrákal havran dotčeně. „Všechna ta zvířata zde ovládám na dálku svou myslí, protože sama se nemohu hýbat ani mluvit. Sedím přímo před vámi.“

Komisař těkal očima po místnosti a konečně si všiml maličkého trůnu, ozdobně vyřezaného ze slonové kosti, na němž seděla ženička vysoká sotva pět palců. Její vznešená róba z hedvábí, aksamitu a zlatohlavu se třpytila ve světle voskovic, obličej však zůstával skrytý ve tmě.

Opatrně vyhákl lustr ze stropu a posvětil si na něj, vzápětí však překvapením ucuknul a sálem se divoce roztančily stíny.

Bytůstce na trůnu totiž místo hlavy vyrůstala růžice řapíkatých listů, v ní dva fialové kvítky napodobovaly oči a z rukávů jí čouhaly kořínky rozvětvené po způsobu prstů.

„Ano, jsem rostlina, přesněji řečeno pokrín. Jmenuji se Alrunette a bydlím tu od těch dob, co jsem císaři Rudolfovi II. nosila štěstí coby jeho osobní mandragora,“ pravila havraním hlasem.

Komisař se přinutil ke klidu a pověsil lustr zpět na strop. Koneckonců zažil už i podivnější věci.

„To ale vypadáte báječně, nehádal bych vám ani dvě staletí,“ složil rostlině poklonu.

„I vy lichotníku! Prozradila bych vám, že jsem se vysemenila roku 1584, ale nikdy se neptejte dámy, jak je mladá... My mandragory jsme dlouhověké a rády radíme lidem. Například Strom poznání dobra i zla v Ráji nebyla žádná jablono, ale mandragora. A moje prababička pomáhala Ráchel, aby otěhotněla s Jákobem. Můžete si o tom přečíst ve třicáté kapitole knihy Genesis.“

„Promiňte, ale nejde mi na rozum, jak může mít rostlina rozum,“ řekl Durman.

Alrunette pokrčila havranova ramena: „To chápu. Většina rostlin vskutku

mnoho inteligence nepobrala, vlastně jsou úplně hloupoučké, s výjimkou nás mandragor a potom vlašských ořešáků. U nich však nemyslí stromy, nýbrž plody, tedy ořechy, které se nepodobají lidskému mozku jen tak pro nic za nic. Vlašské ořechy jsou chytré, jenomže dlouho nevydrží a většinou opadají dříve, než stačí zmoudřet.“

Komisař se napil vína a rozhodl se jít přímo k věci:

„Proč jste mě sem vlastně pozvala, drahá Alrunette?“

„Ach vy netrpěliví lidé. Tušíte vůbec, komisaři, jak obtížné je pro mne s vámi mluvit? My rostliny jsme mnohem pomalejší, den a noc pro nás znamená to, co pro živočicha nádech a výdech. Ale za ta staletí jsem si už odnezvykla.“

Komisař zdvořile čekal, až bude mandragora pokračovat, a když se dlouho nic nedělo, drobátko si zdříml. Probudilo ho další krákání havrana:

„Zamotal jste se do dlouhého a složitého příběhu. Abyste pochopil souvislosti, musím začít hluboko v minulosti.“

Poté co král český a císař Svaté říše římské Karel IV. na podzim 1350 málem zahynul při obřadu scelení Kopí osudu, založil dvě tajné společnosti – Ordo Gaudii, řád Radosti, a Ordo Doloris, řád Bolesti – a svěřil je v dědictví svým dvěma nejstarším synům, Václava IV. stanovil velmistrem prvního a Zikmunda druhého.

Řády měly pěstovat vzájemné protiklady, jako jsou světlo a tma, muž a žena, dobro a zlo, neboť Karel chtěl, nikoliv aby jedno přemohlo druhé, ale aby se oba základní principy vesmíru rozvíjely ve vzájemné rovnováze.

Oba synové však zklamali. Václavovi příliš zachutnalo víno a Zikmundovi zase moc. Řády mezi sebou začaly bojovat o vládu nad světem.

Ordo Gaudii měl původně ve znaku sluneční kříž ankh, jeho význam však byl zapomenut a jen podle vnější podobnosti se proměnil nejprve v kladivo zavěšené pod obručí a nakonec v točenici s ledňáčkem na uzlu. Řád sídlil v kapli Božího těla na Dobytčím trhu, poslední zmínky o něm pocházejí z 15. století.

Ordo Doloris obdržel znak hada Eurobora požírajícího vlastní ocas. Z něj se časem stal drak, který sám sebe škrtí ocasem (vím, právě takový prsten jste našel v zastavárně u starého Mandelbluta, ztratil jej desátý Velmistr při svém zbabělém úprku z Prahy). Název se změnil na Ordo equestris Draconis, pak Societas Draconistrarum a dnes se řád nazývá Ordo Novi Ordinis.

A teď si přečtěte tento dokument...“

Přihopkala krysa a podala komisaři lístek papíru. Pravidelnými tahy automatonu tu bylo napsáno:

Seznam Velmistřů O. N. O.:

1. Zikmund Lucemburský (1378-1437)
2. Gilles de Rais (1437-1440)
3. Oswald von Wolkenstein (1440-1445)
4. Vlad III. Dracula (1445-1476)
5. Rodrigo Borgia (1476-1503)
6. Cesare Borgia (1503-1507)
7. Martin Luther (1507-1546)
8. John Dee (1546-1609)

9. Erzsébet Nádasdyová (1609-1614)
10. Fridrich Falcký (1614-1632)
11. Albrecht z Valdštejna (1632-1634)
12. Jan Amos Komenský (1634-1670)
13. Christopher Wren (1670-1723)
14. Jakub František Stuart (1723-1766)
15. Donatien de Sade (1766-1777)
16. Giuseppe Balsamo (1777-1789)
17. Maximilien de Robespierre (1789-1794)
18. Napoleon I. Bonaparte (1794-1815)
19. Nathan Mayer Rothschild (1815-1836)
20. Salomon Mayer Rothschild (1836-1855)
21. Karel Marx (od 1855)

„Groteskní směsice,“ podotkl Durman. „Válečníci, vrahové, myslitelé, mágové, bankéři, revolucionáři...“

„Mohli bychom se tu hodiny bavit o tom, proč a jak se Karlova ušlechtilá vize zvrhla v asfaltové jezero spiknutí. Pro vás však bude užitečnější vědět, že O. N. O. baží po vaší neexistenci.“

Vaše sudičky zjevně investovaly více do štěstí nežli do rozumu, neboť jste přežil již tři atentáty – nejprve se vás pokusili ve spaní podříznout dírou v okně, pak udusit kamny dštíci jedovaté plyny a nakonec utopit při projíždce se snoubenkou. Když proti vám neváhali nasadit dokonce ani experimentální ponornou pramici Královského pruského námořnictva, bylo jasné, že neustanou, dokud si nebudou jistí, že jste mrtev. Proto jsem vyslala racka klovnout vás zobákem napuštěným krví ryby čtverzubce. Ta je smrtelně jedovatá, v menší dávce však pouze zpomalí tělesné pochody natolik, že tělo vyhlíží jako mrtvé. A v pravý čas jsem slečně Hedbávné doručila protijed. Dokud bude O. N. O. věřit, že jste vymýcen, zůstanete v bezpečí.“

„Ale proč mě chtějí zabít?“ zeptal se komisař udiveně. „Vždyť jsem do dneška o žádném řádu neměl ani potuchy.“

„Protože jste nevědomky překazil jejich temné rejdy. Pražská buňka řádu má tři členy: váš dobrý přítel Adalbert Hnuy je vůdce. Jeho milenec Hellmut Neiebsa, ten, co se podobá brouku střevlíkovi, dovede uspat, koho si zamane, magnetickým spánkem. Dále Aurora Rümelinová, chameleoní žena, která v převleku za muže vystudovala Tereziánskou vojenskou akademii, té jste ustřelil prsteník. A čtvrtým byl Hugo Luftstein, liliput a šílený vědec, toho jste zabil na nádraží, skrytého ve fotografické figuríně.“

Hnuy hraje trojí hru. Své pravé poslání zasvěcence řádu O. N. O. skrývá pod maskou pruského špiona a tu pod další maskou svědomitého rakouského úředníka.

Až skončí válka, Hnuy, Neiebsa i Rümelinová zmizí z Prahy, potom můžete bez obav vyjít z úkrytu a vrátit se do života. Do té doby však musí všichni věřit, že jste mrtvý, jinak vám nepomůže ani moje něžná péče.“

Pojednou odkudsi shora zaznělo dunění. Celá místnost se rozechvěla, ze stropu začal padat jemný písek. Krysa vypískla zděšením a havran v panice mlátil křídly o bidýlko, ale mandragora během okamžiku své sluhy znovu telepaticky zotročila a obě zvířata se přestala bát.

POSLEDNÍ VEŘEJNÁ POPRAVA

Ráno 21. června 1866 se Benedek zamkl v koupelně. Dva rovnoběžné válce mandlu na ždímání prádla mu opět připomněly stydké pysky. Rozepřel válce špalíkem, kluzce je namydlil, do mezery vsunul pohlavní úd a jal se točit klikou střídavě tam a zpět. Jakmile byl v nejlepším, počala na zamčené dveře bouchat paní Benedeková: „Ludvíku, začala válka!“ – V ten okamžik Benedek došel vyvrcholení, škubl sebou, špalík vyklouzl a válce mu secvakly pod žaludem. Výtrysk semene ve slepé uličce se odrazil zpět do varlat. Strašlivá bolest i slast se vzájemně provázaly. Ode dneška už nebude schopen prožít jedno bez druhého.

(Zpráva ORDO NOVI ORDINIS o sledování vrchního velitele rakouské Severní armády, polního zbrojmistra Ludvíka Benedeka)

Hrozivé otřesy po chvíli ustaly.

„Žádný strach, komisaři, to jenom na Hradě hromburáceli z hrubých děl,“ uklidňovala Durmana mandragora havraním hlasem. „Patrně v Praze vítají spojence, saské vojsko.“

Komisař si vytřel písek z očí a požádal o trochu vody. Krysa mu ji ihned přinesla, leč sklenice byla tak malá, že na vyschlém jazyku neucítil žádnou úlevu.

„Nevadí, když vezmu lázeň?“ ptala se mandragora. „Nechci-li uschnout, musím se třikrát denně vykoupat v růžovém víně a ve vlažném mléce.“

Pokynul na souhlas a se zaujetím sledoval, jak ji krysa svléká ze šatiček, ukládá do jaspisového poháru, sloužícího namísto vany, a polévá konvicí. Nahý kořen mandragory skutečně připomínal ženské tělo, podobně jako složené obličejy na Arcimboldových obrazech.

Havran začal blaženě vzdychat.

Durman si uvědomil, že zírat na dámu v nedbalkách, třebaže se jedná o rostlinu, je neomalené, a proto se znovu rozhlédl po místnosti. Zrak mu padl na portrét vousatého muže ve starobylém úboru s krajkovým okružím kolem krku. V levici opíral o odulý dolní ret číši, vytvořenou ze stříbrem okované lastury hlavonožce jménem Nautilus pompilius, zatímco v pravici svíral konvicí ze skla prozářeného zatavenými šupinkami zlata, plnou vína. Na hlavě měl prostý sametový biret a pod krkem medailon černého orla s bílým lvem na prsou, zavěšený na zlatém řetězu.

„Lev v orlovi,“ vzpomněl si nahlas, „úplně jako na té skále v Jelením příkopu.“

„To je znak krále českého v hodnosti císaře Svaté říše římské,“ vysvětlovala Alrunette. „Můj bývalý pán Rudolf II. jej na obraze opakuje symbolickou pózou: sám sobě nalévá, sám od sebe pije. Čeští králové totiž zastávali dědičný

úřad nejvyššího číšníka u dvora římského císaře.

Trvale spojit český královský a římský císařský titul usiloval už král železný a zlatý Přemysl Otakar II., ale uspěl až Karel IV. Dokud jste se toho plánu drželi, byl český stát velmocí. Jenže pak vám jej ukradl rod Habsburků a od té doby jste vy Češi zlíputili. Rozlohou i povahou,“ trpce si povzdechla mandragora. „Národ, který se nesnaží o víc, než jen být, se odsoudil k zániku.“

Komisař považoval za vhodné změnit téma hovoru. „Odkud vlastně berete ty mechanické figurky?“ plácl první, co ho napadlo.

„Automatony tu vyrábím sama, z nudy a starých přístrojů po Rudolfovi. Jsou užitečné všude tam, kam zvířata nemohou.“

S poslední otázkou dlouho váhal, ale položit ji musel.

„Vy znáte sériového vraha, po němž pátrám?“

„Ano.“

(Dlouhé napjaté ticho...)

„Kdo je to?“

„Neřeknu, protože vy už to dávno víte,“ uřála rázně rozhovor.

Durman vycítil příležitost nepromeškat správný čas k odchodu.

Upřímně poděkoval za radu i pomoc a na rozloučenou Alrunette potřásl kořínkem.

„Žijte blaženě a snad jsem vás nenudila. To víte, my rostliny se občas vyjadřujeme příliš květnatě...“ zněla mandragořina poslední slova.

Komisař se vysoukal na vozík, havran práskl do krysy a zanedlouho už stál, znovu do krvava odřený, na dně Jeleního příkopu.

Z omšelého balvanu na něj přísně zírali dvouocasý lev s dvouhlavou orlicí. Obě heraldické obludy se k sobě svou zdvojeností báječně hodily. Autarkický detektiv Egon Alter by k tomu určitě poznamenal něco v tom smyslu, že znaky symbolicky vyjadřují, kterak Němci naplňují Římskou říši rozumem, zatímco Češi láskou. A že kdyby ten lev orlici obskákal, určitě by se jim narodila chobotnice.

Ze zamyšlení jej vytrhla rota pěšáků v jasně modrých stejnokrojích s červeným lemováním, právě pochodující okolo. Vojáci se spolu hlasitě německy bavili a Durman se lekl, že už Prahu obsazují Prusové, pak ale podle přízvuku poznal spřátelené Sasíky.

Celé město bylo na nohou. Po ulicích se chaoticky přelévala hejna čumilů, dámy z lepších kruhů házely exotickým vojákům pomeranče a cigára, jež tito chytali s opičí obratností.

Saská pěchota u Pražanů příliš obdivu nevzbudila, ale všichni se shodli, že jako předkrm pro pruské kanony bude dobrá ažaž. Lepší dojem udělali statní jezdci v chrpově modrých, bíle lemovaných uniformách, hlavy pokryté vysokými přílbami s hřebeny.

Nežli se skrze davy protlačil zpět na Jánský vršek, bylo už po obědě a komisaři řádně vyhládlo. V domě panoval zmatek, takže si jeho zmizení nikdo nevšiml. Celá rodina Hedbávných se chystala k výletu na Židovské pece, kde se měla konat veřejná poprava číšníka a tuplovaného vraha Václava Fialy.

Durman se moudře rozhodl zůstat doma. Popravy jej nudily svou předvídatelností, navíc hrozilo, že potká některého ze svých kolegů.

Jakmile kočár s Hedbávnými oddrkotal po kočičích hlavách Umrličí uličky, komisař si udělal pohodlí v měkce čalouněném křesle svého budoucího tchána a nalil si z jeho štědrých zásob koňak tak starý, že by si mu ani nedovolil tykat.

Náhle se jej zmocnil podivný neklid. Šel tedy do spíže a uřízl si na prst silný plátek znamenité pražské šunky, která tu visela na provaze velebná jako zvon mezi krápníky salámů, ale ani tak se neklidu nezbavil. Odklopil tedy víko své detektivní soupravy inkognit, chvíli přemýšlel a pak radostně luskl prsty. No ovšem: když na Židovské pece, tak stylově!

Svižně se převlékl za starého chasidského rabína, na hlavu nasadil chlupatému mlýnskému kolu podobný klobouk štrajmel z liščích ohonů, do kapsy kaftanu zastrčil čerstvě oloupanou cibuli a šouravým krokem mudrce se vydal k Nové bráně.

Zdálo se, že se na popraviště stěhuje půl Prahy. Jednotlivci pěší i na vozech se směrem k východu slévali v zástupy, zástupy v lidoteče a lidoteče v chapadla nestvůrné chobotnice.

Nežli se dobelhal do cíle, poprava už málem skončila. Fiala dostal poslední pomazání, měl poslední přání přičichnout si k čerstvě uříznuté růži, kat Pippiger mu kolem krku utáhl oprátku a zatáhl za páku propadliště. Odsouzenec si zatančil ve vzduchu a bylo po všem.

Tělo odřízli a naložili na káru.

Jenomže pak se všech šedesát tisíc očí chtivě upřelo na zbytek provazu, houpající se ve vánku pod šibenicí.

Každý ví, že provaz z oběšence nosí štěstí. A to se náramně hodí, zvláště když co nevidět vypukne válka.

Dav zešílel a začal se sám se sebou rvát.

Komisař se snažil zorientovat, ale kolem se dělo příliš mnoho věcí najednou. Kamkoliv se podíval, obraz se ihned rozdrobil do nesčetných buněk výjevů, jež se odmítaly spojit do společného organismu:

...tady nějaký hubený učedník škrtí dva chlapy k sobě, každou rukou za jedno hrdlo...

...jinde zase mistr švec bližnímu svému cpe do papuly vlastní prošedivělou bradku...

...vedle zápasí dva nádeníci, první druhému palci zatlačuje oči dovnitř, kdežto druhý prvnímu je vyloupává z lebky ven...

...tam se řezník v kostkované blůze snaží nafackovat lůze, nemá se však kde rozpřáhnouti, a tak se jen tak divně kroutí...

...a tak dále.

Tlačence kolem oběšencova provazu se zhustila a roztočila jako vír nad výlevkou. Nešťastníci nasátí do jeho středu se nemohli nadechnout a pod tlakem lidských mas valících se ze všech stran jim začaly praskat kosti. Oběšencův provaz každou chvíli držel někdo jiný, ale štěstí nepřinesl nikomu; každého, kdo se ho dotkl, ostatní ušlapali.

Komisař konečně našel pohledem Libušku i její rodiče. Stáli jen asi sedm sáhů od něj, ale stejně tak mohli být na Měsíci – nával je od Durmana odděloval měkce i neprostopupně zároveň, jako močál. Hlavy jim vyčnívaly ze zástupu,

snad si stoupli na nějakou bedničku nebo na ušlapané tělo. Všichni tři se pevně objímali a zatím odolávali jako bárka na rozbouřeném moři, ale zdálo se, že vlny davu je každou chvíli uchvátí.

Zoufale se rozhlédl a nedaleko odtud uviděl rodinný kočár. Oba koníci, valaši Spytibor a Zbyhoň, jak je podle svých oblíbených hrdinů z Rukopisu královédvorského pojmenovala Libuška ještě jako malá holčička, se klidně pásli. Prohrabal se v kufru mezi zadními koly a vedle rozličných krámů tu našel kotouč lana a plechovku kolomazi.

Přijel s kočárem co nejbližší Hedbávným. Strhnul si falešné pejzy, zahodil štrajmel a vylezl na střechu kočáru, kde mával a překřikoval bzučení davu tak dlouho, dokud si ho snoubenka nevšimla.

Uvázal plechovku na konec lana, roztočil a hodil. Libušce se ji podařilo chytit. Komisař jim pantomimicky naznačil, aby se potřeli kolomazí po celém těle a drželi se lana. Druhý konec pak přivázal ke kočáru a pomalu se rozjel. Hedbávní s pomocí kolomazi a tažení lanem hladce proklouzli davem jako střevní čípek zácpou.

A tak se nakonec všichni šťastně vrátili domů. Jen Libuška plakala, že v té motanici ztratila dárek od Poldiho, starožitný dračí prsten. A otec Hedbávný se po dnešním hrozném zážitku choval divně, chvíli byl zádumčivý, pak zase nepřírozně rozverný.

Ztracený prsten Durman našel přilepený blátem ke Zbyhoňovu kopytu, když večer ve stáji čistil koně. Ale mistr puškař v noci dostal záchvat zuřivosti, holýma rukama vylomil pancéřové dveře do zbrojnice, střílel z okna na hvězdy tak dlouho, dokud mu nedošly náboje, a ráno ho museli odvézt do ústavu pro choromyslné v Kateřinkách, kde mu ihned nasadili skotské stříky a svěrací kazajku.

ÚŘEDNÍ ÚTĚK

Naši agenti obloudili pruského kancléře Bismarcka, že je vyvolenou šelmou podle 13. kapitoly Zjevení svatého Jana. Že mu drak řádu O. N. O. dá svou sílu i trůn i velikou moc (verš 2), aby zvítězil nad svatými, vládl nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou (verš 7) a poklekl před ním všichni obyvatelé země (verš 8). Nejprve však musí mít 7 hlav a na nich 10 korun (verš 1). 7 hlav je 7 kurfiřtství Svaté říše římské, jak provždy ustanovil císař Karel IV. ve Zlaté bule. A koruny jsou: 1. Římská císařská, 2. Rakouská císařská, 3. Železná lombardská, 4. Burgundská, 5. Svatováclavská česká, 6. Pruská, 7. Saská, 8. Bavorská, 9. Württemberská a 10. Hannoverská. Z toho má Bismarck v Berlíně jen 6. korunu, 1. až 4. jsou ve Vídni, 5. v Praze, 7. v Drážďanech, 8. v Mnichově, 9. ve Štutgartu a 10. v Hannoveru. Stačí však porazit Rakousko s jeho spojenci a všech devět zbylých korun mu spadne do klína...

(ORDO NOVI ORDINIS – Prusko-rakouská válka opravdu)

Nyní, když Durman věděl, že prsten je odznakem Velmistra tajného řádu O. N. O., ho už Libuše nevrátil, měl totiž zvláštní předtuchu, že se bude k něčemu hodit. Očistil draka od bláta, opatrně mu narovnal ohnutý ocas. Rozpáral si růžek vesty a postříbřený zlatý kroužek do něj pečlivě zašil.

Následující dny vůbec nevycházel z domu a trávil chvíle tichého štěstí se svou snoubenkou.

V sobotu českou hranici překročily tři pruské armády a nikým neobtěžovány táhly dál do vnitrozemí.

Na 24. června připadla poslední neděle v měsíci a s ní i tradiční zasedání stolní společnosti Ctitelů stříbrné kočičky U Roztrženého hada v Celetné ulici. Komisař minulé čtyři schůzky zmeškal, neboť dlel v Mexiku, a v zájmu své bezpečnosti se nemohl objevit ani na té dnešní. Jenže se mu po kumpánech tolik stýskalo, že nakonec přišel do hostince převlečen za uherského grófa a posadil se hned vedle stolu Kočičkářů, aby s nimi alespoň dýchal společný vzduch.

Dnes dorazili všichni: kanovník Oul, lékárník Kostkan, baron Slannina, setník Hruš, parní velkouzenář Loskot i tajný rada Čtvrtpán. Jen jeho židli ponechali neobsazenou a přikryli ji smuteční černou dečkou s ozdobně vyšitým jménem Leopold Durman.

Přátelé nejprve vzpomínali na chutný kar po komisařově pohřbu, a pak se předháněli, kdo si vzpomene na nejzábavnější historku z nebožtíkova života. Jak účet zarůstal čárkami, jazyky se rozvazovaly a Durman si nakonec vyslechl i tajemství, jež mu mělo zůstat navždy skryto: té vlahé noci na jaře roku 1843, kdy francouzská artistka Stříbrná kočička hostila ve svém lůnu sedm pražských měšťanů, počala syna. Příštího roku se vrátila a kojence jim předala. Chlapečka se ujali manželé Durmanovi, kteří sami mít děti nemohli, a dali mu jméno Leopold.

Když komisaři došlo, že jeho rodiče nejsou ti, za něž je od dětství považoval, nýbrž provazochodkyně pochybné pověsti a jeden z Kočičkářů, vůbec nevěděl, co si má myslet. Nebyl z té zprávy veselý ani smutný, nerozčílila ho ani neuklidnila, vlastně se tím nic nezměnilo.

Až na to, že dostal hrozný hlad.

Sklepník mu prozradil, že jim ve sklepě už tři dny leží v láku až z Beskyd přivezený mladý medvěd a právě teď bude tak akorát. Komisař si tedy objednal nejlepší kousek, medvědí tlapu smaženou na medvědí česneku jen tak, bez přílohy. Maso bylo šťavnaté a jemné, mělo temně hnědou barvu a lesním medem nasládlou, lehce štiplavou chuť.

Komisař nepamatoval, že by někdy jedl něco tak znamenitého.

Kanovník Oul u vedlejšího stolu zatím z kufříčku potaženého koží vytáhl svoji vyřezávanou pěnovku a nacpal ji temným latakijským tabákem. Durmanovo cvičené oko si na medově zlatém povrchu mořské pěny povšimlo pětice nehezkých skvrn tmavější barvy. To mu připomnělo slova profesionálního nakuřovače Miliducha Rozšlapila, že skvrny na dýmkách vznikají při rychlém kouření z pohnutí mysli.

Jenomže právě v tu chvíli se mu začal odlepovat falešný maďarský knír, takže si dal poslední pivo, zaplatil a šel spát.

V pondělí dorazila do Prahy zpráva o slavném a zbytečném vítězství rakouské Jižní armády nad Italy u Custozzy. Všude se jásalo a oslavovalo, kapely do omrzení vyhrávaly Radeckého pochod a Haydnovu císařskou hymnu, v hospodách tekla pěnivý mok proudem amazonským.

Nálada vystoupila do takových výšin, že když četníci přivezli vlakem první čtyři pruské zajatce, kolemjdoucí je zatáhli do nádražní restaurace, a tam nepřátele častovali cigáry, rumem a burty s cibulí tak štědře, až jako žoky nacpaní Prajzové prosili o smilování.

Ve čtvrtek ráno Národní listy otiskly telegram vrchního velitele Benedeka, chlubicího se porážkou Prusů. Všeobecná euforie dosáhla vrcholu.

České i německé divadlo ohlásilo slavnostní představení na počest vítězů. Oba stánky múz zaplnil do posledního místečka dav, provolávající slávu každému, koho právě slina přinesla na jazyk, od členů panovnického domu, až po oblíbené hospodské.

Kardinál arcibiskup kníže Schwarzenberg uspořádal veliké procesí, aby vyprosil rakouským zbraním vítězství a říši brzký mír, ale Bůh si zakryl tvář.

Služky podléhaly svodům každé uniformy, kterou viděly, takže na své si díky stejnokrojům přišli i železničáři, ostrostřelci a dokonce i jeden krotitel blešího cirkusu.

Bordely pracovaly na tři směny.

Vlaky z Plzně a Budějovic nestačily do Prahy vozit sudy s pivem.

Rakušáci se nafukovali jako prasečí měchuřiny a holedbali se, že vyženou Prusy „mit einem nassen Fetzen“.

Pak ale do města začaly proudit transporty plné raněných vojáků i vratké káry, nacpané svázanými peřinami a slepicemi v proutěných kukaních, tlačené uprchlíky z území obsazeného nepřitelem, a bystřejším lidem docházelo, že situace není tak růžová, jak ji vojenští páni lakují.

V neděli začalo vojsko z Prahy potichu odvážet zásoby potravin a tabáku. Veškeré úřady dostaly rozkaz zabalit pokladny, důležité spisy a připravit se k ústupu.

Už se nešeptalo, ale nahlas mluvilo o tom, že neschopnost rakouské generality znovu slavně zvítězila nad statečností svých vojinů.

Nadšení z minulých dnů se proměnilo v kocovinu, lidé byli nevrlí, neodpovídali na pozdrav a kopali do pejsků.

C. a k. vláda nevydávala žádné zprávy. Zato kolovaly nejfantastičtější pověsti. Že prý Prusové nasadili tajnou zbraň – pryžovou bombu, kterou shodí z balonu, ona se pak pořád odráží, nedá se zastavit a skáče dál a dál. Že kradou nemluvnata a ládují je místo ucpávek do kanonů. A tak dále a tak podobně.

Propukla panika.

Bdělí občané spustili hon na pruské špiony. Malíře Mánesa popotahovali za to, že si koupil tubu pruské modři, a ve výčepu U Dvou slunců málem oběsili flašinetáře, protože měl kníry jako Otto von Bismarck.

Pražští boháči a vyšší úředníci se dali na zbabělý útěk. Za cestu vozem do Plzně se platila rovná stovka zlatých a dokonce i dámy z lepších kruhů si od vilného kočího musely nechat líbit nějaké to plácnutí přes půlky.

U Hedbávných zazvonil Bedřich Smetana a požádal o zapůjčení kočáru. Báł se pomsty Prusů za Branibory v Čechách. V Praze již ho stejně nic nedrželo, neboť ředitel Thomé zavřel Prozatímní divadlo a suše oznámil všem hercům, zpěvákům i hudebníkům, že jim dál nebude vyplácet žádné gáže.

Komisař přesvědčil Libušku i její maminku, že tu již opravdu není bezpečno, aby se rychle sbalily a společně s mistrem Smetanou odjely k příbuzným do Rakovníka.

A tak zůstal v celém domě U Osla v kolébce sám.

V pondělí se na nárožích zabělaly čerstvě vylepené vyhlášky. Místodržící hrabě Lažanský oznamoval, že Prusové obsadili Mladou Boleslav, Praha je rozhodnutím panovníka prohlášena otevřeným městem a nebude bráněna, opustí ji veškeré vojsko i policie a pořádek ve městě bude nadále zajišťovat obecní rada.

A bylo vymalováno.

Zřízení odnášeli na radnici klíče od zavřených státních úřadů, jež se tu bez označení vršily na centových hromadách.

Do Prahy přišel hlad a jediné, co zůstalo tučné, byly titulky na úředních vyhláškách.

Potravin v krámech i na trzích mnohonásobně podražily a přece málem nebylo co kupovat.

Rychle se tedy rozkřiklo, že v chrámu svatého Mikuláše na Staroměstském náměstí, proměněném ve sklad, se podle obecního usnesení prodává chudně bochník chleba za pevnou cenu osmi krejcarů, a všichni se tam hned hrnuli oblečení do nejhorších šatů, jaké jen doma našli.

Všichni pražští strážníci, včetně kriminálních i tajných policistů, dostali telegraficky rozkaz seřadit se do útvaru a vyrazit pochodem směr Vídeň. Komisař se tedy již nemusel obávat, že ho pozná někdo z dřívějších kolegů, avšak ve městě zavládl chaos. Raubíři, pobertové, chmatáci všech kast vylezli

ze zločineckého podsvětí a u vědomí své beztrestnosti drze terorizovali počestné občany i za denního světla.

Proto se komisař Durman vydal na radnici s úmyslem nabídnout purkmistru Bělskému své služby a sestavit náhradní pořádkový sbor.

HORA MLETÉHO MASA

Mír je pokračováním války jinými prostředky.

(ORDO NOVI ORDINIS – Válka snadno a rychle)

Všechny pražské fiakry, drožky i kočáry právě odvážely movité uprchlíky na venkov, takže Durman musel pěšky. Vítr honil cáry novin podivně pustými ulicemi. U Klementina mu zastoupila cestu tlupa zmalovaných ženštin.

Byly to povětrné děvy, jež před nedávnem z dalekého okolí přilákaly do Prahy shromážděné rakouské a saské armády jako vosy na limonádu. Teď, když všichni vojáci zmizeli, hetéry táhly v hordách městem a hledaly jídlo.

Dal se na útěk, ale obklíčily ho, vrhly se na něj, povalily na zem, z kalhot mu vytáhly nynál a začaly ho vsí silou sát.

Nešlo tu o rozkoš. Všechny ty hladem zdivočelé vilničky, chýry, merhyně, helmbrechtnice, fryny, kokoty, láryně, kuběny, harapanny a plynéry jeho semeno zajímalo výhradně jakožto zdroj kaloricky hodnotných živin.

Marně vyhrožoval, prosil, lichotil. Nepustily ho, dokud nebyl vyždímán do poslední kapky.

Trpce teď litoval, že tenkrát z Paříže do vlasti místo orální lásky nepřivezl raději ošatku baget. Pečivem by mu škodolibý osud dokazoval pravdivost přísloví „s čím kdo zachází, s tím také schází“ mnohem obtížněji!

Když pak poněkud nejistým krokem přišel na radnici, purkmistr Durmana pozorně vyslechl a ihned jej jmenoval prozatímním náčelníkem pražské policie. Dal mu rovněž k dispozici hasiče i měšťanský sbor ostrostřelců. Ti sice měli stejnokroje i zbraně, ale k zajištění pořádku jich bylo příliš málo.

Přesto je málo lepší než nic. Komisař obsadil opuštěné policejní služebny na strategických místech ve středu města dvojicemi ostrostřelců a naplánoval jim obchůzky. Pro sebe přirozeně zabral Sacher-Masochovu kancelář v liduprázdné budově policejního ředitelství, neboť sem ze všech úřadů vedly dráty telegrafu a také tu zůstala slušná zásoba doutníků.

Kolem poledne komisař zašel do ústavu choromyslných navštívit budoucího tchána. Pan Hedbávný měl stále pěnu u úst, ale Durman si všiml zajímavějšího jevu – že ředitele blázince i všechny zřízence, kteří rovněž utekli před Prusy, s naprostým úspěchem nahradili pacienti. To jej přivedlo na geniální nápad, využít blázny k pořádkové službě. Z těch, kteří trpí stihomamem, budou skvělí strážníci, zatímco autisté, neschopní empatie a nutkavě opakující stále stejné vzorce chování, mají všechny předpoklady stát se svědomitými úředníky.

Nové vedení ústavu projevilo pro Durmanovu reformu státní správy naprosté pochopení. Hned po obědě začali šílenci spolu s ostrostřelci hlídkovat po celé Praze a do večera byl ve městě obnoven zákon a pořádek.

Komisař si tím jenom potvrdil dávné podezření, že stát vynalezli blázni.

V úterý ráno si Durman šel na radnici pro pochvalu. Purkmistr Bělský i místodržící hrabě Lažanský mu dojatě potřásli pravicí, vzápětí jej však naléhavě požádali, aby zjistil situaci na bojišti. K rozhodující bitvě mezi

pruským a rakouským vojskem se prý schyluje někde poblíž pevnosti Hradce Králové, nic víc ale nevědí a telegrafické spojení je buď přerušeno, nebo generální štáb schválně neodpovídá.

Komisař sice slíbil, že se pokusí o nemožné, přitom ale sám sobě nevěřil. Na bojiště nejezdily vlaky, lodi ani dostavníky. Snad by tam mohl proniknout koňmo, kdyby nějakého koně měl a kdyby ho omrzel život.

Zastavil se v maličkém, leč útulném výčepu U Srnečků na růžku ulic Charvátovy a Široké, aby si pročistil hlavu plzeňským ležákem, a opravdu to pomohlo: mezi třetím a čtvrtým žejdlíkem si konečně vzpomněl, odkud zná hlas kamnáře Kadeřávka.

Slyšel ho tenkrát na Karlově mostě z noční oblohy zpívat všeslovanskou hymnu Hej, Slované.

Dopil a vydal se do Kadeřávkovy dílny v Rabínské ulici židovského ghetta. Dříve nežli tam došel, jej však zvábila omamná vůně vycházející z košer jídelny U Hrnců egyptských s kuchyní tak znamenitou, že sem pravidelně chodili i zatvrzelí antisemité, například redaktor Národních listů Neruda.

Komisař chvíli uvažoval o husích stehnech v šouletu, ale pak se rozhodl pro pravou šábesovou Gefilte fiš. Vytahování kostí z masa patří mezi třicet devět prací, jež Hospodin Židům zakázal vykonávat o šábesu. Proto se ryba, v tomto případě štika, stáhne z kůže, vykostí, jemně pomele s vejci, cibulí a macesovou moukou, nacpe zpět do rybí kůže, rozkrájí a povaří ve vývaru z hlavy, mrkve, rozinek a mandlí, znovu složí do tvaru ryby a podává studená s křenovou omáčkou a mystickým chlebem barches.

Ke kamnáři tak dorazil sice o hodinu později, zato však v mnohem lepším rozmaru. Bez okolků Kadeřávkovi vyložil:

„Vím o vašem létání a zachovám jej v tajnosti. Teď vás však prosím, svezte mne svým vynálezem nad bojiště, abych mohl panu purkmistrovi podat zprávu o průběhu bitvy. Závisí na tom budoucnost Prahy, jistě nechcete, aby ji Prusové vydrancovali.“

Kadeřávek se vykrucoval, pak ale přiznal, že se mu skutečně jakožto prvnímu na světě podařilo sestrojít létavý přístroj těžší vzduchu, který vlastenecky nazval Samolet český. Bojí se však zneužití svého objevu k zabíjení, a proto tajemství letadla odhalí teprve tehdy, až se lidstvo povznese k vyššímu stupni vývoje a naučí se řešit vzájemné spory bez klacku. I když to znamená žít zatím v bídě a posměchu a místo vavřínu slávy sklízet jen bobkový list v huspenině z vepřových nožiček.

„S vámi, pane Durmane, však ochotně poletím, neboť jste můj přítel, a protože i mně leží osud Prahy na srdci,“ dodal nakonec a odvedl komisaře na půdu starého domu, v němž bydlel. Vybudoval zde tajnou komoru, důmyslně ukrytou mezi komíny, chránící letoun před nepovolanými zraky i před nepohodou.

Samolet český vypadal jako veliký racek bez hlavy, pod nímž visela na lanech polstrovaná lavice pro dvě osoby sedící za sebou. Kostra letadla i nosníky perutí byly ocelové, opletené proutím. Po celém povrchu perutí byly rozmístěné otvory kryté peřím z pravého čínskému hedvábí. Při pohybu perutí vzhůru skrze otvory volně proudil vzduch, zatímco při pohybu dolů je peří uzavřelo. Perutěmi máchaly dva podkovovité elektromagnety, napájené

mlunem.

„Nejprve jsem zkoušel samolet pohánět explozivním strojem, puzeným výbuchy střelné bavlny ve válci z dělového bronzu,“ vysvětloval Kadeřávek, „jenomže válec se musel po každém výbuchu znovu naládovat, což let neúnosně zpomalovalo. Užil jsem tedy elektromagnety, jenomže běžně užívaný zdroj mluna – Voltův sloup z měděných a zinkových elektrod – se ukázal příliš těžkým. Po dlouhých pokusech jsem vynalezl mnohem lehčí živočišný mlunný článek, tvořený živou býčí míchou, svinutou do cívky kolem svazku svalových vláken. Tento článek mluno nejen uchovává, ale po zalití cukrovým roztokem i sám vyrábí.“

Kadeřávek zatáhl za páku a část střechy se odsunula, čímž vznikl otvor dost veliký pro vzlet. Oba pánové se posadili na lavici zavěšenou pod břichem letounu, Kadeřávek pootevřel kohoutek nádržky s cukrovým roztokem, stiskl spínač, samolet začal s podivným bzučením mávat křídly a vznesl se nad město.

Nejprve letěli podle kompasu přesně na východ, od Kolína se drželi lesklé stužky Labe a za necelou hodinku od startu dopluli nad barokně zubatou pevnost Hradec Králové, jejíž soustava bastionů při pohledu shora připomínala nekromantickou muří nohu.

Cestu k bitevnímu poli jim ukazovaly stopy pěšáků i koní, jakož i stoupající oblaka černého dýmu ze střelného prachu.

Necelé dvě míle na severozápad od Hradce zakroužili nad lesem, kde se odehrávaly nejkrvavější boje z celé války. Až později se dozvěděli jeho jméno, Svíb.

Nejprve spatřili výbuchy dělových granátů, z výšky stejně tiché a půvabné jako rozkvétající poupata. Durmana ten pohled inspiroval k myšlence, že výbušniny vracejí náš vesmír strnulé hmoty do původního stavu před Stvořením čili před vyhnáním z Ráje beztvaré energie.

Snesli se o trochu níž, aby rozeznali podrobnosti.

Prusové v tmavomodrých kabátech obsadili les, zatímco rakouská pěchota v bílých kabátech se je pokoušela vytlačit. Modří se rozvinuli do tří řad. První zalehla, druhá poklekla, třetí zůstala stát. Bílí proti nim vyrazili do útoku na bodáky, s vířícími bubny a pleskajícími prapory jako na přehlídce. Jakmile se přiblížili, rychlopalba opakovacích pušek jehlovek se rakouskými oddíly prokusovala hladce jako máchnutí obří kosy.

Byla to nesmyslná jatka, ale rakouští oficiři hnali před doruda rozžhavené pruské hlavně jednu živou vlnu za druhou, dokud jim nedošlo maso.

Citlivý Kadeřávek se rozplakal a jeho vzlyky se řízením přenášely na řízení, takže se celý samolet ve vzduchu otrásal, jako by plakal také.

„Vidíte ta zvěrstva, komisaři? A kdyby mohli, stříleli by po sobě i ze vzduchu. Nikdy jim tajemství svého létadla nevydám!“

Ani komisař už dál nesnesl pohled na rostoucí hromady mrtvých i raněných, takže v zájmu duševního zdraví přestal rozeznávat jednotlivé lidské bytosti a armády dole vnímal jen jako dvě zápasící améby pod mikroskopem. Hranice mezi jejich těly se chvíli chaoticky vlnila, pak ale modrá améba pohltila část

bílé a zbytek zahnala na útěk.

„Václave, obraťte stroj zpět ku Praze,“ pravil Durman a zvedl zraky od válečných hrůz k nekonečné pantomimě mraků. „Viděli jsme dosti.“

Po šťastném přistání zpět v ghettu se bratrským objetím rozloučil s Kadeřávkem a spěchal nejkratší cestou na radnici. Purkmistru Bělskému lakonicky sdělil, že nejpozději do neděle může čekat nepřítele před branami, neboť srdce rakouské armády vykrvácelo na jehlách pruských pušek.

ARMÁDA BÍLÝCH PRAPORŮ

Pruský parlament, složený hlavně z aristokratů, dlouho odmítal schválit peníze na válku s Rakouskem. Proto se kancléř Bismarck rozhodl nastolit nový, poslušnější politický systém.

K tomu účelu se tajně sešel s Karlem Marxem na neutrální půdě, v Bad Ischl. Aby zůstali nepoznáni, oba se hladce oholili. Bezpečný přechod hranic jim zajistil náš bratr celník Alois Schicklgruber. Dohodli se, že Bismarck prosadí všeobecné rovné volební právo, čímž se sociální demokracie stane nejsilnější stranou. Marx slíbil, že dělničtí poslanci odhlasují neomezený rozpočet na boj s Francií i všechny další války. Za to jim Bismarck dá zákon o povinném sociálním a zdravotním pojištění.

Tím vznikla totalita, jakou dosud dějiny nezažily, diktatura většinové hlouposti, lenosti a závisti. Stát, který lidem uloupí většinu vydělaných peněz a pak si za ně kupuje poslušnost davu.

(ORDO NOVI ORDINIS – O vyvolávání démonokracie)

V pátek už o kolosálním výprasku věděli všichni.

Pražská obec se usnesla vyvěsit bílé prapory na radnici, nemocnicích, obecních budovách a věžích. Vzápětí zavlály bílé vlajky také z oken domu barona Sulz-Rossoll d'Aspiq a dalších soukromých osob, příkládajících své existenci větší důležitost, nežli si zaslouhovala. Tento nevkus pobouřil Pražany natolik, že Durmanova ostrostřecko-hasičsko-šílenceká policie jen s největším úsilím zabránila pánům domácím houpat se vedle znamení své zbabělosti.

Purkmistr Bělský navrhl z úředních budov strhat státní znaky, aby nedráždily Prusy. Komisař však přišel s geniálním nápadem – každému rakouskému orlu stačilo uříznout jen jednu ze dvou hlav, čímž vznikla pruská orlice.

Večer se rozkřiklo, že Prusové přicházejí. Zvědavost zvítězila nad strachem a davy se vyvalily z města vyhlížet příchod nepřítel. Hradby v okolí Poříčské brány, Negrelliho viadukt i vrch Vítkov byly poseté čumily do černa.

Masy si dlouhou chvíli krátily vymýšlením nejrůznějších fám. Když se nájezdníci do večera nedostavili, zklamaný lid se s reptáním rozešel.

V sobotu se purkmistr a kardinál-arcibiskup Schwarzenberg sešli ve Chvalech s pruským podplukovníkem Ranischem a vyjednali podmínky obsazení města.

Pražští klenotníci místo zlata ve výlohách vystavili levnější stříbrné zboží, trafikanti ukryli všechno jemnější kuřivo, bordely nechaly nachladit extra lahve šampaňského.

Komisař se nemýlil, neboť nepřátelská armáda dorazila v neděli ráno.

První do Prahy vjela tryskem švadrona husarů v červených uniformách, v pravicích svírajících karabiny s nataženými kohoutky, přičemž

zmasakrovala čínské poselstvo, dosud poklidně utábořené před Koňskou bránou a s asijskou trpělivostí stále čekající na audienci u českého krále.

O něco později následovala generalita a přehlídkové pluky v parádních uniformách, s hroty přileb, zlatě se lesknoucími na slunci, vlajícími prapory, bubeníky a obzvláště protivnými pištci na pikoly.

Velitel pruského sboru generálmajor von Rosenberg-Gruszczyński se usídlil na Hradu, kde ihned poručil vyvěsit černobílou vlajku a proti městu dole namířit ostře nabitá těžká děla, vozy se střelivem zatarasily celé Hradčanské náměstí.

Vítězové se začali pilně promenovat po Praze, s oblibou obhlíželi zejména Staroměstský orloj a česká děvčata.

Závod parního velkouzenáře Loskota po čichu obsadil oddíl gardových granátníků, kteří sežrali, na co přišli, a hromadně se zadávali kostmi uvnitř Loskotových oblíbených uzenek s kostí.

Na místě svolaný polní soud Loskota odsoudil k smrti oběšením a rozsudek byl bez průtahů vykonán. A tak uzenář-vizionář doplatil na to, že svým vynálezem předběhl dobu. Jeho židle na zasedání Ctitelů stříbrné kočičky už navždy zůstane prázdná.

Durmanovi kručelo v břiše, ale v restauracích se nevařilo, protože nebylo z čeho. Až v Jilské uličce, před vchodem do hostince U Praku Davidova, spatřil tabuli s nápisem „bramborové hody“.

Vešel dovnitř a jeho čich se ocitl pod palbou ze dvou stran: z kuchyně vycházela vůně pečených brambor, zatímco vůně vorvaniny s bobřinou od stolu autarkického detektiva Altera.

„Smím si přisednout?“ optal se komisař zdvořile.

Alter na nečekaného příchozího vytřeštil oči, ale ovládl se.

„Tušil jsem, že zvěsti o vaší smrti byly poněkud přehnané, pane kolego,“ řekl přemáhaje pohnutí, a pak si oba přátelé padli do náručí.

Durman detektivovi vylíčil podivuhodné okolnosti svého pohřbení zaživa i zhrobuování, ale dostal z toho ještě větší hlad a při první vhodné příležitosti stočil debatu na téma oběda.

„Žasnu, že jsem tu nachytl na bramborách právě vás, vyhlášeného Luculla,“ pravil žertovně.

„Právě proto, že jsem Lucullem, holduji bramborám,“ odvětil Alter. „Brambory jsou pro chudáky obživou, avšak pro boháče lahůdkou. Jen se na jazyku pomazlete se všemi těmi láskyplnými názvy, jimiž je obdařil sprostý lid – zemčata, bandory, kobzole, krumplice, grumbíry, grule – a hned se vám začnou sbíhat sliny.“

Pomodleme se: Zdravá brambora, libosti plná, pánev s tebou, požehnaná ty mezi hlízami... Amen.“

Přišla vlnadná sklepnice a zajímala se, dají-li si pánové něco k jídlu.

Dříve než mohl komisař něco říci, Alter se znovu rozpovídal:

„Milá slečno, pokrmů z brambor znám více, nežli je dnů v roce, ale nejlepší jsou po způsobu pasáček, pečené na poli v horkém popelu. Máte? Nemáte, to jsem si mohl myslet.“

Dál je tu král s královnou.

Králem je bramborák ze syrových brambor, zvaný též křápáč, křápanec, pampuch, prskanec, cmunda, báč, kramflek, hovádsko, smrazek, stryk, škrample, toč nebo vošouch. Správně usmažený je na okraji křupavý,

uprostřed masitý. Dochucený česnekem, majoránkou a trochou škvarků. Přejde vhod jak samotný, tak plněný hříbky, kyselým zelím, vykostěným kachním stehnem či kapřími jikrami.

Královnou jsou bramborové placky z brambor vařených čili lokše, babčáky, přesňáky, tenčice, patenty, trinčáky, laty a hňupy. Nasucho pečené na kamnovém plátu tak dlouho, dokud jim nenaskákají černé puchýře, a pak hojené sádlem, nejlépe husím, mazané povidlím nebo melasou a sypané mákem či skořicí..“

„Máme bramboráky zadělávané s čerstvou vepřovou krví i placky mazané medem z bramborových květů,“ usmála se sklepnice, „rovněž brambory na loupačku s tvarohem a kyškou, avšak nejvíce doporučuji mladé brambůrky restované na cibulce a dušené ve vlastní šťávě, to je naše specialita.“

Komisař polkl slinu a objednal od všeho dvě porce. Jenomže právě ve chvíli, kdy konečně začali nosit plné mísy na stůl, vtrhla do hostince pruská hlídka a zatkla ho.

Vojáci neodpovídali na žádné otázky a s nasazenými bodáky eskortovali komisaře na Štěpánský plac do budovy c. k. generálního komanda, kde se nyní se svým štábem uhnízdil pruský velitel Prahy, podplukovník Ranisch.

Vzali mu revolver, hodinky i peněženku, uvrhli je do smrduté temné cely kdesi ve sklepení paláce, na zápěstí mu zamkli pouta spojená těžkým řetězem, a ten ještě provlékli kruhem ve zdi.

Po chvíli zaskřípěl klíč v zámku a oslepila je záře silné petrolejové lampy.

Když jeho oči přivykly světlu, rozeznal před sebou tři osoby; v čele stál jeho bývalý kolega a vůdce pražské buňky Dračího řádu Adalbert Hnuj, vedle něj hypnotizér Hellmut Neiebsa a ta až nepříjemně krásná blondýna s pahýlem namísto prsteníku nemohl být nikdo jiný než chameleóní žena Aurora Rümelinová.

Durman na okamžik bláhově doufal, že i oni jsou tu vězněni, pak si ale všiml, že drží v rukách kleště, nebozezy, svěráky, trychtýře, gumové hadičky a další nástroje.

Mučicí nástroje.

PŘEVRAVNÉ ODHALENÍ

Bolest je zpráva.

Bolest není skutečná jako světlo nebo zvuky, které vnímáme smysly. Bolest vytváří stejné tělo, které ji cítí. Když vložíš ruku do ohně, nebolí tě oheň, ale tvé tělo ti posílá zprávu, že mu něco škodí. Rozhodnutí, zda ruku v ohni ponechat, nebo ji vytáhnout, zůstává na tobě.

Proto nejjednodušší způsob, jak vyvolat bolest, je ubližovat tělu. Jsou však lidé, kterým bolest způsobuje slast. Mučení takové osoby je velmi, velmi obtížné.

(ORDO NOVI ORDINIS – Rukojet mučení)

„Abys rozuměl, Durmane, já se od tebe nechci nic dozvědět,“ pravil Hnuy temným hlasem, který však vinou jeho směšného sudetského přízvuku notně ztratil na hrozivosti. „Nezachránilo by tě, ani kdybys mi prozradil největší tajemství vesmíru. Chci jen pomstít našeho geniálního liliputa Luftsteina, protože jeho zastřelením jsi překazil náš plán ukrást pro kancléře Bismarcka svatováclavskou korunu.“

Všichni tři se pak pustili do díla.

Komisař střídavě křičel a střídavě své mučitele mořil ironickými poznámkami:

„Hnuyi, ty nemehlo! Pusť mě k tomu a já tě naučím, jak se trhají nehty.“

„Dobrý pokus, Rümelinová. Naposledy mě takhle bolela hlava, když jsem U Tintěru ztrestal za večer sedmnáct piv.“

„Tak už se konečně rozhodni, Neiebso. Mučíš, nebo masíruješ?“

Pracovali na něm tak dlouho, až se unavili a museli si odpočinout.

Hnuy si z mastných novin vybalil svačinu, chleba s máslem a se salámem, hladově se do něj zakousl a přitom se rozhovořil s plnými ústy, prskaje Durmanovi do tváře lepkavé drobký:

„Všechny ostatní slovanské kmeny, které nám stály v cestě: Lužické Srby, Lutice, Rujány, Obodrity, Havolany, Slezany, jsme vymýtili nebo poněmčili. Poláky jsme zatlačili na východ jako špunt do lahve. Jenom vy Češi nám stojíte v cestě už víc než dvanáct století.“

Podívejte se na mapu, jak hluboko jste zařiznuti do břicha Říše. Za to mohou ty vaše kurevsky tvrdé pohraniční hory. Jedině v horských průsmycích jste nás také dokázali sedmkrát krutě porazit. Těch hor vás musíme zbavit, jinak se vás nezbavíme.

Proto když nás hloupí čeští králové ve třináctém století pozvali, ochotně jsme přišli ty nehostinné hory osídlit. Nenávidíme je a ony nás, země je tu neplodná, chléb kyselý a voda hořká. Ale to nevadí, my sudetští Němci vám při první příležitosti ty hnusné hory ukradneme a položíme je Říši k nohám a vy Češi budete stažení z kůže a rozplynete se v nás...“

V tu chvíli si Hnuyův vnitřní přetlak hlasitě prorazil cestu ven. Neiebsa

vyčítavě poodstoupil stranou, zatímco Rümelinová se zachichotala.

Hnuy svým komplicům poručil, ať vězně dobře hlídají, a toporně odchvátal na latrínu. Sotva se za ním zavřely dveře, blondýna se ke komisaři přivinula a zašeptala mu do ucha:

„On se tě na nic ptát nechce, ale já ano. Kam jsi dal můj pamětní prsten Tereziánské akademie z ustřeleného prstu, miláčku?“

„Navlékl jsem ho tvému tátovi na šaška, miláčku.“

Rümelinové ztvrdly rysy a pak zase změkly do zlomyslného úsměvu. Rozepnula Durmanův poklopec a několika zkušenými hmaty postavila minaret ze sliveneckého mramoru. A zatímco jednou rukou hoblovala žílu, druhou mu pouštěla do varlat mluno drátem z Voltova sloupu.

Hypnotizér na podobné praktiky neměl žaludek a raději se šel podívat za Hnuymem, který se podezřele dlouho nevracel z trůnu.

Komisaři už ze souběžně vrcholící bolesti a slasti začínal měknout mozek, když vtom se do cely vrátil Neiebsa a křičel na Rümelinovou, ať toho okamžitě nechá, že Hnuye trefil šlak, když tlačil na záchodě.

„Oči! Ty jeho vyvalené oči,“ blábolil rozrušeně, „budu vidět nadosmrti.“

Komisař vycítil příležitost, možná poslední. Zachrastil řetězem, aby na sebe upoutal pozornost, a zlomeným hlasem řekl:

„Vzdávám se, miláčku. Tvůj prsten mám tady, zašitý v cípu vesty.“

Když Rümelinová nahmatala kroužek skrz podšívku, z rukávu vytáhla tenkou ostrou dýku a rozřízla látku. Zlato hlasitě cinklo o zem, prsten se klikatě kutálel po kamenné dlažbě. Když se konečně zastavil, zvedla ho a s údivem v něm spatřila symbol draka oběšujícího se na vlastním ocasu.

„Jsem váš Velmistr Karel Marx a toto je můj odznak.“

„Ale Marx přece nosí plnovous,“ namítl Neiebsa.

„Oholil jsem se, aby mě nikdo nepoznal.“

„Mluví pravdu,“ přisvědčila. „Hnuy taky říkal, že se Velmistr tajně oholil.“

„Rümelinová, přikazuji ti, okamžitě ho zabij. Je to zrádce!“ Durman ukázal hlavou na Neiebsu.

Hypnotizér se ji pokusil uspat, dříve však sám s dýkou v srdci usnul navždy.

Durmanovi sňali pouta, ošetřili rány, vrátili zabavené věci a s omluvami jej pustili na svobodu. Venku už na nebe vycházela tma.

Zlobivou blondýnu si odvedl na osiřelé policejní ředitelství v Bartolomějské ulici. Nasadil jí želízka, naplácal zadeček pendrekem a pak ji celou noc vyslychal tak předpisově, že z dívčina opakovaného přiznání drnčely tabulky v oknech.

Ráno plavovlásce promluvil do duše:

„Skutečnou bolest umí dát jedině ten, kdo už skutečnou bolest dostal, holčičko. Takže buď hodná, nezlob, a když se budeš pilně učit, možná se ještě někdy uvidíme.“

Pak musela přísahat, že o včerejších událostech navždy pomlčí, načež ji komisař neposlal k mamince do Štýrského Hradce, jak původně zamýšlel, nýbrž do bytu rytíře von Sacher-Masocha mladšího, protože ho napadlo, že ti dva podivíni se k sobě náramně hodí.

„Žádný div, že prohráváme války, když ve vojenské akademii nepoznají ani

převlečenou babu,“ dodal pak sám pro sebe a šel se konečně vyspat.

Probudil se až po čtyřadvaceti hodinách hlubokého spánku v úterý dopoledne, a to hladem a bolestí.

Následkem přetrpěného mučení měl celé tělo v jednom ohni a na kůži mu rozkvétaly tropické orchideje podlitin do fantastických odstínů fialové, žluté a zelené. Zřejmě však neměl nic zlomeného, ani nic, co by časem nemohlo dorůst.

Oblékl se a vyrazil za jídlem, ale v restauracích už neměli ani suchou bramboru.

Naštěstí nezklamal hotel Kandelábr uprostřed Uhelného trhu, kde umouněné babky přímo z nůsí nabízely staletími osvědčené lahůdky pro období hladomoru.

Začal vývarem z chroustů, při troše chuťové fantazie k nerozeznání od hovězího bujónu. Pak si dal pečenou veverku, zmijí klobásky, uzené kočičí stehýnko, plátek vraní sekané, všechno to zapil hrnkem kávy z pražených žaludů, a byl šťasten.

Při odemykání kanceláře policejního ředitele na něj klíčovou dírkou zavanula důvěrně známá směs vůní vorvaniny s bobřinou, a vskutku, autarkický detektiv Egon Alter na něj již čekal pohodlně uveleben v Sacher-Masochově bohatě polstrovaném křesle.

Zatímco baňaté sklenice nahřál nad lihovým kahanem, naplnil je nejlepším koňakem ze zásob svého nadřízeného a marně si lámal hlavu nad záhadou, jak se ten zatracený chlap vlastně dostal do zamčené místnosti v zamčeném domě, Alter zkušeným okem kriminalisty našel v dutině vyříznuté do stránek knihy Justine ou les Malheurs de la vertu skrytou bedničku jemných kubánských doutníků a bez ptaní si posloužil.

„Vyřešil jsem případ mučednických vražd poštovních doručovatelů,“ oznámil triumfálně, když si připili.

„Uděláme to lege artis. Pachatele efektně odhalím během řeči v kruhu podezřelých a přede všemi z něj vynutím přiznání. Předvedte sem laskavě tyto osoby,“ načež komisaři nadiktoval sedm jmen.

Komisaře ta zpráva nepotěšila tolik, jak by sám očekával. Při krveprolití v lese Svíb odhalil mnohem nebezpečnější zločince v císaři Františku Josefovi I. a jeho generálech, ženoucích desetitisíce mladých mužů na zbytečnou smrt. Vedle nich sériový vrah poštáků najednou vypadal jako zloděj hrušek z obecního sadu.

Nakonec v sobě usebral poslední zbytky nadšení a vydal patřičné rozkazy.

Večer ostrostřecko-hasičsko-šilenecké strážě přivedly do Bartolomějské sedm mužů, byli to podle abecedy: vynálezce Wenzel Benzel, puškař Nezamysl Hedbávný, redaktor Jan Neruda, patolog Kilián Ohrobec, kanovník Cyril Oul, nakuřovač Miliduch Rozšlapil a falistik Vnislav Utrum.

Durman všechny přivítal a usadil na židle rozestavěné podle plánku, Alter se zatím na chodbě připravoval na svůj výstup.

Uplynula čtvrt hodina, pak druhá, a nic.

Podezřelí se začali nudit.

Rozšlapil mlčky nakuřoval dýmky, jinak všichni něco říkali.

Neruda si poslal strážníka se džbánkem do hospody pro pivo a spolu s Ohrobcem a Utrumem počali vzývat Kartiboha.

Benzel i Hedbávný kibicovali.

Oul vytáhl z kapsy knížku a četl si, ale při listování se rýznul o papír do prstu. Kapku krve zasypal jemným tabákovým popelem, aby zhoustla. Na levé ruce sevřel palec, ukazovák a prsteník do štipce, totéž na pravici. Štipce namířil proti sobě a vzájemně je pootočil o půl oblouku. Blátíčko uhnětené z krve a popela stlačil mezi štipci, vypadla z nich malá úhledná krychlička.

Komisař vyšel z kanceláře, ale chodba byla prázdná. Detektiva našel po čichu až na dvoře, v kamenné gotické věži, která se tu podivuhodným řízením osudu zachovala z dávno již stržených staroměstských hradeb. Věž byla prázdná, k ničemu nesloužila a policejní ředitelství se ji už dlouho pokoušelo zbourat, ale věži se vždy nějakým zázrakem podařilo přežít.

Stál u okna v nejvyšším patře a díval se na rozhvězděnou oblohu.

Durman mu zezadu položil ruku na rameno.

„Děje se něco, pane kolego? Podezřelí čekají...“

Alter sebou lehce trhnul.

„Cože, jací podezřelí? Ach tak, sériová výroba mučedníků. Totožnost vraha je zcela zřejmá. Tím už se nebudeme zdržovat, protože času je málo.“

Právě jsem totiž vyřešil největší případ svého života, záhadu vlastního bytí.“

Alter se otočil tváří k Durmanovi, ale ve tmě a proti nebi vypadal jako místo ve tvaru muže, kde žádné hvězdy neruší dokonalost noci.

Stáli tak blízko sebe, že cítil na tváři poryvy jeho dechu, když říkal:

„Vypátral jsem totiž, že nejsem skutečný člověk. Jsem pouhá halucinace, existuji pouze ve vaší rozštěpené mysli. Nikdo jiný mne nevidí, nikde nebydlím. Mé jméno Egon Alter znamená Alter Ego, latinsky *druhé já*. Jsem na své brilantní odhalení hrdý, i když mi přináší záhubu. Mrzí mě, že tím končí naše přátelství. Miloval jsem vás jako sebe sama.“

Podali si ruce, pevně stiskli a oba současně cítili, jak se ta druhá rozplývá.

Na jeho místě se ze tmy vynořily hvězdy.

MUMMY MINING COMPANY K VAŠIM SLUŽBÁM

Pravda vítězí.

(Heslo na standartě Velmistra řádu Ordo Novi Ordinis)

Otřel si slzy a vrátil se do kanceláře. Když podezřelí viděli výraz jeho tváře, jako na povel zmlkli.

Bylo to vlastně k smíchu. Alter věděl, kdo je vrah, ale on to neví, i když Alter byl výplodem jeho mysli. Zvedl ruce v omluvném gestu a oslovil shromáždění:

„Pánové, odpusťte mi to zdržení. Chystal jsem se dnes případ uzavřít, ale objevily se nové skutečnosti. Můžete jít domů.“

Přítomní se začali zvedat ze židlí, šest zklamaně, sedmý s úlevou. V tu chvíli promluvil mistr Hedbávný:

„Když už jsme se sem trmáceli, Leopolde, mohl bys nám alespoň prozradit, jak jsi tenkrát císaři Františku Josefovi I. zachránil život?“

Durman se zdráhal, ale přemluvili ho, a tak jim vyprávěl, co se mu stalo v srpnu 1858. Bylo mu patnáct a užíval si prázdniny u babičky ve Vídni. Jednoho rána mu babička dala prázdnou lahev, velký plechový trychtýř a poslala ho k schönbrunnskému zahradníkovi pro šťávu z černé řepy, kterou ten dobrý muž vyráběl. Durman zahradníka šťastně našel a nechal si nalít plnou lahev, pak ho ale napadlo, že dřív než se vrátí, prohlédne si vyhlášené bludiště v parku u zámku Schönbrunn.

A jak tak labyrintem chodil, ztratil se v něm. Po dlouhých hodinách došel až k pahrbku uprostřed bludiště, kde stál dřevěný pavilon obrostlý břečtanem. Nahlédl dovnitř a uviděl dva muže, kteří vypadali jako císař a byli oblečeni do stejné slavnostní uniformy s bílým kabátem přepásaným červeno-bíle-červenou šerpou a s červenými kalhotami zdobenými zlatými lampasy, jak spolu šermují šavlemi na život a na smrt.

Okamžitě pochopil, že se skutečného císaře snaží zavraždit jeho dvojník, aby mohl zaujmout místo svého pána. Potíž byla v tom, poznat, který z nich je ten pravý, souboj vypadal jako cvičení před zrcadlem. Navíc byl nekonečně zmnožen odrazy šesti skutečných zrcadel, visících na stěnách altánu v párech naproti sobě.

Když si chlapce všimli, oba zároveň zvolali „císař jsem já!“ a oba jej stejnými slovy žádali o pomoc. Durman neměl žádnou zbraň, jen babiččin trychtýř. Rozhodl se nechat výběr na Bohu. Pomodlil se tedy, položil lahev se šťávou na zem, zavřel oči a vyrazil s napřaženým trychtýřem vpřed. Cítil, jak výpusť trychtýře, proti kapání šikmo seříznutá do špičky, do něčeho narazila a pak

tím proniká, střídavě s větším či menším odporem.

Když otevřel oči, jednomu císaři ze zad čouhal trychtýř zaražený pod lopatkou přímo do srdce a z něj pulzoval proud jasně rudé krve, s každým výstřikem slabší. Druhý císař chladnokrevně zasunul šavli do pochvy, podal Durmanovi ruku a pravil:

„Děkuji, mladý muži, zachránil jste mi život. Jak jste poznal, který z nás je ten pravý?“

Když mu to Durman vysvětlil, císař se zasmál a řekl:

„Měl byste se dát k policii. Doporučím vás ministrovi vnitra.“

Tím komisař skončil svůj příběh a shromáždění se bez dalších řečí rozešlo.

Pruští vojáci v tu chvíli na nárožích vylepovali manifest, podepsaný pouze *Pruské vrchní velitelství*, v němž Čechům a Moravanům slibovali uskutečnit jejich „národní tužby“, pokud zvítězí pruská „spravedlivá věc“.

Na tento špek ovšem Bismarckovi nikdo neskočil.

Téže noci si Pán uvědomil, že je Bůh. Tím všechno dostalo smysl. Na žádný dopis, který posílal Bohu po mučednících do nebe, nedostal odpověď, protože on, tedy Bůh, byl tou dobou na zemi, a ne v nebi. Moudře se rozhodl, že sám sobě přestane psát, když sám se sebou může mluvit. A jestliže si tu a tam dopřeje nějakého toho mučedníčka, udělá to diskrétně a beze stop, protože ten protivný Durman ho málem dostal na šibenici.

No uznejte, oběšený Bůh, to by bylo trapné.

Dějiny, unavené zběsilým během posledních dnů, zase zvolnily tempo.

Rakousko definitivně prohrálo válku a nemohlo Prusku dál překážet ve sjednocení Německa železem a krví.

Nepřátelská armáda v půlce září z Prahy odtáhla, ale nic už nebylo jako dřív.

Cukrovarník baron Sulz-Rossoll d'Aspiq zemřel na cukrovku a byl uložen do mramorové hrobky. Komisař se sem v noci po pohřbu vloupal, mrtvolu pečlivě vykostil a hnáty prodal do baronova ruzyňského cukrovaru na váhu k výrobě kostního uhlí.

Za stržený peníz najal v bordelu Jeruzalém láryni Salomínu řečenou Chlapkyni, která jediná se nebála pomilovat neživého, a na Dušičky se spolu vydali do mohyly poblíž Turska potěšit Steriona, vládce vládců města mrtvých.

Drožka je vezla po dávno zapomenuté kupecké stezce zvané Via Magna, spojující kdysi Svatou říši římskou s Byzancí, a krajina za oknem vyprávěla staré pověsti. Když však přijeli na místo, mohyly nemohli najít.

Místo ní se tu rozkládalo čerstvě zorané pole. Na mezi stála syčící a dýmající lokomobila a svým parním strojem přes řemenici poháněla záhadný, zuřivě rachotící stroj.

Shora do něj svalnatí pohůnci z vozu vidlemi házeli podivné, do plátěných ob vazů zavnuté kokony. Zdola se sypala šedivá drť.

Obludu pomocí lesa pák, kohoutů a tlačítek obsluhoval muž v modrém strojnickém stejnokroji a čepici s gumovým štítkem. Durman k němu přistoupil a zdvořile se zeptal, co je té věci účelem.

Muž se anglicky představil jako Conan Jellyman, inženýr firmy M. M. C. neboli Mummy Mining Company. Ochotně vysvětlil, že M. M. C. získala od britské vlády koncesi na průmyslovou těžbu egyptských mumií, jež prodává do celého světa jako prvotřídní hnojivo. Kam se hrabe chilský ledek, vážený pane! Dá rozum, že jedině lidské mrtvoly dodají zemědělským plodinám právě takové živiny a v přesně takovém poměru, jaké vyžaduje tělo člověka ke svému růstu. Je to vlastně dokonalá reinkarnace. Přidejte duši a zbytek zařídíme my.

Mumie však nelze jen tak poházet po poli. Aby živiny řádně přešly do půdy, je třeba mrtvoly rozmělnit. A k tomu právě slouží náš mlýn. Surové mumie se házejí do násypky, odkud jsou vtahovány mezi mlýnské kameny, hotové hnojivo vypadává spodem. Případné zlaté a stříbrné šperky se zachycují do zvláštní nádoby.

„Jenže mumie jsou vzácné, nebo snad ne?“ vmísila se nečekaně do diskuse Salomína.

„Kdeže, slečinko. V Egyptě je mnohem víc mumií než živých lidí,“ smál se Jellyman. „Jsou jich statisíce, miliony, nikdo to neví přesně. Po čtyři tisíce let každý Egypťan ze všeho nejvíc toužil zajistit si posmrtný život, a to bez balzamování nešlo. Lidé se celý život dřeli jen proto, aby se mohli dát nabalzamovat. Věřili, že nejlepší možná investice je do věčnosti.“

„A kam zmizela ta mohyla, co tu stála?“ zajímalo ještě Durmana.

„Mohyly jsme rozorali. Když se ještě oralo postaru, párem volů, na mohyly to nestačilo. Ale parnímu pluhu nic neodolá. Zde na vzorném velkostatku řádu Křížovníku s červenou hvězdou se totiž používají nejmodernější zemědělské metody, které mnohonásobně zvyšují produkci potravin.“

„Ale jídla je přece dost. Když ho bude víc, zkazí se,“ namítal komisař.

„Více krmiva umožní, aby se narodilo víc lidí, kteří budou pracovat v továrnách. Továrny zase vyrobí stroje, které vypěstují více krmiva, a tak dokola. Pokrok se nedá zastavit, protože sám sebe pohání.“

„A kdy už odejdeme?“ otravovala nudící se kurva.

V kapse nahmatl snubní prsten, který si odložil před vstupem do bordelu, a navlékl ho zpět na prsteník.

Z oblaků vyšlo slunce a na rytmicky se třesoucím plechovém boku mlýnu na mumie se zatřpytil mosazný štítek s vyrytým znakem M. M. C. – třemi písmeny zatočenými do kruhu, přesně po vzoru draka škrťícího se věčně na oprátce vlastního ocasu.

Komisař v tom náhlém záblesku pochopil, že věk lidí právě končí a místo něj nadchází věk strojů, kdy nás tyto nahradí nejprve v práci a posléze i ve všem ostatním, včetně existence.

Přelom mezi oběma érami bude neostrý a většina současníků si jej vůbec nevšimne, protože veliké změny jsou patrné až z odstupů.

A možná se něco podobného už stalo kdysi dávno, když bohové stvořili lidi a lidé v ně časem přestali věřit.

Snad se cyklus stvoření a vzpoury stvořeného opakuje neustále, v kosmicky pomalém rytmu, proti němuž život člověka jen zajiskří.

Durmanovým nitrem se rozlil smutek z poznání, ale on se mu vůbec nebránil. Naopak ho stupňoval, dokud se na svém vrcholu neproměnil ve slast, a tu si pak zvolna vychutnával koňakovými doušky.

Poděkování

Mgr. Lucii Pultrové, Ph.D., za latinu. MUDr. Bc. Milanu Votavovi za patologii.
Zuzaně Šmídové a Réjane Syslové za francouzštinu. Janu Bičovskému za umělý
prajazyk. Milanu Magni za kvíčaly.

Obsah

[PROLOG](#)
[NÁŘEK VAŘENÉ VODY](#)
[PASTÝŘI DĚJIN](#)
[V ŽÁRU MORKOVÝCH KOSTÍ](#)
[GHETTO BRUTTO](#)
[STRACH Z LÁSKY](#)
[NEJSTARŠÍ PRAŽSKÝ BORDEL](#)
[ZÁHADA TŘÍ PEŘIN](#)
[HROBEČEK MRTVÉHO BODU](#)
[ZRCADLOVÉ OBRÁCENÍ NA VÍRU](#)
[DOBŘE TEMPEROVANÝ BŮČEK](#)
[PODEZŘELÝ S VÝJIMEČNÝM POSTAVENÍM](#)
[JEMNĚ UZENÁ PANDA](#)
[BRANIBOŘI V ČESKÁCH](#)
[STOLEČKU, OTŘES SE](#)
[HONIČKA MEZI NEBEM A ZEMÍ](#)
[ROZHOVOR MRTVÝM JAZYKEM](#)
[NARÁŽKA NA SUD](#)
[HORKÉ SOUSTO KOČOVNÍKŮ](#)
[SKRYTÁ ÚSKALÍ TELEPORTACE](#)
[BEČKA MEŠNÍHO VÍNA](#)
[LUK LÁSKY, TĚTIVA TOUHY, ŠÍPY SMRTI](#)
[KATŮV ŠPLECHT](#)
[TOVÁRNA NA ZADNÍ PAPÍR](#)
[PYRAMIDÁLNÍ PRŮŠVIH](#)
[VE DVOU SE TO LÉPE VRAŽDÍ](#)
[TAJEMSTVÍ DRUHÉHO PRSTENU](#)
[MALÁ NOČNÍ HONIČKA](#)
[VÝSLECH ZE ZÁHROBÍ](#)
[BÁBOVKA V BORDELU](#)
[ZE ŽIVOTA VYŠŠÍCH VRSTEV PILIN](#)
[VYSAJ Z HADA JED](#)
[MATEMATIKA](#)
[VELKÉ ŽELEZNIČNÍ ŠTĚSTÍ](#)
[CVAL DUTÝCH HŘÍBAT](#)
[STOPY MIZÍ V MEXIKU](#)
[CESTOVNÍ DENÍK KOMISAŘE DURMANA](#)
[ČAS, VRAH VŠECH](#)
[PETROLEJKA NA KONCI TUNELU](#)
[DVĚ KNIHY ZLOČINCE](#)
[NEVÝHODY VŠEMOHOUCNOSTI](#)
[MUČEDNÍCI ROZKOŠE](#)
[POHŘEB ZAŽIVA](#)
[DÁVENÍ DAVU](#)
[DĚJINY NA DRAKA](#)

POSLEDNÍ VEŘEJNÁ POPRAVA
ÚŘEDNÍ ÚTĚK
HORA MLETÉHO MASA
ARMÁDA BÍLÝCH PRAPORŮ
PŘEV RATNÉ ODHALENÍ
MUMMY MINING COMPANY K VAŠIM SLUŽBÁM

Mlým na mumie
Petr Stančík

Vydalo nakladatelství Druhé město - Martin Reiner v Brně roku 2013 jako svou
101. publikaci

Odpovědný redaktor Miloš Voráč

Design a sazba Anežka Ciglerová, ReDesign

Tisk Reprocentrum Blansko

Vydání první

400 stran

www.druhemesto.cz

Obsah

PROLOG	6
NÁŘEK VAŘENÉ VODY	7
PASTÝŘI DĚJIN	9
V ŽÁRU MORKOVÝCH KOSTÍ	13
GHETTO BRUTTO	17
STRACH Z LÁSKY	21
NEJSTARŠÍ PRAŽSKÝ BORDEL	25
ZÁHADA TŘÍ PEŘIN	28
HROBEČEK MRTVÉHO BODU	32
ZRCADLOVÉ OBRÁCENÍ NA VÍRU	36
DOBŘE TEMPEROVANÝ BŮČEK	42
PODEZŘELÝ S VÝJIMEČNÝM POSTAVENÍM	45
JEMNĚ UZENÁ PANDA	50
BRANIBOŘI V ČEŠKÁCH	54
STOLEČKU, OTŘES SE	57
HONIČKA MEZI NEBEM A ZEMÍ	62
ROZHOVOR MRTVÝM JAZYKEM	65
NARÁŽKA NA SUD	69
HORKÉ SOUSTO KOČOVNÍKŮ	72
SKRYTÁ ÚSKALÍ TELEPORTACE	76
BEČKA MEŠNÍHO VÍNA	82
LUK LÁSKY, TĚTIVA TOUHY, ŠÍPY SMRTI	84
KATŮV ŠPLECHT	88
TOVÁRNA NA ZADNÍ PAPÍR	91
PYRAMIDÁLNÍ PRŮŠVIH	95
VE DVOU SE TO LÉPE VRAŽDÍ	99
TAJEMSTVÍ DRUHÉHO PRSTENU	101
MALÁ NOČNÍ HONIČKA	105

VÝSLECH ZE ZÁHROBÍ	109
BÁBOVKA V BORDELU	113
ZE ŽIVOTA VYŠŠÍCH VRSTEV PILIN	116
VYSAJ Z HADA JED	120
MATEMATIKA	123
VELKÉ ŽELEZNIČNÍ ŠTĚSTÍ	127
CVAL DUTÝCH HŘÍBAT	131
STOPY MIZÍ V MEXIKU	134
CESTOVNÍ DENÍK KOMISAŘE DURMANA	138
ČAS, VRAH VŠECH	150
PETROLEJKA NA KONCI TUNELU	154
DVĚ KNIHY ZLOČINCE	158
NEVÝHODY VŠEMOHOUCNOSTI	161
MUČEDNÍCI ROZKOŠE	163
POHŘEB ZAŽIVA	167
DÁVENÍ DAVU	172
DĚJINY NA DRAKA	176
POSLEDNÍ VEŘEJNÁ POPRAVA	180
ÚŘEDNÍ ÚTĚK	184
HORA MLETÉHO MASA	188
ARMÁDA BÍLÝCH PRAPORŮ	193
PŘEV RATNÉ ODHALENÍ	196
MUMMY MINING COMPANY K VAŠIM SLUŽBÁM	200
Obsah	204